

Jiří Maštálka
Jan Neoral
Petros Cironis

BOJ O KÓTU 718

*Kronika protestu občanů ČR
proti výstavbě amerického radaru v Brdech
2007–2009*

© Jiří Maštálka, Jan Neoral, Petros Cironis

© Obec Trokavec, 2012

Při vytváření této publikace jsme se snažili podchytit ohlasy celého politického spektra nezávisle na jeho levicové či pravicové, proradarové nebo protiradarové pozici.

Přesto by se mohlo zdát, že jsme věnovali více prostoru odpůrcům radaru. Je to dáno faktem, že – jak již dříve uveřejnily i Britské listy – mezi propagátory radaru, kromě zprávy vládní komise, žádné skutečně odborné materiály neexistovaly a neideologických příspěvků bylo poskrovnu.

V období 2007–2009 vyšly ve sdělovacích prostředcích tisíce článků, stanovisek a rozhovorů, a je nemyslitelné v publikaci tohoto druhu všechny zmínit. Proto jsme se snažili chronologicky seřadit události tak, aby čtenář získal co nejširší přehled o vývoji situace okolo záměru tehdejší vlády umístit do Brd v České republice toto nebezpečné radarové monstrum, a aby tato publikace, kdykoliv ji někdo z občanů otevře, připomenula této i budoucí generaci, že proti aroganci a podivným záměrům politiků se občané mohou úspěšně bránit.

Převzaté články z médií či od autorů jsme, kromě krácení, neupravovali.

Politická skupina Sjedinená evropská levice/Severská zelená levice (GUE/NGL) je jedinou frakcí Evropského parlamentu, která usiluje dlouhodobě a trvale o Evropskou unii jako sociální a mírový projekt. Lze konstatovat, že mezi poslanci GUE/NGL, ať jsou z jakýchkoli stran a států, panuje v tomto základním pojetí absolutní shoda. Evropská unie se podle GUE/NGL musí stát – proto, aby vůbec obstála a získala podporu většiny občanů – unií skutečně demokratickou, sociální, ekologickou a – mírovou, tedy vylučující vojenské řešení politických problémů a prosazující důsledné odzbrojení.

Z tohoto důvodu skupina GUE/NGL odmítla tzv. Lisabonskou smlouvu, která podle GUE/NGL netvoří v žádném případě potřebný smluvní základ pro integrační projekt, o jaký GUE/NGL usiluje. Už v době projednávání Lisabonské smlouvy prohlásil jménem GUE/NGL její tehdejší předseda Lothar Bisky, že „Lisabonská smlouva usiluje – svým požadavkem adresovaným na členské státy, aby postupně zlepšovaly své vojenské schopnosti, dále tím, že učinila z agentury pro zbrojení součást primárního práva EU a usnadnila celosvětové vojenské mise – o agresivní prosazování evropských zájmů“.

Jak tehdy také Lothar Bisky pro GUE/NGL příznačně uvedl, „kdo v Evropě propaguje zbrojení, je pokládán za přítele Evropy, kdo bojuje za odzbrojení, je označován za nepřítele. To je neoliberální perverze politického myšlení.“ Jinými slovy: militarizace zahraniční a bezpečnostní politiky EU je pro GUE/NGL, jakož i pro celou levičičku v Evropě, nepřijatelná – stejně jako potlačování sociálních aspektů integrace, způsob posilování spolupráce vojenských a policejních sil v rámci EU, a v neposlední řadě přetrvávající, ba sílící demokratický deficit v EU a v jejích orgánech a institucích. Ostatně tyto aspekty spolu velmi úzce souvisí.

GUE/NGL se jako celek už mnohokrát vyjádřila v tom smyslu, že mírová Evropská unie v jejím pojetí se ve smyslu Charty Spojených národů zřekne válek jako způsobu řešení mezinárodních konfliktů, strukturálně nebude s to vést útočnou válku, bude zbavena všech zbraní hromadného ničení, upustí od posilování svých vojenských kapacit a od ozbrojených nasazení v zemích mimo EU. Taková mírová EU bude založena na odzbrojení, civilní spolupráci a rozvoji partnerských vztahů jak v Evropě, tak po celém světě.

GUE/NGL rovněž odmítá posilování spolupráce mezi Evropskou unií a NATO a je zásadně proti posilování vojenské přítomnosti NATO v Evropě.

GUE/NGL odmítá budování nových základů a zařízení NATO a stejně tak základů a zařízení, nacházejících se pod výhradní kontrolou Spojených států amerických. GUE/NGL požaduje skončení vojenské přítomnosti USA v Evropě a staví se zásadně proti americké zahraniční a vojenské politice.

Z těchto důvodů se GUE/NGL postavila také proti snahám USA vybudovat své vojenské zařízení v České republice („radar“) a podpořila úsilí všech sil, které tento nebezpečný projekt odmítly a bojovaly proti němu.

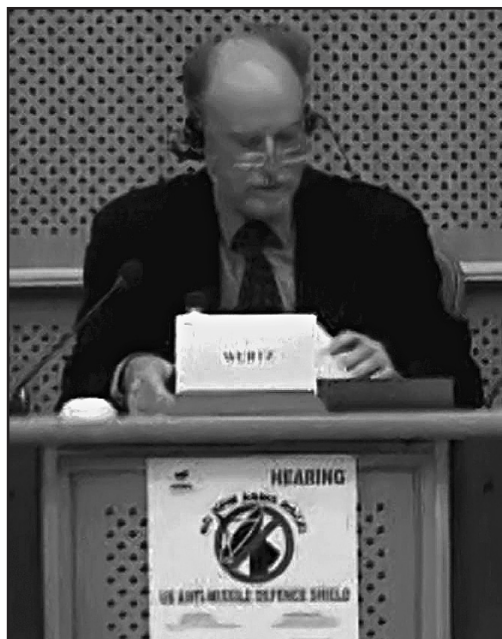
Proto také, když se v roce 2009 zástupci českých občanských iniciativ, odmítajících projekt americké vojenské základny v České republice dostavili do Bruselu, aby v sídle Evropského parlamentu na veřejném slyšení seznámili poslance EP se svými postoji, skupina GUE/NGL jejich úsilí plně a bezvýhradně podpořila.

Zahájení slyšení, Jiří Maštálka Poslanec Evropského parlamentu, V. Zubov zástupce RF

Přednášející Oskar Krejčí, Rudolf Převrátil a Jan Neoral

*Vystoupení bývalého předsedy GUE/NGL
Francise Wurtze*

Předsednictvo s Jiřím Maštálkou vlevo

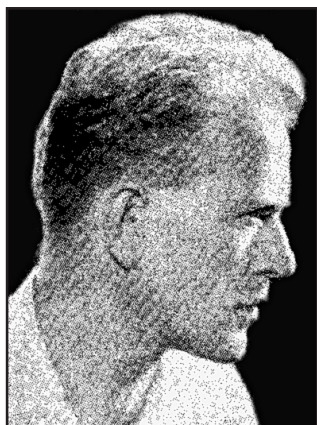

Publikum veřejného slyšení

Naše Podbrdsko

Karel Vokáč,

učitel a básník, nar. 28. 10. 1903 ve Zbiroze. Působil na škole v Těních, Mirošově, v Mýtě a naposledy ve Strašicích. Přispíval do různých literárních časopisů, vydal několik básnických sbírek. V době okupace byl zatčen a 12. července 1944 byl spolu se sedmnácti dalšími vlastenci popraven.

Domov

*To je můj kraj, to je má zem:
vápenky, mlýny, výhně železáren,
zde jaro raní první z žen,
tu žal je písni provázen
a smutek čiší z prázdných obrazáren.*

*Je to zem tvá, jenž jsi v ní žil
v propadlém čase, smytém staletími,
je to zem má, jenž jsem zde sil,
i tvoje, jenž ses nezrodil
a teprv přijdeš se dny mýjícími.*

Ke klenotům Podbrdská patří Horní a Dolní Padrtický rybník. Foto Jirka Jiroušek

Smutné kapitoly z brdských lesů

Petros Cironis, únor 2007

Počátky dělostřelecké střelnice

Po vzniku ČSR 28. října 1918 se postupně rodila i československá armáda, jejíž páteří se stali legionáři zejména z Ruska. Rakousko-Uhersko sice mělo na území Čech, Moravy, Slezska i Slovenska širokou posádkovou základnu, ale moderní zbraně, které se začaly prosazovat po skončení první světové války, vyžadovaly i moderní cvičiště. A tak záhy po zrodu čsl. armády se začaly hledat i vojenské cvičné prostory. Jako výhodné cvičné prostory pro dělostřelectvo byly vybrány i Brdy zasahující do okresů Hořovice, Rokycany, Příbram a Písek.

První průzkum terénu budoucí brdské dělostřelecké střelnice byl proveden komisí zástupců ministerstva národní obrany a zemského vojenského velitelství v první polovině září roku 1924 a zaměřil se na prostor od Dobříva k Vesci u Jinců a od Strašic a Sv. Dobrotivé až k Obecnici. Dne 25. listopadu 1924 navštívila ministra národní obrany Fr. Udržala deputace z Rokycanska, Zbirožska, Hořovicka a Příbramska, která mu přednesla námítky desítek obcí proti zamýšlenému zřízení střelnice.

Další protestní schůze byla svolána z podnětu zástupců Rokycan 14. prosince 1924 ve Zdicích a zúčastnili se jí zástupci řady brdských obcí. Přítomni byli i zástupci armády. Většina přítomných se postavila proti zřízení střelnice, některé obce (např. Strašice) však pod příslibem vybudování železnice očekávaly prospěch a oživení kraje.

Dne 5. listopadu 1925 navštívil Brdy i prezident ČSR T. G. Masaryk v doprovodu ministra národní obrany Udržala a dalších vojenských i civilních představitelů.

Touto návštěvou prezidenta republiky se zdálo, že celá záležitost byla uzavřena. Brdská dělostřelecká střelnice bude. Tuto smutnou skutečnost následně potvrdil i denní tisk ve dnech 23. a 24. ledna 1926, když oznámil, že ministerská rada rozhodla o zřízení dělostřelecké střelnice.

V letech 1927–1930 horečně pokračovaly úpravy v prostoru střelnice, až byla v roce 1930 způsobilá k zahájení střelby. Pro dopady střel byla určena cílová plocha „Jordán“ (jižně od Sv. Dobrotivé) v rozsahu asi 450 ha, kde byl lesní porost vykácen, aby byly omezeny případné požáry. Rovněž se upravovaly i cílové plochy „Tok“ a „Brda“. Jednotlivé vojenské oddíly byly provizorně ubytovány v okolních obcích, než byla vybudována kasárna v Jincích (dokončena v r. 1930).

V květnu 1930 naostro

K oficiálnímu zahájení činnosti brdské střelnice došlo v úterý 27. května 1930 za přítomnosti prezidenta T. G. Masaryka.

Počáteční všeobecný odpor obyvatel brdských obcí i české veřejnosti ustoupil poté, co prezident Masaryk veřejně vystoupil ve prospěch střelnice a podpořil požadavky generálního štábu čsl. armády. Podstatné v celé této rozsáhlé akci však bylo, že při zřizování střelnice nedošlo k omezení svrchovanosti obcí – i když některé obce musely

postoupit část svého katastru (Těně, Strašice, Dobřív apod.). Přímo do obydlených oblastí však střelnice nezasáhla a vytvořením pravidel styku vojáků s civilisty byl nastolen „mír“. Za vykoupené pozemky a lesy byli všichni (obce i velkostatky) odškodněni a obyvatelé mohli za určitých podmínek vstupovat do vymezeného vojenského prostoru. Důležité rovněž bylo, že žádná obec nebyla přímo připojena k vojenskému prostoru a její obyvatelstvo nebylo vysídleno.

Brdská střelnice v době okupace

K 1. listopadu 1941 byli vystěhováni obyvatelé těchto obcí: Myt' (část Mirošova), Štítov, Příkosice, Vísky, Trokavec, Padrt', Kolvín, Skořice, skupina chalup Na Drázkách (obec Kakejcov) a Přední a Zadní Záběhlá (z okresu Plzeň-jih). V Mirošově byl okupanty vyvlastněn velkostatek se zámekem. Pozemky náležející k vystěhovaným obcím včetně pozemků zčásti vyvlastněných od obcí Kakejcov a Mešno byly sloučeny a při-

V roce 1942 zřídili nacisté v bývalém prostoru dělostřelecké střelnice v Brdech několik pracovních táborů – ve Strašicích, v Mirošově a ve Štítově. Největším však byl pracovní tábor v Kolvíně, odkud pochází i tento vzácný snímek

pojeny k mirošovskému velkostatku. **Vystěhované obce a jejich vyvlastněné území bylo prohlášeno za říšskoněmecké území, na které byl vstup bez písemného povolení německých vojenských úřadů zakázán.**

Političti vězňové byli osvobozeni 6. května 1945. Po vstupu americké armády do Plzně totiž němečtí vojáci z Mirošova uprchli a tamního pracovního tábora se zmocnila velká skupina ozbrojených politických vězňů, kteří vytvořili partyzánský oddíl a v následujících dnech pomáhali vojákům Rudé armády likvidovat poslední zbytky ozbrojených oddílů německé armády a SS potulujících se v brdských lesích a spěchajících do amerického zajetí.

Od Československé lidové armády po americkou základnu (1945–2007)

Ve dnech 7. až 9. května 1945 byly obce rokycanského okresu postupně osvobozeny americkou armádou, která do Rokycan vstoupila v pondělí 7. května, a Rudou armádou, jejíž první tankový průzkumný útvar dorazil do Borku u Rokycan v nočních hodinách 9. května 1945. Do obcí jižního Rokycanska, které byly v době okupace vystěhovány, dorazila Rudá armáda ve dnech 10.–12. května 1945, kdy také obsadila i celou oblast brdské střelnice.

Dvě etapy „osvobození“: 1918 a 1945

Po prvním „osvobození“ Evropy severoamerickou armádou, která přispěchala v roce 1917 na pomoc imperialistickým velmocím Británii, Francii a Rusku, s nimiž „vyhrála“ I. světovou válku, nedošlo k budování severoamerických vojenských základů na území stařícké Evropy. Zatvrzelí amerikanizátoři (zejména) namítají, že je to škoda, neboť kdyby tu byly již po první světové válce, nebyl by fašismus ani komunismus. Pro současné lokaje to je argument nadmíru cenný – oceňují ho na mnoho milionů US dolarů – ale co naplat, Američané po první světové válce v Evropě nezůstali. Zůstala tu však ekonomická závislost Evropy na americkém ekonomickém imperialismu, který vesele zásoboval fašistické státy Německo, Itálii aj. svým zbrojařským potenciálem. I díky tehdejší USA i Velké Británii se Hitler dostal k moci...

Po druhé světové válce však tomu bylo zcela opačně. Evropa se stala smetištěm vojenských základů Spojených států severoamerických a téměř nebylo země, kde by nebyly vybudovány americké základny – Helada, Itálie, Německo, Británie atd. Nejvzdálenější a nejkulturnější část planety Země – tedy Evropa, je protkána nebezpečnými vojenskými základnami nejmočnějšího militaristického státu světa – USA. Evropa si však takové ponížení nezasluhuje, nezasluhují si to její národy, z nichž některé po tři tisíce let stály v řadách nejkulturnějších národů světa a jsou kolébkou lidské civilizace.

Třetí etapa zaneřádění Evropy severoamerickými základnami nastala po roce 1989. To už Američany vítali jako osvoboditele všichni „Východňáci“, kteří téměř padesát let „úpěli pod komunistickou knutou.“

Ještě trocha historie

V roce 1945 ještě Američané nestačili vybudovat v tehdejší Československu základny. Neboť Československo se stalo lidově demokratickým státem, kde nebyly žádné cizí základny. Do brdské střelnice se proto „nakvartýrovala“ Československá lidová armáda, která využila veškerá zařízení vybudovaná ještě za „tatíčka“ Masaryka. Původní obyvatelé se postupně vraceli do obcí, z nichž byli vystěhováni a začali znovu obdělávat své rodné „hroudy“. V roce 1952 převzala brdskou střelnici oficiálně čs. armáda. Kvůli tomuto vojenskému prostoru byli vystěhováni obyvatelé několika vesnic, mezi nimi i Padrt' a Kolvín, které ležely uprostřed vojenského prostoru.

Přišel rok 1968 se svými politickými a společenskými otřesy, vstup vojsk Varšavské smlouvy a vybudování prvních cizích základen na území Československa od roku 1945. V důsledku toho se brdská střelnice zčásti dostala do pásma sovětské armády – pamatují na to podnes i obyvatelé malé podbrdské obce Míšov na Plzni-jihu.

Za „osvobození“ právo na základnu?

Když po roce 1989 odcházela Sovětská armáda, všichni jásalí, že je konec okupace Československa, konec cizích základen a začátek skutečné svobody českého, moravského, slezského i slovenského lidu. A jásalí se a tleskalo se a tancovalo... Proč ne, když československý lid znovu nabyl své ztracené svobody?

Ale když jsme uložili své děti ke spánku, už nás budili další nezvaní hosté. A že chtějí jako vděk za osvobození v roce 1918 a v roce 1945 svoje pevné základny na pevném území... A mnozí jim tleskali a říkali nám, že si to Američané za své dosavadní zásluhy o prosazení svobody, demokracie, humanismu a zásad západní civilizace zasluhují. Proč by v Česku, v této malé zemičce uprostřed Evropy, o jejíž existenci prostý Američan nemá ani ponětí, nemohla být jedna krásná velká raketová, protiraketová nebo radarová vojenská základna USA?

Musíme být vděční!

Často jsme od začátku roku 2007 slyšeli, že všichni Češi, Moravané, Slezané, Plzeňští, Rokycanští a jiní by měli být Američanům vděční nejen za své osvobození v roce 1945, ale i za ochranu, kterou nabízejí dnes výstavbou protiraketového radaru několik desítek kilometrů od Prahy a za humny Plzně, Příbrami, Rokycan a jiných českých měst. Vybudování základny by mělo být tedy třetím „osvobozením“ českého lidu USA. Takto si představují dnešní vládcové Česka současnost a budoucnost této země.

Prameny a literatura: Cironis Petros, Na demarkační čáře, Futura 2005, 247 stran, item Kronika města Rokycan 1921–1937, 1938–1947 aj.

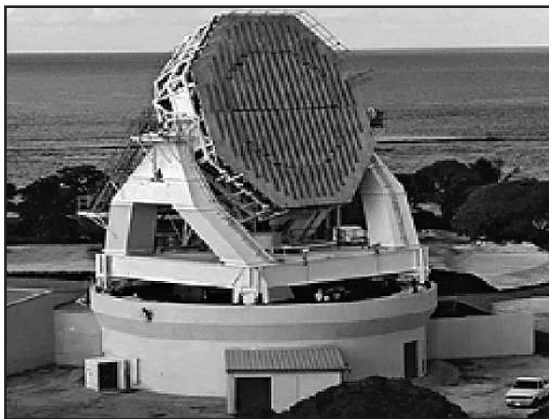
Počátek causy „americký radar“

Počátky nejpodivnější causy v nejnovější historii Česka od 17. listopadu 1989 můžeme sledovat již v r. 2002, kdy tehdejší ministr obrany ČR Jaroslav Tvrdík z vlády Miloše Zemana, mimo zájem masových sdělovacích prostředků, respektive občanů, nabídl Spojeným státům umístění jejich vojenské základny na území České republiky.

„Jak to bylo s radarem v ČR, aneb opakování je matka moudrosti...“

V září 2002 byla problematika protiraketové obrany projednávána při návštěvě Jaroslava Tvrdíka (ČSSD) v USA. USA na tomto jednání prezentovaly důvody pro vybudování protiraketové obrany a plány na realizaci tohoto záměru. Jaroslav Tvrdík vyjádřil pochopení pro postup USA a uvítal, že USA chtějí tuto otázku konzultovat se spojenci jak na bilaterální, tak na alianční úrovni. Ministr obrany J. Tvrdík následně po návratu z USA v rozhovoru pro *Události ČT 17.* září 2002 komentoval jednání s americkou stranou slovy: „Nabídlí jsme Spojeným státům americkým možnost rozmístění systému protiraketové obrany na českém území. Hovořili jsme o možnosti zapojit do celého projektu tu problematiku pasivních sledovacích systémů, na které se Česká republika specializuje.“ Komunistické *Haló noviny* tento Tvrdíkův krok komentovaly mj. článkem, který nesl titul *Tvrdík prodal území ČR pro hvězdné války Spojených států* a komunista Vojtěch Filip Tvrdíka vyzval k podání demise...“ (Z blogu Františka Cerhy, 16. května 2008, kráceno)

Jednání byla zřejmě tajná, aby se nedostala do popředí pozornosti masových sdělovacích prostředků již proto, že by způsobila i v řadách sociální demokracie poplach. O tom, že Tvrdík v roce 2002 jednal v USA o americké základně v ČR, se obyčejný občan dozvěděl až o několik let později, kdy došlo k zažehnutí problému v důsledku oficiální žádosti USA o zahájení jednání o umístění radarové základny v Česku. Je samozřejmé, že tento požadavek USA nepřišel shůry jen z Boží milosti, ale nastal zřejmě po dalších předchozích

Radar z atolu Kwajalein v Tichém oceáně, který měl být přemístěn do České republiky

tajných jednáních českých a amerických vojenských činitelů, která pak vyústila v pátek večer dne 20. ledna 2007. Berme tedy toto datum jako první zažehnutí celé podivné causy, jež se brzy k všeobecnému překvapení i zděšení české pravicové vlády, stala causou české politiky číslo jedna na několik let dopředu, a které se poprvé za celé období dvaceti let po 17. listopadu 1989 zmocnila i česká veřejnost a vyjádřila americké radarové základně v Brdech své rozhodné NE!

USA požádaly vládu o protiraketový radar v Česku

(iDnes, 20. ledna 2007)

V pátek večer 20. ledna 2007 USA oficiálně požádaly vládu ČR o zahájení jednání o umístění radarové základny systému protiraketové obrany v Česku, oznámil premiér Mirek Topolánek. Ke konečnému verdiktu povedou měsíce jednání. Podle premiéra ale nebude referendum, rozhodne parlament.

„Včera večer telefonoval náměstek amerického ministerstva obrany,“ uvedla ministryně obrany Vlasta Parkanová. Spojené státy tak oficiálně potvrdily zájem vybudovat v Česku protiraketový radar.

Podle ministra zahraničí Karla Schwarzenberga byly ještě ve večerních hodinách informovány všechny politické strany i prezident.

„Vláda je připravena žádost Spojených států seriózně zvážit a o podmínkách umístění radarové stanice důsledně vyjednávat,“ prohlásil premiér Topolánek.

Návrhu je ale velmi nakloněný. „Těší mě, že se té aktivity účastníme, i když se jedná jen o radary,“ prohlásil na konferenci.

Podle Topolánka je radar na českém území především otázkou mezinárodní prestiže. „Prestiž je to první slovo,“ řekl na konferenci novinářům. Až za ním následují bezpečnost a očekávané ekonomické výhody.

Bezpečnostní rozměr zdůraznila ministryně obrany Parkanová i náčelník generálního štábu Pavel Štefka. „Zatím nejsme schopni reagovat na útok balistickou raketou. Zavedení systému zvýší obranyschopnost České republiky,“ uvedl.

Komunisté s bezpečnostním argumentem nesouhlasí. Radar podle nich bezpečnost naopak sníží. „Bilaterální smlouvy s USA nepotřebujeme, máme smlouvy s EU a NATO,“ řekl místopředseda KSČM Jiří Dolejš ČRo1 Radiožurnálu.

Topolánek také ujistil, že radar nepoškodí své okolí: „Radarová stanice, tak jak je koncipována, nebude mít negativní dopad na obyvatelstvo okolních obcí, kvalitu jejich života ani životního prostředí.“

Podle premiéra není vhodné, aby o radaru hlasovali občané v referendu. „Je to otázka bezpečnosti a o té by se v referendu rozhodovat nemělo,“ prohlásil.

ČSSD je ochotna slevit

Předseda sociálních demokratů Jiří Paroubek řekl, že jeho strana by za určitých podmínek mohla základnu akceptovat. Schvalování by se podle něj mohlo obejít i bez referenda. Upozornil ale, že s tímto návrhem je v ČSSD v menšině.

„Pokud se bude jednat o malé zařízení, které nenaruší život občanů, které nenaruší například letový provoz, tak si umím představit, že bychom o tom mohli jednat s kladným výsledkem,“ řekl. Referendum by prý v takovém případě bylo jako „jít s kanónem na vrabce“.

Topolánek se nesouhlasu veřejnosti neobává. „Postoj veřejnosti se výrazně mění. Až 65 procent občanů radarovou stanicí podporuje. Česká veřejnost se s projektem ztotožní,“ věří.

Zapravdu mu dává průzkum agentury Factum Invenio. Ukázal, že mezi lidmi zvolna přibývá těch, kterým by radary nevadily.

S jejich umístěním souhlasilo téměř šedesát procent lidí. Přibylo i těch, kteří si dovedou představit, že by v republice mohlo být přímo zařízení s protiraketovými střelami.

Názor stran na americké základny

ODS: Vidi v projektu vyslovení důvěry ČR, prestiž, posílení bezpečnosti i možnost získání investic a pracovních příležitostí.

KDU-ČSL: K základně se také staví spíš vstřícně. Zdůrazňuje ale, že je to citlivá otázka pro občany a je třeba vysvětlovat klady a zápory.

Strana zelených: Svůj postoj chce zveřejnit až poté, co se seznámí s podmínkami fungování. Chtěla by začlenit zařízení do obranného systému NATO, žádá také souhlas evropských spojenců.

ČSSD: Raketovou základnu odmítá, o radarové je ochotná jednat. S komunisty připravovala zákon o referendu. Předseda Paroubek si ale dovede představit i schválení parlamentem.

KSČM: Ostře odmítá jakoukoliv americkou základnu v Česku, včetně radarové. Vláda prý zrazuje občany ČR a suverenitu státu. Strana požaduje referendum. Návrh zákona o referendu na podzim neprošel, znovu ho předloží.

Obcím radarová základna nevoní, kraje ji podporují

(iDnes.cz, 20. ledna 2007, kráceno)

Obyvatelé obcí, které se možná ocitnou v sousedství americké radarové základny, z ní příliš nadšení nejsou. Myšlenky jsou nakloněny spíš zástupci dotčených krajů.

„Já si myslím, že to nepotřebujeme a nevidím v tom žádný pokrok, spíše změnu k horšímu,“ říká starosta Rožmitálu, který leží asi dvacet kilometrů od Jinců.

Radarová základna USA má stát na kopci Trokavec

Radek Plavecký, Novinky.cz, 27. ledna 2007

Americká základna s protiraketovým radarem, o jejímž umístění ve středních Čechách požádala Česko americká vláda, by měla být podle pátečních informací Práva umístěna na kopci Trokavec poblíž stejnojmenné obce na samém jihozápadním okraji vojenského prostoru Brdy.

Nejbližše radaru by tedy měly být západočeské obce Skořice, Dobřív, Mirošov a Strašice, ze středočeských obcí budou nejbližše Věšín, Rožmitál pod Třemšínem a Buková.

Ministerstvo obrany v pátek odmítlo informaci Práva o umístění základny potvrdit, ale ani ji nevyvrátilo.

*Americký velvyslanec
Richard W. Graber*

Omezilo se jen na sdělení, že přesná lokalita bude oznámena později.

Americký velvyslanec Richard W. Graber na včerejším setkání s hejtmany a třemi desítkami starostů ze Středočeského a Plzeňského kraje ovšem potvrdil, že základna by měla stát v jihozápadní části vojenského prostoru na rozhraní Středočeského a Plzeňského kraje.

„Bude to jihozápadní část prostoru a základna bude zabírat maximálně rozlohu dvakrát dva kilometry,“ upřesnil náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar.

Na základně má platit české právo

Jak vůbec na prvním setkání americké strany se zástupci obcí dotčené oblasti velvyslanec Graber uvedl, bude v případě zřízení i na území základny platit české právo pro všechny tamní pracovníky a všechny, kdo se budou na základně pohybovat.

„Další konkrétní podmínky celého projektu se nyní začnou projednávat a je to věc další diskuse. Rozhodně budou mít české firmy a jiné subjekty možnost podílet se na výstavbě základny,“ uvedl Graber, podle kterého bude radar znamenat ochranný štít nejen pro Českou republiku, ale i pro další evropské oblasti.

V nejbližší době se očekává nejprve reakce české strany na nótu, kterou Američané oficiálně požádali o umístění radarové protiraketové základny v Brdech. Posléze začnou práce na smlouvách a vyjednávání o konkrétních podmínkách. Tato etapa by měla zabrat minimálně 4 měsíce, spíš více. Ratifikovány by měly být dohody českým parlamentem a prezidentem na konci letošního roku, případně na počátku příštího roku. Samotná radarová stanice by pak mohla stát v letech 2011 až 2012. Investice do základny by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 až 2,7 miliardy korun.

„Rozsah základny bude záležet na dalších zkoumáních a rozhodne se o něm po návštěvách expertů z různých oblastí,“ doplnil Graber. O dalších podrobnostech z hlediska investic pro obce se zatím velvyslanec i zástupci českého státu zdráhali hovořit. Vše teprve bude předmětem jednání.

Dotazy starostů

„Obce a kraje by nyní měly vytvořit souhrn svých požadavků a potřeb. Toto by pro ně měla být příležitost,“ uvedl místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra (ODS).

Setkání využili někteří starostové k otázkám. „Brdy jsou zdrojem pitné vody pro dvě třetiny obcí na Příbramsku. Bude mít základna vliv?“ zajímal se například příbramský starosta Josef Řihák (ČSSD).

„Minimální vliv na životní prostředí byla jedna z našich hlavních podmínek. Při výstavbě i provozu radaru budou dodrženy všechny ekologické normy a limity,“ ujišťoval Pojar. Stejně tak by neměl mít radar vliv na provoz mobilních telefonů nebo šíření televizního signálu v této oblasti a radarová základna by neomezila ani nynější dělostřeleckou základnu u Jinců na opačném konci prostoru, ani její plánovaný rozvoj.

Radar? Údiv! Zpráva obyvatele šokovala

Václav Havránek, Rokycanský deník, 29. ledna 2007, kráceno

Americká základna s protiraketovým radarem by měla být postavena u Trokavce na Rokycansku. Informace, kterou prezentovaly některé deníky a televizní stanice, je pro lidi v malé brdské vesničce překvapením.

„Zjistil jsem to až z internetu v sobotu ráno. Žádný kopec Trokavec ale tady neexistuje. Jen Trokavecká skála, ale ta by rozměrům zařízení neodpovídala“, konstatoval starosta Jan Neoral.

Osobně k záměru zastává spíše negativní postoj: „Nemám sice dost informací, ale určitě se mi nelíbí, že by šlo o základnu uprostřed lidnaté krajiny. Navíc bez možnosti obranných prostředků, takže by se mohla stát snadným terčem. Nevypadá to jako pomoc členskému státu NATO. Spíš jsem přesvědčen, že jde o hazard se životy mých spoluobčanů.“ Trokavec se 615 m nadmořské výšky je nejvýše položenou obcí Rokycanska.

Demonstrace proti radaru 29. ledna 2007 na Václavském náměstí v Praze

(Nezakladnam.cz, Jan Tamáš, 30. ledna 2007, kráceno)

Na Václavském náměstí v Praze se v podvečer sešlo několik tisíc lidí, aby vyjádřili svůj nesouhlas s umístěním amerického protiraketového radaru do Brd. Demonstraci svolala občanská iniciativa Ne základnám. Z projevu Jana Tamáše vyjímáme:

„Vážení přátelé, před půl rokem jsme založili občanskou iniciativu Ne základnám a začali veřejně kritizovat projekt americké protiraketové základny na našem území. Odmltl jsme tajná jednání vlády o základně jako nedůstojné a nezákonné zákulisní čachry.

Naprostá většina politiků a velkých médií naše vystoupení v průběhu onoho půl roku bagatelizovala, tvrdila, že probíhají maximálně jakési sondážní a informační kontakty, a že otázka základny prostě není na pořadu dne. Předseda jedné ze stran nynější vládní koalice to tvrdil dokonce ještě minulý měsíc.

Čas oponou trhnul. Najednou tu máme podivně splenou koaliční vládu s velmi slabým politickým mandátem, a téměř okamžitě, ještě tu noc, přichází žádost Spojených států o vybudování základny. Vláda ji okamžitě s potěšením přijímá, pánové Topolánek, Vondra, Schwarzenberg a paní Parkanová oznamují tuto radostnou novinu hned druhý den veřejnosti.

Na povrch vyplouvají věci pobuřující a směšné zároveň. Ministerstvo obrany vydává předem připravenou propagační brožurku, v níž je uvedena chronologie jednání mezi Spojenými státy a Českou republikou za posledních pět let.

Nicméně z brožurky vyplývá toto: Naprostá většina politiků nám od začátku vědomě lhala, že se nic neděje. Zatloukala a zatloukala. Na základě vládního pověření, schváleného na tajném jednání, se jednalo s úmyslem tady základnu mít, tipovaly se lokality. Vše v duchu naprosté podřízenosti.

K otázce referenda se v posledních dnech vyjádřil z Washingtonu také bývalý prezident republiky Václav Havel. Podle něj „uzavírat mezinárodní smlouvy a zajišťovat bez-

pečnost státu je úkolem vlády a parlamentu, proto jsme je zvolili. Přesouvat rozhodování na lid by bylo únikem od odpovědnosti“.

Je na místě připomenout, že panu Havlovi byl lid dobrý, když pod tribunou cinkal klíči a volal ‚Havel na hrad!‘ Když ale teď lid chce rozhodnout sám a přímo, protože v parlamentních volbách mu to bylo znemožněno, tak to najednou považuje za příliš nebezpečné, neboť kolem 70 % lidí pořád základnu nechce. Další Havlova slova nám ovšem mohou posloužit jako inspirace, přímo návod, cituji: ‚Nenechat tento problém jiným – nesedět vyčůraně doma a čekat, jak to dopadne – překonat malost a cítit spoluodpovědnost za stav světa‘. Právě o to se snažíme. Nesedíme doma a nečekáme. Nenecháváme problémy jiným. Jen se zásadně lišíme od pana Havla v tom, co oním problémem je. My říkáme, že americká protiraketová obrana je jednostranným projektem, pro nás a pro Evropu nevýhodným, a že největším světovým problémem je dnes militarizace světa, kterou prosazuje pan Bush, jemuž je náš bývalý prezident tak oddán. Václav Havel, před třiceti lety autor slavného textu o moci bezmocných, vyměnil své přesvědčení za víru v nadřazenost americké moci.

Naše požadavky ohledně základen jsou proto následující:

1. O umístění cizích vojsk na našem území mohou rozhodnout pouze občané v referendu.
2. V tzv. informační kampani musí dostat stejný prostor jak zastánci, tak i odpůrci základen. Nebudeme akceptovat informační kampaň, která bude mluvit pouze o výhodách vojenské základny a která tedy nebude informační, ale manipulační.
3. Vyzýváme vládu České republiky, aby zahájila jednání o základnách s našimi evropskými partnery a s Evropskou unií jako celkem. Nová americká vojska na evropském území budou mít dalekosáhlý dopad nejen pro naši zemi, ale i pro Evropu jako celek.
4. Žádáme ČSSD, nechť zaujme jasné stanovisko k základnám.
5. Vyzýváme Stranu zelených, aby si změnila jméno, neboť skuteční zelení všude na světě bojují za odzbrojování, nikoliv naopak. Nebo ať se čeští zelení konečně postaví proti základnám a přestanou podporovat vládu, která prosazuje základny. Ne základnám!“

Z Václavského náměstí se pak průvod protestujících vydal k americkému velvyslanectví na Malou Stranu. Tady se lidé shromáždili pod okny a skandováním hesel proti radaru a proti americké základně dali velmi jasně najevo, co si o záměru vlády myslí.“

Demonstrace proti radaru v Jincích, 3. února 2007

(Nezakladnam.cz, komentář Jan Neoral, 3. února 2007, kráceno)

Demonstraci opět svolala občanská iniciativa Ne základnám ve spolupráci se starostou obce Jince. Sešlo se tam několik stovek lidí, k nimž promluvíli mluvčí Ne základnám Jan Tamáš, Ivona Novomestská, Jan Májíček, hovořil i starosta Josef Hála.

(Pozn. aut.: Je velmi pozoruhodné, že jak o demonstraci 29. ledna v Praze, tak o demonstraci v Jincích nejsou na internetu skoro žádné podrobnější údaje, žádná fotodokumentace. Česká média zachovala mlčení. Zato zahraniční novináři informovali ve svých

médiích dost obsáhle. Namátkou ruská TV VETI, RUSSIA TODAY, 1TV, NTV, finská YLE, francouzská FRANCE24, německá ARTE, čínská CCTV a další.)

Co řekli o radaru

Krajský hejtman Zimmermann z Plzně

Na setkání se starosty obcí brdské oblasti na jaře roku 2007 krajský hejtman Zimmermann usoudil, že: „Vzhledem k tomu, že naše území Američané osvobodili, tak by měli mít právo na něm si postavit radar.“

„Hlas lidu není hlasem Božím...“

Redaktor Pavel Verner napsal v *Právu* 30. ledna 2007: „Být členem vojenského paktu, těšit se jeho ochraně a odmítat se podílet aspoň minimálně (hostitelstvím radarové základny) také na ochraně spojenců, je postoj zbabělců...rozhodovat o vojenské strategii (zrovna jako o daních) referendem považují za nesmysl...hlas lidu není hlasem Božím.“

Hlas českého „vlastence“ ze zámoří

(Britské listy, 30. dubna 2007, interview V. Havla pro Süddeutsche Zeitung)

Bylo by podivné, kdyby se k záměru vybudování protiraketového radaru v ČR nevyjádřil také Václav Havel, který zrovna pobýval v USA. Ten vzkázal svým spoluobčanům že „odmítáním americké základny se chovají jako nadřzení furianti, kteří se jen z trucu staví proti USA, i kdyby prohráli svůj statek.“ A radí rychle přijmout nabízenou základnu, protože jinak by ji mohli Američané postavit jinde.

I během dalších měsíců jako obvykle Havel nehovořil o faktech, ale o svých pocitech: „Jsem jednoznačně toho názoru, že tento radar musí u nás být postaven. Mám pro to celou řadu důvodů... Kromě toho nás to nic nestojí a posiluje to česko-americké vztahy. Je vždycky dobré, když je Amerika v Evropě tak trochu zakotvena. Protože největším nebezpečím pro Evropu je Evropa samotná... Když se proti tomu u nás zvedají hlasy, jsou to skrznaskrz nedůvěryhodné a pokrytecké hlasy, protože ve zmíněném vojenském prostoru byly dříve dvacet let celé divize cizích vojáků totalitního státu a nikdo proti tomu nikdy neřekl ani hlásek. A když lidé mají svobodu, začnou reptat proti radarové kouli v Brdech. Mně to připadá tak čecháckovské, tak pokrytecké a tak smrduté. Teď se k tomu chce každý vyjadřovat, jestli tyhle rakety také trefí ty rakety, které mají trefit, kolik to bude stát daňového poplatníka, a zda ten celý systém není přebytný. Dělají si starosti, aniž by museli za to zaplatit jedinou korunu. Tento systém se vyvíjí už patnáct let a když na něj Američané vydali své miliardy, tak taky bude fungovat.“

Václav Havel a George W. Bush

Reakce trokaveckého starosty

Jan Neoral, Britské listy, 2. května 2007

Vážený pane Václave Havle,

nejsem jednoznačně toho názoru, že americký radar musí být u nás postaven. Mám pro to celou řadu důvodů. Na rozdíl od Vašich důvodů vážných...

Lidé, konkrétně tady v Trokavci, se bojí. Bojí se o své zdraví, jsou nejistí – a protože slyší vládní a armádní lži, protestují. Bojí se babička ta a ta a děda ten a ten. Myslíte, že jejich strach máte právo nazvat „čecháčkovským, pokryteckým a smrdutým“?

Lžete nám, pane Havle, když říkáte, že „je to ale technická záležitost, že tento systém zatím nelze včlenit do systému NATO.“ Američané připustili, že by to do NATO začlenit šlo, ovšem zájem o to nemají. My to víme. A víme, proč to nechťejí. Je s podivem, že to nevíte Vy.

Proč se nezaměříte na to, jak nám armáda a politici od samého počátku lžou, jak vydávají radar za naprosto neškodný, jak neustále mění údaje a své propagační letáky? Proč nevyužijete svého jména a vlivu k tomu, aby nám konečně začali předkládat pravdu a nechali poté rozhodnout v referendu občany? Vy se domníváte, že rozhodnout musí politici, protože my nemáme potřebné informace.

Vážený pane Havle, my máme informaci už daleko více než ti politici. Víte proč? Protože ty politiky to nezajímá. Ti tam sedí jen proto, aby si na konci měsíce připsali na konto další desítky tisíc za nepovedené a zfušované zákony, novely, novelizace k novelám a novelizace k novelizacím. Pro samé hádky a boje mezi sebou nemají čas cokoli studovat.

Tak jen nechte radar na občanech, vědí už o tom daleko víc než vy všichni dohromady.

Proč říkáte občanům, že jejich názory jsou „smrduté“? Co když je smrduté celé počinání naší vlády a politiků, kteří jsou z velmi podivného důvodu schopni nechat vystavět takové monstrum 2 kilometry od Trokavce a ostatních vesnic? Proč si to nenecháte vystavět, pane Havle, na Kavčích Horách, tam je místa dost? Nebo k panu ministrovi zahraničí na Orlík?

Rokycany, pohled od Jakuba. Foto Jan Neoral

Odpůrci radaru a jejich kvalifikace

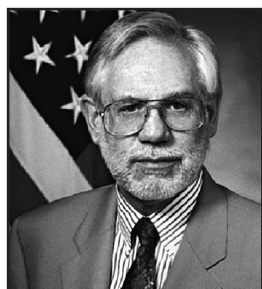
Jan Neoral

Odpůrci radaru měli, právě tak jako vláda, zpočátku o radaru jen minimum technických informací. Na rozdíl od politiků se je ale snažili zjišťovat z nejrůznějších zdrojů – a tak mohli brzy zdůvodnit svá varování a podepřít své výhrady fakty. Některé závažné a odborné informace získávali dokonce přímo z amerických webů Pentagonu a MDA (Protiraketová agentura USA). Už na jaře roku 2007 spolupracovalo s aktivisty občanských protiradarových hnutí a se starosty brdských obcí několik odborníků i vědců našich i zahraničních.

Jedním z prvních byl **ing. Stanislav Kaucký** (pplk. v. v., dříve vojensko-technický analytik MO ČR), následovali **doc. ing. Milan Hlobil** (pplk. v. v., specialista v oboru radiolokační techniky a šíření radiových vln), **RNDr. Petr Pokorný, CSc.** (fyzik ČSAV), **ing. Jan Musil, CSc.** (bývalý ředitel Národní referenční laboratoře ČR pro výzkum elektrických polí), **prof. dr. ing. Zbyněk Raida** (vedoucí Ústavu radioelektroniky Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT Brno), **doc. ing. Jiří Šebesta** (VUT Brno) a další.

Milan Hlobil

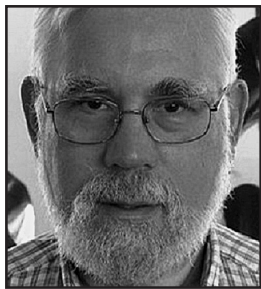
Philip Coyle

Mezi zahraničními byli:

Philip Coyle, jeden z nejuznávanějších světových expertů v oblasti vojenského výzkumu, vývoje a testování vojenských technologií a americké obranné politiky, za vlády prezidenta Clintona (1994–2001) náměstek ministra obrany USA, kde řídil oddělení pro testování a hodnocení nových zbraní. Byl nejdéle sloužícím ředitelem tohoto oddělení v celé jeho dvacetileté historii, a v této pozici byl i hlavním poradcem prezidenta USA v otázce komplexního testování a hodnocení zbraňových systémů.

Profesor **Theodor Postol**, nositel doktorátu z jaderné fyziky, pracoval v Úřadu pro hodnocení zbraňových technologií při Kongresu Spojených států, kde zkoumal metody rozmísťování raket MX, později jako vědecký poradce velitele námořních operací (Chief of Naval Operations). Po odchodu z Pentagonu pomáhal na Stanfordské univerzitě vybudovat výukový program pro studium vývoje zbraňových technologií ve vztahu k obraně a kontrole zbrojení. Nositel dvou ocenění za analýzy protiraketové obrany.

Patřili k nim i odborníci na vztahy mezinárodní bezpečnosti a technologie, například **Victoria Samson**, hlavní analytička Centra pro obranné informace protiraketové obrany USA, a **Ian Davis**, vedoucí analytik britské informačně-bezpečnostní služby. Oba se vyjádřili 12. 6. 2007 na půdě Evropského parlamentu ostře proti radaru v Brdech právě z hlediska bezpečnostní politiky Evropy.

Theodor Postol

Proti radaru vystupovali i významní politici – například **Luisa Morgantini** (místopředsedkyně Evropského parlamentu), **Giorgio Schultze** (mluvčí Evropského humanistického fóra), **Joanne Landy** (ředitelka Kampaně za mír a demokracii, USA) a řada poslanců Evropského parlamentu, zejména italských, kteří mají s vojenskými základnami USA na svém území nepřímou zkušenost. Z nich to byl především **Giulietto Chiesa**. Nepochybně obrovskou roli v odporu proti radaru sehrála politická frakce **Sjednocená evropská levice/Severská zelená levice (GUE/NGL)** existující v Evropském parlamentu. Českou republiku v Evropském parlamentu zastupovali poslanci

MUDr. Jiří Maštálka, ing. Jaromír Kohlíček, CSc., PhDr. Miloslav Ransdorf, CSc. a ing. Vladimír Remek, kteří vystupovali proti radaru velmi aktivně.

Francouzský prezident **Nicolas Sarkozy** 14. 11. 2008 vzkázal po jednání s ruským prezidentem Dmitrijem Medveděvem Spojeným státům, že jejich protiraketový systém by nijak nepomohl evropské bezpečnosti. Světová organizace Mayors for Peace (Starostové za mír), vedená starostou Hirošimy Tadatošim Akibou a starostou Londýna Kenem Livingstonem, zaslala do České republiky písemně svá protiradarová stanoviska.

Liga starostů proti radaru – byla založena v létě 2007 z podnětu starosty Trokavce **Jana Neorala** a starosty Příbrami **MVDr. Josefa Řiháka**. Zpočátku sjednocovala 31, později 85 starostů. Členy ligy byli starostové brdských obcí, tedy v řádných volbách zvolení představitelé obecních samospráv. Za nimi v mnoha případech stála místní referenda, ve kterých se občané jejich obcí skoro stoprocentní většinou postavili proti radaru a proti americké základně v Brdech. Liga starostů proti radaru dělala vládě a politikům velké starosti, protože Topolánková vláda nemohla tyto starosty jen tak snadno a posměšně označit za občanské aktivisty, kteří se chtějí zviditelnit. Ve výboru ligy byli kromě starostů Trokavce a Příbrami starostka Lázu Jitka Říhová, starosta Zaječova Josef Horký, starosta Rožmitálu Josef Vondrášek a starosta Jinců Josef Hála.

Proti vybudování americké radarové základny v Brdech se jednoznačně postavila **Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)** a její poslanci a senátoři. Byla organizátorkou celé řady úspěšných veřejných protestních shromáždění (Rokycany, Míšov, Jince). Proti se (byť ze začátku poněkud vlažně) postavila i **Česká strana sociálně-demokratická (ČSSD)** a její poslanci.

Greenpeace (mezinárodní ekologická organizace, jejímž cílem je chránit nenásilnými prostředky životní prostředí a nabízet řešení, která jsou klíčová pro zdraví a bezpečí občanů) již 30. ledna 2007 vydala v Britských listech prohlášení, že odmítá americký protiraketový radar v ČR. Greenpeace se neomezila jen na medializaci tohoto záměru, ale podnikla od ledna roku 2006 do září roku 2009 (kdy prezident B. Obama záměr umístit toto radarové monstrum do České republiky odvolal) mnoho akcí, které zejména na mezinárodním fóru ukázaly, jak velký odpor proti radaru občané České republiky mají. Že do České republiky přijeli právě Theodor Postol, Philip Coyle, američtí vědci a od-

borníci, kteří odhalili a pojmenovali lži generála Henryho Oberinga a naší vlády o radaru, to je zásluha právě Greenpeace. Zaslouží jmenovat: výkonný ředitel Greenpeace **ing. Jiří Tutter, Mgr. Martin Koubek, Mgr. Jan Freidinger a Lenka Boráková.**

Právě Greenpeace se pak podařilo světu vtipnou akcí doložit, kam až dovedli armádu České republiky (či spíše její žalostné zbytky) svou neodborností a laickým přístupem rychle se střídající ministři obrany – přičemž „zpívající ministryně obrany” Parkanová tomu všemu nasadila závěrečnou korunu. Skupina asi patnácti aktivistů Greenpeace o půl čtvrté ráno dne 28. dubna 2008 obsadila „kótu 718” přímo ve vojenském prostoru. Mezi stromy natáhla plachtu s nakresleným terčem o velikosti asi 20 x 20 m, v korunách čtyř stromů postavila bivačovací plošiny, založila stanový tábor – a na dopoledne zajistila přelet letounu Cessna s novináři. A teprve potom oznámila telefonicky armádě, že jí obsadila „střežený” prostor, kde je plánováno umístění amerického radaru.

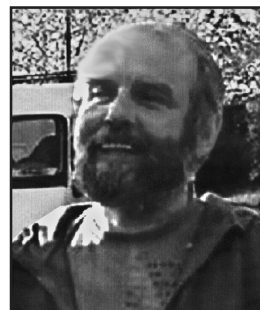
Samozřejmě, že celá akce byla určena zejména médiím, tedy hlavně světovým – protože naše média, až na několik málo výjimek, byla poplatná vládním dezinformacím a lžím o radaru.

Občanská hnutí sehrála vůbec poprvé skutečně důležitou roli. Poprvé politici s oba- vami sledovali, jak právě občanské iniciativy dokázaly zorganizovat občanský odpor proti radaru a přivést lidi až před Strakovu akademii. Tam pak občané několikrát premi- éru Topolánkovi a celé jeho vládě pod okny velmi hlasitě sdělovali svůj názor na jejich nebezpečný, militantní záměr. Jak postupně gradovalo pohrdání Topolánkovy vlády a proradarových politiků názory občanů, gradoval i odpor občanů k vládě – od počáteč- ního skandování z roku 2007 „Radar tu nechceme!”, až po konečné a hlasité „Topolá- nek ven!” před Strakovou akademií a na Václavském náměstí od počátku roku 2008.

Občanská hnutí spolu s Ligou starostů proti radaru dokázala ale víc, než jen shromáž- dit občany k demonstracím proti radaru na náměstí a do ulic. Byla to zejména důsledná medializace odporu občanů proti radaru na světovém fóru. Například občanská inici- ativa **Ne základnám** zorganizovala 1. září 2007 na půdě Britské univerzity v Londýně na světové konferenci *Campaign for Nuclear Disarmament* přednášku před zástupci světových médií – proti radaru v Brdech. Tady shromážděným zástupcům významných světových médií vysvětlovali **Ivona Novomestská** (mluvčí Ne základnám) a starosta Trokavce **Jan Neoral** (za Ligu starostů proti radaru), proč občané České republiky ne- souhlasí s americkým radarem v Brdech. (Druhou příležitostí promluvit proti radaru k účastníkům *International Peace Con- ference* v Londýně, v hlavní Westminsterské hale, dostali oba znovu 30. listopadu 2007.)

Představiteli hnutí Ne základnám byli zejména **Jan Májíček, ing. Jan Tamáš Ph.D., Ivona Novomestská, Václav Novotný, Eva Novotná, Jana Glivická, Petr Pick, Martina Lander- gott.** Externě spolupracovali profesor PhDr. Oskar Krejčí, CSc. a ing. Rudolf Převrátil, CSc.

Občanské hnutí **Nenásilí** vzniklo, když se **Jan Tamáš a Jan Bednář** z Ne základnám rozhodli držet proti záměru Topolán-

Václav Novotný

kovy vlády hladovku. K této hladovce (kterou drželi tři týdny, a která probíhala pod kontrolou médií) se postupně přidávaly různé osobnosti, každý den jedna – a tato „řetězová hladovka“ trvala jeden rok. První v pořadí se přihlásil **ing. Petr Uhl**. Pak se zapojili, vždy na jeden den, umělci, sportovci, starostové, disidenti, senátoři za ČSSD, představitelé státní správy, občané.

Dále se angažovalo hnutí **Evropa za mír**, které spojuje organizace a hnutí usilující o Evropu bez jaderných zbraní. Kampaň podporuje řada významných osobností, mezi nimi i **Noam Chomsky**, **Michail Gorbačov**, světová organizace starostů Starostové za mír, sociolog, politolog a pedagog **prof. PhDr. Jan Keller, CSc.** a mnoho dalších osobností, které si uvědomují, že v současném okamžiku je velmi důležité rozhodně zastavit další zbrojení a zamezit jaderné katastrofě. Jako tisková mluvčí vystupovala Dana Feminová.

Nesmíme zapomenout ani na občanské hnutí Pro referendum, které založili pražský podnikatel ing. Jan Žižka a ing. V. A. Stoy, CSc. Toto hnutí zorganizovalo v červenci 2007 dopis pětapadesáti významných osobností ČR vrcholným ústavním činitelům České republiky – prezidentu Václavu Klausovi, předsedovi poslanecké sněmovny Miroslavu Vlčkovi a předsedovi senátu Přemyslu Sobotkovi.

Odpor proti radaru podpořily i významné osobnosti české kultury, namátkou **Marta Kubišová, Táňa Fischerová, Jan Kačer, Zdeněk Troška, Anna Gaislerová, Luděk Sobota, Vilém Čok, Aleš Brichta** a filozofové **prof. Erazim Kohák, Ph.D. a Slavoj Žižek** – a další, například 130 českých a evropských politiků a osobností, kteří podepsali dopis Baracku Obamovi proti americkému radaru v Evropě.

K petici iniciativy Ne základnám se mimo jiné připojili

Prof. Noam Chomsky, Ph.D.; lingvista, Massachusetts Institute of Technology

Prof. RNDr. Ing. Lubomír Sodomka, DrSc.; fyzik, vysokoškolský pedagog

Prof. RNDr. Václav Hořejší, CSc.; imunolog, vysokoškolský pedagog, ředitel Ústavu molekulární genetiky AV ČR

Prof. Ing. Jiří Matoušek, DrSc.; expert v ochraně proti zbraním hromadného ničení a odzbrojení, Masarykova univerzita Brno

Prof. PhDr. Miroslav Hroch, DrSc.; historik, vysokoškolský pedagog UK

Prof. Ing. Václav Průcha, CSc.; hospodářský historik, vysokoškolský pedagog

Prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc.; ústavní právník, Právnická fakulta UK

Prof. PhDr. Jan Rataj, CSc.; historik, politolog, vysokoškolský pedagog

Prof. MUDr. Pavel Kalvach, CSc.; neurolog, vysokoškolský pedagog UK

Prof. PhDr. Břetislav Horyna, Ph.D.; filozof, religionista, vysokoškolský pedagog Masarykovy univerzity v Brně

Prof. PhDr. Jan Keller, CSc.; sociolog, Ostravská univerzita

Prof. Dr. Erazim Kohák, Ph.D.; filozof, Filozofická fakulta UK

Prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.; arabista, Filozofická fakulta UK

Prof. PhDr. Jiří Frajdl, CSc.; historik, Univerzita Hradec Králové

Doc. PhDr. Olga Lomová, CSc.; sinoložka, vysokoškolská učitelka UK

Doc. PhDr. Petr Sak, CSc.; sociolog, vysokoškolský pedagog

Doc. Ing. Ivan Němec, CSc.; vysokoškolský pedagog, Fakulta stavební v Brně
 Doc. Ing. Radim Valenčík, CSc.; ekonom, vysokoškolský pedagog
 Doc. Ing. Emílie Kalínská, CSc.; ekonomka, vysokoškolská pedagožka
 Doc. Ing. Pavel Janíčko, CSc.; ekonomický expert Českomoravské konfederace odborových svazů
 Doc. ThDr. Ivan Odilo Štampach; religionista, Univerzita Pardubice
 Doc. Dr. Luboš Kohout, CSc.; historik, politolog, signatář Charty 77
 Doc. Dr. Jaroslav Šabata, CSc.; filozof, psycholog, politolog, politický vězeň z doby normalizace, mluvčí a signatář Charty 77
 Ing. Petr Uhl; politik, publicista, politický vězeň z doby normalizace, signatář Charty 77
 PhDr. Jan Tesař, CSc.; historik, politický vězeň z doby normalizace, signatář Charty 77
 JUDr. Radovan Suchánek, Ph.D.; bývalý náměstek ministra zdravotnictví, vysokoškolský pedagog
 PhDr. Marek Hrubec, Ph.D.; filozof a politolog, vědecký pracovník Filozofického ústavu AV ČR
 PhDr. Ivan Miller, Ph.D.; vysokoškolský pedagog, FSV UK
 JUDr. Petr Bělovský, Ph.D.; odborný asistent, Právnická fakulta UK
 PhDr. Josef Suchánek; CSc.; Klub sociologů a psychologů
 PhDr. Stanislav Kodet; CSc.; bývalý vysokoškolský pedagog a vědecký pracovník
 PhDr. Julius Tomin; filozof, signatář Charty 77
 PhDr. Olga Vilímková; iberoamerikanistka, vysokoškolská pedagožka
 Dr. Jindřich Karásek; vysokoškolský pedagog, Filozofická fakulta UK
 Mgr. Tomáš Tožička; technik, teolog, publicista a spolukoordinátor kampaně Česko proti chudobě
 Mgr. Zdeněk Bárta; signatář Charty 77, evangelický duchovní, bývalý nezávislý senátor
 Mgr. Mojmír Babáček; signatář Charty 77, publicista
 Mgr. Pavel Pečínka; politolog, publicista
 Anna Koutná-Tesařová; politická vězeňkyně z doby normalizace, signatářka Charty 77
 Jan Kavan; bývalý místopředseda vlády a ministr zahraničí ČR, předseda Valného shromáždění OSN 2002–2003
 Věra Chytilová; režisérka
 Martin Kraus; skladatel a textař, frontman kapely Krausberry
 Zdeněk Troška; režisér

Iniciativu Ne základnám podpořilo několik desítek českých a mezinárodních organizací, hnutí a stran

Mezinárodní mírové hnutí
 Hnutí za přímou demokracii
 Společnost Bertý Suttnerové
 Česká mírová společnost
 Socialistická solidarita
 Socialistický kruh
 Evropská unie pro lidská práva

ZO Strany zelených Domažlice

o. s. Mladí zelení

Obrana životního prostředí

Nesehnutí

o. s. Podněty.cz

České národní hnutí za mír a lidská práva

Hnutí na podporu dobrovolných hasičů a dalších dobrovolníků

o. s. Vojáci proti válce

Ekumenická akademie

International Commission of Conscience

hnutí Země především

Jihočeské matky

Sustainable.cz – internetový portál pro trvale udržitelný život

Křesťanský dialog

Křesťanskosociální hnutí

Islámská nadace v Praze

Palestinský klub

Všeobecný svaz muslimských studentů v ČR

Muslimská unie

Svaz palestinských studentů

sdružení Zdravý životní styl

proFem

GITA – Genderová informační tisková agentura

Iniciativa ženských a genderově senzitivních neziskových organizací

Agentura GAIA

Strana Rovnost šancí

Strana zdravého rozumu

strana 4 vize

Česká strana národně sociální

publikační server Nový směr

Socialistická organizace pracujících

Socialistická alternativa Budoucnost

Pražská organizace Mladých sociálních demokratů

Autentičtí sociální demokraté

Hnutí za spravedlivou společnost a lásku k bližnímu

o. s. Slovanský výbor

Levý blok

REVO – organizace revoluční mládeže

o. s. Horní mlýn

Společnost Julia Fučíka

Ček Árya Sabhá – Árjasamádž České republiky

Ostravský levicový klub

I občané aktivně proti radaru

A samozřejmě tu stáli proti radaru občané. Ti by měli být jmenováni vlastně na prvním místě. Těch sedmdesát pět procent občanů, které politici nebrali vážně.

Mezi nimi i brdští občané. Někteří politici jim posměšně v kuloárech říkali „vidláci“, kteří nejsou schopni rozhodovat v referendu o radaru, protože jeho podstatě vůbec nerozumí. Ti „vidláci“ poměrně rychle vyvedli politiky z omylu.

Topolánek, Parkanová, její náměstek Barták, Pojar, hlavní hygienik Michal Vít, Peter Bednarčík, Bursík, Vondra a další brzy přestali pořádat besedy s občany. Vládní suita zřejmě nelibě nesla, že lidé na besedách často velmi odborně usvědčovali vládu z nepravd o radaru, přičemž důkazy o oprávněnosti svých obav čerpali dokonce z amerických odborných webů. (Najít si na internetu stránky americké MDA už uměli i ti „vesničané“. A navíc, na besedy si lidé zvali i skutečné odborníky na radiolokaci, vědce.)

A tak vláda namísto sebe nastrčila „zmocněnce“ Tomáše Klvaňu. Bohužel, ten věděl ještě méně, opakoval fráze a svou arogancí brzy zavedl komunikaci s obyvateli Brd do slepé uličky, což konstatoval v médiích posléze i prezident Klaus.

Zamýšlím se nad zvláštním jevem: Když lidé z Brd poznali, co chce do České republiky vláda umístit, postavili se proti a svůj názor dali najevo v místních referendech a v anketách, shromažďovali se a demonstrovali ve svých obcích proti radaru. A nejen tam. Když se pořádala demonstrace proti radaru v Praze, objednaly se autobusy a lidé vyrazili na Václavák. Jeli za své.

A tam stáli s transparenty, mnohdy v nepohodě, a pak šli ulicemi Prahy k sídlu vlády říci svůj názor. Pozdě večer sedli do autobusů a jeli sto kilometrů zpět domů.

A desítky tisíc lidí v Praze se vždy vyložily do oken a pozorovaly ten průvod dole v ulicích. Pražané tleskali a souhlasně mávali – ale seběhnout dolů bylo zřejmě příliš náročné.

Lidé z brdských obcí bojovali za svou věc statečně a obětavě. Mnozí z nich jezdili na demonstrace a besedy proti radaru i na místa velmi vzdálená – Březnice, České Budějovice, Praha, Brusel.

Například manželé Jirka a Hana Fryjaufovi ze Skořic nevynechali přes svůj věk a zdravotní problémy žádnou příležitost vyjádřit svůj názor proti radaru: Březnice, několikrát na Václaváku, v Praze před parlamentem, slyšení v bruselském europarlamentu – tam všude byli. Na Národní třídě v Praze Hana Fryjaufová v listopadu 2008 „spatra“ mluvila z pódia a dokázala lidem, že i v Brdech umíme argumentovat lépe a rovněji, než naši politici, a že víme, na rozdíl od nich, o čem mluvíme.

Není možné vyjmenovat v této publikaci všechny ty lidičky z Brd, od studentů až po důchodce, kteří navzdory nepřízní počasí a únavě jezdili na protiradarová shromáždění – a věřili, že tuto bitvu proti arogantním politikům vyhrájí. Věřili, protože šlo o bezpečí jejich domovů, jejich rodin.

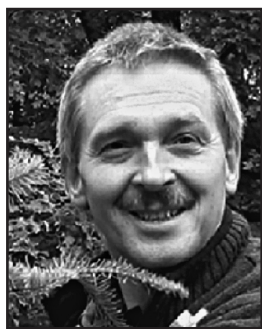
*Hana Fryjaufová
na Národní třídě
v listopadu 2008*

Lidé z brdských vesnic, mezi nimi i důchodci, dali třeba dvakrát osm set za autobus, v autobusu strávili na těsném sedadle 830 kilometrů jízdy do Bruselu (a ihned večer zase zpět). Jen proto, aby spolu s dalšími 130 našimi spoluobčany v europarlamentu řekli, že radar zde nechceme.

Co si pak myslet o politicích a novinářích, kteří psali, že odpůrci radaru to dělají proto, že jsou řízeni a placeni Ruskem?

Když Greenpeace obsadilo v dubnu 2008 „kótu 718“, ti novináři, kteří se nespokojili s oficiální tiskovkou, zamířili vždy do Trokavce. Tam, na návsi před obecním úřadem, se jich ujal Jiří Houška, myslivec a občan Trokavce. Vysvětlil jim, jak se mají krýt v lese, jak se plánovitě rozprchnout každý jinam, když je vojenská policie objeví, a kam se dát potom, aby dorazili na kótu.

Vojenské hlídky poctivě patrolovaly, novináři s kamerami a „vidláci“ s ruksaky s jídlem pro Greenpeace je poctivě obcházeli. Myslivec přece ví kudy.

Jiří Houška z Trokavce

Bylo to několik výprav. Nikdy nebyli odhaleni, vždy prošli. Na kóte pak vojáci nechápali, odkud se tam novináři berou.

Tak byli na kótu propašováni i režiséri Filip Remunda a Vít Klusák, kteří natočili záběry z těchto výprav pro celovečerní filmový dokument o radaru s názvem Český mír. Armádě přímo za zády.

Je velmi smutné, spíše tragické, že rychle se střídající ministři obrany (každý další větší amatér, než ten předchozí) přivedli naši armádu do stavu, kdy si plížící se novináři a „vidláci“, vedení jedním myslivcem, četli v systému hlídek armády a vojenské policie, okolo kóty 718 rozestavěných, jako v jízdním řádu.

Václavské náměstí – občané proti radaru

Propagátoři radaru a jejich kvalifikace

Jan Neoral

První řadu tvořili politici vládnoucí koalice. Prakticky nikdo z nich neměl odborné znalosti z oblasti šíření radiových vln a z radiolokace už vůbec ne. Oni vlastně neměli z této oblasti ani znalosti základní.

Tehdejší premiér Topolánek radar v Brdech zoufale chtěl. Dnes už je obtížné zjistit proč vlastně. Pravý důvod znal možná jen on sám.

Nejdříve ho totiž prosazoval jako napůl soukromou bilaterální „prestiž“ v očích amerického spojence, pak se do jeho instalace pokoušel zapojit NATO, a nakonec ho vnucoval jako jedinou ochranu České republiky „před politickou hegemonií Ruska“.

A to kopírovali i politici, poslušně mu přikyvující. Neměli odborné vzdělání, neměli informace – a co je horší, ani je hledat nechtěli.

O to více veřejnost mystifikovali, nebo radar prostě jen prosazovali silou. Mirek Topolánek, Alexandr Vondra, Vlasta Parkanová, Karel Schwarzenberg, Martin Bursík, Cyril Svoboda, Přemysl Sobotka, Jan Vidím, Martin Barták, Marek Benda, Petr Tluchoř a další.

Druhou řadu za nimi obsadili ti, kteří byli již léta součástí vládního systému a byli na něm závislí. Propagovali radar, aby mohli zůstat sedět ve svých křeslech, nebo dokonce „poposednout výše“ – možná se obávali, že by v případě jiného názoru museli z dobře placené politiky či místa odejít. Příkladem byli členové „nezávislé zdravotní komise“, kteří „vědecky“ (ve skutečnosti lajdácky amatérsky) vypracovali zprávu o neškodnosti radaru na zdraví občanů.

Mezi nimi i ti, kteří prostě jen věřili všemu, co jim vláda a oblíbené strany (ať již byli či nebyli straníky) předkládaly jako nezvratnou pravdu. Ti odmítali informace objektivních odborníků a stále dokola opakovali, že o radaru musí rozhodnout naši demokraticky zvolení zástupci. Protože ti jediní vědí, co je pro nás nejlepší.

Těm bylo lhostejné, že například „zvolený zástupce lidu“, vicepremiér Vondra, byl ještě v roce 2006 jednatelem americké firmy Dutko Worldwide Pratur, s. r. o., která v americkém kongresu zastupovala zájmy různých firem, a že tedy jeho lobování za radar je krajně podezřelé.

Bylo jim jedno, že na otázku poslance L. Zaorálka (ČSSD), jestli mu nevadí, že 75 % občanů je proti radaru, ministr Vondra odpověděl: „To je jedno, stejně to tu bude...“

A pak tu byli jiní, kteří se netajili tím, že radar podporují za peníze. Například oficiální „zmocněnec vlády pro komunikaci programu raketové obrany“ **Tomáš Klvaňa**, jinak také manažer tabákové firmy British American Tobacco v Londýně.

Jan Wagner v *Britských listech* z 1. 8. 2007 píše: „Pokud přijmeme těžko vyvratitelný fakt, že páteční schůzka pana ‚Radara‘ Tomáše Klvani a senátora za ODS Tomáše Töp-

Tomáš Klvaňa – placený propagátor radaru

fera se starosty a občany obcí v Brdech, i následný spot v pořadu *Události a komentáře* byly komunikačním fiaskem, je třeba se ptát po smyslu podobných akcí. Tomáš Klvaňa se ve zmíněném televizním spotu projevil v podstatě jako agresivní hlupák, který situaci psychicky nezvládl.“

I zde byla založena občanská iniciativa s názvem Pro základnu. Bylo ji – a ještě dnes je – možno najít na www.prozakladnu.cz. Takže je možné ještě dnes (kdy už je od 17. září 2009, od doby Obamova zrušení záměru postavit v Brdech radar, známo, že radar skutečně neměl a nemohl mít požadované vlastnosti co do funkčnosti, efektivnosti a spolehlivosti zničení cíle) si danou stránku otevřít a přesvědčit se, jak vyhaná a nesmyslná tvrzení byla veřejnosti předkládána.

Perličky českých proradarových politiků

Tady je možná čas na odlehčení celého tématu, protože humorné momenty nechyběly ani na jedné straně „barikády“.

Karel Schwarzenberg, ministr zahraničí: „Já jsem to říkal, že jsem velice pro to, aby se budovala důvěra, že mi je také ale jasné, že co se dá budovat, se dá také bořit a že jistá prohlášení prostě důvěru taky boří, a o tom bychom se museli opravdu bavit, a že ta důvěra o budování důvěry nemůže být jenom z jedné strany, nýbrž ta důvěra musí být budována také z ruské strany, což tedy v souvislosti těchto prohlášení různých, se mi zrovna nezdá ideální prostředek... tedy jenom byly hlasy, že bychom právě se měli snažit o větší budování důvěry v Rusku a tak dále a tak dále a tak dále“. (2. května 2007, *interview s Vitem Pohankou*)

Zpráva **Karla Schwarzenberga** o vyjednávání s USA uvádí: „K otázce vlivu na životní prostředí a bezpečnost obyvatelstva je třeba uvést, že například paprsek radaru na Marshallových ostrovech je zaměřený na základní a střední školu, čímž je jednoznačně demonstrována naprostá neškodnost lidskému zdraví. Jedná se o radar, který by měl být demontován a následně převezen do ČR.“ (Právo, 22. března 2007)

(Pozn. aut.: Škola stojí asi 2,5 km od radaru, viz satelitní Google Earth. Jak by musela být vysoká, aby na ni mohl být zaměřen paprsek radaru, když, jak nám tvrdí vláda, radar není z bezpečnostních důvodů nikdy možné sklopit pod elevaci dvou stupňů nad horizontem? Nám vychází cca 69 m. Nehledě na fakt, jak takovou hloupost vůbec může ministr vyslovit – představme si americkou obsluhu, jak natáčí anténu radaru na školu, aby podpořila teorii o jeho naprosté neškodnosti.)

Vlasta Parkanová, ministryně obrany: „Není to systém útočný, ale obranný. V tomto smyslu, dovolte mi to slovo. Filozoficky je tento systém ušlechtilý v tom, že pokud se zaměří proti útočným raketám, vezme jejich sílu a jejich smysl...Jsem proti tomu, aby se o základně rozhodovalo v referendu, a souhlasím, aby se Česko k protiraketové obraně připojilo.“ (Novinky.cz, 4. února 2007)

6. února 2009, Bavorsko: 45. Mnichovská bezpečnostní konference: „Vondra i Parkanová prakticky vyloučili, že by radar v České republice nakonec instalován nebyl: „Ty drastické titulky o tom, že radar je pohřben Obamou – takový pocit si skutečně ne-

mohl z těch jednání, z nichž jsme přišli, odnést nikdo“, prohlásila Parkanová po setkání s J. Jonesem, poradcem amerického prezidenta pro otázky národní bezpečnosti.“ (*Tyden.cz*, 6. února 2009)

RNDr. docent Pekárek, vládní komise pro dokázání neškodnosti radaru: „Záření, které by mohlo dojít do obcí, například nějakým odrazem, bude tak malé, že z hlediska hygienického a zdravotního je směšné o tom hovořit... Pokud by se radar teoreticky namířil přímo na vesnici, ani v tom případě by nebylo záření tak silné, jakému jsou vystaveni například lidé, kterým přímo do oken míří vysílač signálu pro mobilní telefony... K odražení paprsku od náhodného předmětu může ve výjimečném případě dojít, ale hodnoty odraženého záření budou ze zdravotního hlediska vždy zanedbatelně malé.“ (*iDnes.cz*, interview red. J. Svobody, 17. srpna 2007)

Generál Henry Obering, ředitel americké agentury pro raketovou obranu: „Když se mluví o zdravotních rizicích, hrozí podle Američanů velké problémy člověku, který by byl ve vzdálenosti 8 kilometrů po nějakou dobu vystaven přímo působení paprsku.“ (*Právo*, 24. dubna 2007)

(Poznámka: Copak generál Obering nevěří panu Pekárkovi?)

MUDr. Peter Bednarčík, armádní a vládní propagátor radaru: „Ten paprsek je rozmítaný elektronicky. Když to řeknu nečesky, on se šmrdlolí, takže teoreticky by se ten rogalista musel honit s tím paprskem elektronickým, uhnat ho, chytnout ho, zafixovat se na něj a kmitat s ním.“ (*Rádio Impuls*, 18. srpna 2007)

„Ta frekvence vám neublíží, to vám jenom poněkud prohřeje tkáň do hloubky několika centimetrů, zejména oči, protože tam je nejvíc žilek...ale to se do tří měsíců od expozice upraví.“ (*Britské listy*, beseda s občany, Borovno, 8. května 2007)

Mirek Topolánek, premiér: „Čekáme na nějaké konkrétní údaje od opozice a různých odborníků. Ty údaje a tím i celý zdroj znedůvěryhodníme. Nemůžou znát žádné údaje o radaru, protože ani my je neznáme.“ (*Topolánek ke své suité při obědě v Jincích před besedou s občany v Borovně*, *Britské listy*, 4. června 2007)

Při besedě s občany v Borovně, 4. května 2007

Tazatelka: „Při zkouškách na raketoplánu Columbia byla posádka ubezpečena o naprostém bezpečí vzletu a přistání. Přesto raketoplán shořel se všemi lidmi na palubě. Právě nám zde tvrdíte, že radar bude zcela bezpečný, účinky zdravotně nezávadné a že pokud by měl poškodit lidi, neschválíte ho. Co se stane, pokud to nebude pravda a k poškození dojde?“

Topolánek: „Milá paní, všude umírají lidé. Někteří ve válkách, někteří při autonehodách, někteří jen tak.“ (*Britské listy*, 8. května 2007)

Topolánek: „Já vás ubezpečuju, že z tohoto zařízení nevychází žádné záření!“ (*Britské listy*, 28. července 2008)

(Pozn. aut.: Radar je zařízení pracující na principu vysílání velmi silného elektromagnetického vyzařování paprsku a přijímání zpětně odraženého slabého signálu. Jinak to není radar, ale například rádio či televizor. I vládní komise ve své zprávě zakázala

v okruhu 28 km používat výbušniny, pilotům uvedla minimální bezpečnou vzdálenost od radaru na 9,5 km.

Missile Defense Agency, US Department of Defense (Agentura raketové obrany USA) uvádí na www.mda.mil/mdalink/pdf/fchap4c.pdf, že rušivé vlivy parazitního laloku – *grating lobe* – na civilní komunikační zařízení jsou možné až do vzdálenosti 36 km, např. televizní přijímače 4 km, radiopřijímače 7 km, radiostanice UHF 5 km, radiostanice VHF 29 km.)

Alexandr Vondra, vicepremiér: „Dnes máte radar zadarmo, zítra si ho budete muset zaplatit!“ (Na adresu **Milana Hlobila**, který uvedl fakta, proč radar ohrozí zdraví občanů, a to nejen v Brdech): „Ten pán asi celý život opravoval nějaké staré ruské radary...“ (*Otázky Václava Moravce, Borovno, 25. srpna 2007*).

(Pozn. aut.: Doc. ing. Milan Hlobil, pplk. v. v., je specialista v oboru radiolokační techniky a šíření radiových vln. Vystudoval obor radiolokace v Dělostřeleckém učilišti v Martině a na Vojenské akademii v Brně. V oboru radiolokace pracoval v systému inženýrsko-technické služby protivzdušné obrany a v oblasti výuky a výcviku v armádě, naposledy v roce 2005 jako učitel na katedře radiolokace Vojenské akademie Univerzity obrany v Brně. Spolupracoval na modernizaci radiolokační techniky a při vojenských zkouškách radiolokátorů. Během více než čtyřicetileté práce v oboru měl možnost poznat oblast radiolokace po teoretické i praktické stránce, publikoval především v oblasti modernizace radiolokační techniky a učebních textů pro výuku systémů třídimenzních radiolokátorů a radiolokační techniky.)

Tomáš Klvaňa, vládní koordinátor pro radar: „Někteří lidé v Rusku si prostě ne nechají vymluvit, že to není proti nim. To není proti nim, je to proti teroristům.“ (*Rádio Frekvence 1, 29. listopadu 2007*)

Topolánek na 18. kongresu ODS: „Nedopustit, abychom se opět plíživě sunuli do sféry geopolitického vlivu Ruska. To je ten pravý důvod, proč u nás má stát radarová základna. Už jenom proto stojí za to udržet tuto vládu.“

(Pozn. aut.: Pánové se nemohli dohodnout, proti komu to tedy vlastně je...)

Marek Benda, poslanec ODS: „Rozhodně budu hlasovat pro radar v Brdech a hlasoval bych pro radar i kdekoli jinde. Nejsem obecně příznivcem referend a v bezpečnostních otázkách pokládám referenda za zcela nepřipustná.“

„Rozhodně mi není hanba, jak se ve sněmovně chovám. Při všech hlasováních myslím na zájmy lidí ...“ (*Vipchat.novinky.cz, 17. února 2009*)

(Pozn. aut.: A dnes již víme, že „myslel“ zejména na to, jak snadno a podivně získat titul JUDr. Jak vymyslet a prosadit „náhubkový zákon“ pro dotěrné novináře. Jak vůbec vnášet do zákonů pasáže, směřující ve své podstatě proti lidem, kteří neměli to štěstí vypadnout ze školní lavice přímo do lavice parlamentní – a sedět tam dodnes.)

Karel Schwarzenberg: „Na internetu se dají najít informace o tom, že podobné radary jsou napájené malými atomovými reaktory uloženými hluboko v podzemí. Můžete se zaručit, že tady tomu tak nebude?“ požadoval po ministrovi starosta vesnice Trokavec Jan Neoral (SNK). Schwarzenberg reagoval promptně: „S odpuštěním, myslím,

Pochod proti radaru přes náměstí Jana Palacha k sídlu vlády

že jsou to kecy. O ničem takovém nepadla ani zmínka a kdyby se něco takového plánovalo, tak budu první, kdo s tím půjde na veřejnost.“ (*Právo*, 7. února 2007)

Ohlasy odpůrců radaru

„Poslední otázka, pane starosto. Co myslíte, bude radarová stanice v Česku, nebo ne-bude?“

Jan Neoral, starosta Trokavce: „Prozradím vám sladké tajemství, pane redaktore, berte to jako humor na závěr. Radar tu nebude.“ (*Rádio Impuls*, 8. července 2008)

Miroslav Hrabáčka, občan Trokavce: „V případě nějakého konfliktu budeme první, kdo bude vymazaný. Jestli páni Topolánek a spol. si to vychvalují, tak ať si to postaví v Praze a chodí se k tomu opalovat. My jsme tu měli 20 let rakety a mířili na nás Američané. A teď na nás budou mířit Rusové a vypatlení bin Ládinové?“ (*ČTK, Týden.cz*, 17. března 2007)

Jan Neoral, starosta Trokavce: „Radary XBR budou používat frekvenci 10,525 GHz. To je prakticky frekvence mikrovlnné trouby. A když zaměří tenhle paprsek nechráněně na školu, no to je totální hovadina. Už jen z principu, proč by to dělali? To chtějí vyzkoušet, jestli dětem za pět let upadnou nohy?“ (*iDnes*, 24. srpna 2007)

(Reakce na písemné prohlášení ministra Schwarzenberga z 22. března 2007, že „je třeba uvést, že například paprsek radaru na Marshallových ostrovech je zaměřený na základní a střední školu, čímž je jednoznačně demonstrována naprostá neškodnost lidskému zdraví...“)

Zdeněk Troška, režisér: „Když je radar tak bezpečný, tak proč nestojí 55 kilometrů od Washingtonu, od Bruselu, od Paříže, od Londýna, proč musí stát v tak zalidněném území mezi Prahou a Plzní?“ (*Z projevu na Národní třídě, Praha, 17. listopadu 2008*)

Jan Freidinger, Greenpeace: Je zajímavé, že my jsme sem pozvali dva významné americké vědce Philipa Coyla a Theodora Postola, uznávané experty americké protiraketové obrany, kteří tady varovali před nebezpečím umístění radaru sem – a pan premiér (Topolánek, pozn. aut.) nám vzkázal, že nebude poslouchat někoho, kdo si sem jezdí na vánoční nákupy. No a vidíte, jak to nakonec dopadlo...“ (*Z filmu Český mír, při odstraňování žiletkového plotu z kóty v roce 2009*)

Radar na stránkách médií

Radar v Česku: bezpečnostní riziko nebo zbytečné obavy?

Stanislav Kaucký, Britské listy, 31. ledna 2007 (kráceno)

Americká vláda je připravena umístit v České republice radar a v Polsku protiraketovou základnu. Souhlas vlády nestačí, protože vybudování základny by znamenalo i příchod cizích vojáků na území republiky, souhlas by tak musely dát obě komory parlamentu.

Znepokojující fakta

Samotný radar bude instalován společně s dalšími prostředky a objekty zabezpečení – vlastní malou elektrárnou, operačními sály, komunikačním střediskem, budovami technického vybavení a zázemím pro obsluhu a další. Jen samotný radar zabere plochu 150 x 150 metrů. Vlastní radar spočívá na pojezdovém mechanismu, uloženém na železobetonové základně výšky asi dvou pater, nad níž je radioprůzračná kopule. Jeho tvar je vysoký asi jako šestipatrový dům.

Nebezpečné riziko

Česká veřejnost je médií v otázce radaru obvykle mylně informována. Čtenářům se na stůl dostane například informace, že už z fungujících radarů je zřejmé, že vlastně nejde o nic problematického. Jako by hlavní radar pro navedení antiraket neznamenal žádné riziko. Bohužel, opak je pravdou. Vzpomeňme jen, jak před lety probíhaly konflikty v Iráku, či v bývalé Jugoslávii. Pojem vzdušný elektronický úder je v různých zemích sice nazýván různě, ale vždy znamená to samé – v první řadě zničit PVO protivníka, tzn. nejprve všechny radary, bez nichž nebude schopen odpálit jedinou raketu.

Radar této kategorie, provedení a parametrů, který by měl být instalován ve Vojenském újezdu Brdy, by fungoval jako „vábnička“ a v případě konfliktu by zcela jistě neunikl účinným zbraním. Z které strany tedy bude našim lidem v okolí radaru hrozit větší nebezpečí – ze strany radaru, nebo ze strany útočící zbraně?

Zámysl „mít v Česku jen radar“ pravděpodobně uchlácholil značnou část české veřejnosti. Zastánci veřejně prohlašují, že vlastně o nic nejde, jen o nějaký celkem nepodstatný radar, jakých už nyní v zemi máme celou řadu. Další lež, která je předkládána veřejnosti.

Žádný srovnatelný radar na našem území zatím není, neměl by ani žádné opodstatnění. Důvodem takového tvrzení je pravděpodobně neznalost souvislostí, které jsou však velmi závažné a alarmující. Radar je nedílnou součástí systému protiraketové obrany. Z toho logicky vyplývá, že první úder protivníka bude s největší pravděpodobností veden právě na radar. Který? Ten, co je nejbližší, tzn. v Česku.

Radar na rozdíl od antiraket musí být umístěn na povrchu, nelze ho z důvodu principu činnosti schovat jako antirakety hluboko pod zem a proto je velmi zranitelný. Navíc jeho poloha bude v době GPS známa s doslova chirurgickou přesností. Radar se i prozrazuje

svým vlastním vyzařováním, jeho signál je snadno „viditelný“ prostředky elektronického průzkumu a zaměřování ze vzdálenosti tisíců kilometrů.

Ne vojenské utajení, ale zatajování skutečných důvodů

Lze předpokládat, že v době míru by byl provoz radaru pro lidi v jeho okolí relativně bezpečný, ale v případech vyhrocení situace či případného ozbrojeného konfliktu by to bylo přesně naopak – radar by byl pro nepřítele zajímavým a lákavým cílem. O tom nelze pochybovat.

Možnosti zničení radaru jsou poměrně široké – od použití protiradioelektronických řízených střel, přesných zbraní řízených družicovým navigačním systémem GPS, přes řízené střely s plochou dráhou letu, balistické rakety s konvenční či jadernou hlavicí a různé mikrovlnné zbraně a zbraně elektromagnetického impulzu, až po zbraň, převáženou teroristy osobním automobilem, či v podobě uneseného letounu. Proto je lehkovážné a krátkozraké tvrdit, že radar by byl za všech okolností zcela bezpečný.

Jedná se o neuvěřitelnou naivitu, či o hluboce promyšlený tah? Není divu, české veřejnosti doposud nikdo otevřeně nevysvětlil možná nebezpečí, která sebou instalace a následný provoz radaru přinášejí. Že ale někteří nejvyšší představitelé státu nechápou podstatu rizik, je spíš na pováženou. Faktem je, že radar reálně představuje větší nebezpečí, než 10 antiraket v podzemních železobetonových silech hluboko v podzemí. „Mít v Česku jen radar“ by se tedy dalo přeložit do srozumitelné češtiny jako „mít v Česku jen větší rizika“.

To, že takový objekt se má vybudovat zhruba 60 km jihozápadně od hlavního města Prahy, je skutečně na pováženou.

Česká veřejnost by měla mít právo vědět všechna pro i proti o takovém kroku. Jak si ale má obyčejný český člověk udělat názor na věc, když politici omílají stále dokola fráze o posílení bezpečnosti ČR a novináři převracejí fakta naruby? Nebylo by lepší, kdyby srozumitelně vysvětlili důvody takového kroku a všechna rizika s tím spojená? Asi ne, to by totiž s největší pravděpodobností narazili na poměrně tvrdý odpor veřejnosti. Pohodlnější a snadnější je prohlásit, že se jedná o otázku bezpečnosti země a do ní nemá veřejnost co mluvit, protože tomu nerozumí.

(Autor ing. Stanislav Kaucký, pplk. v. v. byl analytikem odboru komunikačních strategií a služeb Armády ČR, nyní působí jako redaktor nezávislého vojensko odborného měsíčníku *ATM – Armády, technika, militaria*.)

V Jincích se protestovalo proti americkému radaru

Jaroslava Tůmová, ČTK, 3. února 2007

V Jincích na Příbramsku se dnes sešli odpůrci americké radarové základny, která má stát ve Vojenském újezdu Brdy. Na náměstí v městysi, který leží na jeho východním okraji, se podle odhadu koordinátora akce Jana Bednáře sešlo kolem 300 lidí. Zastánce radarové základny ale mezi nimi vidět ani slyšet nebylo.

Někteří z účastníků drželi transparenty s nápisy „Ne základnám v ČR“, „Ne válce“, „Ne imperialismu“.

Svůj nesouhlas dávali najevo i skandováním různých hesel. Většina lidí zároveň připojila svůj podpis pod petici za vypsání referenda o základně.

Byli mezi nimi i Dana a Stanislav Šestákoví ze Sedlčan. ČTK řekli, že jim chybí konkrétní informace o radarové základně. Zkusili už i telefonní linku, kterou pro tento účel zřídil Středočeský kraj. „Dozvěděla jsem se lži. Třeba to, že se radar postaví v rámci Evropské unie,“ tvrdí Šestáková. Postrádá především informace o tom, jaký dopad by měl radar na zdraví lidí. V zahraničí se podobná zařízení staví mimo obydlená území, tady by měl stát v sousedství obcí, poznamenala.

Starosta Jinců Josef Hála (KSČM) přítomným řekl, že vítá všechny aktivity, které povedou k rozvinutí celonárodní odborné diskuse k problematice radarové základny. ČTK pak řekl, že o otázce místního referenda zastupitelstvo ještě nejednalo. „Lidem chybí odborné podklady pro rozhodnutí,“ dodal.

„Využijme všech prostředků, které jsou legální a účinné. Je to akce ulice, nenechme za sebe rozhodovat někoho, kdo sotva získal mandát,“ vyzvala k vyhlášení místních referend Jarka Richterová z Prahy. Další z diskutujících vyjádřil pochybnosti o tom, zda čtyřicetimetrové průzkumné vrty, které Američané dělali na podzim v Brdech, mají opravdu sloužit pro potřeby radaru. Účastníkům protestu vyjádřili na místě podporu i lidé z Prahy nebo Ústí nad Labem.

„Nechci svého syna a rodinu nechat zabít dobrovolně. Jsem proti základnám, poněvadž znám sílu těchto zbraní a jejich účinky,“ zdůvodnil svou účast v dnešním protestu

Josef Hála

*Demonstrace občanů Jinců proti radaru
v únoru 2007*

bývalý vědecký pracovník Vladimír Kotěšovec. Polovinu roku žije v Trokavci na Rokycansku, v jehož blízkosti má podle jedné z verzí radar stát. Američané chtějí v Česku umístit část své protiraketové základny, vláda s nimi hodlá o této nabídce jednat. Občanští a křesťanští demokraté vybudování základny podporují. Zelení podmiňují souhlas tím, že radar bude součástí obrany NATO. Základnu naopak odmítají opoziční ko-

munisté, s největší pravděpodobností proti ní bude i ČSSD. Proti základně se postavilo v pátek vedení strany. Sociální demokraté i komunisté prosazují k otázce radarové základny v Česku konání referenda.

Odpůrci umístění americké základny už protestovali tento týden v Praze. Bednář, který zastupuje iniciativu Ne základnám, ČTK řekl, že protestní akce se chystají pořádat nejen v dalších obcích a městech v blízkosti újezdu, ale po celé republice. Dodal, že petičnímu výboru sněmovny předali už archy s 9 000 podpisy, shromáždili už dalších 4 000 podpisů a každý den k nim přibývají stovky dalších. Podpisovou akci chtějí pořádat do té doby, než se o radarové základně definitivně nerozhodne.

V Příbrami protestovalo pět set lidí proti radaru

Radek Plavecký, Novinky.cz, 5. února 2007

Demonstrace proti radaru v Příbrami

„Nechceme radary!“, „Ne válkám!“, „Referendum!“ Tato hesla zaznívala v pondělí odpoledne na demonstraci na náměstí TGM v Příbrami. Ve městě, které je nejbližší u brdského vojenského prostoru, kde by měla být radarová základna USA, uspořádala komunistická strana protestní akci, na které se sešlo přes pět stovek odpůrců základny. Přítomní lidé nechtěli o základně ani slyšet. „Celé Brdy by nám zase zavřeli a zase

bychom tam nemohli chodit,“ nelíbilo se Drahomíře Láchové. Zhruba po hodině trvání legální demonstrace vyhnal přítomné z náměstí děšť.

Kromě komunistických politiků z poslanecké sněmovny, kraje i obcí z okolí Brdů se tady sešlo přes pět stovek odpůrců základny.

O rozruch se postaral člověk, který před částí davu nahlas vyslovil svůj souhlas se základnou. „Hlavně, že zrovna komunisti si pozvali ruská vojska a kvůli nim se tady stavěly vojenské raketové základny. Teď budou křičet, že tu nechťejí cizí vojáky,“ divil se padesátiletý muž, který si ovšem vysloužil za svůj názor spoustu nadávek a málem i fyzickou inzultaci.

Po chvíli se ale přeci jen šli všichni věnovat řečnicím komunistickým politikům. Střeďočeský poslanec a šéf krajské organizace komunistické strany Stanislav Grospič argumentoval proti postavení základny hlavně tím, že si nepřeje, aby se Česká republika podílela na agresivní politice USA.

„Pokud by tady měly být radary, tak kvůli naší vlastní bezpečnosti, ne kvůli podpoře ekonomických zájmů Spojených států. Navíc tohle není namířeno proti Iráku a Íránu, ale proti Rusku. Mělo by se konat referendum,“ domnívá se Grospič.

Přednost by měl mít orel

Jiný důvod si vybral starosta Rožmitálu pod Třemšínem Josef Vondrášek (KSČM): „Je to oblast, kde se uhnízdil orel mořský, a ten by měl dostat přednost před vojáky.“

Podle zatím dostupných informací, které zveřejnili zástupci vlády, vyslanec USA v ČR a vedení Středočeského kraje na společné schůzce, by měla být radarová základna na jihozápadě vojenského prostoru poblíž Padrtských rybníků. Zabrat by měla maximálně čtyři kilometry čtvereční.

USA před branami Trokavce, Míšova, Rokycan, Plzně i Prahy

Petros Cironis, Listy z Rokycan, 7. února 2007

Tak by se daly nazvat snahy Severoameričanů a českých politiků o vybudování americké protiraketové základny v Česku, konkrétně 15 km jižně od Rokycan mezi obcemi Trokavec a Míšov v prostoru vojenské střelnice Brdy. Základna má být vzdálena asi 15 km od Příbrami, 20 km od Berouna a nějakých 60 km vzdušnou čarou od samotné matičky Prahy.

Proti radarové základně na Rokycansku proběhlo několik demonstrací v Praze, v Jinčích (dvakrát) a ve středu 7. února 2007 i v Rokycanech. Tato veřejná akce měla prázvláštní průběh. Byla starostou města Rokycan a hejtmanem Plzeňského kraje svolána do uzavřené místnosti, ačkoliv se očekávala značná účast. Nejprve se od 15.30 do 16.30 sešli na uzavřeném jednání starostové dotčených obcí rokycanského okresu (bez účasti starosty Trokavce). Náhodní občané, kteří se chtěli této akci zúčastnit, byli z prostoru „vykázáni“ s tím, že veřejné jednání bude o hodinu později. Je podezření, že krajský hejtman nesvolal společnou schůzi občanů a starostů z obav, že se dostane do společné palby. Bohužel se proslychá, že při samostatném jednání byli starostové „masírováni“, aby s radarovou základnou spíše souhlasili, nebo se vyjadřovali zdrženlivě, neboť radar jim byl vylíčen jako „dar Boží“ s obrovskými výhodami pro obce a jejich rozvoj.

Shromáždění občanů bylo otevřené a vyznělo zcela proti radarové základně na celém území České republiky, nejen tedy na území Rokycanska. S kůží na trh přišli hejtman Plzeňského kraje MUDr. Zimmermann, senátor MUDr. Sefzig a starosta města Rokycan ing. Baloun (všichni ODS). Na ně se hned ze začátku snesly výčitky na chování českých pravicových politiků, na vládu a ODS. Půldruhé hodiny občané protestovali, bouřili se proti základně, žasli nad jednoznačným postojem krajského hejtmanna Zimmermanna, který přítomným hrdě oznámil, že krajská rada vydala prohlášení, ve kterém vyjádřila s radarovou základnou souhlas. Na námitku, že tím porušili ústavu, odpověděl, že on není státní zaměstnanec, ale hejtman krajské samosprávy, čímž snad chtěl dát najevo, že on jako představitel krajské samosprávy může ústavu porušovat? Tímto postojem vyvolal znovu pobouření přítomných. Sotva lze zaznamenat všechny příspěvky a protesty přítomných občanů z Rokycan i dalších obcí, mezi nimiž bylo lze zahlédnout

i intelektuály – lékaře, historiky, sociology, politology aj. Drtivá většina kladla důraz na uspořádání referenda v této tak závažné záležitosti, která zasahuje do samotné podstaty suverenity státu. „Proč není schváleno referendum?“, ptali se přítomní. Hejtman Zimmermann odpovídal stereotypně, že od toho jsou „demokraticky“ zvolení zástupci lidu, tedy poslanci, senátoři a vláda, což pokaždé vyvolalo sarkastický smích.

Toto shromáždění skončilo uprostřed protestů, živé diskuse a údivu nad bezprecedentně neústupným postojem hejtmána, senátora i starosty ve věci základny, z něhož plynulo, že sice dovolí občanům se veřejně vyjadřovat, ale k jejich přání se stejně přihlížet nebude.

Charakteristický byl závěr shromáždění. Venku na náměstí se vytvořily hloučky občanů, kteří si vyměňovali své dojmy. Jeden z nich řekl: „Vládcové v Česku se bojí referenda jako čert kříže!“

Jeden z přítomných rozhlasových reportérů mírně oponoval: „Já věřím, že kdyby bylo referendum, většina lidí by hlasovala pro radar...“

Na to první občan odpověděl: „Nevěřte tomu, co říkáte. Kdyby tomu tak skutečně bylo a pravice věřila, že referendum vyhraje, vyhlásila by jej hned zítra nebo už včera. Ale právě proto, že se bojí, že v referendu prohraje, nikdy ho nevyhlásí. A věřím tomu, že kdyby věděla, že vyhraje, spolu s referendem by uvařila chutný guláš i pro všechny české voliče...“ Následoval hurónský smích všech přítomných.

Jak chápat umístění raket a radaru USA ve střední Evropě

(Rozhovor Haló novin s předním českým astronomem dr. Borisem Valníčkem 15. února 2007, redaktor Jaroslav Kojzar, kráceno)

Četl jste jistě obhajobu stavby součásti amerického raketového systému u nás z úst nejpoblábnější političky paní Parkanové a diplomata pana Vondry. Nepřesvědčili vás o tom, že vlastně tento systém potřebujeme?

Nepřesvědčili. Znovu se jen opakuje zdůvodnění tohoto kroku ohrožením USA a Evropy ze Severní Koreje a Íránu. V minulosti jsem se snažil zdůvodnit nevhodnost tohoto opatření pochybnostmi o možnostech raketového útoku z obou zemí, zejména tím, že rakety, které by mohly USA ohrozit, musí letět východním směrem, nikoliv přes Evropu, neboť asi 25 % energie jim pak dodá zemská rotace. Také jsem vyslovil pochybnosti nad možnostmi, které obě země mají pro realizaci systému přesného navedení na cíl.

Neznamená to, že přece jen je na tom zdůvodňování nutnosti postavit u nás základnu něco pravdy?

Neznamená. Jistě, určité nebezpečí tu být může, ale kilogram semtexu, šikovně uložený ve voze pražského metra v dopravní špičce a dálkově odpálený, bude daleko účinnější, jednodušší a podstatně levnější než jakákoliv raketa. Pokud jde o raketové ohrožení, tam je nejpravděpodobnější střelba z Íránu na Izrael, případně na Bagdád.

V případě zvětšení doletu Šahábu by jistě pak vhodným cílem mohla být i radarová základna v Jincích.

Co je tedy skutečným účelem celého tohoto projektu, který náš svět posouvá do nové studené války a závodů ve zbrojení?

Rozhodně to není lidumilnost USA se snahou chránit Evropu před nebezpečím z východu. Jedná se především o snahu USA získat nad touto částí světa kontrolu. Je jisté možné, že také za účelem zvýšení vlastní bezpečnosti. Je jim však jedno, jestli toto opatření vyvolá nějaké nepříjemnosti té malé zemi, kvůli které v Londýně nechtěli kopat zákopy, podle jednoho Brita z roku 1938. Nejlépe to snad shrnul před několika dny již vámi zmíněný pan Vondra, když řekl, že základny zajistí přítomnost USA v Evropě. O to jim jde asi nejvíce. Současná vláda se proto bude snažit, aby se zavděčila.

Jaký je skutečný hlavní cíl programu Národní raketové obrany Spojených států?

Dát přesnou odpověď zatím nelze. Je jenom zřejmé, že pro tak rozsáhlý a nákladný projekt, jakým je NMD, není hrozba Íránu a Severní Koreje dostačujícím zdůvodněním, ale jen záminkou.

Odborníci a vojenskopolitičtí komentátoři, kteří program kritizují, uvádějí dva možné hlavní cíle programu.

Podle jedněch jde o přípravu na potenciální budoucí konflikt s Ruskem a případně také Čínou. Podle jiných pozorovatelů jsou hlubší cíle tohoto projektu ekonomické. Projekt by měl dát nový silný impuls vojenskému výzkumu a výrobě, vyvolat celosvětové závody ve zbrojení, a jejich prostřednictvím získat Spojeným státům zpět ztracené ekonomické pozice.

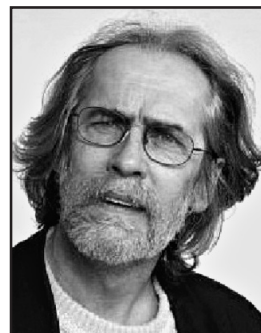
Byznys s radarem

Ivan Hoffmann, ČRo-1 Radiožurnál, 20. února 2007

Není úplně jasné, jaký vojenský smysl má zamýšlená protiraketová základna Američanů u nás a v Polsku. Tvrzení, že by se mohla hodit kdyby něco, není neprůstřelný argument. Po včerejšku se ale zdá, že ten radar nebude vybudován jen tak pro nic za nic. Skvěle poslouží jako záminka pro velkorysé zbrojení.

Rusové už oznámili, že se cítí být ohroženi tím, že od nás bude sledována činnost raketových vojsk ve středním Rusku i Severní flotily a mají v úmyslu zareagovat asymetricky, tedy vývojem nových typů zbraní, schopných překonat libovolné prostředky protivzdušné obrany.

Náš předseda vlády říká, že je velmi naivní domnívat se, že USA své záměry již s ruskou stranou nekonzultovaly. Co tím chtěl říct? Šlo o pouhou rutinní reakci na výtku politiků ze sousedního Německa? Anebo je zasvěcen do ruskoamerického plánu, který má odůvodnit zrušení smlouvy o likvidaci raket středního a kratšího doletu z roku 1987? V tom druhém případě se sice vysvětluje, proč si Američané s Rusy domluvili radar u nás jako chytrou záminku doplnit raketový arzenál, ale není úplně jasné, čím je ten zbrojařský byznys zajímavý pro nás.

Předjednal premiér, že se u nás budou vyrábět pro Rusko nějaké součástky, čímž vzniknou pracovní příležitosti? Anebo se nám Američané nějak odvděčí za to, že jim kývnutím na radar pomůžeme splnit přání jejich ruského partnera?

Vypadá to tak, že se chystá obrovský byznys, který stojí na tom, zda u naší obce Trokavec vyrostе v krajině jakýsi obří fotbalový míč. Jestliže náš premiér naznačuje, že ví, co Američané s Rusy domluvili, měl by také říct, kolik činí naše provize. Chceme-li tedy vydělat na studené válce.

Přistižení při lži?

(Aktualne.cz, 21. února 2007)

Poslanec Jan Hamáček (ČSSD) přišel s novým dokumentem do diskuse k americkému radaru v Česku. Tvrdí, že Američané používají v kongresu jiný důvod ke stavbě radaru, než jakým argumentují v Česku.

„Dokument říká, že radar potřebují USA postavit ve střední Evropě proto, aby ochránily svoje základny ve Velké Británii a v Grónsku. A nám argumentujete, že je to pro ochranu NATO a Česka,“ řekl Hamáček zástupci amerického velvyslance v České republice Cameronu Munterovi, který dnes odpovídal na dotazy členů zahraničního výboru sněmovny.

„Co je tedy hlavním důvodem pro stavbu základny?“ zeptal se Hamáček.

Zástupce ambasády tím zaskočil. „Nic takového jsem neviděl,“ řekl Munter. „Umístění základny vychází z technických parametrů. Není to pro ochranu základen, ale pro to, aby technicky protiraketový deštník ochránil spojence. Proto je nejlépe umístit radar zde,“ prohlásil. Posléze slíbil, že na dokument se Washingtonu určitě zeptá.

Dokument vydala vládní agentura pro raketovou ochranu a je veřejně přístupný na internetu.

„Našel jsem ho, když jsem hledal argumenty a informace k radaru. Od ministerstva obrany jsme mnoho informací nedostali. Je to rozporné,“ řekl Aktuálně.cz Hamáček, který ještě tento týden odlétá společně s místopředsedou Strany zelených Ondřejem Liškou do USA.

Hamáček bere údaje naprosto vážně. „Pro mě jsou zásadně věrohodné. Nedokážu si představit, že by agentura financovaná z daní amerických občanů dovolila uvádět nepravdivé informace,“ řekl. Odpověď jednoho z ambasadorů ho překvapila. „Rada pro vojensko-politické otázky, který u jednání také byl, ale naznačoval, že o dokumentu ví,“ dodal.

Zástupce velvyslance před politiky argumentoval tím, že se USA radarem snaží rozšířit protiraketový deštník i na ostatní partnery NATO.

Další poslanec ČSSD Lubomír Zaorálek ale namítl: „To je další rozpor. Pokud se to týká všech států aliance, pak by oni měli o tuto ochranu stát. Ale já nevím o tom, že by se na nás někdo obracel, abychom sehráli úlohu při této obraně, ani Německo ani Británie to nedělají.“

První člen NATO je proti radaru: Norsko

(Aktualne.cz, 22. února 2007, kráceno)

Severoatlantická aliance se dosud k umístění amerického radaru v České republice oficiálně nevyjádřila. S kritikou však vystoupila první členská země NATO. Proti americkým plánům se postavilo Norsko. Země, která je členem NATO, ale není v Evropské unii.

„Během připravovaných porad v rámci NATO budeme zastávat stanovisko, že odmítáme ten druh protiraketové obrany, který USA v Evropě plánují“, řekla dnešnímu norskému listu *Aftenposten* ministryně obrany Anne-Grete Strömová Erichsenová.

Prohlášení starostů obcí a měst okresu Příbram k radaru USA

(Nezakladnam.cz, 6. března 2007)

My, níže podepsaní starostové obcí a měst okresu Příbram sousedících s Vojenským výcvikovým prostorem Jince, vyjadřujeme znepokojení z toho, jakým způsobem k nám přistupuje vláda České republiky v souvislosti se žádostí vlády Spojených států amerických o umístění radarové základny na území Vojenského újezdu Brdy.

Dosud jsme od představitelů vlády České republiky o projektu americké radarové základny nedostali žádné relevantní informace. Jsme odkázáni většinou jen na zprávy z médií.

Jsme přesvědčeni, že o tak závažné věci jako je umístění pro nás neznámého vojenského zařízení na území naší země, by měli být podrobně a přesně informováni všichni občané České republiky.

Zejména pak ti, kterých se toto důležité rozhodnutí přímo dotkne.

Vyzýváme proto představitele vlády České republiky, aby nás o chystaném projektu informovali ještě dříve, než odpoví na žádost vlády USA. Požadujeme především, aby nám zodpovědní vládní činitelé předložili technická data zařízení, jehož výstavba se chystá.

Chceme vědět, jaká zdravotní, bezpečnostní a ekologická rizika radar představuje.

V tisku se objevují zprávy, že nemáme připraveny rozvojové projekty pro zlepšení infrastruktury, které bychom mohli úspěšně „vyměnit“ za souhlas s umístěním americké radarové základny na území našeho regionu.

Nesouhlasíme s tím, aby se tak vážná záležitost stala předmětem jakéhokoli obchodu.

Žádáme poslance Parlamentu České republiky, aby zvážili, zda v tak závažné otázce, jako je umístění cizí vojenské základny na území našeho státu, by neměli rozhodovat v referendu všichni občané.

Považujeme rovněž za důležité upozornit, že toto prohlášení je vyjádřením našeho negativního postoje k otázce radarové základny, nikoliv proti Spojeným státům americkým.

V Příbrami dne 2. března toto prohlášení podepsali: MVDr. Josef Řihák, starosta města Příbram, ing. Josef Vondrášek, starosta města Rožmitál pod Třemšínem, RSDr. Josef

Hála, starosta městyse Jince, Karel Dražan, starosta obce Bezděkov pod Třemšínem, Ladislav Turek, starosta obce Bohumín, Zdeněk Vrbka, starosta obce Bratkovice, Stanislav Sláma, starosta obce Drahlín, Jiří Prokeš, starosta obce Hluboš, Jan Kohout, starosta obce Křešín, Jitka Říhová, starostka obce Láz, Josef Karas, starosta obce Obecnice, Milan Kříž, starosta obce Podlesí, Josef Škvára, starosta obce Sádek, Gabriel Synek, starosta obce Sedlice, Emanuel Hlaváč, starosta obce Trhové Dušníky, Pavel Hutr, starosta obce Věšín.

Němečtí odborníci chtějí, aby Merkelová americký štít odmítla

(Der Spiegel, 7. března 2007, kráceno)

Odborníci na zbrojní systémy, i ze strany CDU, Merkelové doporučují, aby se proti americké protiraketové obraně postavila. Bývalý německý sociálně demokratický kancléř Gerhard Schröder také považuje projekt americké raketové obrany za politicky nebezpečný. Spojené státy podle něho „prosazují kontraproduktivní politiku, jejímž cílem je izolovat Rusko“ a „to vůbec není v evropském zájmu.“

V interním vládním dokumentu nazvaném „Americké plány na stavbu omezené raketové obrany“ byla předchozí německá vláda vůči tomuto projektu ostře kritická: „Mohlo by to ohrozit soudržnost NATO; i kdyby byl takový systém technologicky realizovatelný, neodstranil by celé spektrum hrozeb, jaké zosobňují rizikové státy.“ Vojenští odborníci také argumentovali, že „německá vláda by měla v první řadě usilovat o odzbrojení“ a o „soudržnost aliance“, a nikoliv o raketovou obranu.

Pokojná manifestace před předáním tzv. zvacího dopisu

Na Hradčanském náměstí se včera od 18 hodin uskutečnila manifestace s názvem „Nechceme radary, chceme rakety“ na podporu výstavby radarové základny v ČR. Zúčastnilo se jí několik set občanů naší země. Další lidé, kteří by se dali počítat na tisíce, zasílali organizátorům maily, textové zprávy, pomocí kterých vyjadřovali podporu. Hodlají se k aktivitám iniciativy PRO přihlásit podpisy, které připojí k petici ze stránek www.pro-zakladnu.cz.

Průběh manifestace by se dal nejlépe charakterizovat jako pokojný. Manifestaci zahájil a moderoval Jakub Juda. Prohlášení iniciativy, které visí na těchto stránkách, přečetl její zástupce Martin Kotas. Dále vysvětlili své postoje pro základnu filmový producent Václav Marhoul, spisovatel Jan Beneš a politolog Roman Joch. Proslovy řečníků zpestřili několika písničkami Ivan Hlas se svým triem a Jan Vyčítal & Greenhorns. Pořadatelé z iniciativy PRO představili formou happeningu s deštníky, badmintonovými raketami a míčky, jak nás v budoucnu americký radar bude chránit proti útočným raketovým střelám. Míčky padající mezi účastníky manifestace ozvučili beatboxeři ze skupiny Beatburger. Manifestace byla zakončena průvodem k americké ambasádě, kde předali zástupci iniciativy PRO tiskové mluvčí ambasády USA tzv. ZVACÍ DOPIS v následujícím znění:

V Praze 12. března 2007

Vážený pane velvyslanče,

my, občané České republiky, vědomi si spoluodpovědnosti za obranu civilizovaného světa, podporujeme záměr Vaší vlády vybudovat obranný protiraketový systém a žádáme české politické představitele, aby prosadili umístění radarové základny na českém území.

Současně vyzýváme spojence ze Severoatlantické aliance, aby i oni přijali svůj díl odpovědnosti a připojili se k budování obranného systému.

Právě země střední Evropy v nedávné minulosti zažily, jak nebezpečná je politika ústupků a pasivity, jež nás uvrhla do područí nacistické a posléze komunistické diktatury. Jsou to právě obyvatelé našeho regionu, kteří zaplatili vysokou cenu za nepřipravenost západní civilizace na obranu před fanatickými ideologiemi.

Věříme, že je důležité zlu předcházet a aktivně mu čelit.

V roce 1968 nás obsadila vojska Varšavského paktu, aby nás zotročila. Rozmístila u nás útočné rakety a namířila je proti civilizovanému západnímu světu s cílem jej zničit. Nedali nám na výběr.

Nyní se můžeme svobodně rozhodnout, zda přijmeme nabídku vlády Spojených států podílet se na budování protiraketové obrany, která ochrání nás i podstatnou část euroatlantické civilizace před hrozbou raketového útoku.

Naše odpověď zní: buďte vítáni.

Spadnou nám zbytky raket na hlavy?

Stanislav Kaucký, Britské listy, 13. března 2007, kráceno

Vážné obavy a znepokojení u české veřejnosti vyvolávají možné následky zasažení balistických raket v blízkosti českých hranic nebo dokonce nad územím České republiky. Některá česká média ve snaze „pozitivně informovat“ o systému protiraketové obrany vytrvale přesvědčují českou veřejnost, že po zásahu z jakékoliv bojové hlavičky nezbude prakticky nic, protože se vše údajně „vypaří“ – s cílem přesvědčit nás všechny, že vlastně o nic nejde a není se čeho bát.

Toto tvrzení lze považovat ze jeden z největších nesmyslů, které naši novináři z nej-různějších důvodů vyplodili v domněnku, že český lid to „zbaští i s navijákem“. Potom, co někteří koumáci v malé české zemi začali toto tvrzení zpochybňovat, reagoval člověk v oblasti protiraketové obrany nejpovolnější – sám velký šéf MDA. Jeho slova byla pro některé šokující.

Ředitel americké Agentury pro protiraketovou obranu generál Henry Obering nedávno vyvrátil představy o tom, že po kontaktním zásahu antirakety s cizí bojovou hlavičkou prostředkem EKV (*Exoatmospheric Kill Vehicle*) se v důsledku vysokého tlaku a teploty všechny zbytky obou objektů prostě „vypaří“.

Testy podle Oberinga ukázaly, že zbytky (úlomky) po zásahu raket, které by mohly na Evropu dopadnout, nebudou větší než 20 centimetrů.

Odborníci se domnívají, že by šlo o velmi malé částice na to, aby někoho na zemi vážně zranily.

Toto tvrzení je poměrně sporadické, protože se může jednat i o části z těžkých kovů.

Podle Oberinga je pravděpodobnost, že by někdo z obyvatel v prostoru Evropy mohl být zraněn zbytky sestřelených bojových hlavic, je prý velmi nízká. Nebezpečí, že by se to mohlo stát, se prý v případě jedné útočící rakety s jednoduchou bojovou hlavicí pohybuje mezi 1:100 000 až 1:500 000.

Riziko ale nelze naprosto vyloučit, v případě útoku většího počtu bojových hlavic se přirozeně pravděpodobnost zásahu osob zvyšuje.

Simulace rozprášení těch 10 % trosek vypadají podobně, jako když se v atmosféře před lety po poškození pláště rozpadl a následně shořel americký raketoplán. Jeho zbytky se taky „nevypařily“, ale byly rozesety na velkém prostoru území Spojených států a naštěstí nikoho nezasáhly. A jejich rozměry byly i větší než 20 cm.

Zatímco trosky rakety směřující na USA mají dopadnout do vod oceánu, v případě Evropy by všechny dopady do obydlených částí, ale vždy by to byl prostor Evropy.

Tvrzení, že vše někam zmizí, je tedy vědomé klamání veřejnosti. Bez ohledu na výsledky testů zásadní otázka zřejmě spočívá v něčem zcela jiném: Proč by čeští občané měli být rukojmími situace, kdy rozhodnutí, vedoucí k vyprovokování konfliktu, činí někdo jiný než my a jeho následky v jakékoli formě dopadnou na naše hlavy?

Ano, zbytky nám opravdu spadnou na hlavu

Jan Neoral

Propagátoři radaru tvrdili, že se občané nemusí bát padajících zbytků útočící rakety, která byla zničena po nárazu interceptoru, obranné protirakety bez nálože.

Podle nich totiž zbytky rakety v atmosféře vlivem obrovské rychlosti skoro beze zbytku shoří, prostě se vypaří. Mimo to, zbytky rakety prý po srážce, i když bude sestřelena třeba nad Brnem, poletí dále setrvačností a dopadnou někde do Atlantického oceánu, mimo obydlené části Evropy.

Sami Američané (jak je v této publikaci podrobněji rozvedeno na jiném místě) přiznávají, že zbytky rakety a interceptoru po skutečné srážce nad Pacifikem zamořily troskami podle měření prostor větší, než je plocha České republiky. Pod místem srážky a také ve směru letu hlavic a směru letu interceptoru. Čím byl prostor zamořen, když podle našich „odborníků“ na zem prakticky nic nedopadne?

Udělejme si pokus. Dva lidé se postaví deset metrů od sebe a hodí proti sobě dvě láhve. Pokud se náhodou trefí a láhve se srazí a roztříští, kam poletí střepy? Samozřejmě v původních drahách letu lahví, ale určitá část skla spadne i pod místo nárazu. Rychlosti letu skla po srážce lahví se různou měrou částečně vzájemně vyrušily.

Není potřeba být vědeckou kapacitou, aby člověk zjistil, že nám vyprávěli nesmysly.

Trokavec – první místní referendum

(iDnes, 17. března 2007)

V Trokavci skončilo referendum o radarové základně USA, která by mohla vyrůst v přílehlém vojenském prostoru Brdy. Hlasovat přišlo 72 z 88 oprávněných voličů. 71 jich bylo pro to, aby zastupitelstvo podniklo všechny zákonné kroky proti radaru. Jeden člověk byl proti.

Hlasovalo se od osmé ráno do půl sedmé odpoledne. „Bylo tu asi 15 televizních štábů z celého světa, včetně třeba Číny nebo Japonska. A novinářů ještě mnohem víc,“ popsal hektický den Neoral.

První zde byli Číňané, druzí reportéři Aktuálně.cz. V závěsu dorazil i švýcarský televizní štáb a reportéři amerického zpravodajského serveru. Kolem 11. hodiny před hlasovací místností zaparkovala auta České televize, televizi Nova a Prima a Českého rozhlasu.

Původně se chtěli zastupitelé ptát lidí, jestli si základnu ve svém okolí přejí. Protože se ale v místním referendu mohou obyvatelé vyjadřovat jen k věcem, které se přímo týkají místní samosprávy, otázka referenda zněla:

„Souhlasím s tím, aby zastupitelstvo obce Trokavec podniklo veškerá zákonná opatření k tomu, aby zamezilo výstavbě radarové základny Spojených států amerických na území Vojenského újezdu Brdy?“

Informace hledají sami

Podle Neorala v poslední době obec dostává od krajů, armády i vlády více informací. „Jenže jsou buď úplně obecné nebo lživé. Radar nemůže být neškodný. Pokud se ukáže, že je škodlivý, až když už bude stát, těžko zboří stavbu za 10 miliard. To nás radši vystěhují,“ řekl.

Neoral nesouhlasí ani s tím, aby radar stál v lesích uprostřed Vojenského újezdu Brdy, tedy ve větší vzdálenosti od osídleného území. „O tom by muselo rozhodnout celostátní referendum. Pak bychom se podřídili, ale dobrovolně se nevzdáme,“ dodal starosta, který mimo jiné má i vzdělání v oboru sdělovací elektrotechniky a radiolokace.

Trokavec – stohlavá obec rozhodovala jako první

(Aktualne.cz, 17. března 2007, kráceno)

Stohlavá obec jako první rozhodovala, jakou odpověď dát USA k plánu postavit v Česku radar.

Výsledek? Místní zavázali radnici, aby udělala vše možné proti tomu, aby radar byl v místních lesích vybudován.

V Trokavci na Rokycansku žije zhruba stovka obyvatel. Obci chybí kanalizace, obecní vodovod i rozvod plynu. Nemá poštu ani školu. Spojení s nejbližším městem zajišťuje autobus. Ve všední den jede šestkrát, o víkendu vůbec. Dnes tu ale tábořili novináři z Číny, Švýcarska či Spojených států. Do Trokavce přijel také středoevropský zpravo-

daj japonské zpravodajské agentury. Což je o to zajímavější, že cestu do Česka váží jen párkrát do roka. Naposledy zde byl během sněmovních voleb v červnu minulého roku. Takaši Hosoda, japonský sociolog hostující na FSV UK, který zpravodaje doprovází, říká, že zájem o referendum v Trokavci souvisí s přítomností amerických vojáků v Japonsku. „Chtěli jsme se zeptat místních, kteří s radarem nyní nesouhlasí, zda by byli pro, kdyby jim americká strana vyplácela kompenzace – podobně, jako je tomu v Japonsku,“ vysvětluje jeden z důvodů cesty Takaši Hosoda.

Před Obecní úřad v Trokavci přijel také Jaroslav Mencl z nedalekého Nepomuku.

Už od 5. února objíždí obce v západních Čechách a agituje proti radaru. Na své auto připevnil amplion, ze kterého lidem vysvětluje, jak to bude s radarem. Podle něho nemají lidé dostatek informací.

Své cestování a tisk letáků hradí ze svého, zatím ho tato akce vyšla zhruba na 15 tisíc korun. „Radar je nesmysl. Nechceme ho. Já jsem jen přijel podpořit místní,“ říká Mencl.

9:45 – Jindřich Kolář přišel hlasovat s manželkou. „Když Pražáci chtějí, tak ať si to tam postaví,“ říká odhadem čtyřicetiletý muž. „Nechceme radar. Podle mě je to takový trojský kůň 21. století,“ doplňuje ho manželka.

Důchodce Milan Matuška stejně jako ostatní obyvatelé radar v blízkosti obce odmítá. „Žádný radar nechceme, samozřejmě. Bydlíme tu od roku 1965, vychovali jsme zde děti i vnoučata. Nechceme, aby nás Američani ovládali. Už jsme to tu jednou měli, když tu byli Rusáci. Jiných volných ploch je... Ať si to postaví na Letné!“

Opozice: Vláda by měla k výsledku přihlédnout

(iDnes, 17. března 2007, kráceno)

„Vláda by k výsledku měla přihlédnout,“ reagoval pro ČTK místopředseda KSČM Jiří Dolejš. Stejného názoru je i předseda ČSSD Jiří Paroubek. Připomenul, že v uplynulém týdnu koaliční poslanci odmítli podpořit návrh levice na vypsání speciálního celorepublikového referenda.

Zástupci koalice soudí, že obecní referendum bylo předčasné. „Lidé v něm rozhodovali, aniž měli dost informací,“ uvedla šéfka poslaneckého klubu zelených Kateřina Jacques.

„Předběhli jsme události, nevíme, jestli na to mají Američané peníze, jestli bude (*radar – pozn. aut.*) patřit i pod NATO, neznáme postoj EU,“ vyjmenovala. Za významný hlas považuje názor v Trokavci šéfka lidoveckých poslanců Michaela Šojdrová, také ona si ale myslí, že pořádání referenda nebylo rozumné „bez všech podkladů“. Hlasování podle ní nicméně vypovídá o náladě občanů, což by měl být pro vládu signál.

Jsme optimisté, protože bojujeme

(Z rozhovoru Haló novin s Janem Neoralem, 17. března 2007, redaktor Václav Míka)

Nemáte pochybnosti o smysluplnosti tohoto referenda? Protože určitě sám dobře víte, že nemáte reálnou sílu na zvrácení pravděpodobného souhlasu vlády a parlamentu s výstavbou amerického radaru v Brdech.

Jan Neoral, starosta Trokavce: „Ze začátku vláda chtěla radar do Brd prosadit tím způsobem, přeháním samozřejmě, že by to přes noc postavili. Druhý den by přišli a řekli: ‚Heleďte se, copak to tam vyrostlo? Koukejte – radar!‘ Takže to už se jim nepovede. Tato otázka už je příliš medializovaná.

Čili dosáhli jsme toho, čeho jsme chtěli. Samozřejmě víme, že nezvrátíme rozhodnutí tak, aby se na základě Trokavce udělalo celonárodní referendum. Ale budou se přidávat další obce. A už to nebude tak jednoduché, protože díky té naší medializaci už to ví celá západní Evropa. Že Trokavec se takzvaně šprajcnul. Bylo tady BBC, ARD, ZDF, Deutsche Welle. Trojjazyčné, španělsky, anglicky a německy namluvené dvanáctiminutové filmy od Deutsche Welle běhají po Evropě, po zemích Latinské Ameriky a po Severní Americe. Kopii jsem viděl na vlastní oči – poslali mi ji do počítače. Čili už to nebude tak jednoduché. A proto odpovídám na vaši otázku: Ano, věříme, že se nám to podaří zvrátit. Jsme optimisté, protože bojujeme. Nemá to ze strany naší vlády žádný smysl, žádné opodstatnění. Oni během 24 hodin schválili něco, o čem neměli žádné informace. Takhle politici nejednají. Přece to je od vlády hazard, to je klukovina.”

BBC: Vesnice v ČR „vetovala“ americký štít

(Britské listy, 19. března 2007, kráceno)

Trokavec se dostal do mezinárodních zpráv BBC

Obyvatelé jedné vesnice v České republice hlasovali drtivou většinou proti radarové stanici, která má tvořit část amerického štítu protiraketové obrany. Jen jeden místní obyvatel hlasoval pro radar, zatímco 71 z 90 oprávněných voličů bylo proti, konstatoval starosta obce Trokavec.

Vesničané se obávají, že se oblast stane vojenským terčem. Hlasování bylo víceméně symbolické a nemá právní platnost. Spojené státy chtějí štítem zabránit raketovým útokům z velkých vzdáleností. Program má základny v USA, v Británii a v Grónsku, a Washington chce další základny v Polsku a v České republice. Česká vláda plán podporuje, ale potřebuje podporu parlamentu, kde nemá většinu.

Jak lze zfalšovat reportáž

(ČT1, pořad Reportéři, Lenka Králová, kráceno)

„V sobotu uspořádali obyvatelé Trokavce referendum, ve kterém jednoznačně odmítli stavbu americké radarové základny. Vláda se přitom už koncem března chystá odpovědět na diplomatickou nótu z Bílého domu. I v dalších brdských obcích to už týdný vyvolává znepokojení. Do jámy Ivové jsme vyrazili s důstojníkem americké armády Dalem Bedsolem, který přesvědčoval lidi o nutnosti postavit radar. Jak přesně tam situace vypadá, to na místě zjišťovala reportérka Lenka Králová.“

Jak se vám líbí reportáž, když točí o radaru bývalá agentka kontrarozvědky

Štěpán Kotrba, *Britské listy*, 24. března 2007

Dobrymi úmysly je dlážďená cesta do pekla. To říkala moje babička blahé paměti. Dobré úmysly z článku režiséra Vojtěcha Friče přímo prýští. Nic proti naivitě. Ale realita je tak trochu jiná. Možná i proto, že v redakci „investigativní“ žurnalistiky televize veřejné služby stále pracuje bývalá redaktorka pořadu Na vlastní oči TV Nova, dekonspirovaná kontrarozvědky Lenka Králová – agentka s krycím jménem Bob, zapletená do politicko-zpravodajské provokace, známé kdysi jako „Zemanův kuffík“. Už jednou své reportáže natočila pod vedením svých řídících důstojníků. Její tehdejší milenec, hochštapler Miloš Demeter o sobě tvrdil, že je spolupracovníkem vojenské rozvědky. A Lenka Králová je také podepsána pod reportáží o vojenském radaru. Že by náhodička?

„Uvědomuji si tu podivnou roli, kterou jsem tehdy sehrála, i některé lži, které jsem zveřejnila, ale prostě jsem věřila těm informacím, které mi moji řídící důstojníci sdělovali,“ řekla o své minulosti médiím Králová. „Uvědomuji si, že jako někdejší agentka BIS mám teď v médiích těžkou pozici...“

(Poznámka autorů: Občané několika podbrdských vesnic, v nichž reportérka Králová natáčela zmiňovanou reportáž s americkým důstojníkem majorem Danem Bedsolem – který je přesvědčoval k souhlasu s americkým radarem – byli po zhlédnutí reportáže Lenky Králové šokováni rozdílem mezi tím, čeho sami byli při natáčení účastni, a tím, co bylo nakonec 19. března 2007 na ČT1 odvysíláno.)

„Boj o radar“ vstupuje do další etapy

Pavel Čámský, *Britské listy*, 19. března 2007, kráceno

Průznivci radaru reprezentovaní zejména vládou, poslanci a senátory stran vládní koalice, méně již jejich samotnou členskou základnou, zvolili taktiku, známou celkem důvěrně z totalitních dob před rokem 1989.

Je to:

- ověřená praxe, že stokrát opakovaná lež se stává pravdou;
- využívání kontrolovaných nebo některým politickým stranám zavázaných médií i jednotlivců k dezinformační a propagační kampani;
- neposkytování relevantních informací kombinované s desinformacemi, zkreslováním skutečných informací a polopravdami;
- záměrná ideologizace a umělá polarizace společnosti, vydávání odpůrců radaru za komunisty, levičáky, a využívání xenofobních nálad v obyvatelstvu;
- „vydírání“ obcí a měst v oblasti předpokládaného umístění radaru, kombinované se slibováním všemožných výhod v případě jejich souhlasu s výstavbou;
- spoléhání na pasivitu občanů a hra „na čas“.

(Autor je předsedou představenstva občanského sdružení Brdy-Res publica. Žije v Příbrami.)

Na debatu o radaru zapomeňte

Lubomír Zaorálek, Právo, 5. dubna 2007

Vláda nám předvedla, jak hodlá postupovat ve věci prosazování amerického radaru. Americká protiraketová obrana je jednou dobrá věc a s nějakými debatami nemá cenu ztrácet čas. Nakonec i průzkum veřejného mínění si můžeme zorganizovat a zaplatit sami, jak nám to ve správný okamžik předvedlo ministerstvo zahraničí. Kouzlo je ve správně položených otázkách. Světe, div se, vždyť většina občanů této země chce o americkém radaru na české louce dále jednat!

Kdyby raději pan Schwarzenberg i ministryně Parkanová místo vymyšlení manipulačních otázek řádně odpověděli na ty otázky, které už před dvěma měsíci dostali od poslanců ve sněmovně. Byla jich řada. Připomenu jen, že jsme se ptali, jak má vypadat celý systém protiraketové obrany USA rozmístěný po celé zeměkouli i v kosmickém prostoru po dokončení v roce 2011. Jak má fungovat, jaké má být řízení, způsoby velení, kdo bude rozhodovat o jeho nasazení.

Ptali jsme se, jaké dodatečné obranné systémy bude třeba budovat v ČR, zda bude posíleno letectvo, protivzdušná obrana a jak by to bylo financováno. Chtěli jsme vědět konkrétně, jak tento systém zvýší bezpečnost ČR, jak ovlivní naše vztahy se sousedy, politickou a bezpečnostní rovnováhu v Evropě. Jak se bude řešit nesoulad mezi bezpečnostními strategiemi USA a Unie.

Tedy už tedy víme, že ptát se můžeme. Ale to je také asi všechno. Jednání na toto téma v plénu koalice zablokovala. V průběhu posledního jednacího dne minulé sněmovny premiér v kuloárech na poslance pokřikoval: „S touhle bandou kreténů už se bavit nebudu!“ Není divu, že vláda říká, že referendum v této věci nepotřebujeme. Vláda už je rozhodnuta.

Jedna z největších demonstrací proti radaru – Míšov

Vadí jí už každý, kdo se vyptává a kdo by jí do toho chtěl ještě mluvit. Ministr Schwarzenberg dokonce odmítá, aby se otázkou zapojení ČR do protiraketové obrany zabývala EU. Podobně i polská vláda dává najevo, že vůbec nestojí o to, aby se tato záležitost projednávala přímo v NATO. Stojí jen o dvoustrannou dohodu s USA.

Před deseti lety, když se rozšiřovalo NATO, bylo řečeno, že největší přidanou hodnotou rozšíření Aliance je konsensus, jednota a to, že potáhneme všichni za jeden provaz. Časy se mění. Při nedávném slyšení v Kongresu USA vysoký činitel ministerstva obrany Green vysvětloval, proč USA odmítají, aby protiraketové základny v ČR a Polsku byly budovány pod záštitou NATO. Je totiž zřejmé, že na tak kontroverzní projekt není šance získat v NATO souhlas. Člověk by čekal, že je to důvod projekt odpískat. Ale kdepak. Pouze to znamená, že v tomto případě se musí NATO obejít. Po dvou měsících debaty nedebaty v naší zemi můžeme pouze říci, o co vládě určitě nejde: Určitě nejde o to, chránit Česko před Severní Koreou nebo Íránem, nejde vlastně vůbec o to, zvýšit bezpečnost ČR, nejde ani o to, zjistit, čeho se máme vlastně stát součástí a na čem se to máme podílet. Nejde nám o soudržnost a jednotný postup s našimi spojenci v NATO a v Unii, nezáleží nám příliš na názorech našich sousedů v Rakousku, Německu, na Slovensku.

Zdá se, že naše současná vláda nevěří ani našemu zakotvení v EU, ani v NATO. Proti tomu všemu staví především vděčnost, kterou bychom měli cítit vůči USA, a jejich nabídku chápe jako příležitost konečně zaplnit americkou základnou ten údajně „mrtvý prostor“, jenž tu podle Topolánka po věky leží mezi Ruskem a Německem.

Američtí odborníci zkoumají Vojenský újezd Brdy

(Denik.cz, 6. dubna 2007)

Pětice amerických expertů na protiraketovou obranu zkoumá od počátku týdne Vojenský újezd Brdy. Odborníci provádějí měření v lokalitách, které jsou předběžně vytýpovány pro možné umístění americké radarové základny.

Občan Trokavce hlasuje v místním referendu proti radaru

Podle ministerstva obrany provádějí experti měření potřebná pro technickou specifikaci místa, kde by mohl být umístěn radar typu XBR. Tým specialistů navazuje na práci svých kolegů, kteří Brdy navštívili loni v létě.

„Experti měří frekvenční spektrum v lokalitách možného umístění radaru. Jde o pasivní měření. Procházejí všechny frekvence a zachycují veškeré zdroje vysílání, od vysílačů rozhlasu, televize, přes GSM vysílače až po radiomajáky řízení civilního letového provozu. Dalším zdrojem záření je i meteorologický radar,“ vysvětlil návštěvu expertů mluvčí ministerstva obrany Andrej Čírtek. Jedenáct obcí třemšinského mikroregionu se už rozhodlo následovat vesnici Trokavec a také ony zvažují vyhlášení místního referenda. Většina jejich starostů totiž nevěří oficiálním informacím o technických parametrech amerického radaru a jeho neškodnosti.

Američané postaví radar, platit daně odmítají

(iDnes.cz, 15. dubna 2008, kráceno)

S tím, jak se jednání mezi Českem a USA o výstavbě radaru chýlí ke konci, vrcholí i „boje“ kvůli podmínkám pobytu Američanů v Brdech. Americká delegace například usiluje o to, aby 150 vojáků a civilních expertů neplatilo v Česku daně.

Vyjednavači USA navíc navrhují, aby se to týkalo i amerických firem, které by radar postavily, a dokonce i jejich dodavatelů.

„To už je pro Prahu nepřijatelné,“ řekl MF Dnes zdroj blízký vyjednávání. S placením daní amerických vojáků v cizině to bývá různé: někde je platí, jinde ne. Záleží na tom, jak se USA dohodnou s hostitelskou zemí.

Čeští vládní vyjednávači však nejsou podle informací MF Dnes nadšeni z toho, aby vláda odpustila daně i americkým firmám, které by základnu v Brdech na Rokycansku několik let stavěly. „Američané budou muset zřejmě ustoupit. Věříme, že se nakonec dohodneme,“ naznačil český diplomat. Vojáci budou dojíždět z Plzně.

Jasně je naopak to, jakými zákony se budou Američané obsluhující radar v Česku řídit. Pokud spáchají trestný čin ve službě, budou je soudit jurisdikce USA. Ve všech ostatních případech budou Američané podléhat českým zákonům.

Ředitelka odboru bezpečnostní politiky ministerstva zahraničí Veronika Kuchyňová Šmigolová i čeští armádní odborníci předpokládají, že obsluha radaru i vojáci, kteří jej mají střežit, budou s rodinami bydlet v Plzni, odkud by v pravidelných směnách na základnu dojížděli.

Vedoucí katedry kybernetiky ČVUT Vladimír Mařík říká, že vědecké instituce USA začínají i kvůli radaru a s podporou Washingtonu spolupracovat s českými vědci.

„Američané nám otevřeli dveře už krátce po našem vstupu do NATO. S podporou jejich grantů jsme například vyvinuli bezkonkurenční systém řízení letového provozu,“ uvedl Mařík. Na dokončované smlouvy s Washingtonem musí ještě kývnout parlament.

Z Kwajaleinu do Brd

Tomáš Hořejší, Army.cz, 16. dubna 2007, kráceno

Republika Marshallovy ostrovy, západní Tichomoří, čtyři tisíce mil západně od Kalifornie.

Na atolu Kwajalein Pentagon vystavěl za čtyři miliardy dolarů „Testovací balistickou raketovou základnu Ronalda Reagana“ a vojenskou radarovou stanici. Místní obyvatelé atolu Kwajalein v západním Tichomoří nemají Američany příliš v lásce. V 50. letech je násilně přestěhovali na sousední ostrůvek Ebeye a na jejich pozemcích si vybudovali strategickou raketovou a radarovou základnu. O kousek dál, na atolech Bikini a Enewetak, pak Američané uskutečnili sedmašedesát pokusných atomových výbuchů.

Radar však chce Pentagon odstěhovat do České republiky a v průběhu následujících dvou let ho i zprovoznit. V roce 2013 by už měl být plně funkční a připravený zachytit balistické rakety vypálené Íránem nebo Severní Koreou.

O možnosti přemístit radar označovaný zkratkou GBR-P (*Ground Based Radar – Prototype*, pozn. aut.) z Kwajaleinu poprvé veřejně promluvil ředitel americké Protiraketové agentury Henry A. Obering na konci února roku 2007. Z jeho slov vyplynulo, že Američané chtějí radar, který na atolu funguje už několik let, rozebrat a modernizovat. A pak znovu postavit, už ne v Tichomoří, ale ve střední Evropě. Nejlépe v jihozápadní části Vojenského újezdu Brdy. Stěhování prý vyjde na půl miliardy dolarů. Vyjednávání s českou vládou, která projekt podporuje, už bylo zahájeno.

Krátce po Oberingově vystoupení se na internetovém diskusním fóru www.yokwe.net objevila nová sekce s názvem „Radar z Kwajaleinu může být přemístěn do České republiky“. Yokwe.net se poměrně seriózně zabývá problematikou Marshallových ostrovů, pod které Kwajalein spadá. Diskutují na něm většinou místní obyvatelé, případně jejich příbuzní, kteří odešli za obživou do ciziny, především do USA.

Místní politici – v parlamentu Marshallových ostrovů zastupují Kwajalein tři senátoři – protestovali. „Lidem z Kwajaleinu byla odepřena všechna základní práva, ovšem oni za to nedostávají žádnou adekvátní kompenzaci. Přišli o svůj domov, o svou půdu... Pro Spojené státy jsou to jen čísla, pro ně to bylo jejich živobytí.“ Renomovaná tisková agentura AFP popisuje ostrov Ebeye, kde nyní žijí Kwajaleiňané, jako přeplněný slum. Ostrov má rozlohu 66 akrů a nyní na něm žije přes dvanáct tisíc lidí. Účastníci fóra Yokwe.net sledují problematiku stěhování radaru z Kwajaleinu do Česka opravdu pozorně. Jeden z nich, vystupující pod přezdívkou „head“, umístil 22. března 2007 na internet anglický překlad zprávy o referendu v Trokavci.

Head píše: „Opravdu moc se mi líbí ironie toho plánu. Nedokážu pochopit, proč Američané chtějí zaplatit půl miliardy dolarů za přestěhování radaru někam, kde ho vůbec nechtějí?!“ Stát se ale může cokoli, i to, že Američané svůj radar do Česka vůbec nepřestěhují a rozhodnou se ho ponechat v Tichomoří. Do amerických plánů na vybudování protiraketového deštníku už totiž nemluví pouze Rusové, po mezinárodní debatě volají i členské státy NATO a Evropské unie. Plán Washingtonu kritizoval například i šéf německé diplomacie Frank-Walter Steinmeier, proti vystupují i někteří francouzští a italské politici. Zahájení mezinárodních rozhovorů podpořil i bývalý generální tajem-

ník NATO a současný evropský „ministr zahraničí“ Javier Solana. Nedá se proto vyloučit, že celá operace se vytratí do ztracena a žádná základna ve střední Evropě nebude. Tím spíš, že se blíží americké prezidentské volby.

(Pozn. aut.: Zajímavý je kontrast mezi autentickými stesky Kwajaleinských na internetu a tím, co občanům předkládal ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg. Podle něj jsou lidé na Kwajaleinu pod stotřidvacetitunovou anténou radaru šťastní a spokojení. Internet přinášel fotografie z demonstrací a zprávy o občanské neposlušnosti pramenící z bídy, nedostatku energie a půdy, ze stísněnosti prostoru ve slumu na atolu Ebeya – kam byli z Kwajaleinu domorodci vyhnáni. Přemístění, chcete-li. Žije tu v průměru 13 lidí na jednu místnost, někde až 40 na domek, nezaměstnanost je 36 %, štičná žláza a hepatitis má 3x vyšší průměr než je na ostrovech Mikronésie. Možná následky pokusů na Bikini. Jejich původní domov Kwajalein je dnes vyasfaltován – z čeho budou žít, až USA odstěhují radar do ČR a skončí platba nájmu?)

Americká základna v Brdech tématem francouzské prezidentské kampaně

Karel Košťál, Britské listy, 18. dubna 2007, kráceno

Nicolas Sarkozy, kandidát pravicové liberální UMP, řekl: „Je podle mne poněkud znepokojující, že o systému protiraketové obrany, který Spojené státy právě uvádějí v činnost, se nediskutuje s našimi evropskými partnery. Nechápu, jak někdo může říkat, že je to jednoduše problém České republiky a Polska, a ne problém Evropy, ledaže bychom se chtěli vzdát všech ambicí na evropskou obrannou politiku.“

Mirošovští občané pro referendum

Petros Cironis, 19. dubna 2007

Zdálo by se, že po rozhodnutí městského zastupitelstva nevypsat v Mirošově referendum o americké radarové základně, všechno odvál vítr. S tímto rozhodnutím, o kterém rozhodl jeden hlas proti, se však nesmířili mladí obyvatelé bývalého hornického městečka, a tak dali hlavy dohromady a vytvořili přípravný výbor pro konání referenda a rozhodli se vyhlásit o referendu podpisovou petici. V krátkém čase nasbírali 880 podpisů s náležitostmi z celkového počtu 1 400 oprávněných voličů, což je rozhodně velký úspěch. K vypsání referenda by totiž podle zákona stačila třetina. „Nasbírali jsme je během jednoho týdne“, řekla Právu členka petičního výboru Pavla Motlíková. „Máme jich více, než je ze zákona třeba“, dodala, a doufá, že se mirošovští občané v referendu postaví proti radarové základně. „Radar zvyšuje mezinárodní napětí. Nechci, aby mé okolí bylo cílem prvního úderu,“ uvedla.

Zatím mirošovská městská správa a její starosta Vlastimil Sýkora (Nezávislí kandidáti Mirošov) vyjadřují pochybnosti o smyslu referenda a poukazují na vysoké náklady, které

Jan Neoral s europoslancem MUDr. Jiřím Maštálkou v Mirošově

by vyžadovalo (asi 50 000 Kč). „Považuji to za mrhání penězi. Navíc od pondělí u nás probíhá anketa, v níž se mohou lidé k otázce radaru vyjádřit. Její výsledky asi pošleme vládě a parlamentu,“ podotkl Sýkora. Zastupitel Lumír Hodina (SNK občanů Mirošova) ale upozornil: „Referendum je na rozdíl od ankety závazné a prokazatelné.“

Věřme, že tak, jako sousední obec Trokavec, která je mnohém chudší než Mirošov, i mirošovští občané budou moci brzy vyjádřit svůj názor na americkou základnu a podle všeho se postaví proti radaru.

Je třeba zdůraznit, že přes oficiální názor radnice členové přípravného výboru pro konání referenda iniciativně vyšli do ulic s petičními archy a v krátkém čase vykonali to, co měla vykonat samotná radnice: Vyjádřit svůj odpor k radarové základně.

A tak nezbývá, než poděkovat mirošovské mládeži za to, že ukázala všem občanům, že jí jde o vlastní budoucnost!

A s napětím čekáme, zda městské zastupitelstvo bude akceptovat požadavek mirošovských občanů na uspořádání referenda.

Daily Telegraph: Trokavec (počet obyvatel 97) bojuje proti Americe ***Harry de Quetteville, Daily Telegraph, 27. dubna 2007, kráceno, (Britské listy)***

Na loukách a sluncem ozářených kopcích středních Čech se připravuje revoluce, píše britský konzervativní deník Daily Telegraph. Vesničané bojují proti nejsilnější moci na této planetě, která plánuje postavit v místním lese radar silný natolik, že by měl být schopen identifikovat střely odpálené na druhé straně světa.

Ale jejich vedoucí představitelé nemají pistole ani vidle. Namísto toho organizují povstání prostřednictvím volební urny...

Proč zahraniční novináře fascinuje referendum v Trokavci a v okolních obcích

Jan Čulík, Britské listy, 27. dubna 2007

Na rozdíl od iniciativy Ne základnám vyvolala skutečnost, že starosta Trokavce uspořádal ve své vesnici mezi jejími 97 obyvateli referendum o americké základně, širokou pozornost mezinárodních médií. Svědčí o tom i páteční článek v britském konzervativním listě Daily Telegraph.

Proč tomu tak je? Na rozdíl od českých novinářů, které většinou absolutně nezajímají názory řadových občanů a raději podlézájí mocným, případně na základě svého přesvědčení, že jen oni sami nejlépe rozumějí skutečnosti, dělají lidem v českých médiích kázání, jaké názory a postoje je správné zastávat, novináři ve zralých západních demokraciích jakéhokoliv politického přesvědčení jsou fascinováni, pokud řadový občan začne energicky vyjadřovat své mínění a sdružovat se v určité kauze.

Proto tak obrovský světový mediální zájem o vesnici Trokavec.

V létě roku 2001, kdy britská vláda prováděla rasistickou selekci cestujících do Británie na pražském letišti, a zabráňovala Romům v nástupu do letadla podle barvy kůže, jsem se na tuto skutečnost pokoušel upozorňovat britská média.

Nakonec z iniciativy Britských listů vyšel o věci dlouhý článek v deníku Guardian, ale většinou mi londýnští novináři, jimž jsem telefonoval, sdělili, že pro ně se záležitost stane zprávou teprve, až začnou čeští Romové demonstrovat před britským velvyslanectvím v Praze proti rasové diskriminaci.

Signál je jasný: Chcete-li v nějaké kauze zaujmout světová média, musíte v ní něco veřejně dělat, ne jen tiše nadávat doma nebo v hospodě.

Domov neboli dopadová plocha

(iHNed.cz, 27. dubna 2007)

Hranice vojenského prostoru Brdy donedávna přitahovaly jen houbaře, trampy a tuláky. Až při tancích kolem amerického radaru jsme si uvědomili, že jsou to končiny, kde lidé už dvakrát ztratili domov.

Když se zeptáte lidí z vísek v jihozápadním cípu středních Brd, jež sousedí s vojenským újezdem, proč odmítají radar, vyjmenují vám známé důvody: Obavy o zdraví, nesouhlas s cizí vojenskou přítomností, předpoklad, že jejich nemovitosti klesnou v ceně. Až potom se přiznají k úzkosti, jež sídlí nehlouběji: Mají strach, že se jejich vesnice budou muset vystěhovat.

Pokouším se představit si, jaké to asi je, mít z domova dopadovou plochu, což se tu týkalo pěti obcí, a najednou začínám chápat, proč tím krajem dnes obchází strach ze stěhování. Proti tomu se těžko bojuje rozumem. Je to tu v genech, je to v paměti rodů, na rodinných fotografiích za sklem sekretářů. A nikdo z nás, kdo neprošel podobnou cestu jako lidé z Kolvína a dalších obcí, zrušených kvůli vojenskému prostoru, nemá právo soudit. Protože to, co tyhle lidi tlačí k zemi, je tíha kolektivní zkušenosti.

Možná by tomu rozuměli ti, kdo vyrostli v Sudetech. Ti mají totiž šestý smysl pro lidi vykořeněné, pro lidi nedostatečně zakořeněné a pro ty, kdo se zoufale brání ztrátě kořenů. Možná, že by to pochopili lidé ze severočeských Libkovic, jež padly za obět' těžbě uhlí. Nebo ti, kdo nechali domov na dně přehrad.

Starosta Skořic Miloslav Suchý nám půjčil faksimile kroniky zrušené obce Kolvín. Místní učitelé ji psali úhledným rukopisem od roku 1915. „Obec sepsala protest proti zřízení vojenské dělostřelecké střelnice“, píše se tam v roce 1924. Tehdy se poprvé báli, co s nimi bude. O rok později protest zopakovali. Ale dobře to dopadlo, život šel dál. Přituhovalo. V roce 1940 zakázali Němci přístup do lesů. Obec vyvlastnili, ale nevystěhovali, protože se tam „zcentrovalo“ lesní dělnictvo. Evakuace přišla o rok později.

Tenkrát vystěhovali i Skořice a Trokavec. A po válce se zase všechno táhlo zpátky. Domy zůstaly stát, ale některé už se ani nedaly zachránit, jak byly zdevastované. Pustili se do oprav, slavnostně vysvětili kostel. Vrátila se jich sotva polovina, ale život šel zase dál.

Ze hřbitova u kostela svatého Václava ve Skořicích je skvělý rozhled. „Krása, co?“ ptá se starosta Miloslav Suchý hrdě, jako by ten svět kolem Skořičtí sami stvořili v nějaké gigantické akci Z.

„No, a támhle mezi ty dva vršky nám to chtějí posadit!“, ukazuje starosta. Řeč je, jak jinak, o radaru. Ze Skořic by to k němu měli nějaké čtyři kilometry.

Nemohli jsme vynechat Trokavec. Sotva jsme ale vyměnili pár vět, omluvil se starosta Jan Neoral uprostřed slova a vyklonil se daleko z okna. V tomhle koutě světa totiž mají problémy s telefonováním z mobilu. Stožár pro anténu, plánovaný ve Skořicích, městský úřad v Rokycanech zakázal, aby nerušil krajinný ráz a nestál v cestě biokoridoru pro ptáky.

Nastala chvíle starostova živého vstupu do rozhlasového vysílání. „Informací máme dost. Nás už nikdo o opaku nepřesvědčí,“ překřikuje organizátor místního referenda, jež radar drtivě odmítlo, štěkajícího psa.

Starosta Dobříva Milan Kozlík mimochodem s radarem osobně prý problém nemá. „Mě uklidnili,“ říká, „ale ve vsi s tím problém mám, lidi mají strach. Někteří lidé se uklidnit nedají.“ Brdy jsou jeho hobby. „Znám tam každý kámen,“ říká o „cvičáku“. „Přijde na to, co kdo od života hledá. Já rád chodím a objevuju. Jsou tam potoky s pitnou vodou, v nich vzácné vranky, raci a mihule, kde tohle máte?“ ptá se sugestivně.

Kronika Kolvína má drastický závěr. V roce 1952 sezvali obyvatele obcí Kolvín, Padrt, Záběhlá, Velcí a Hrachoviště, a oznámili jim, že budou vysídleni. „Pravá příčina jsou západní imperialisté a jejich stále stoupající zbrojení,“ vysvětlil jim pplk. dr. Kokeš. Odhady nemovitostí byly provedeny „třídně“. Když se lidé ptali, jestli by se nedala jejich vesnice někde postavit znovu, dověděl se, že „v době, kdy budujeme socialistický stát, stavíme hutě v Kunčicích a Košicích a budujeme sta továren, nelze tento požadavek odůvodnit.“ „Likvidací obce byly pověřeny prapory PTP,“ zapsal Vladimír Pour. „Strhávalo se hned za patama, snad aby se lidi neměli kam vrátit.“ Lidé z pěti vesnic se rozptýlili po okolí.

Rozhovor se starostou Trokavce Janem Neoralem

(Listy z Rokycan, rozhovor vedl Petros Cironis, 4. května 2007)

OTÁZKA: Jaký je váš názor na prohlášení dvou sociálně demokratických poslanců, kteří se vrátili z Marshallových ostrovů, že tamní radar je naprosto neškodný a že zdravotní stav obyvatel je tam idylický? Myslíte si, že ekologické ohrožení oblasti je hlavním důvodem odmítnutí radaru?

Jan Neoral: Dojmy z výletu těchto českých poslanců a senátorů z ODS a ČSSD samozřejmě vůbec nelze považovat za objektivní a pravdivé informace vypovídající o skutečném stavu. Žádný z nich nemá odbornou způsobilost k posouzení účinků záření na lidské zdraví a nebyli ani vybaveni měřicími přístroji pro měření hustoty zářivého toku podle normy. Tato vyjádření jsou zřejmě součástí propagandy vlády. Skutečnost, kterou si lidé mohou zjistit, je taková, že ve 40. letech minulého století byli obyvatelé Marshallových ostrovů evakuováni ze svých bydlišť atolů Bikini a Enewetak, aby USA mohly provést řadu testů jaderných zbraní. USA si na jejich území vyzkoušely atomové a hydrogenové bomby. 20 z 22 atolů je dnes postiženo radioaktivním spadem. Ekonomika Marshallových ostrovů je destabilizovaná, stát je nesmírně zadlužený. V 70. a 80. letech obyvatelé Kwajaleinu protestovali proti USA a žádali kompenzaci za ztrátu půdy a škody na životním prostředí. Jako kompenzaci a „nájemné“ dnes USA

platí Kwajaleinu a obyvatelům 13 milionů dolarů ročně. Na americké základně pracuje tisícovka místních obyvatel. Na ostrově, kde je základna, lidé nežijí. Každý den dojíždí z ostrova Ebeye, popisovaného jako slum Pacifiku, kde žije 12 000 lidí v naprosto nutných podmínkách, vzdáleného asi dvě míle. Tyto ostrovy čeští poslanci nenavštívili.

O jejich zdravotní stav se zcela jistě také nezajímali, ani tomuto oboru nerozumí. Na internetovém serveru Marshallových ostrovů www.yokwe.net lze číst posměšná vyjádření místních lidí k návštěvě českých poslanců. Uvádí se tam například, že pokud si někdo myslí, že americká základna nějak lidem pomohla, je to velký omyl. Demonstracemi si sice po USA vymohli roční platby jako kompenzaci, ale přesto místní lidé, pokud mají tu možnost, stěhují se do USA za práci a lepšími životními podmínkami a Marshallovy ostrovy opouští. Naše vláda zřejmě považuje české lidi za totální hlupáky, pokud vypustí vyjádření, že radar na Marshallových ostrovech míří na základní školu a vše je neškodné a bezpečné (ministr zahraničí ve zprávě poslancům). To záření by nikdo nepřežil, radar má na tuto vzdálenost intenzitu zářivého toku rovnou cca 550 mW/cm², přičemž česká bezpečná norma dovoluje 1 mW/cm²...

Dále je dost zajímavá skutečnost, že české normy, které regulují výkonovou hustotu vyzařování, změněné vládou k 1. 1. 2001 (Nařízení vlády č. 480/2000 Sb.), jsou třináctkrát vyšší než evropský standard! Odborníci vyslovují důvodnou obavu, zda tyto české normy jsou bezpečné. Vždyť právě existence zdravotních norem prokazuje, že to záření je nebezpečné a že musí být regulováno. Kdo nám dá záruku, že míra záření z brdského radaru bude bezpečná? Politici, kteří o tom nic nevědí, a ti co vědí, úmyslně lžou?

Dalším faktem je, že vysílací výkon, přesný tvar vyzařovací anténní charakteristiky, postranních laloků, skutečný zisk antény, zveřejněny nebyly. Co se týče ERP výkonu, ten příslušní vládní činitelé již čtyřikrát změnili směrem nahoru. Podle výpočtů skutečných odborníků je pravděpodobné, že tyto hodnoty budou ve skutečnosti tisícinásobně vyšší...

Jak pokračuje spolupráce obcí, které se staví proti vybudování radaru v Brdech? Jak reagují obyvatelé? Uvažuje se o vytvoření společného sdružení obcí, jichž se radarová základna bezprostředně dotýká?

Naše obec oslovila všechny starosty v dotčených okresech Rokycany, Beroun, Plzeň-jih a Příbram. V řadě obcí na Rokycansku a Rožmitálsku již jsou místní referenda vyhlášena. Tento institut představuje jediný prostředek, jak mohou občané prokazatelným a ověřitelným způsobem vyjádřit svůj názor. Drtivá většina obyvatel reaguje na radar odmítavým způsobem. Podle průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění bylo v dubnu 2007 proti vybudování americké základny 68 % obyvatel České republiky, v přilehlých oblastech kolem Brd je odpor proti radaru téměř stoprocentní.

Jaké jsou ohlasy na Vaši iniciativu a na trokavecké referendum ve světě? Projevují mezinárodní média (rozhlas, televize, tisk, internet) stále zájem o tuto problematiku?

Ozývají se nám lidé z celé Evropy i světa, mezi nimi i Češi žijící v zahraničí. Vyslovují nám podporu a sdělují postoje svých vlád. USA se žádný stát nepostaví, ač jsou to právě USA, kdo porušují mezinárodní právo, napadají cizí státy a ohrožují světový mír. Světové dění, jehož součástí je i záměr s radarem, je ovládáno mocenskou skupinou. Za-

hraniční média nás se sympatiemi popisují jako vesničany bojující proti nejsilnější moci světa. Dá se říci, že náš oprávněný boj proti zvůli a aroganci moci a válečníků zahraniční média přímo fascinuje, zájem jeví stále. Připravujeme anglickou verzi našich internetových stránek – www.trokavec.cz/en, na kterých budeme překládat podstatné články pro zahraničí.

Výstavba amerického radaru v Trokavci či v Brdech se nedotýká jen obyvatel Trokavce či okolních obcí, ale celé České republiky. Někteří lidé upozorňují na malou aktivitu občanů v Praze a jinde. Cítíte podporu z jiných oblastí ČR? Jsou i negativní ohlasy?

Negativní ohlasy jsou minimální. Vždyť nejde o regionální otázku. Nás sice nejvíce a bezprostředně ohrožuje stálá expozice záření z radaru, ale případný vojenský konflikt se bude dotýkat celé ČR. Velkého území, dokonce evropského, se bude v případě zneškodnění útočící hlavičky týkat zamoření území jaderným nebo chemickým spadem. Je ohrožena bezpečnost ČR i Evropy. Radar se stane prvním cílem útoku protivníka...

Nezdá se obyvatelům dotčených obcí, že o vybudování radarové základny v Brdech je již vládou předem rozhodnuto a že se veřejně hraje jen jakési demokratické divadélko?

Snad u žádného předchozího politického rozhodnutí nebyly politické reakce tak neuvěřitelně rychlé. Den po ustavení vlády již její členové četli americkou nótu žádající zahájení jednání o radaru. Odpověď na nótu prý již měli z americké strany připravenou. Během tří měsíců se zde vystřídali američtí odborníci, generál Obering, chystá se na návštěvu prezident Bush. Je evidentní, že je vše připravované celé roky. Bez souhlasu lidí. Bez mandátu. Na lidi se tedy připravuje nevídaný politický podvod s fatálními následky pro nás a především budoucí generace. Vládou je rozhodnuto. Ale poslanci a senátory dosud nikoliv. Žádáme všechny občany, aby nebyli lhostejní a začali apelovat na své poslance, proč např. nebyl zveřejněn pravdivý výkon radaru, zda odpovědní poslanci a senátoři znají všechny možné důsledky. Bude to osobní zodpovědnost těchto osob. Když v r. 1968 byla do státu pozvána sovětská vojska, byli odpovědní politici po dvaceti letech odsouzeni za vlastizradu k trestu odnětí svobody. Upozorňujeme politiky, kteří budou rozhodovat, že se historie může opakovat. Vláda radar chce, parlament ještě nerozhodl. Smlouva schválena není. Nesmíme se vzdát, kdo se vzdal, prohrál předem. My budeme bojovat až do konce.

Z vyjádření českých vládních a politických představitelů lze usoudit, že radarová základna tu bude natrvalo. Rovněž území se propůjčuje cizí zemi k využití zdarma. Co tomu říkáte?

Jistěže se USA nejedná o horizont několika let. Je to na minimálně 50 let dopředu. Cílem USA je zřejmě zastavit sjednocování Evropy, Ruska a Asie. Po sjednocení by totiž USA přišly o svoji ekonomickou a vojenskou nadvládu. ČR smlouvou s USA poruší smlouvu o přistoupení k Evropské unii, která míří ke společné obranné politice, prohlášení Severoatlantické rady z r. 1997, že v žádném novém členském státě NATO nebudou žádné základny cizích vojsk, a Chartu č. 18 z 12. 8. 1978, podle které pobyt vojsk jednoho státu na území státu jiného v mírové době nepatří k jevům uznávaným za normální. Americkou základnou bude narušena územní celistvost ČR, nastane nové kolo zbrojení,

zaseje se nedůvěra mezi Evropou a Ruskem, nezvýší se, ale naopak sníží bezpečnost Evropy.

Co říkáte na argumenty, že ČR je či bude ohrožena Íránem či Severní Koreou, jak se soustavně tvrdí? Proti komu bude radarová základna vybudována?

Pokud by ve skutečnosti existovaly tyto tzv. zlé státy, které jsou používány pro vládní argumentaci, pak by bylo správné, aby USA svůj obranný systém internacionalizovaly. USA spojení se silami NATO odmítají, jde jim výhradně o ochranu jejich území, kterou již mají zajištěnou stávajícími radary. Obrana území ČR tímto radarem je technicky vyloučená, ze střední Evropy by antiraketa nestačila raketu padající na toto území zničit. Argumenty, že nás USA budou svým radarem chránit, jsou pro každého myslícího člověka naprosto směšné. Generál Obering už uvedl, že ochrana se týká jen severozápadu Evropy.

Írán ani Sýrie nemají ve svém arzenálu mezikontinentální balistické rakety schopné zasáhnout USA. Severní Koreu již USA ze svého seznamu vyškrtly. Podle předních a uznávaných odborníků nemá navíc projekt protiraketové obrany technický význam, neboť by USA neochránil. Někteří kongresmani USA připouští, že systém je nefunkční...

Trváte stále na uspořádání celostátního referenda o radarové základně? Co říkáte prohlášení premiéra, že občané jsou nekompetentní rozhodovat v referendu o tak důležité otázce, jako je cizí základna? Jsou občané opravdu ve věcech veřejných tak negramotní, jak se nás mnozí snaží přesvědčit?

Pokud již někdo připustil, aby se v době míru nepoužívaly mírové prostředky, ale zahájilo se nové kolo zbrojení a nová studená válka, pak je jediné namísto celostátního referendum.

Politická vládní kampaň je jednostranně proamerická, lživá, zkreslená, jsou zatajovány informace. Právě politici, nikoli lidé, jsou naprosto nekompetentní, jsou nejen nequalifikovaní, ale i nelegitimizovaní vůlí občanů ČR. Jedná se skutečně o bezpečnostní otázku – o ohrožení bezpečnosti České republiky tím, že zde bude americká vojenská radarová stanice. Je to situace pro celostátní referendum. Lidé si ještě plně neuvědomují důsledky výstavby. Ale až zde bude radar stát, ponese jen zdrcující následky bez možnosti jakkoli se bránit.

Občanské fórum má dnes sídlo v Trokavci, pane Havle

Dopis Alexy von Alemann, Kea'au, Havaii, Britské listy, 4. května 2007

Vážený pane Havle,

vzhlížela jsem k Vám po celou dobu své emigrace. Na místní střední škole jsme hráli Vaši hru Vyrozumění, přednáškami kolem 15. výročí listopadové revoluce jsem Vás představila jako hrdinu havajským studentům. Pro mnohé z nich jste byl symbolem odporu, který nakonec vysvobodil národ z okupace velmocí. Havaj je rovněž okupovaným územím, kterého se zmocnily Spojené státy násilím, a dokonce se za to úředně omluvily (váš přítel W. J. Clinton). Dnes bych se o Vás ovšem ani nezmínila, protože se za Vás stydím.

Občanské fórum nemá dnes své centrum v Lucerně, ale v malé vesnici zvané Trokavec, která podává štafetu dalším a hnutí sílí, protože je v právu. To jsou opravdoví hrdinové, pravá demokracie v akci.

Nechci, aby se těmto občanům stalo to, co Vaši američtí přátelé udělali lidem z Marshallových ostrovů. Žiji na Havaji a následky vidím denně před sebou. Ani miliony dolarů nemohou nahradit původním obyvatelům zdraví, ani jejich ostrovní domov, do kterého se již nikdy nemohou vrátit.

(Poznámka autorů: Alexa von Alemann emigrovala z ČR do USA, tam pracuje v kulturní a sociální oblasti.)

Borovno, Brdy, 4. května 2007, beseda s premiérem Topolánkem, ministryní obrany Parkanovou a jejich vládním doprovodem

Jan Neoral, Britské listy, 8. května 2007, kráceno

Prvním velmi zajímavým momentem bylo, že vládní delegace oznámila svůj úmysl konat besedu jen v Borovně a Spáleném Poříčí. V Borovně začala beseda v 15:15 hodin. Ale díky tomu, že tu mezi vesnicemi funguje „králičí telegraf“, nemusel se pan premiér bát v poloprázdném sále. Velký sál byl přeplněn občany mnoha vesnic, kteří přijeli panu premiérovi i paní ministryni obrany vysvětlit, co si myslí o jejich plánu nasadit nám sem do Brd takové radarové monstrum. A to ještě nebylo v ten den známo, že by tu měly vlastně být radary dva.

Vládní suitu doplňovali podplukovník profesor Jan Österreicher, MUDr. Pavel Bednarčík a generál Košner.

Předseda vlády ing. M. Topolánek zahájil besedu proslovem, že je rád, že se zde můžeme svobodně sejit a diskutovat, na rozdíl od roku 1968, kdy byla přítomnost sovětských vojsk lidem vnucena, aniž by se k ní měli možnost vyjádřit. Nelibost vzbudil, když se zeptal občanů: „Kde jste byli v roce 1968, když nás obsazovali Rusové? A dnes je vás plný sál!“

Taková otázka je od premiéra vlády naprosto nehorázná. Ptáme se, o jakou jde diskusi, když tito politici přijeli lidem vnutit svou vůli a přesvědčovat je o užitečnosti amerického radaru pro ČR?

Celá jeho následující diskuse vyznívala v duchu: „Buďte rádi, že s vámi na rozdíl od roku 1968 vůbec někdo diskutuje. Stejně se s vámi o tom, zda tady radar bude či nikoliv, nemíním bavit. Referendum, které by vyznělo jasně proti radaru, mě nezajímá... S vámi se budu bavit jenom o tom, co já uznám za vhodné, odpovím vám způsobem, který vyhovuje mně a ne vám. Já jsem tady proto, abyste vy přistoupili na to, co chci já, a nejsem tady od toho, abych přistoupil na to, co chcete vy...“

Jedna občanka se zeptala, co za umístění radaru dostane ČR a co přímo on, pan Topolánek. Na první část otázky neodpověděl, na druhou část řekl, že osobně nedostane nic, ale že se máme zeptat Špidly a Tvrdíka. Premiér pouze dostal tuto věc na stůl, teprve vše zjišťuje a chce rozhodnutí dokončit.

Proč tedy den po vyslovení důvěry vládě parlamentem byla české vládě předána diplomatická nota USA se žádostí o zahájení jednání o výstavbě radaru? Proč, když věc do-

stal po Špidlovi na stůl, ji z toho stolu nesmete? Kdo je nutí, aby věc dotahovali do konce, jak říká, proč neodpoví, že jednat o radaru nebudou?

Pan Topolánek a armádní expert sdělili, že budou v Hradci Králové prováděna měření.

Jak mohou být prováděna měření, dokud zařízení nestojí a není v chodu? Vždyť je to logicky vyloučeno. Budou vycházet jen z výpočtů? Proč to tedy doposud neudělali? Jak ověří, že vstupní údaje poskytnuté samozřejmě nikým jiným než americkou stranou, budou pravdivé? Proč na obranu radaru nevystoupila dosud žádná česká vědecká kapacita?

Pan Topolánek řekl, že tyto stejné radary už po světě stojí. V A-Reportu, armádním měsíčníku o protiraketové obraně, armáda na straně 12 ale uvedla, že půjde o ojedinělý, nejvýkonnější radar, který ještě nikde na světě v této podobě a o tomto výkonu nestojí.

Armádní expert – lékař – sdělil, že záření nezpůsobuje nic, pouze ohřívá tkáň.

Ale my si nepřejeme být čímkoliv „ohřívání“, dokonce ani v zimě ne! I kdyby to záření jenom neškodně ohřívalo tkáň, lidé mají právo rozhodovat o tom, zda chtějí mít ohřáté tkáň či nikoliv.

Starosta Trokavce sdělil panu Topolánkovi, že ho zde oficiálně před veřejností informuje o skutečnosti, že v okruhu 10 km okolo radaru bude pravděpodobně překročen limit zdravotní normy Nařízení vlády č. 480/2000 Sb. Odborník ing. Zbyněk Škvor z vysokého učení technického poskytl veřejnosti na základě výzvy Českého rozhlasu stanovisko, že nad vzdálenost 5 km od radaru už nelze očekávat překročení normy – tudíž do 5 km překročení očekávat logicky lze? Starosta požádal pana Topolánka, aby buďto dal tuto informaci odborníky prověřit, nebo aby se zasadil o zastavení jednání do doby vyjasnění.

Pan Topolánek problém vyřešil podle svého zvyku. Prohlásil prostě, že to není pravda.

Hotovo. Vyřízeno. Jaképak šetření. Mohlo nás to napadnout – přece už v lednu prohlásil, že „se nemáme bát, není pravda, že toto zařízení něco vyzařuje...“ Nějaké tabulky americké MDA či stanoviska odborníků mu nebudou nabourávat jeho názor, že jediní odborníci na radar jsou premiér České republiky a pak ministryně Parkanová.

A pak snad i ministr zahraničí, který zase prohlásil, že do stavby radaru „nám nebude nikdo mluvit a nás kontrolovat...“

Další dotaz zněl, co se vlastně stane, když se antiraketa s raketou „darebáka“ skutečně srazí? Pan Topolánek začal vysvětlovat – až skoro po střet raket. Tam se zarazil, obrátil se na pana generála Košnera, aby výklad dokončil.

Pan generál se usmíval, ale zřejmě je tam nový, takže tuto látku ještě nestačil vstřebat, takže se ani nesnažil vstát.

Pan Topolánek se obrátil do sálu s rádoby žertem: „Není tu nějaký důstojník, snad by mohl...?“

Nebyl, nemohl. Situaci zachránil MUDr. Pavel Bednarčík a popsal srážku. Podle jeho výkladu jsou obě tělesa povinna poslušně se roztříštit na miniaturní kousičky, prakticky

se rozprášit, a pak ještě po vstupu do atmosféry shořet, takže vlastně rozptýlit na obrovské ploše, v nepatrných částech, dole o tom ani nebudeme vědět.

Za prvé – nedával pozor, když generál USA Obering 25. 1. 2007 řekl, že největší kousek, který dopadne na zem, bude mít asi 15 cm.

Za druhé – nezmínil se o možnosti, že ty kousky mohou být i radioaktivní (pokud plutoniové, pak na rozdíl od uranu i silně jedovaté), či že mohou být i zbraní s náplní bakteriologickou. (Bakterie se nemusí trmáčet Evropou po zemi, hezky je to rozpráší.)

A jak jaderný materiál shoří tak, že se stane neradioaktivním? Nevím. Vy někdo ano? Místostarosta z Borovna se zeptal, co za to obec Borovno dostane. Že nemají infrastrukturu, studny a kanalizaci. Topolánek odvětil, že konečně se někdo ptá na něco reálného. Že je trestuhodné, že tu šanci zde lidé odmítají. Že je to Bohem zapomenutá krajina. Že je tu nezaměstnanost. Proč tedy nevyčlení finance na tento Bohem zapomenutý kraj už dnes a i bez radaru?

V oblasti kolem Brd je kvalitní přírodní prostředí právě a jenom díky tomu, že zde byla a je armáda, která se o lesy starala, a že dosud nebyly zprivatizovány. Tato oblast se stala vyhledávaným místem k bydlení právě díky mimořádně estetickému a kvalitnímu životnímu prostředí nedaleko od Plzně a Prahy. Lidé z Prahy i Plzně zde mají rekreační chalupy. Vůbec zde nežijí žádní nezaměstnaní chudáci, jak se domníváte, pane Topolánku. Staví se zde nové domy a v průběhu několika let by ke zlepšení infrastruktury postupně došlo. A že to jde pomalu? Ale to je přece „zásluha“ státu – nebo pan premiér neví, kolik malé obce v tomto kraji dostávají do rozpočtu a zač nyní starostové všech venkovských obcí bojují?

Je směšné a ubohé lidem za radar nabízet novou kanalizaci nebo studny. Jednak je jasné, že neexistuje způsob, odkud tyto peníze čerpat, a hlavně na základě čeho (z prostředků kraje?, ze státního rozpočtu jako zvláštní rozpočtovou položku?), a je tudíž pravděpodobné, že by tyto laciné a trapné sliby naplněny nebyly. A k čemu by zde lidem byla infrastruktura, když by měli poškozené životní prostředí a zdraví?

Kolik platí dnes USA milionů dolarů původním Kwajaleňanům, vystěhovaným na Ebeyu, za pronájem ostrova na radar a příslušenství a za škody na životním prostředí – a kolik bude USA platit naší republice? My to víme. Ví to pan Topolánek? Takže USA sem dá radar, zadarmo – a abychom neprotestovali, je naše vláda ochotna zaplatit v Brdech místní infrastrukturu, vodovody, čistíčky a podobně z peněz poplatníků. Ale to je někomu musí sebrat! Navrhujeme ubrat je poslancům a vládě – a možná by bylo po problému, radar by asi neprošel.

Pokud však jde ze strany pana Topolánka o koupi odpustku za zničení této oblasti, pak jeho jediná adekvátní nabídka by byla místo kanalizace, že se k radaru nastěhuje a bude zde ozařován 24 hodin. My jsme zde ohroženi, my tady žijeme a radar nechceme. Tak necht' to laskavě vezme na vědomí.

Jedna tazatelka uvedla toto srovnání: Při zkouškách nové izolace na raketoplánu Columbia byla americká posádka ubezpečována o naprostém bezpečí vzletu a přistání. Přesto raketoplán shořel se všemi lidmi na palubě. Právě nám zde tvrdíte, že radar bude

zcela bezpečný, účinky zdravotně nezávadné a že pokud by měl poškodit lidi, neschválíte ho. Co se stane, pokud to nebude pravda a k poškození dojde?

Pan Topolánek odpověděl: „VŠUDE UMÍRAJÍ LIDÉ. Někteří ve válkách, někteří při autonehodách, někteří jen tak.“

Z této naprosto nezvládnuté, šokující a nehorázné odpovědi lze dovodit, že premiér ví a počítá s tím, že zde v souvislosti s radarem budou umírat lidé? Touto odpovědí dal naprosto jasně najevo, že lidé díky radaru umírat mohou, že se s tím má počítat, radar může být tedy natolik nebezpečný, že může způsobit smrt lidí. A že je si toho vědom.

Potřebujeme tedy vůbec ještě další důkazy, že radar může být nebezpečný? Potřebujeme tedy ve vládě člověka, který chce vědomě vystavit své občany nebezpečí ohrožení zdraví či života?

Dále se lidé ptali, proč pan Topolánek nesouhlasí s celostátním referendem. Odvětil, že Česká republika je podle Ústavy ČR nepřímou demokracií. Že lidé jsou zastoupeni svými poslanci, kteří mají na studium problematiky čas a kteří ponesou odpovědnost. Lidé se ptali, jakou odpovědnost. Prý politickou. Kvůli příštím volbám.

Poslanci a senátoři nemají o nic větší kvalifikaci, odbornost, vyšší IQ ani úsudek než občané. Spíše mají znalosti nižší než my, protože vláda jim předkládá jen ty své nesmysly a lži.

A tak si nejsou jisti, protože zespodu, od nás, slyší informace jiné.

Žádná z politických stran neměla tuto naprosto kardinální otázku ve svém volebním programu. Politici proto nemají žádný mandát od lidí k rozhodnutí v tak závažné otázce. Pokud jsou tedy lidé zastoupeni svými poslanci, pak si poslanci mají názory lidu vyslechnout a budou povinni rozhodnout tak, jak si lidé budou přát.

Občany v sále premiér naprosto nepřesvědčil. Naopak, silně je utvrdil v tom, že je premiérem arogantním, který občany neslyší, pouze je lživě přesvědčuje o tom, co chce on a jeho svéhlavé a neodůvodněné prosazování tohoto nebezpečného monstra, či spíše monster, by mohlo vést k velké lidské bolesti.

(Pozn. aut.: Premiér Topolánek i propagátoři radaru opakovaně ujišťovali občany o tom, že názor, že radar může být napájen malým jaderným článkem v podzemí, je výmyslem a lží protiradarových aktivistů.

Přitom již v *Britských listech* ze 7. 8. 2004 byly zveřejněny podrobnosti o modernizaci radarové základny Thule Air Base v Grónsku, kde je mimo jiné uvedeno, že „zásobování proudem bylo vyřešeno pomocí mobilní kontejnerové jaderné elektrárny, která pomohla i k získávání pitné vody... v současnosti je základna v Thule domovem 12th Space Warning Squadron, Detachment 3, 22nd Space Operations Squadron, dánských, grónských a amerických firem, spolupracujících na výzkumu a vývoji pro americkou armádu.

Mimo vojenského výzkumu určování trendů ionosféry, měření Dopplerova efektu a HF vysílání z transmitteru v Camp Tuto a manipulace ionosférou, se tam mimo jiné porovnávají absolutní hodnoty kosmického záření. V Tuto East je také umístěn jaderný reaktor.”

Poslanec Exner ve svém projevu v obecné rozpravě k americkému radaru ve sněmovně dne 4. 5. 2007 přesně četl z odpovědní nóty ČR americké vládě velké množství bodů,

z nichž ani jeden nebyl podmínkou naší vlády. Z té nóty, kterou nám odmítají zveřejnit. Teď je vidět proč. Stále se opakovalo jen „vláda předpokládá, vláda by chtěla, vláda má úmysl“ a podobně.

Nikde nestojí, že vláda žádá, či si klade podmínku.

To není smlouva či odpověď suverénního státu k příštím jednáním. To je podlézavá, vazalsky ponížená suplika poddaných k vrchnosti...

K té proklamované odpovědnosti je nutné doplnit, že se nejedná pouze o odpovědnost politickou, ta nikoho nezajímá, ale především o osobní odpovědnost, pokud zde lidé budou poškozeni. Na to by se ti odpovědní měli připravit.)

Říkáte hlouposti, křičeli lidé na Parkanovou

(Haló noviny, 5. května 2007)

Obavy z nepříjemných otázek vedly doprovod premiéra Mirka Topolánka a ministryně obrany Vlasty Parkanové k tomu, aby při včerejší besedě s občany Strašic dávali prostor k dotazům jen místním.

Slovo tak nedostali přítomní aktivisté z iniciativy Ne základnám, kteří by dokázali kvalifikovaněji oponovat některým tvrzením vládních činitelů.

Nikdo tak například nedokázal usvědčit Mirka Topolánka z nepravdivého tvrzení. Na dotaz místní občanky, zda budou USA platit za základnu nájem, odpověděl, že ano. Přitom na oficiálních webových stránkách ministerstva obrany k radarové základně se uvádí, že USA nájemné platit nebudou.

Premiér v úvodním slově obhajoval stavbu radaru tvrzením o nutnosti bránit se před takzvanými darebáckými státy. Část odpovědnosti se přitom snažil shodit na předchozí vlády ČSSD. Jak totiž uvedl, vláda ve svém usnesení z února 2004 prohlásila jednání s USA o radarové základně za přísně tajné.

Občané také mohli slyšet i několik vět, jimž možná nevěřili ani ti, kteří je vyslovili. Až budou zpracovány analýzy, uvedeme podmínky, za jakých lze bezpečně radiolokátor provozovat, řekla například Parkanová. Odpovědi jí byly výkřiky: „Říkáte hlouposti. Tomu máme věřit?!“ Podobně reagovalo publikum na větu: „Generál Obering řekl, nepůjdeme někam, kde nás nechtějí.“ Autorkou i této věty byla ministryně obrany.

Z necelých tří čtvrtin zaplněný kinosál bývalého posádkového domu armády v bývalých kasárnách nepřesvědčil ani příslib Mirka Topolánka, že po dokončení studie vlivu radarového záření na zdraví obyvatel je posoudí hlavní hygienik České republiky. Topolánek se nezavděl ani příslibem, že vláda se pokusí prosadit, aby radar byl umístěn dále od nejbližších obcí než současně uvažovaný jeden kilometr.

Sněmovna pustila dál referendum o radaru

Andrea Cerqueirová, Britské listy, 6. května 2007, kráceno

Sněmovna v prvním čtení 4. 5. 2007 postoupila příslušným výborům návrh na vydání ústavního zákona o referendu o umístění prvků zařízení protiraketové obrany Spojených států amerických na území České republiky, který byl z dílny některých poslanců a poslankyň KSČM a ČSSD.

Proti návrhu hlasovala vládní koalice. Nebyla ale kompletně přítomna, stejně tak levicová opozice. Té ale 83 hlasů, ke kterým přispěly také hlasy poslanců Miloše Melčáka a Michala Pohanky (oba nezařazení, dříve ČSSD) a zákonodárce Ludvíka Hovorky (KDU-ČSL) stačilo, aby návrh nebyl zamítnut hned v prvním čtení. Debatě ani hlasování nebyl přítomen premiér Mirek Topolánek (ODS) ani ministryně obrany Vlasta Parkanová (KDU-ČSL) – oba byli v té době na besedě v Brdech, a to právě o radaru.

Usnesení plzeňských zelených: Jsme proti základně

(iDnes, Britské listy, 14. května 2007, kráceno)

Krajská organizace Strany zelených Plzeňského kraje...na své konferenci dne 12. 5. 07 vyzývá Republikovou radu Strany zelených, aby podnikla veškeré kroky k odmítnutí výstavby radarové stanice Spojených států amerických na území České republiky.

Schwarzenberg radar prosadí i přes odpor v NATO

Jan Čulík, Britské listy, 14. května 2007

Ministr zahraničí Schwarzenberg však tvrdí, že česká vláda (v podstatě bez mandátu a navzdory nesouhlasu většiny občanů) americký radar prosadí i přes odpor některých členských zemí NATO.

Je to ideologická zanedbanost a pošetilost. Malá Česká republika nikdy nemůže vyjednávat se supervelmocí Spojených států jako rovný s rovným. Čeští politici jsou hloupí, že nevyužívají při vztazích k USA mezinárodních evropských struktur. Je s podivem, že česká vláda prosazuje stavbu radaru přesto, že ji ODS neměla ve svém volebním programu. Jak ospravedlňuje toto své rozhodnutí?

Starostové z Brd píší Kongresu USA

Květa Matějovcová, Rokycanský deník, 14. května 2007

Starostové 23 obcí z okolí Vojenského výcvikového prostoru Brdy se podepsali pod dopis, adresovaný americkému kongresu. O názoru na zamýšlenou výstavbu americké radarové základny na tomto území informovaly také deníky Washington Post a New York Times.

Podle autora dopisu Václava Hudce, starosty Štítova na Rokycansku, je důležité, aby se američtí poslanci a senátoři i proti občané dozvěděli o tom, že více než 70 procent obyvatel Česka radar odmítá.

Dopis určený předsedkyni sněmovny reprezentantů Nancy Pelosi a předsedovi Výboru pro přidělování finančních prostředků Senátu USA Robertu C. Byrdovi, odeslal Hudec právě před měsícem. Obce v sousedství radaru totiž doufají, že kongres seškrtná finance nutné na výstavbu tohoto radiolokátoru. „Chceme vás informovat, že drtivá většina obyvatel našich obcí nesouhlasí s výstavbou tohoto radaru v bezprostřední blízkosti svého bydliště,“ uvádí Hudec s tím, že nejbližší

*Václav Hudec
starosta Štítova*

obec Trokavec je vzdálena pouhé dva kilometry od dosud pro umístění základny známé lokality.

Odpor obyvatel dokumentují výsledky dosud uskutečněných místních referend a anket v některých obcích na Rokycansku. První plebiscit inicioval v polovině března Trokavec, kde se proti radaru vyslovilo 70 účastníků, jeden s jeho výstavbou souhlasil. V sousedních Vískách zaznělo na začátku května jednomyslné ne. Základnu odmítli také obyvatelé Strašic, Mirošova, Příkosic a Skořic, v nichž zastupitelé rozhodli o uskutečnění anket. Anketu, jejíž výsledky dosud nejsou známy, si vyžádali také obyvatelé Dobřiva. Navíc v městečku Mirošov si po odmítnutí místního referenda zastupitelé (rada je složena z představitelů vládní ODS a zástupců nezávislých) jeho konání vyžádali zhruba 800 podpisy samotní občané.

Další plebiscity jsou naplánovány na 2. června ve Hvoždanech na Příbramsku, Zaječově na Berounsku a v Těních a Hůrkách na Rokycansku. O týden později pokračují v sedmi obcích na Příbramsku – v Rožmitále, Bezděkově, Vševilech, Věšíně, Sedlici, Vranovicích a Volenicích a ve Štítově na Rokycansku. Přitom právě starosta poslední ze jmenovaných obcí byl zprvu proti pořádání místního referenda v obci. „Neuvažovali jsme o něm, ale obavy, že by radiolokátor měl v takto hustě zalidněné oblasti negativní dopad na zdraví obyvatelstva, rostou,“ říká Hudec.

V dubnovém dopise představitelům kongresu také sdělil, že česká vláda ignoruje mínění drtivé většiny obyvatel a zatím s výstavbou radaru souhlasí. „Žádáme vás tedy o předání informací kolegům a o to, abyste zajistili, že na výstavbu tohoto radiolokátoru v České republice nebudou kongresem přiděleny žádné finanční prostředky, případně bude výstavba tohoto radaru Ministerstvu obrany USA výslovně zakázána,“ sděluje Pelosiové a Byrdovi.

Obce, jejichž starostové podepsali dopis Kongresu USA: Holoubkov, Těně, Zaječov, Olešná, Chaloupky, Malá Víska, Rožmitál, Nepomuk, Hvoždany, Sedlice, Volenice, Bezděkov, Trokavec, Skořice, Vševily, Koupě, Věšín, Vranovice, Cheznovice, Míšov, Víska, Příkosice a Štítov.

Doslovný překlad dopisu pro předsedkyni Sněmovny reprezentantů USA a předsedu Výboru pro přidělování finančních prostředků Senátu USA:

Vážená paní předsedkyně, pane předsedo,

obracíme se na vás jako starostové obcí sousedících s Vojenským újezdem Brdy ve věci výstavby radaru americké národní protiraketové obrany, jež vláda prezidenta Bushe plánuje umístit ve Vojenském újezdu Brdy v České republice. Chceme vás informovat, že drtivá většina obyvatel našich obcí nesouhlasí s výstavbou tohoto radaru v bezprostřední blízkosti svého bydliště (nejbližší obec je pouze přibližně 2 kilometry od plánované lokality) a že většina obyvatel České republiky (podle průzkumů přes 70 %) nesouhlasí s jeho umístěním nikde v České republice. Výstavba tohoto radaru v takto hustě zalidněné oblasti by měla výrazně negativní dopad na zdraví obyvatelstva.

Současná česká vláda ignoruje mínění drtivé většiny obyvatel ČR a místního referenda, které již radar odmítlo, a s výstavbou radaru v této oblasti zatím souhlasí. Obyvatelstvu však odmítá poskytnout jakékoliv bližší informace o radaru a jeho dopadech. Žádáme vás tedy, vážená paní předsedkyně sněmovny reprezentantů, abyste tyto informace předala svým kolegům ve sněmovně a zajistila, že na výstavbu tohoto radiolokátoru v České republice nebudou kongresem přiděleny žádné finanční prostředky, případně bude výstavba tohoto radaru Ministerstvu obrany USA výslovně zakázána.

Pojar: Radar bez raket v Polsku nechceme

Oldřich Danda, Právo, 17. května 2007, kráceno

„Pokud by se americká vláda kvůli nedostatku peněz rozhodla vybudovat pouze radar v Česku a od zřízení odpalovacích ramp v Polsku by upustila, nastal by pro českou vládu těžko řešitelný problém.“

Náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar včera na zasedání branného výboru sněmovny uvedl, že radar i rakety jsou spojené nádoby. „Jenom radar naši bezpečnost neřeší,“ řekl *Právu*.

O tom, že by USA vybudovaly pouze radar, informovala minulý týden agentura AP poté, co branný výbor sněmovny reprezentantů amerického kongresu podpořil seškrtání výdajů na vybudování protiraketové základny ve střední Evropě. Předtím totéž učinili členové podvýboru pro strategické síly v senátu. Zda peníze nakonec kongres uvolní, se uvidí až po jednání celé sněmovny reprezentantů a senátu.

V centru Prahy se demonstrovalo proti základnám

(Novinky.cz, 26. května 2007, kráceno)

Na Václavském náměstí v Praze se sešly stovky odpůrců radarové základny USA v Česku. Na náměstí se shromáždilo asi 5 000 lidí, kteří přišli sami za sebe nebo patřili k různým politickým uskupením. Na pochod na Hradčanské náměstí se jich vydala asi polovina.

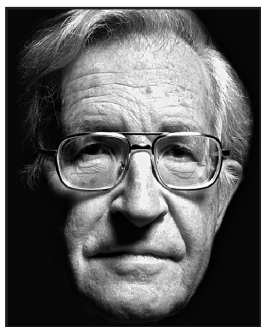
Demonstranti podporovali řečníky skandováním: „Vláda nemluví pravdu, Topolánek lže, Česko není Kosovo!“ Na Václavské náměstí přišli s transparenty i členové vládních zelených z jižních Čech, Olomoucka, Ostravy, České Lípy a Domažlic. Účastníci demonstrace skandovali: „Referendum, referendum!“

Po necelých dvou hodinách se účastníci seřadili do průvodu a vydali se na pochod pražskými ulicemi. Za hlasitého skandování hesel šli Národní třídou, po Smetanově nábřeží, přes Karlův most, Malostranské náměstí, Nerudovou ulicí a před 18:00 dorazili na Hradčanské náměstí. Tam jich došlo podle pořadatelů asi 700. Podobně jejich počet odhadovali přihlížející policisté. Mluvíci demonstrantů v krátkém projevu vyzvali prezidenta Václava Klause, aby se nebál být velkým státníkem a postavil se jasně proti základně, kterou chtějí Američané v Česku postavit. Krátce po 18:00 se účastníci demonstrace v klidu rozešli.

Noam Chomsky: Poselství pražské demonstraci

(*Europeforpeace.eu/cs/*)

Umístění systému protiraketové obrany ve východní Evropě znamená prakticky vyhlášení války. Představte si jen, jak by reagovaly Spojené státy, kdyby Rusko nebo Čína nebo jiná cizí mocnost jen pomyslely na umístění protiraketového systému na hranicích USA nebo v jejich blízkosti, o budování takového systému nemluvě.

Za takových nepředstavitelných okolností by byla prudká reakce USA nejen skoro jistá, ale také pochopitelná, a to z jednoduchých a jasných důvodů.

Všichni dobře vědí, že protiraketová obrana je zbraní prvního úderu. Uznávání vojenství analytikové USA ji popisují jako „nejen prostý štít, ale umožňovatel akcí USA.“

(Avram Noam Chomsky je americký emeritní lingvista, profesor lingvistiky v Massachusetts, známý kritickým vztahem k válečným konfliktům a zahraniční politice USA. Vystupuje i ve filmu Český mír, kde proti radaru hovoří velmi odborně a důrazně.)

Hrubě zkreslené zpravodajství televize Nova

(*Britské listy, 30. května 2007*)

Tak to prezentovala NOVA

Dne 26. 5. 2007 uvedl reportér Jiří Borovec ve zpravodajské relaci televize Nova Televizní noviny informaci, podle které se demonstrace iniciativy Ne základnám účastnilo iniciativy Ne základnám účastnilo jen několik set lidí. Spot byl natočen tak, že za zády reportéra bylo vidět jen několik desítek lidí.

Demonstrace se ve skutečnosti zúčastnilo několik tisíc lidí. Tito lidé nejméně na dvě hodiny zcela zaplnili horní část Václavského náměstí. Spot TV Nova byl natočen

A tak vypadala demonstrace ve skutečnosti

buď ještě před začátkem demonstrace, nebo až po jejím skončení tak, aby celá reportáž vyzněla hrubě zkresleně.

Žádám Komisi pro etiku Syndikátu novinářů ČR, aby prošetřila, zda se zmíněný postup TV Nova a novináře Jiřího Borovce slučuje s Etickým kodexem novináře.

O výsledku vašeho šetření mne prosím informujte.

S pozdravem Karel Semerák, Praha 4.

„Dobry den, radare, ja ti tleskam,“ zpiva Parkanová

(Lidovky.cz, 4. června 2007, kráceno)

Svěrázné přivítání připravila pro amerického prezidenta George Bushe ministryně obrany Vlasta Parkanová. Společně s Janem Vyčítalem nazpívala písničku na oslavu amerického radaru. Píseň prezidentovi chce ministryně osobně předat.

„Chtěla jsem odlehčit tu vypjatou a negativistickou kampaň, která diskusi o radaru provází. A také jsem chtěla věnovat panu prezidentovi Bushovi netradiční dárek,“ řekla ministryně. Doufá, že CD s písní předá šéfovi světové supervelmoci při úterním jednání české a americké delegace na Pražském hradě.

Text písně *Dobry den, prapore hvězd a pruhů*, jehož autorem je Vyčítal, vznikl na základě známé melodie Jaromíra Hniličky *Dobry den, majore Gagarine*. K napsání nové písně prý dala popud sama ministryně Parkanová.

Ministryni jsem ke zpěvu nemusel vůbec přemlouvat. Známe se z doby, když natáčela jako džezová zpěvačka. To ještě nevěděla, že bude na nějakém ministerstvu. Jelikož má na to (přístup veřejnosti k radaru) stejný názor, tak to se mnou nazpívala,“ řekl Vyčítal.

„Píseň Dobry den, prapore hvězd a pruhů je prý vyjádřením Vyčítalova přání, „abychom konečně už měli ochránce, který nás nikdy nezradí.“ „Dobry den, radare, prostě welcome, tak jsme se konečně dočkali. Dobry den, radare, ja ti tleskam,“ zpívá se v ní.

Paralela s písní Dobry den, majore Gagarine se podle Parkanové přímo nabízela. Nebojí se toho, že by veřejnost vnímala upravený text jako agitku.

„Dělali jsme to s poctivými úmysly, s dobrým srdcem, s přesvědčením. Do ničeho se nestylizujeme, nic nepředstíráme, nebereme to jako falešnou agitku,“ dodala ministryně.

Vlasta Parkanová

Text písně

Dobry den, prapore hvězd a pruhů

Celý svět listoval denním tiskem,
celý svět zanechal hovorů,
já jsem Vás uvítal ruky stiskem
a zvedl pohled svůj nahoru.

Dobry den, prapore hvězd a pruhů,
tak už ses rozvinul nad náma,
dobry den, prapore našich druhů,
co jsme je vítali s džípama.

Dobry den, radare, prostě welcome,
tak jsme se konečně dočkali,
dobry den, radare, ja ti tleskam,
kámoši usárnou mávali.

Text předlohy od Gustava Broma

Dobry den, majore Gagarine

Celý svět slyšel tu zprávu TASSu,
celý svět zanechal hovoru,
celý svět vyskočil od rozhlasu
a zdvihl pohledy nahoru.

Dobry den, majore Gagarine,
tak jsme se konečně dočkali,
celý svět připil Vám rudým vínem,
lidé vám ze zdola mávali.

Vyříd'te prosím na Měsíci,
vyříd'te mezi hvězdami,
co chceme všichni dneska říci,
že přijdem brzo za vámi.

Vyřid' tam prosím do vesmíru,
vyřid' tam mezi hvězdama,
že chcem žít nadál s každým v míru,
radši však šijeme u Sama.

Dobrý den, radare, prostě welcome...

Vyřid' tam prosím, že my víme,
kdo nám kdy přines svobodu,
kde Masaryk s prezidentem Wilsonem
pomoh našemu národu.

Dobrý den, prapore hvězd a pruhů...

Já to tak zazpívat nedovedu
trémou se třese mi dneska hlas,
máte prý majore dvacet sedm
a svět je mladý podle vás.

Vyřid'te prosím na Měsíci...

Já to tak zazpívat nedovedu...

Na Parkanové a Vyčítalův hudební pokus zareagovala lidová tvorba:

Dobrý den, Vlastičko Parkanová

Sotva Bush udělal první kroky,
svět si hned zaťukal na čelo,
mají to v tý Praze pěkný cvoky,
ve vládě musí být veselo.

Dobrý den, Vlastičko Parkanová,
ty jsi to perfektně přednesla,
lezete do řiti zas a znova,
tentokrát Georgovi z USA.

Vyřid'te vy, pane Topolánku,
vyřid'te všem tam na Hradě,
že nejsme my žádný národ janků,
co strpí blbce ve vládě...

Vemte si, pane Bush, kastrol steaků,
odlet'te honem zas na Západ,
Češi halt zůstanou bandou Švejků,
nebudou vás vážně brát.

Dobrý den, národe, kamarádi

Celý svět listoval denním tiskem,
celý svět zanechal hovorů,
já jsem Vás pozdravil ruky stiskem,
obočí pozdvihl nahoru.

Dobrý den, národe vprostřed luhů,
stojíš tu posranej před náma,
dobrý den, národe nových sluhů,
sám si řek' – čeká tě: pohana.

Dobrý den, národe, kamarádi,
tak jste se konečně dočkali,
poslouchat budete sami rádi,
proč byste jinak tak mávali...

Vyřid' tam, prosím, u vás dole,
vyřid' tam, mezi čecháčky,
až přijde najednou horká chvíle,
tak první budete na sračky.

Vyřid' tam prosím, že my víme,
jak dávat lidem svobodu,
Vietnam a Chile, Grenada,
pomůžem českému národu.

Dobrý den, národe přizdisráčů,
tak jste se konečně dočkali,
poslouchat budete sami rádi,
proč byste jinak tak mávali...

Vojenské základny USA ve světě

Zdeněk Brousil, Britské listy, 6. června 2007, kráceno

Podle oficiálních údajů ministerstva obrany USA v roce 2003 provozovaly (vlastnily nebo měly v pronájmu) kromě 6 000 vojenských základen na vlastním území dalších 702 zahraničních vojenských základen ve 130 zemích světa s více než 253 000 uniformovanými příslušníky armády, zhruba stejným počtem civilních zaměstnanců Pentagonu, a zaměstnávajících kolem 44 500 místních pracovníků. To také představovalo 44 870 budov, hangárů, nemocnic a dalších objektů ve vlastnictví ozbrojených sil a dalších více než 4 800 pronajatých objektů.

Údaje z roku 2005 hovoří již o 737 základnách v zahraničí, na kterých sloužilo 196 975 vojáků a přibližně stejný počet civilních zaměstnanců a bylo zaměstnáno dalších 81 425 místních obyvatel. Seznam Pentagonu ale neobsahuje všechny vojenské základny USA v zahraničí. Nezmiňuje například základny zřízené v Kuvajtu, Kyrgyzstánu, Izraeli a Kataru, ani v Afghánistánu či Iráku. Chybí v něm i základna Camp Bondsteel v Kosovu. Vzhledem k tomu, že se ještě další základny staví, bude se jejich skutečný počet blížit spíše jednomu tisíci. Nicméně to nemění nic na skutečnosti, že se na druhé straně do USA postupně vrací 70 až 100 000 příslušníků ozbrojených sil převážně ze základen v SRN a Jižní Koreji.

V těchto údajích nejsou zahrnuty počty severoamerických vojáků nasazených v agresi proti Iráku a Afghánistánu, které se objektivně odhadují na 200.000 v uniformě, na 50.000 členů angloamerických bezpečnostních služeb a neznámý počet dalších osob v civilu.

Protestní shromáždění občanů v Rokycanech

Petros Cironis, Listy z Rokycan, 7. června 2007

Na tisíc občanů z Rokycan a okolí protestovalo proti radaru. Zpravodajská média však mlčí. V pondělí 7. května 2007, což je shodou okolností přesně den, kdy r. 1945 do Rokycan vstoupila americká armáda, se za vytrvalého deště konalo na Masarykově náměstí v Rokycanech tisícové shromáždění občanů proti připravované americké radarové základně v Trokavci.

Podpořit Rokycanské přijeli autobusem také přátelé z Kladna i z řady dalších okresů (Plzeň, Beroun atd.).

Starosta obce Zaječov oznámil, že 16. května se v jeho obci bude konat referendum o plánované americké základně.

Celé shromáždění tleskalo projevům. Z řad přítomných se ozývalo: „Nechceme základny!“, „Ať si je Američané postaví na svém území!“ a „Jsme proti základně!“. Rovněž četné transparenty vyjadřovaly jednoznačný nesouhlas s novou okupací České republiky. Jen v jednom okně na protější straně náměstí byl vylepený leták s nápisem „Radar ano“.

Potěšitelné bylo, že mezi přítomnými demonstranty bylo hodně mladých, někteří se této akce zúčastnili i aktivně: rozdávali brožurky a jiné tiskoviny proti radaru.

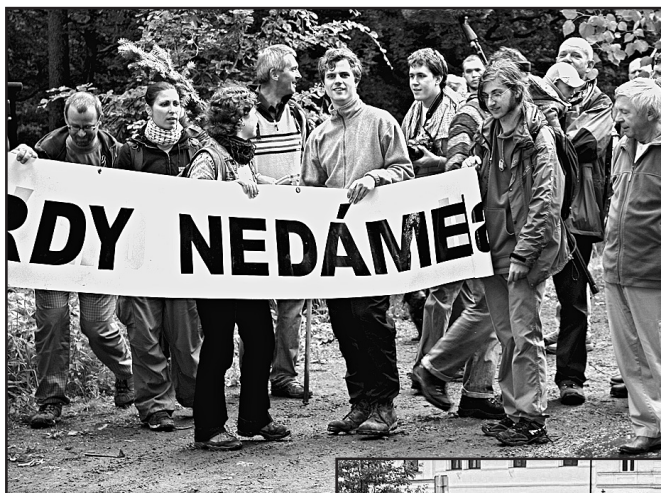
Teprve po hodině, až v závěru shromáždění, přestalo pršet a lidé odložili deštníky. A ukázala se velká účast občanů, kterou zdejší náměstí v posledních letech nepamatuje.

Česká média toto shromáždění bohužel zcela ignorovala a ve svých zpravodajstvích mu vyhlásila embargo. Ani slůvko nepadlo ve večerních zpravodajských relacích ČT, televizích Nova či Prima. Ani slůvko nepadlo v Českém rozhlasu či na jiných rozhlasových stanicích. Ani slůvkem se nezmínily cizí noviny, vydávané v češtině. Bohužel, v Česku pracuje nejlépe autocenzura, která trvale vykazuje „nejlepší“ výsledky.

Zatímco noviny, rozhlas i televize publikovaly ve svém zpravodajství kdejakou přejetou kočku či výstavu mrtvol, zpráva o shromáždění občanů v Rokycanech zanikla, jakoby se nikdy nic nestalo.

Připomíná nám to trochu dobu vlády rakouského ministra vnitra A. Bacha (1849–1859), zvanou bachovský absolutismus, za něhož vládlo v Českém království naprosté ticho a klid...

Anebo „média“ mlčením skrytě vyjadřují svůj souhlas s vybudováním americké radarové základny v Česku. Toho by si měli všimnout jejich čtenáři, diváci a posluchači.

Vzkaz občanů vládě z demonstrace proti radaru na kóťe 718, květen 2009

Tisícovka občanů protestovala 7. května 2007 v Rokycanech proti radaru v Brdech

Výsledky obecních referend a anket proti radaru

Od března 2007, kdy se konalo první referendum v obci Trokavec, do června 2007 byla uspořádána v 19 podbrdských obcích obecní referenda a ankety, v nichž obyvatelé jednoznačně odmítli vybudování radarové základny v Brdech (u Trokavce). Dalších 16 obcí z okresu Příbram vyjádřilo ve společné deklaraci odpor k vybudování radaru a souhlas s vyhlášením celostátního referenda. Podobné stanovisko zaujímají obyvatelé více než sta dalších měst a vesnic okresů Rokycany, Plzeň-jih, Beroun a Příbram, jichž se radar bezprostředně dotýká. Další stovky měst a vesnic vyjadřují podbrdským obcím podporu v jejich boji proti radarové základně USA.

Okres Rokycany

1. TROKAVEC

Referendum 17. března 2007

Proti základně se v referendu vyslovily již čtyři české obce. První hlasování se konalo 17. března v Trokavci, kde radar odmítlo 71 ze 72 voličů.

2. VÍSKY

Referendum 5. května 2007

Z 31 oprávněných voličů jich přišlo vyjádřit svůj názor 30, nehlasoval pouze člověk, který byl na služební cestě a předem se omluvil. Všech třicet lidí jednomyslně řeklo radaru ne.

3. PŘÍKOSICE

Anketa 5. května 2007

V Příkopicích přišlo z 296 voličů 232, všichni do jednoho radar odmítli.

4. DOBŘÍV

Anketa 11. května 2007

Ankety se zúčastnilo 223 respondentů, s radarem souhlasily 4 osoby, proti bylo 218, jeden byl pro radar v ČR, ale ne v Brdech.

5. SKOŘICE

Anketa 13. května 2007

Skořice se rozhodly pro hlasování formou ankety. „Anketa nám na rozdíl od referenda umožnila formulovat otázku přesně tak, jak jsme chtěli,“ vysvětlil starosta obce Miloslav

*V Rokycanech se do roznášení letáků
proti radaru zapojili i mladí*

Suchý. Ankety se zúčastnilo 165 ze 193 oprávněných voličů, z toho 164 bylo proti radaru a jen jeden z nich byl pro.

6. TĚNĚ

Referendum 2. června 2007

V Těních přišlo k urnám 71 procent voličů. Souhlas s tím, aby obecní zastupitelstvo podniklo veškerá zákonná opatření proti umístění radaru v Brdech, poskytlo 139 hlasujících, proti byli tři.

Obec se nyní spojí s dalšími místy, kde se už referendum konalo. „Budeme společně s nimi bojovat za to, aby tu radar nebyl, případně zjišťovat podmínky jeho umístění,“ řekl starosta Július Rusňák.

7. MEŠNO

Anketa 9. června 2007

Zúčastnilo se 51 obyvatel starších 15 let ze 74 (tj. 69 procent, 49 bylo proti základně, jeden nevěděl a jeden hlas byl neplatný).

8. ŠTÍTOV

Referendum 9. června 2007

Ve Štítově se 44 voliči byla účast přes 86 procent. Proti základně se postavilo 33 lidí, pět jich bylo pro.

9. HŮRKY

Referendum 9. června 2007

Referenda se zúčastnilo téměř 66 procent ze 175 oprávněných voličů. Z těch bylo 112 proti výstavbě radaru, jen tři lidé se stavbou souhlasili.

10. MIROŠOV

Referendum 23. června 2007

V Mirošově byl 19. dubna 2007 přípravným výborem podán městskému úřadu návrh na vyhlášení místního referenda (pro referendum se v petiční podpisové listině vyjádřilo 800 občanů).

V anketě na otázku: „Souhlasíte s umístěním americké radarové základny ve Vojenském výcvikovém prostoru Brdy?“ odpovědělo 14 občanů ano a 868 občanů bylo proti.

V pondělí 21. května 2007 bylo na mimořádném zasedání zastupitelstva v Mirošově schváleno konání místního referenda. Jde o první referendum vyhlášené z vůle občanů, zatím byla referenda vyhlášována z podnětu zastupitelů.

Místní referendum se konalo dne 23. června 2007 a jeho otázka zněla: „Má město Mirošov při výkonu své samostatné působnosti využít všech zákonných prostředků, aby zabránilo výstavbě radarové základny Spojených států amerických na území Vojenského výcvikového prostoru Brdy?“

11. STRAŠICE

Anketa 10. listopadu 2007

V anketě v obci Strašice se proti radaru vyslovalo 400 lidí, s výstavbou souhlasilo 44 občanů.

Okres Příbram

Společné prohlášení starostů 16 obcí na Příbramsku požadující referendum o americké základně v Brdech

(Novinky.cz, 3. března 2007)

K celostátnímu referendu o umístění amerického protiraketového radaru v Česku vyzvalo vládu Mirka Topolánka šestnáct starostů obcí na Příbramsku bezprostředně sousedících s Vojenským výcvikovým prostorem Brdy, kde má americké zařízení protiraketové obrany stát.

V pátek 2. března 2007 odpoledne po společném jednání podepsali prohlášení, v němž kritizují českou vládu za nedostatek informací a malou komunikaci a vyzývají k vyhlášení referenda.

Text prohlášení starostů:

My, níže podepsaní starostové obcí a měst okresu Příbram sousedících s Vojenským výcvikovým prostorem Jince, vyjadřujeme znepokojení z toho, jakým způsobem k nám přistupuje vláda České republiky v souvislosti se žádostí vlády Spojených států amerických o umístění radarové základny na území Vojenského újezdu Brdy.

Dosud jsme od představitelů vlády České republiky o projektu americké radarové základny nedostali žádné relevantní informace. Jsme odkázáni většinou jen na zprávy z médií.

Jsme přesvědčeni, že o tak závažné věci, jako je umístění pro nás neznámého vojenského zařízení na území naší země, by měli být podrobně a přesně informováni všichni občané České republiky.

Zejména pak ti, kterých se toto důležité rozhodnutí přímo dotkne.

Vyzýváme proto představitele vlády České republiky, aby nás o chystaném projektu informovali ještě dříve, než odpoví na žádost vlády USA.

Požadujeme především, aby nám zodpovědní vládní činitelé předložili technická data zařízení, jehož výstavba se chystá. Chceme vědět, jaká zdravotní, bezpečnostní a ekologická rizika radar představuje.

V tisku se objevují zprávy, že nemáme připraveny rozvojové projekty pro zlepšení infrastruktury, které bychom mohli úspěšně „vyměnit“ za souhlas s umístěním americké radarové základny na území našeho regionu.

Nesouhlasíme s tím, aby se tak vážná záležitost stala předmětem jakéhokoli obchodu.

Žádáme poslance Parlamentu České republiky, aby zvážili, zda v tak závažné otázce, jako je umístění cizí vojenské základny na území našeho státu, by neměli rozhodovat v referendu všichni občané.

Považujeme rovněž za důležité upozornit, že toto prohlášení je vyjádřením našeho negativního postoje k otázce radarové základny, nikoliv proti Spojeným státům americkým.

V Příbrami dne 2. března toto prohlášení podepsali: MVDr. Josef Řihák, starosta města Příbram, Ing. Josef Vondrášek, starosta města Rožmitál pod Třemšínem, RSDr. Josef Hála, starosta městyse Jince

28. HVOŽDANY

Referendum 2. června 2007

Referenda v Hvoždanech, ležících asi pět kilometrů od plánovaného místa výstavby radaru, se zúčastnilo 409 ze 630 oprávněných voličů. Proti základně hlasovalo 381 lidí (95 procent).

29. VĚŠÍN

Referendum 9. června 2007

Referenda se z 537 zapsaných voličů zúčastnilo 397 lidí. Proti radaru bylo 387 voličů, pro radar se vyslovalo 8 voličů a dva hlasy byly neplatné.

30. SEDLICE

Referendum 9. června 2007

V Sedlici se hlasování zúčastnilo 64 procent ze 182 oprávněných voličů. Radarovou základnu odmítlo 113 lidí, pro byli 4.

31. VOLENICE

Referendum 9. června 2007

Ve Volenicích přišlo hlasovat 180 osob z 304 zapsaných na seznamech voličů. Proti radaru hlasovalo 169 obyvatel, 7 bylo pro radar a čtyři lístky byly neplatné.

32. BEZDĚKOV POD TŘEMŠÍNEM

Referendum 9. června 2007

Většina obyvatel Bezděkova pod Třemšínem odmítla plánovanou stavbu americké radarové základny v nedalekém Vojenském újezdu Brdy. Ze 124 oprávněných voličů přišlo svůj názor vyjádřit 92. Proti radaru bylo 89 obyvatel, 1 hlas byl pro, jeden volič se hlasování zdržel a jeden lístek byl neplatný.

33. ROŽMITÁL POD TŘEMŠÍNEM

Referendum 9. června 2007

V Rožmitále pod Třemšínem se hlasování zúčastnilo 47 procent z 3 636 oprávněných voličů. Radar odmítlo 1 620 lidí, pro bylo 83.

34. VRANOVICE

Referendum 9. června 2007

Hlasovalo 151 z 207 oprávněných voličů, 145 bylo proti, pro 6.

35. VŠEVILY

Referendum 9. června 2007

Hlasovalo 77 voličů z 92 oprávněných, 71 bylo proti, pro 6.

36. LÁZ

Referendum 29. července 2007

Do plebiscitu se zapojily necelé dvě třetiny ze všech 456 oprávněných voličů. Proti výstavbě radaru hlasovalo 97,7 procenta voličů, opačný názor vyslovila 2,3 procenta.

Okres Beroun

37. ZAJEČOV

Referendum 2. června 2007

Referenda v Zaječově, který je od místa plánované výstavby radaru vzdálen vzdušnou čarou asi 10 kilometrů, se zúčastnilo celkem 740 z 1 125 oprávněných voličů. Proti umístění základny v Brdech jich hlasovalo 728.

Okres Plzeň-jih

38. MÍŠOV

Anketa 19. dubna 2007

V Míšově, který je nejbližší pravděpodobnému umístění základny, se v anketě z 96 oprávněných voličů vyjádřilo proti 76 občanů. 4 občané souhlasili a třem byla otázka lhostejná.

39. BORO VNO

Vyjádření představitelů obce, květen 2007

Podle starosty Borovna (92 obyvatel) Josefa Loukoty panuje mezi místními obyvateli shoda, že je již dávno rozhodnuto a vše je jen mediální divadlo. „Shodli jsme se, že radar nechceme.

Nebudeme ale podnikat žádné ankety ani referenda, nemá to cenu,“ řekl. „Dříve jsme měli 600 metrů od baráků jadernou základnu. Mířily na nás americké rakety. Teď na nás budou mířit Rusové“, dodal.

Solidaritě s obcemi bezprostředně ohroženými výstavbou radaru vyjádřila obecní zastupitelstva řady dalších obcí, např.

starosta a rada obce Hudlice

starosta a obecní zastupitelstvo obce **Příčovy**

starosta jménem zastupitelstva obce **Horšice**

starosta jménem obce **Ostrovec-Lhota**

občané obce **Drahkov**

obecní zastupitelstvo obce **Ejpovice**

starosta a obecní zastupitelstvo obce **Jesenice**

starosta a občané obce **Svojkovice**

obecní zastupitelstvo obce **Klabava**

a stovky dalších měst a vesnic v celé republice, jejichž obyvatelé svými rezolucemi vyjádřily odpor k připravované radarové základně v Brdech.

Václav Hudec, starosta Štítova, v BBC: Americký radar nechceme *(Britské listy, 12. června 2007)*

Internetové stránky společnosti BBC vydaly rozhovor s Václavem Hudcem, starostou vesnice Štítov, která leží nedaleko místa, kde má být postaven americký radar jako součást kontroverzního štítu raketové obrany, uvádějí stránky BBC.

Hudec v něm mj. konstatoval:

„Všichni lidé v mé vesnici – celkem je nás tu 44 – mají námítky proti plánům na výstavbu radarové stanice pro vojenskou raketovou obranu.

Naším hlavním důvodem znepokojení je zdraví. Lidé jsou velmi znepokojeni ohledně dopadu radiace z radaru na jejich zdraví a nikdo nám neposkytl dostatečné informace.

Také nám nebylo řečeno, jaký radar tu bude postaven, i když nám bylo sděleno, že jich bude víc než jeden.

Několik odborníků nám řeklo, že měkké tkáně lidského těla, zejména oči, by do určité vzdálenosti mohly být postiženy. Víc nevíme.

Mít na vlastním prahu součást amerického raketového systému také zvyšuje pravděpodobnost teroristického útoku z jiné země.

Po sametové revoluci bylo naším prvotním cílem zbavit se ruské armády. To se nám podařilo a tehdy naši politici představitelé příslibili, že už nikdy neposkytneme své území cizím vojákům či cizím vojenským základnám. Bohužel na to za pouhých patnáct let zapomněli.

Demonstrace v Praze ukazují, že se o tento problém zajímá celý národ, nikoliv jen lidé, kterých se to přímo týká. Jsem stoprocentně přesvědčen, že stavba protiraketového systému zde a v Polsku by mohla přispět k nové studené válce. Jsme znepokojeni skutečnými úmysly Spojených států. Radar neochrání Evropu. Podle vojenských analytiků by Evropa neměla dost času reagovat v případě raketového útoku, ale Amerika ano.

Máme pocit, že Spojeným státům je jedno, pokud by vznikl válečný konflikt v naší zemi, jen ať to není u nich. Jedinou možností jak vyřešit tuto velmi obtížnou situaci, je zrušit tuto dohodu. Alespoň se zlepší naše styky s Ruskem.

Jednoduše řečeno, já zásadně nejednám tak, abych rozhněval své sousedy a oni nejednají tak, aby rozhněvali mne. Pokud existují neshody, je důležité o tom jednat a nikoliv si navzájem vyhrožovat.“

Starosta Příbrami: Radar má stát nad městem

(Novinky.cz, 18. června 2007)

Starosta Příbrami Josef Řihák (ČSSD) se obává, že radar, který chtějí ve Vojenském újezdu Brdy vybudovat Spojené státy, bude stát jen devět kilometrů od centra Příbrami. Podle něj vláda zvažuje, že by se vybuďoval na vrcholu Brdce na okraji vojenského prostotu.

„To, že místo radaru je vrchol Brdce, jsem se dozvěděl zhruba před čtyřmi dny a myslím, že dát radar devět kilometrů od největšího města v brdském prostoru, které má 36 000 obyvatel, je šílenství,“ řekl Řihák na setkání s evropskými sociálními demokraty v Příbrami. Dodal, že vláda zvažuje tuto lokalitu kvůli tomu, aby nemusela ukončit nebo omezit činnost dělostřelecké základny ležící u obce Jince.

Před padesáti mladými sociálními demokraty zdůraznil, že zhruba dvacítkou obcí ležících v okolí vojenského újezdu se v posledních týdnech vyslovila v místních referendech a anketách proti umístění radaru v Brdech.

Příbram uvažuje o referendu

Město Příbram, kde se dosud referendum nekonalo, podle Řiháka o jeho uspořádání začíná vážně uvažovat. „Problémem je, že by to město stálo zhruba 800 000 korun, s touto částkou jsme v rozpočtu nepočítali a navíc se podle mě dá využít prospěšněji, například na opravu komunikací či chodníků,“ řekl Řihák.

Jak chtěl pan Jiří Payne zachránit Evropu

(Britské listy, 21. června 2007)

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

POSLANECKÁ SNĚMOVNA

Dr. Jiří T. Payne

Místopředseda zahraničního výboru

Vedoucí stálé delegace PČR do PS NATO

Sněmovní 4

118 26 Praha Malá Strana

V Praze dne 13. června 2000

Vážený pane presidente,

dovolte, abych se na Vás obrátil jako na vrchního velitele ozbrojených sil České republiky s následujícím podnětem.

Proliferace jaderných, biologických a chemických zbraní a rostoucí schopnosti (dolet, přesnost navigace) raketových nosičů – balistických střel a řízených střel s plochou dráhou letu – vytvářejí nová rizika pro členské státy NATO a mění do značné míry bezpečnostní prostředí celého světa. Světové bezpečnostní prostředí se stává stále méně předpověditelné (i zpravodajskými prostředky) a tedy i kontrolovatelné. Prostředky hroznadného ničení jsou stále více dostupné nejen pro státy, ale i pro nestátní subjekty.

Zvláště zřetelným důsledkem proliferace je rostoucí nebezpečí náhodného, neoprávněného nebo záměrného útoku balistickou raketou středního a dalekého doletu. Toto riziko se dotýká ve značné míře i České republiky.

V rámci aktivit Parlamentního shromáždění NATO se touto problematikou zabýváme od jara minulého roku a měli jsme možnost seznámit se s celou řadou informací dotýkajících se této problematiky. Vedou mne k závěru, že je třeba věnovat tomuto problému zvláštní pozornost.

V průběhu posledních měsíců se trochu neproporcionálně věnuje velká pozornost americkému projektu National Missile Defense (NMD), ačkoli ve skutečnosti se připravuje ucelený systém protiraketové obrany.

Vážený pane presidente,

dovolu, abych Vás požádal o projednání této problematiky v bezpečnostní radě státu s tím, aby byly zváženy možnosti spolupráce České republiky na budování protiraketové obrany (podobně jako jiní alianční spojenci) spolu s USA, a zejména, aby byla zvážena možnost nabídnout umístění příslušného radaru na území České republiky.

Jsem přesvědčen, že by to byl nejvýhodnější způsob, jak vyřešit výše zmíněné riziko.

Příkládám soubor informací, které mohou osvětlit některé další podrobnosti, týkající se této problematiky a rád bych Vás, pane presidente, ujistil, že jsem připraven poskytnout Vám další materiály, pokud byste o ně projevil zájem.

S přátelským pozdravem

RNDr. Jiří Payne v. r.

Pro:

Vážený pan

Václav Havel

President republiky, Pražský hrad

(Pozn. aut.: Naše vláda, naši politici, vláda USA a nevím kdo ještě nám už drahnou dobu vysvětlují, že USA podrobnými a zodpovědnými rozborů situace a na základě hluboké analýzy vývoje ve světě, dospěly k závěru, jaké nebezpečí nám hrozí od „darebáckých států“ – a tudíž, že nazrála doba, aby USA poskytly svým evropským spojencům štít, deštník, ochranu.

To všechno výše je lež – Paynův dopis dosvědčuje, že radar tu nemá totiž stát na základě určitých analýz určitých odborníků za určitým mořem. Nepřipomíná to „zvací dopis“?

Pan Topolánek se 4. května 2007 v sále v Borovně velmi důrazně bránil občanům, že on se o radaru dozvěděl nedávno, jen to prý dostal po ČSSD na stůl. Po přečtení níže uvedeného tiskového prohlášení by tomu věřil jen blázen.

Pan Jiří Payne 15. května 2007 osobně a veřejně potvrdil na besedě propagátorů radaru s občany Rokycan v rokycanské sokolovně, že to byl on, kdo jako první požádal prezidenta Havla o radar – tímto dopisem. A hrdě se k tomuto dopisu hlásil.)

Starosta Trokavce Jan Neoral vystoupil v Evropském parlamentu proti radaru v Brdech

(Haló noviny, 13. června 2007, kráceno)

Vážené dámy, vážení pánové,

omlouvám se, ale nejsem profesionální politik, tak někdy hovořím po svém a expresivně. Přijel jsem k vám z kraje hlubokých a krásných brdských lesů, které leží asi 60 km jihovýchodně od Prahy. Okolo Brd leží asi 100 měst a vesnic a žije tam kolem 100 000 obyvatel. Do těchto lesů plánuje naše vláda umístit hrůzné radarové monstrum, a to původně jen dva kilometry od naší vesnice. Ministerstvo obrany samo uvedlo, že se jedná o dosud nejvýkonnější radar na světě, který přijde z Kwajaleinu a v tomto výkonu není nikde vyzkoušen. Podobné radary přitom patří do liduprázdné krajiny!

Pokud jde o referendum k radaru, to první jsme udělali právě v naší obci Trokavec. Máme 87 obyvatel a 10 dětí. Jsem absolventem pětileté průmyslové školy frekvenční elektrotechniky, kde jsem získal znalosti mj. o radarech. A mohu říci, že časem se sice mění součásti a výkony, ale nemění se princip a fyzikální zákony. O radaru jsme se dozvěděli z tisku a televize. Vláda s námi, se starosty, prakticky dodnes vůbec nekomunikuje. Jediné informace předává starostům i občanům prostřednictvím webových stránek, kde jsou jednak lži, jednak informace neměnné, třeba i tři měsíce staré, kterým se už většina občanů směje. Vesměs se tam opakují informace typu: Nic to nevyzařuje, je to bezpečné, bude to oáza bezpečnosti, ochrání to ČR... Jaká je ale realita?

Vláda lže, radar může zabíjet!

Vláda nám postupně sdělila, že pulzní výkon radaru (tj. na anténě) bude 170 kW, pak 1,5 MW, pak 4,5 MW, pak několik desítek MW. Své údaje měnila vždy, když jsme jí dokázali další lež. Naši vědci už zveřejnili informaci, že pulzní výkon na anténě bude daleko vyšší. Výkon radaru v paprsku nebude 10 mW/cm², jak uvádí naše ministerstvo obrany, ale 550 mW/cm², tj. 55x více. Potvrdil to mj. i generál Obering, šéf protiraketové obrany USA. Při projevu k vládě a parlamentu ČR řekl, že pokud by se člověk dostal do radarového paprsku na vzdálenost osmi kilometrů, bylo by to pro něj velmi, velmi zlé... Čili přeloženo – šlo by mu o život!

Proč uvádím tato čísla a fakta? To proto, že výkon radaru na anténě má vliv na parazitní, nechtěné vyzařování radaru do okolí. A parazitní vyzařovací laloky, o nichž americký manuál udává, že mohou dosahovat až do vzdálenosti 36 km, mohou jednak ničit život fauny v Brdech, ale také ohrožovat lidské zdraví. Ty lesy jsou unikátním hnízdištěm orla mořského – ten neví, že okolo paprsku nesmí létat – by byla jeho okamžitá smrt. To se samozřejmě týká i další zvěře v okolí radaru.

Premiér ČR Topolánek říkal na besedě občanům, že toto zařízení absolutně nic nevyzařuje – dodává, že občané se nemusí bát. Přitom současně, na stejné besedě s občany, vládní zmocněnec, lékař, informoval o tom, že radar sice vyzařuje, ale záření o této frekvenci jen prohřeje lidem tělo do hloubky několika centimetrů, a hlavně oči, protože jsou špatně prokrvené. My si ale nepřejeme být prohřívání! Dokonce ani v zimě ne!

Vláda používá vůči občanům lživé argumenty, vicepremiér Vondra prohlásil v tisku a v televizi, že pokud neschválíme radar, porušíme své závazky ke spojencům v NATO a budeme muset znovu obnovit povinnou vojenskou službu... Vláda nás má za hlupáky. Vůbec s námi nejedná – jen nám oznamuje, že jsme neinformovaní, čili hloupí na to, abychom v referendu mohli o radaru hlasovat.

Já chci zdůraznit, že okolo krásných brdských lesů jsou občané rozhněváni, velmi rozhněváni na svou vládu, na své poslance ODS. Tito volení zástupci lidu neslyší hlasy občanů a slepě následují a papouškují názory několika politiků – premiéra Topolánka, ministra zahraničí Schwarzenberga, ministryně obrany Parkanové a vicepremiéra Vondry.

Naši lidé ve vesnici a spousta občanů ve vsích okolních se prakticky vůbec nezajímají o politiku. Lidé zde nemají jednoduché a právě nejlepší podmínky k životu. Mají jen minimum pracovních příležitostí, daleko do zaměstnání, ale přesto v referendu 99 procent z nich radar odmítlo. Protože vědí, že radar jim práci nepřinese. Přinese jim jen nebezpečí, bolest, devastaci zdraví, zvěře a přírody.

Již dvakrát v historii zde v Brdech došlo k násilnému vystěhování lidí. Za Hitlera, jenž si zde udělal střelnici, a potom po roce 1950. Bylo vystěhováno 352 rodin. Zanikly tři vesnice. A ti lidé se již nikdy neměli možnost vrátit. Dnes se bojíme, že nás vystěhují potřeť. Vždyť americký zástupce Augeri řekl, že se bude teprve dělat zdravotní studie dopadu nového brdského radaru na zdraví obyvatel – a co když se po jeho stavbě ukáže, že jsme měli pravdu a záření bude překračovat hygienické normy? Přece nezboří radar za 10 miliard?! Zase nás tedy budou stěhovat?

Pan premiér ČR porušuje základní zásady rovnosti a rozhodování na základě maxima dostupných informací. Kdo něco tvrdí, musí to také dokázat. Premiér tvrdí, že radar nikomu neublíží, že naprosto nic nevyzařuje. Ničím ale toto pouhé tvrzení a ujištění neprokázal. Jemu stačí prostě jen odmítat důkazy opozice a občanů, žádné své důkazy nepředložil. Názory českých občanů, českých odborníků i oficiální informace americké strany z internetu jsou premiérovi lhostejné a jsou mu na obtíž. Veřejně to přiznává – jedinou jeho reakcí na takové důkazy jsou slova: To je blbost! Takto tedy komunikovat s občany nelze.

Těmto politikům vůbec nejde o službu společnosti, o službu lidem, aby mohli žít v bezpečí, mohli klidně fungovat. Především jde o prosazení záměru postavit tu radar i proti vůli většiny národa. Nejde jim o zdraví občana, o zodpovědnost za velmi závažná rozhodnutí ve prospěch státu a lidí, ale o hledání a využívání chyb u opozice jakožto odrazového můstku pro prosazení nebezpečného monstra do poměrně hustě obydlené krajiny Brd.

Ani my nevěříme na teorie o nebezpečí z Íránu atd. Nás teď zajímá, jestli se politikům ODS podaří umístit nám do krásné a hustě obydlené krajiny takové nebezpečné monstrum. Proti tomu bojujeme a bojovat budeme. A vás prosíme, zachovejte si zdravý rozum a zdravý úsudek a pomozte nám nenechat vystavět radar uprostřed českých vesnic! Vláda vynakládá velké finanční prostředky na propagaci radaru. My si náš boj proti tomuto hrůznému a hloupému úmyslu hradíme sami, ze svých kapes. Přesto věříme, že s vaší pomocí zvítězíme!

Pokus o občanskou kontrolu na kótě 718

(Tisková zpráva Strany zelených z 26. června 2007, kráceno)

Ve čtvrtek 28. června 2007 se uskuteční výjezd poslance Ondřeje Lišky – SZ, starosty obce Trokavec Jana Neorala a představitelů Greenpeace ČR – tiskového mluvčího Karla Dolejšího a asistenta kampaně Martina Kloubka.

První akcí bude odpolední návštěva vrchu Brdce ve Vojenském výcvikovém prostoru Brdy, kterou bude provázet přednosta újezdního úřadu podplukovník Martin Březovský. V poslední době činnost u tohoto vrchu velmi znepokojuje občany, nejen v okolí Brd. Bohužel nebyl umožněn vstup pro novináře a televizní štáb, přestože právě v rámci uklidnění situace v okolí o to bylo usilováno.

Jak odpovídal mluvčí pro problematiku amerického radaru Tomáš Klvaňa v diskuzi 10. července 2007

(Lidovky.cz, 10. července 2007)

Prezident Putin chce po americkém protějšku, aby USA nestavěly radar v Česku. Nabídl mu ruské zařízení v Ázerbájdžánu. Bush to odmítá. Krátce poté česká vláda oznámila, že našla nové místo pro radar – u obce Míšov na Plzeňsku. Jak odpovídal mluvčí pro problematiku amerického radaru Tomáš Klvaňa 10. července v 10:00:

OTÁZKA (Lukáš Rott): Pane Klvaňo, Vaše politické zadání je jasné. Máte co nejvíce občanů přesvědčit, aby změnili názor. Většina lidí je proti radaru. Po odmítnutí radaru na území bývalého SSSR je naprosto jasné, že radar má špehovat Rusko. Nestydíte se pane, když Vám záleží více na Američanech, než na vlastních lidech – občanech této země? Cenzuře v LN zdar!

ODPOVĚĎ: Dobré dopoledne, mýlíte se. Radar by se měl stát součástí vícevrstevnatého systému protiraketové obrany proti jednotlivým balistickým raketám, proti Rusku tato obrana chránit nemůže a ani nebude. Rusové to dobře vědí a hrají s Američany hru o veřejné mínění, prestiž a status. Radar na území Ázerbájdžánu je jiným typem radaru a umístění části systému ve střední Evropě nahradit nemůže, maximálně ho může doplnit. Ke „špehování“ Ruska Američané nepotřebují radar, všechny dostupné technické prostředky na zemi a v kosmu k tomu bohatě stačí. Obě mocnosti si dávno vidí do kuchyně, do ložnice i jinak...

Vadau Vadavovich: Dobrý den, pane Radare. Chtěl bych se vás zeptat, co si myslíte o názoru senátorky Hillary Clintonové, že protiraketová obrana nefunguje a že jsou mnohem efektivnější způsoby, jak utratit peníze na obranu? Je známo, že její manžel utlumil programy NMD na minimum. Sehnal už jste teda nějaké informace o tom, jak je ta technologie funkční, jakou má úspěšnost, nebo nám nadále budete předkládat argumenty v oblasti vaší víry?

HRC (tj. Hillary Rodhamová Clintonová, pozn. aut.) se vyjadřuje v rámci předvolebního boje, je demokratkou a ti se tradičně ke všem obranným technologiím stavějí kritičtěji. Všimněte si, že neříká, že je to k ničemu, že by to škrtla a tak podobně.

Je odkázána na obecnou kritiku v podobě „je třeba více testovat a zdokonalovat“, což je pravda. Každý systém je třeba víc testovat a zkontrolovat a PRO je systém otevřený, což znamená, že se zdokonaluje za pochodu tak, jak se zdokonaluje technologie. Stoprocentní v tuto chvíli není; v některých fázích letu je například při sestřelování raket dnes spolehlivější než v jiných. Podíváme-li se však na to, jaký pokrok se technologicky udělal za posledních deset let, můžeme s rozumnou mírou pravděpodobnosti tvrdit, že za deset let můžeme mít pohromadě solidní obranný systém. Stoprocentní není nikdy nic. Ohledně Billa Clintona – je to přesně naopak. Po testech severokorejské rakety Taepo Dong jeho vláda celý program výrazným způsobem akcelerovala.

Teller: Pane Klvaňo, jak jste se jako zástupce British American Tobacco v České republice stal „panem Radarem“? Jaký vliv měla skutečnost, že jste byl poradcem pana Schwarzenberga v jeho soukromých obchodních záležitostech? Je to trafika pro zástupce tabákového koncernu?

Trafika :-)? Myslíte dobře placené místočko, kde se moc nenadřete? Netušíte, o čem mluvíte... Kromě Karla Schwarzenberga mě oslovil premiér a Saša Vondra. Karel Schwarzenberg je můj přítel a jediný pracovní vztah mezi námi byl, když jsem mu radil v senátní kampani. Všechno ostatní jsou neformální, přátelské kontakty.

Teller: Pane Klvaňo, před časem jste v Respektu uveřejnil článek, ve kterém jste přesvědčivě dokumentoval svou neznalost technické i fyzikální problematiky související se zbraněmi. Yellow cake jste přeložil jako „žlutý dortík“ – odborníci používají termín „žlutý koláč“. Tragické je ovšem Vaše přesvědčení, že yellow cake je OBOHACENÝ uran. Vězte prosím, že Y. C. je pouze uranový koncentrát. Výraz obohacený uran se užívá pro uran se zvýšeným podílem izotopu 235. Teprve takový materiál je potenciálně nebezpečný. To Vám ale není známo. Proč se angažujete v tak odborných záležitostech bez elementárních znalostí?

Děkuji za poučení a hezký den.

Teller: Pane Klvaňo, proč používáte při obhajobě umístění vojenské základny USA na území ČR tak prostoduché marketingové triky jako např. vypíchnutí nepodstatného faktu, že: Americká strana bude „investovat“ do průzkumu lokality. Kdo jiný by to měl platit, že? Mají Američané zájem o sklad jaderných hlavic (vybudovaný okupační Sovětskou armádou) v Míšově? Zdá se, že ano. Pročpak?

Protože se mě na to novináři neustále ptají, to je pane jednoduché. Američanům jde v Brdech o radar společné americko-evropské obrany. O nic jiného. Jen by mě zajímalo, jestli těm svým nesmyslům věříte, s prominutím...

Zirk. J.: Vážený pane, nedávno jsem četl zajímavou úvahu k problematice protiraketové obrany v Evropě, v podstatě plní dvě funkce, strategické obkličování Ruska a Číny, a za druhé rozdělení jednotné Evropy. Proč při zdůvodnění radaru popíráte skutečnost, že radar může sloužit k vytváření strategické převahy nad Ruskem a Čínou? Nebo chcete říci, že strategové Ruska a Číny jsou úplní vojenští nevzdělanci???

Protože to prostě není pravda. Radar a deset kinetických střel bez hlavic s ruským a čínským arzenálem nic nezmůžou. Rusové mají na stole nabídku se na systému podílet, ale zatím na ni nijak konkrétně nereagovali. Jen pouštějí do novin různá předem nekonzultovaná prohlášení typu ázerbájdžánského radaru kvůli PR (public relations, pozn. aut.), aby pak mohli „ukazovat dobrou vůli“. Ruská paranoia nesmí mít v našich strategických úvahách přehnaně důležité místo.

Hobbo: Pane Thomasi. Věřím Vám a pevně doufám, že se Vám podaří vysvětlit naši zmatené veřejnosti podstatu významu radaru u nás. Děkuji Vám za Vaši angažovanost.

Děkuji za podporu, moc jí zatím není :-)

Stanislav Pokorný: Dobrý den, proč si USA vybraly ČR a ne Slovensko? Navrhněte jim to Slovensko – my tu ten radar nechceme... Jinak uvidíte sám, že v budoucnu budete svého rozhodnutí litovat, ale to už bude pozdě...

Mám to brát jako výhrůžku? Asi ne, že...

max15: Dobrý den, hned na počátku bych rád vynechal politické, vojenské a bezpečnostní riziko. Co ale dost dobře nejde opomenout, je zdravotní riziko. Vezmeme-li v úvahu, že v okruhu asi 30 kilometrů žije minimálně 50 – 60 000 lidí, kteří budou vystaveni v podstatě mikrovlnnému záření. Váš záměr je šílený a neomluvitelný, jsem přesvědčený, že v tak zalidněném regionu jako je Evropa místo pro radar takového rozsahu není.

Vaše tvrzení je nepravdivé. Naši odborníci pracují na vlastních studiích, chystáme se přeložit a popularizovat americké studie a na atol Kwajalein na Marshallových ostrovech pojedje skupina nezávislých expertů, kteří si radar prohlédnou. Radar nepůsobí žádné zdravotní a ekologické riziko. Ve vzdálenosti tří kilometrů od něj je teď škola, střední škola, vesnice, obchody, kolem něj vede cyklistická stezka. Radar je certifikován podle přísných amerických norem.

Dert: Vážený pane, Írán ani KLDLR neměly, nemají a ani mít nebudou zájem zaútočit na ČR. Myšlenky českých politiků (i Vás), že ten americký systém bude chránit i ČR, jsou k pousmání. A k smíchu je i to, jak si naše pravicová vláda nechala jednoduše vtlouct americké klíny do hlavy o naší strategické důležitosti, a přitom to k nám dali, aby se s tím tzv. nešpinili na svém území. Tváříte se chytře, jak to bude vychytávat střely zoufalého Kima, a přitom nám všem (i když o tom ani nevíte) chystáte budoucnost, ve které nás jen zatáhnou do protiimperialistického krveprolití a msty fanatiků. V následujících měsících si budou o americkém radaru na internetu číst (stále početnější) rekruti islamistů, kteří se nás budou snažit ztrestat za spolčení s „americkým satanem“. Takže to vypadá, že terorismus bude i na území ČR. Děkuje.

PRO je, jak se v terminologii říká capabilitybased. To znamená, že chrání před kým-koliv, kdo by se Evropu a USA pokusil zasáhnout jednotlivými balistickými raketami. Je to pojistka našeho společného domu před budoucími hrozbami v nestabilních oblastech, gangsterskými státy a teroristickými skupinami. Už dnes jsme satan. Jsme součástí NATO, vysílá od nás Svobodná Evropa, jsme v Iráku a v Afghánistánu. Je to náš příspěvek k ochraně našich hodnot, naší civilizace. Už dnes nám hrozí teroristický útok

a radar v Brdech jeho riziko nezvýší ani o procento. Z vaší otázky cítím, že by bylo nejlepší všechno tohle nedělat, „radši se do ničeho neplést“, „ať nás ochrání jiní“. To ale není obranná strategie, to je zbabělost.

Kerda: Co říkáte tomu, že Rusové chtějí rozmístit svoje početné a účinné rakety na území u polských hranic? Nezdá se vám to už teď moc, i když je to pouhý začátek? A prosím vás, jste mluvčí, tak se snažte odpovědět na všechny možné otázky.

To jsou silná prohlášení, která ze strategického hlediska nemají žádný význam, ale mají za cíl zastrašit. Necháte se?

George Uš: Zaprvé REFERENDUM, za druhé SOUHLAS S NATO, a pak si ten radar může dát Topolánek klidně i na zahradu Kramářovy vily.

Vyřídím.

Filip Pavel: Tomáši, jste první, kdo kvalifikovaně ví, co říká – jen tak dál. Když jsem zkoušel s P 30 upéct buřta, tak se mi to nepovedlo. Nové radary mají mnohem menší výkon, protože mají mnohem citlivější přijímače, a to asi stonásobně. Když bylo před dvaceti lety na našem území 29 radarových základen, tak každý souhlasil, viz referendum, které se nazývalo výměna stranických legitimací, a byl klid. Nyní jedna stanice s výkonem mikrovlnné trouby je stejným lidem trnem v oku. Až bude tato stanice přijímat zaměstnance s platem okolo 1 500 euro, budou tito dnešní rebelové ve frontě u plotu. Nechci otravovat výkony, které měly radary typu P 35, protože tomu stejně nikdo nerozumí. Každý ale rozumí tomu, že jsme součástí něčeho, co musíte vysvětlit jak, proč a nač. Držím Vám palce, ač Vám nezávidím v této konfiguraci.

Děkuji mnohokrát a pokoušejte se to vysvětlovat komukoliv, kdo je ochoten poslouchat. Hezký den.

Milan: Pane Klvaňa, kolik Vám bylo let, když jsem v roce 1968 stál proti ruským tankům na Vinohradské u rozhlasu? Jaké máte dokončené nejvyšší vzdělání a kde jste dosud byl zaměstnán? Byl jste na vojenské prezenční službě? Doufám, že odpovíte na všechny dotazy a ne jen na to, co se Vám hodí, jako to udělal Váš kolega Vidím z ODS. Děkuji.

Můj životopis je k dispozici na vládě a v ČTK. Nejsem členem žádné politické strany.

Petr: Do pravicového média jako jsou LN se Vám dobře chodí, co? Ještě Vám to tady cenzor protřídí, budou jen skvělé otázky – pochopitelně i odpovědi, a radar bude – ne? Ať lidi chtějí nebo ne, Vás to nezajímá. Máte přeci zadání.

Hm, tak se na to podívejte, na tu úrodu.

s. p.: Není otázka existence X-band radaru, ve skutečnosti otázkou ztráty vlivu Ruska v České republice? Tím i pokus občanů kdysi spojených s politikou Sovětského svazu udržet svým patronům a jejich nástupcům stále vliv v České republice? Nejde spíš o elementární otázku „s Ruskem, nebo s Amerikou?“ Děkuji.

Je to důležitý politický argument. Ano, lidem v Rusku, kterým se stýská po SSSR, se XBR nelíbí a chtěli by mířit raketami. Takže s vámi souhlasím, ale dodávám, že bezpečnostní argument je prvořadý.

Anonym: Vážený pane Radare! Jsem rád, že tady budete mít možnost odůvodnit, proč radar u nás být má. Kdyby měly být zase od zaslepených potíže, nabízím se, že zakoupím pozemek a pronajmu ho tomuto státu za jednu korunu, aby mě chránil. Zahradu mám v centru Prahy, ale malou, cca 850 m2, a to by nestačilo. Přeji Vám hodně trpělivosti s vysvětlováním nutnosti radaru. Vzpomínám si na předválečnou písničku V+W: „Nebudte lidi hlouzí a nastavte uši, chceme vás na mou duši, nic víc než varovat.“ Mějte trpělivost! Honza z Prahy.

Trpělivost mám, jinak bych to nedělal. Děkuji, nebude třeba, vojenský újezd je dost velký. Hezký den.

Ondřej Hetmánek: Americký senát se chystá zablokovat financování stavby radaru a raketového sila u nás a v Polsku, sněmovna reprezentantů už tuto položku vyškrtla. Senátní výbor pro armádu, který plán podrobně zkoumal, se proti němu postavil nejen kvůli příliš vysokým nákladům, ale také proto, že se staví skepticky k technologii protiraketové obrany. Nechystáte se, pane Radare, s vládou sepsat prosebný dopis, ve kterém zdůrazníte, že vláda ČR to tady skutečně moc chce, občané ČR to tady skutečně moc nechtějí, takže v rámci posílení demokracie v ČR by kongresmani měli držet basu s plány lidumila Bushe?

Nechystám. Předminulý týden jsem se v kongresu na situaci kolem rozpočtu ptal. Zaprvé si ani nejlevicovější demokrat nemyslí, že radar není třeba, a že by v Česku neměl být. Za druhé si nemyslí, že PRO stojí moc peněz. To, co sledujete, já sleduji víc než patnáct let. Jde o běžné dohadování se levice a pravice o rozpočtu. Dopadnou-li jednání mezi námi a USA a mezi Poláky a USA dobře, kongres na projekt peníze uvolní. Ale to je, s prominutím, věc Američanů.

Jestli na to Američané budou mít peníze (jakože budou) je jejich věc.

Karel Svoboda: Většina z těch, kteří dnes podepisují petice proti radaru, vykřikovala před Listopadem „Se Sovětským svazem na věčné časy!“ Nestálo by za to, prověřit starosty obcí na jejich činnost před Listopadem?

Nic prověřovat není třeba. Není jejich rétorika zjevná?

Otevřený dopis významných osobností iniciativy PRO REFERENDUM

55 osobností podepsalo otevřený dopis vrcholným ústavním činitelům České republiky – prezidentu Václavu Klausovi, předsedovi poslanecké sněmovny Miroslavu Vlčkovi a předsedovi senátu Přemyslu Sobotkovi.

(Nezakladnam.cz, 11. července 2007)

V dopise žádají vypsání referenda o otázce umístění americké radarové základny na území ČR.

Praha 11. července 2007

Vážený pane prezidente, pane předsedo poslanecké sněmovny, pane předsedo senátu,
dovolujeme si obrátit se na Vás jako na představitele České republiky, kteří chrání její zájmy a zastupují její občany.

V současnosti je velmi aktuálním problémem jednání o umístění vojenského zařízení cizího státu – konkrétně americké radarové základny – na svrchovaném území České republiky. Tato otázka je jednou z nejzávažnějších od politických změn v roce 1989.

Domníváme se, že otázka povolení umístit na své svrchované území základnu cizích vojsk je natolik zásadní a citlivá, že ji nelze řešit bez široké celospolečenské debaty a následně celospolečenského konsensu.

Dosavadní vývoj nás však nepřesvědčil, že občané České republiky jsou bráni jako jedna z rozhodujících stran, a dokonce jim v této věci ani není prostřednictvím veřejnoprávních médií poskytován dostatek relevantních a pravdivých informací.

Česká republika a její území není naším majetkem v pravém slova smyslu a možnost jejího užívání nám byla pouze svěřena na velmi omezenou dobu.

Jakákoli politická reprezentace nemá dle našeho názoru mandát dělat bez souhlasu většiny obyvatel, či dokonce přes jejich výrazný odpor, tak zásadní rozhodnutí, jako je postoupení části našeho území cizí zemi.

A zvláště nesmí vystavit nebezpečí statisíce lidí, kteří mají v této zemi domovské právo.

Argument, že za obyvatele mají rozhodovat v této otázce politici, není přijatelný, protože ani jedna z politických stran nedeklarovala svůj postoj k uvedené záležitosti před volbami a občané tudíž neměli v minulých volbách žádnou šanci vyjádřit hlasováním svůj názor týkající se daného problému.

Proto se my, níže podepsaní občané České republiky, na Vás obracíme s žádostí o zvážení následujících faktů a podpoření celonárodního referenda v této zásadní otázce.

Současná politická garnitura nemá tak silný politický mandát, aby mohla v této věci rozhodnout a učiní-li tak bez konsensu celé společnosti či její většiny, může tato situace vést k dlouhodobé destabilizaci celé české společnosti.

Nejen rozhodnutí samo, ale i cesta, kterou jej bude dosaženo, budou pravděpodobně často diskutovány z historického hlediska a činnost zodpovědných politiků bude posuzována nejen generací naší, ale i generacemi budoucími.

Domníváme se proto, že referendum je jediná spravedlivá a oprávněná možnost, jak o tak závažné skutečnosti rozhodnout.

Dalším pozitivem referenda je, že vláda a odpovědní politici budou nuceni diskutovat s občany České republiky a přesvědčit je silou argumentů, oproti tomu, aby rozhodli bez hloubkové a věcné argumentace proti vůli většiny.

Vážení, žádáme Vás proto jako nejvyšší představitele naší země, abyste dříve, než přistoupíte k tak závažnému kroku, jako je přijetí konečného rozhodnutí, vzali tyto skutečnosti v potaz.

Se zdvořilým pozdravem

PRO REFERENDUM – otevřený dopis: Ing. V. Antonín Stoy, CSc. – Vastoy@seznam.cz

Ing. Jan Žižka – zizkaa@gmail.com

V příloze si dovoluujeme uvést některá fakta, která nejsou dle našeho názoru pravdivě – nebo vůbec – veřejnosti poskytnuta, a otázky, na které nebyla dána odpověď:

Jak vyplývá z projevu amerického generála H. Oberinga, ředitele americké raketové obrany, i z podstaty a technických možností základny – radar nebude sloužit k obraně naší republiky, ale bude sloužit k obraně jiného amerického radaru umístěného na Aljašce a v Grónsku. (Projev amerického generála H. Oberinga ze dne 25. 1. 07.)

Základna může být i součástí konceptu politiky preventivních úderů a nelze ji tedy považovat za čistě obrannou.

Místo, kde mají být radary umístěny, je jedno z nejhustěji obývaných území České republiky a v případě válečného konfliktu bude tato oblast místem prvního úderu. To by znamenalo jisté zničení celé oblasti a desítky tisíc obětí.

Veřejnosti je často a opakovaně předkládán nepravdivý argument o tom, že nedáme-li souhlas k vybudování radaru, porušíme nějaké dohody či závazky.

Je nezodpovězena také velmi závažná otázka dopadu působení vojenského zařízení na zdraví našich občanů, žijících v okolí místa potenciálního umístění.

Veřejnost je matena výroky, že nebude-li základna, bude pravděpodobně obnovena vojenská služba. Není žádná příčinná souvislost mezi vybudováním americké základny v České republice a možností znovuzavedení povinné vojenské služby.

Veřejnost neví, zda na území základny bude platit česká jurisdikce a zda k radaru budou mít přístup čeští vojáci, policisté či důstojníci.

Veřejnost není informována o tom, že na žádné z amerických základen umístěných v cizích státech neplatí místní, ale pouze americká jurisdikce.

Veřejnost není informována, zda základna má být umístěna na českém území na dobu určitou či navždy.

Já, níže podepsaný, souhlasím a svým podpisem vyjadřuji souhlas s otevřeným dopisem vrcholným představitelům České republiky.

Současně prohlašuji, že nejednám pod nátlakem ani ve prospěch žádné politické strany.

Prof. PhDr. Břetislav Horyna, Ph.D. – vysokoškolský pedagog

Prof. Dr. Erazim Kohák, Ph.D. – vysokoškolský pedagog

Doc. MUDr. Jan Měšťák, CSc. – lékař chirurg

Prof. JUDr. Ivan Tesár, CSc. – sociolog

Doc. Jan Kačer – filmový režisér a herec

Ing. Vladimír A. Stoy, CSc. – vědecký pracovník a podnikatel

Doc. Mgr. Petr Galuszka, Ph.D. – vysokoškolský pedagog

Mgr. Martin Kos – koncertní mistr SKO

Doc. RNDr. Lenka Luhová, CSc. – vysokoškolský pedagog

Ing. Martina Lessnerová – manager

Marta Kubišová – zpěvačka

Mgr. Zdeněk Troška – filmový a divadelní režisér

Táňa Fischerová – herečka

Ing. Jan Žižka – podnikatel

Mgr. Martin Svoboda, Ph.D. – pedagog a překladatel
MUDr. Lenka Králová – lékařka
Mgr. Martin Škabraha – filozof a publicista
Mgr. Dr. Marek Petřivalský, Ph.D. – vědecký pracovník
Mgr. Vladimíra Částková – podnikatelka
Ing. Terezie Pavlíková – ekonomka
Ing. Petr Fousek – ekonom
JUDr. Jiří Maco – právník
Mgr. Zdeňka Wiesnerová – agenturní ředitelka
Prof. PhDr. Jan Keller, CSc. – vysokoškolský pedagog
Ing. Magdaléna Kolínová, Ph.D. – programátorka
RNDr. Soňa Blunárová – ekonomka
Mgr. Neškudla – doktorand
Ing. Kateřina Fraňková – překladatelka
Mgr. Marie Žižková – knihovnice
Mgr. Elena Holíková – tlumočnice
Ing. Jitka Bulinová – chemička
RNDr. Jakub Rolčík, Ph.D. – vědecký pracovník
MgA. Štěpán Kos – klavírista
Mgr. Pavel Res – překladatel
MUDr. Jaroslava Hudcová – lékařka diabetoložka
Senta Tesárová – dramaturgyně
Mgr. Blanka Doležalová – psychoterapeutka
Mgr. Jana Rezková – pedagog
RNDr. Petr Tarkowski, Ph.D. – vědecký pracovník
Jan Vaňo – tlumočník
Ing. Petra Poislová – biochemička
Ing. Martina Kosová – chemička
PhDr. Jan Sadílek – sociolog
Mgr. Zdeněk Hubert – agenturní ředitel
Ing. Jiří Malinský – chemik
MUDr. Ctirad Musil – lékař
MUDr. Zdeněk Vích, CSc. – lékař
Ing. Miroslav Tvarůžka – agenturní ředitel
Ing. Petr Voit – knihovník
Ing. Zdeněk Pechar – agenturní ředitel
Mgr. Zdeňka Zingopisová – podnikatelka
Mgr. Věra Krylová – výtvarnice
PhDr. Milan Valach, Ph.D. – vysokoškolský pedagog
JUDr. Lenka Hrušková – obchodní ředitelka
Mgr. Věra Chytilová – režisérka

Pojar: ... a přece ho chceme!

(Z článku St. Kauckého Radar s antiraketami a třeba i bez nich, Atmonline.cz, 11. července 2008)

„Podle mě má radar smysl i bez amerických antiraket v Polsku,“ nyní míní hlavní český vyjednávač Tomáš Pojar, podle něhož lze radar využít i pro společnou obranu NATO. Neví jak, neví čím, stejně jako to neví NATO. Ani nemůže vědět, protože jde o technicky neslučitelné věci, protože NATO v současné době nepracuje na žádném systému stejné kategorie. Jde tedy spíš o zbožné přání než o jasnou představu o tom, co se samotným radarem v Brdech bez antiraket.

Na společném postupu se dohodla téměř stovka podbrdských obcí

(Rozhovor s Janem Neoralem, Václav Míka, Haló noviny, 13. července 2007)

Před několika dny proběhla tiskem zpráva, že podbrdské obce se domluvily na větší koordinaci svých aktivit zaměřených proti výstavbě americké radarové základny. Jak tato spolupráce bude vypadat v praxi?

Dostal jsem za úkol vypracovat seznam obcí, kde budou veškerá data pro spojení, abychom byli operativní. Nemá význam se domlouvat dopisy, to je hrozně pomalé. Takže to budeme dělat prostřednictvím e-mailů. Aby všichni starostové během jednoho odpoledne mohli potvrdit zpětně souhlas. Například napíšeme dopis. To bude první akce, kterou chceme udělat. Zašleme dopisy nebo e-maily všem poslancům, senátorům a členům vlády.

Současně je pošleme také mnoha desítkám světových redakcí, znovu napíšeme šéfce amerického kongresu. Uvědomte si, že o našich protestech informovalo celkem 92 světových televizí a novin.

Liga starostů proti radaru, Jan Neoral v diskuzi s Tomášem Klvaňou, Rožmitál 2007

Z toho dvě třetiny redaktorů a štábů u nás byly od referenda (*v Trokavci proběhlo 17. března, pozn. aut.*) už několikrát. Máme jejich navštívenky a kontakty a oni nás prosí o to, abychom jim poskytli nové informace. Rádi toho využijeme. Necháme si to přeložit do angličtiny a pošleme jim to, co budeme posílat naší vládě. Takže to bude rychlé a operativní. A naše poslance a politiky a také vládu budeme informovat, že současně totéž postupujeme světovým redakcím. A tím pádem všechny ty lži a všechno, co nám říkají, tak budeme prostě zveřejňovat. Protože takto už to dál nejde. Nedodržují ani vlastní slova.

Seznam obcí, které se na tom s vámi dohodly, je už hotový?

Dokončujeme to. Není to žádná legrace, musíme vytipovat obce ve třech krajích a alespoň předběžně se se starosty musí mluvit. To už máme z velké míry za sebou. Také není jednoduché opatřit si potřebná telefonní čísla, adresy a hlavně mailové adresy. Protože dnes už je v seznamu skoro sto obcí.

Ale v posledních novinových článcích se psalo jen o 35 obcích...

Noviny z toho trochu udělaly, jako že jsme něco založili s 35 lidmi. To jsou starostové, kteří byli 28. června přítomni v Rožmitále pod Třemšínem. Byli seznámeni proto, že tam přijeli pražští a evropští Greenpeace a poslanec Ondřej Liška (SZ). A oni šli kontrolovat kopec Brdce (*leží v blízkosti Rožmitálu a jde o jedno z míst, kde se také uvažuje o výstavbě radaru USA, pozn. aut.*). Mne a členy Greenpeace ministerstvo obrany odmítlo do vojenského prostoru vpustit. Povolení dostali jen poslanec Liška a zástupce Strany zelených. A ti potom na radnici v Rožmitále informovali starosty, jak to vypadá na vrchu Brdce, že tam jsou kolíky, že je tam měření, ale žádné nevratné akce. Při té příležitosti tam bylo 35 starostů. A zde jsem podal návrh, abychom postupovali jednotně, což starostové schválili. Protože si to mohou (vládní místa, pozn. aut.) rozmyslet a zítra se problém radaru může týkat jiné obce nebo dokonce i města. Takže jsme se dohodli, že oslovíme i další obce v okolí Brd.

Mohl byste jmenovat alespoň ty největší obce, které se do této spolupráce zapojily? Určitě mezi ně patří Rožmitál pod Třemšínem...

Samozřejmě. Už jsem mluvil také se starostou Příbrami Řihákem (ČSSD). Ti s tím souhlasí rovněž. To už je 36tisícové město. Pan Řihák je současně poslancem, vyslovil s tím souhlas. My bychom rovněž chtěli, aby se tomu postavil do čela. Agendu můžeme dělat my, on na to čas mít nebude. Jde ale o to, aby to zaštiťoval. Je to přece jen poslanec a šéf velkého města, má přece jen větší politické zkušenosti.

Je ve vašem sdružení Mirošov, kde lidé v referendu radar odmítli, ale jehož starosta je stavbě základny spíše nakloněn?

To není sdružení, to je naprosto volná organizace. Mirošov jsme zatím neoslovovali. Abych pravdu řekl, s tím váháme. V rámci demokracie se na ně zřejmě obrátíme, podobně jako na Spálené Poříčí a na Strašice, jejichž starostové jsou také pro radar. Zrovna tak jako například pan Ferschmann (ODS), starosta Němčovic. Napsal jsem mu e-mail

a on mi odpověděl, abych nezatěžoval jeho systém nevyžádanými maily. Ten je také samozřejmě pro radar. Ale oslovíme asi všechny.

I například starostu Rokycan Jana Balouna z ODS?

Samozřejmě, pana Balouna ano. Protože to je férový člověk, který uvažuje pro i proti. A bojuje se svým svědomím. Takže ten dodnes neví, na kterou stranu se přiklonit. Protože hledá informace atd. Toho považuju za poctivého politika, který opravdu hledá, jestli to lidem ublíží, nebo ne.

Na mne rokycanský starosta působil dojmem, že je spíše pro radar, jen to neřekne přímo, aby si proti sobě nepostavil veřejné mínění.

Mluvil jsem s ním mockrát. On je trochu rozpolcen. Po stránce bezpečnostní se bojí říct ne, to by radar chtěl. Říká, co když se stane, co když v budoucnu na nás bude chtít někdo zaútočit. A po stránce dopadu na životní prostředí a na zdraví zase říká, pokud by to mělo škodit, budu rozhodně proti.

I to uvedl teď v Rokycanském deníku. Hodnotím aspoň to, že se poctivě snaží rozlišit, jestli to bude větší přínos nebo větší minus.

Takže tato iniciativa je další odpovědí podbrdských obcí na současný postoj vládních míst?

Přesně tak. Mimo to jsem všem organizacím, politikům a redakcím zaslal otevřený dopis mluvčímu vlády pro radar Tomáši Klvaňovi. Že s ním odmítáme jednat. Pro mě jako pro starostu je k jednání určena vláda, státní orgány, úřady. Jsem povinen s nimi jednat, i když lžou. Protože jsou demokraticky zvoleni. Ale pan Klvaňa má pracovní smlouvu s vládou a za peníze se snaží prosadit do Brd něco, u čeho je vážné podezření, že to může ohrozit životy, zdraví, přírodu a že to může mít špatný mezinárodní dopad. Pan Klvaňa je pro nás ředitelem pro firemní a právní záležitosti firmy British American Tobacco ČR. Čili s nějakým ředitelem tabákové firmy se nehodlám bavit o radaru. Je vrchol drzosti, když si vláda najme pracovníka tabákové firmy, aby za ni projednával otázku umístění amerického radaru na území ČR.

Odmítáme s ním jednat a dal jsem to na vědomí všemu tisku. Pro mne není partnerem. Nechci, aby jezdil do Trokavce, protože jinak ho odtud vyhodíme.

Nedávno se hejtman Plzeňského kraje v místním tisku vyjádřil v tom smyslu, že je sice zastáncem radaru, ale že by měl být postaven dále od lidských sídel, než jak to schválila bezpečnostní rada státu. Nepřekvapilo vás tohle stanovisko jinak tvrdého zastávce radarové základny?

Mě nepřekvapil. Budou se blížít volby a pan hejtman pečlivě jako barometr sleduje veřejné mínění a protože zjistí, že se natočilo směrem od něj, snaží se přihrát polívčičku a říci něco, aby si ho lidi cenili. Každopádně ať tak nebo tak je to dobrý názor. Ale my tvrdíme jednu věc od samého začátku. Nechceme radar v republice. Když by nebylo vyhnutí a občané by ho v celostátním referendu schválili, tak potom nezbývá než se s tím smířit.

Pak bychom chtěli, aby byl hluboko v lesích. Ale předem se nebudeme vzdávat. Stále tvrdíme, že ho chceme dostat ven z republiky.

Tady bude americký radar. Na kótě 718 uprostřed lesa

(Aktuálně.cz, 27. července 2007, kráceno)

Nevýrazné návrší uprostřed brdských lesů je natolik nevýznamné, že ani nemá své jméno.

„Pan Radar“, Tomáš Klvaňa: „Tady bude radar stát...“

Jen číslo: kóta 718.

To se ovšem může brzy změnit. Právě tady, asi dva kilometry od obce Míšov na Plzeňsku, by mohl za pár let stát americký radar.

„Je to támhle,“ ukáže vládní zmocněnec pro americký radar Tomáš Klvaňa z lesní kamenité cesty směrem ke vzrostlému buku.

Právě pod ním, ve vysoké trávě mezi trním, se nachází kóta 718. V tuto chvíli nej-

strategičtější místo v zemi. Klvaňa ho dnes spolu se zástupci ministerstva obrany poprvé oficiálně představil. „Tuto kótu, toto místo беру jako naši investici do naší bezpečnosti,“ prohlásil Klvaňa.

Míšov byl od počátku jednou ze čtyř variant, kde by americká základna případně mohla stát. Posuzovalo se sedm technických a bezpečnostních kritérií.

Klvaňa přiznal chyby v komunikaci s lidmi o radaru

(ČTK, 27. července 2007, kráceno)

Vládní koordinátor komunikace protiraketové obrany Tomáš Klvaňa dnes na značně emotivní besedě v Míšově na Plzeňsku přiznal, že vláda udělala od začátku diskuse o radaru mnoho chyb, zejména v komunikaci s veřejností. Zároveň v obci ležící nedaleko možné radarové základny tlumočil omluvu premiéra Mirka Topolánka starostům a lidem v Brdech. Předsedovi vlády se nepodařilo dodržet slib, že udělá maximum pro to, aby se případný radar posunul víc do hloubi vojenského prostoru Brdy a dál od obcí. Topolánek to lidem slíbil na jednom ze setkání.

Nejvhodnější místo pro případný radar amerického systému protiraketové ochrany, ležící 1,7 kilometru od obce Teslíny a dva kilometry od Míšova, nakonec vybrali vojenští experti na základě sedmi odborných kritérií. A podle Klvaňi do toho nepleťte politiku.

„Kdyby v tom politika roli hrála, tak by se rozhodovalo jinak,“ upozornil Klvaňa. Na jeho slova, že premiér myslí omluvu upřímně, odpověděly desítky přítomných lidí smíchem.

Lidé z okolí možného umístění radaru si stále stěžují na nedostatek informací o zařízení.

Proč *Britské listy* bojují proti radaru?

(Britské listy, 28. července 2007, kráceno)

Odpovídá Jan Čulík: Britské listy nebojují proti radaru. Asi stokrát jsem napsal, že je mi úplně jedno, zda radar v ČR bude nebo ne, ale že je důležité, aby se k tomu lidé měli možnost vyjádřit – to je princip demokracie.

V Britských listech naleznete četné články pro radar – je ovšem pravda, že články proti radaru převažují, prostě proto, že nám píší lidé, jejichž názory se nedostanou do médií.

Druhá věc je, že – jako obvykle – je velmi obtížné nalézt kvalitní pravicové názory. Většinou je hledám pouze na Západě. Je docela pravidlem, bohužel, že články pravicově zaměřené od českých autorů jsou nesmírně primitivní, konvenční a nemyslivé. My se však v BL snažíme udržovat určitou úroveň publikovaných textů. Stoupenci „pravice“ v ČR buď nemají zájem diskutovat, anebo to prostě neumějí. Musíme horko těžko hledat zajímavé pravicové názory v zahraničí.

Topolánkovy mýty, polopravdy a lži o radaru

Premiére lžete. A Britské listy mají důkaz

Štěpán Kotrba, Britské listy, 28. července 2007

Politikům je třeba připomínat jejich vlastní slova, zvláště když se brání, že je novináři zkreslili a nenapsali to, co oni řekli. Premiér České republiky Mirek Topolánek nelhal jen své manželce, ale opakovaně, nestydatě a vědomě lhal občanům Brd a stejně vědomě lhal i poslancům parlamentu. Britské listy nyní přinášejí o jeho mýtech, polopravdách a lžích záznam. Zvukový i obrazový.

Lži první bylo, když sliboval, že se snaží, aby umístění radaru od nejbližší obce bylo více jak čtyři kilometry. Věděl už v té době, že kóta, na kterou Američané plánují umístit svůj radar, je od nejbližší obce vzdálena 1,4 km. Pouze 1,4 kilometru. Druhá lež je ale závažnější. Starosta obce Trokavec Jan Neoral přinesl v Britských listech své poznámky z besedy v brdské obci Borovno dne 4. 5. 2007. Beseda s premiérem Topolánkem, ministryní obrany Parkanovou a jejich vládním doprovodem měla velmi bouřlivý průběh, jehož klíčové body televize ve zpravodajství nezachytily – jako obvykle.

Topolánek zde řekl několik nehorázných buranských vět. Prohlásil, že občané podléhají mýtům, polopravdám a lžím. Asi nejvíce pobouřil občany jeho cynismus, se kterým reagoval na pocit ohrožení obyvatel Brd: „VŠUDE NA SVĚTĚ UMÍRAJÍ LIDÉ. Někteří lidé při obraně své vlasti, někteří náhodně, někteří hloupě v autě, ale všude umírají lidé.“ Starosta Trokavce zaznamenal a komentoval tuto premiérem vyřčenou větu slovy: „Z této naprosto nezvládnuté, šokující a nehorázné odpovědi lze dovodit, že premiér ví a počítá s tím, že zde v souvislosti s radarem budou umírat lidé? Touto odpovědí dal naprosto jasně najevo, že lidé díky radaru umírat mohou, že se s tím má počítat, radar může být tedy natolik nebezpečný, že může způsobit smrt lidí. A že si je toho vědom.“

O několik dní později na výrok reagoval ve sněmovně poslanec Václav Votava (ČSSD) při ústních interpelacích a premiéra se otázal: „Na mítinku s občany v Brdech v obci

Borovno se vás jedna tazatelka ptala – cituji z Britských listů: ‚Právě nám zde tvrdíte, že radar bude zcela bezpečný, účinky zdravotně nezávadné, a že pokud by měl poškodit lidi, neschválíte ho. Co se stane, pokud to nebude pravda a k poškození dojde?‘ Vaše odpověď byla: ‚Všude umírají lidé, někteří ve válkách, někteří při autonehodách, někteří jen tak.‘ Citoval jsem pane premiéra z Britských listů. Myslím si, že je to naprosto, naprosto šokující, to, co jste řekl tam těm lidem. Jestli jste to opravdu řekl, tak si myslím, že je to i nehorázné. Je to nehorázná odpověď lidem, kteří mají obavy o své zdraví v souvislosti s radarem.“

A ten hulvát, který vede tuto vládu, odpověděl s drzostí sobě vlastní: „Myslím si, že je nehorázné něco takového tvrdit. Standardně tvrdím, že pokud se prokáže zdravotní postižení nebo zdravotní účinky, vyjednávání skončí. Musím vás zklamat – čerpejte z lepších zdrojů.“

Britské listy nyní přinášejí nezvratný důkaz, že jsou „lepší zdroj“ a premiér by měl příště lépe a uvážlivěji volit slova. V parlamentu i jinde. Na této adrese jsou videa dokazující, že premiér lhal <http://blisty.cz/art/35526.html>.

Obhájci radaru Klvaňa a Töpfer propadli

Jan Jelínek, Haló noviny, 30. července 2007, (kráceno)

Naprosto totálním fiaskem skončil v pátek 27. července 2007 pokus o „spanilou jízdu“ do obce Míšov na Plzeňsku pro vládního koordinátora komunikace protiraketové obrany Tomáše Klvaňa a senátora a herce Tomáše Töpfera (ODS).

Ve veřejné diskusi v prostorách zdejšího obecního úřadu se marně snažili přesvědčit obyvatele obcí Míšov a Teslíny o nutnosti umístění radarové základny Národní protiraketové obrany Spojených států amerických v ČR na kótě 718 m ve Vojenském újezdu Brdy v těsné blízkosti jejich obydlí.

Překvapení! Český tisk ignoruje Topolánkově lhaní v parlamentu

Britské listy, 30. července 2007

Díval jsem se na Lidové noviny, Hospodářské noviny a Právo, ale o Topolánkově lhaní v parlamentu nic nenapsaly, píše překvapen pan Uwe Ladwig, který je teď pár dnů v Praze. Bude se zjevně muset ještě hodně naučit o mentalitě a praxi českého tisku. Německá média však zareagovala, takže se o Topolánkově lhaní v parlamentu doví mezinárodní společenství. Není to však pro ně nic nového, „o Topolánkově lhaní v českém parlamentu nepíšeme poprvé,“ informovala nás jedna německá novinářka.

Tak jak je to se slibem vlády o penězích a prospěchu Brd?

(Vipchat.novinky.cz, 6. srpna 2007, kráceno)

Tomáš Klvaňa, koordinátor vládní komunikace o programu protiraketové obrany na chatu na internetu:

Otázka: Fanik B: Budou mít lidé z okolních vesnic, kde bude radar umístěn, nějaké omezení nebo i výhody?

Klvaňa: Žádná omezení mít nebudou. Byl jsem se podívat na kótě 718 a myslím, že radar dokonce ani z okolí nebude příliš vidět. Okolní stromy jsou zhruba stejně vysoké. Žádné záření ani jiné negativní účinky na zdraví nepřicházejí v úvahu, to jsou všechno nesmysly. Žádné přímé výhody z existence radaru v Brdech místní obyvatelé mít nebudou. Ekonomický význam takto malé stanice je sice pozitivní, ale poměrně malý, není však vyloučeno, že vláda a kraje budou investovat do infrastruktury regionu.

Jan Neoral na Klvaňův výrok reagoval v *Britských listech* z 8. srpna 2007 – článek *Jak lze zamaskovat radar*:

Pane Klvaňo, měli byste si své výroky dávat před zveřejněním kontrolovat odborníky. Myslím skutečnými odborníky z oboru radiolokace...

To snad ani nemůžete myslet vážně (míněna Klvaňova věta o tom, že *radar nebude vidět, protože okolní stromy jsou stejně vysoké, pozn. aut.*). To byste celý radar také klidně mohl zakopat do podzemního betonového sila, pak nebude vidět vůbec.

Vy nevíte, že okolo XBR radaru musí být z bezpečnostních důvodů do určitých vzdáleností ochranné pásmo, kde nesmí být nic a nikdo? Tedy ani žádné překážky? Nevíte, že kdyby ten radar vyzařoval do okolních „stejně vysokých stromů“, ty by signál radaru pohlcovaly, odrážely, radar by nejen neplnil svou funkci, ale navíc by okolní vegetace vyschla a odumřela? Takže by tam brzy byl zase volný prostor, radar by si ho „vyrobil“ sám.

Povejšil skončil?

(Český rozhlas – České Budějovice, 6. srpna 2007, kráceno)

Moderátor: Americká sněmovna reprezentantů škrtila téměř polovinu peněz, které americká vláda žádá na systém protiraketové obrany v Evropě. Jestliže tyto škrty potvrdí i senát, budou sice peníze na případnou stavbu radaru u nás, ale nemusely by být finance na stavbu protiraketové základny v Polsku. Představa, že by se opravdu stavěl jenom radar bez zajištění peněz na protiraketovou část systému v Polsku, by podle politického ředitele ministerstva zahraničních věcí Martina Povejšila znamenala zásadní obrát i pro českou stranu.

Martin Povejšil, politický ředitel ministerstva zahraničních věcí: Pokud bychom neměli jistotu, že ten systém v Evropě bude mít obě části, tj. jak radar, tak interceptory, pak bychom zřejmě čelili úplně nové situaci a byla by otázka, jak bychom tuto situaci vyhodnotili a zda bychom přehodnotili české stanovisko, a to zejména z toho důvodu, že v tom případě by nebylo možné mluvit o posílení bezpečnosti a obranyschopnosti České republiky.

Demonstrace: Bush v Praze

(Nezakladnam.cz, 6. srpna 2007)

I přesto, že během rána 4. 6. 2007 dal ministr vnitra pokyn uzavřít Hradčanské náměstí a zabránil tak konání ohlášenému shromáždění iniciativy Ne základnám, a přesto, že mnohá média mystifikovala lidi tím, že demonstrace se konat nebude, nebo bude na Letné, přesto všechno se v 18 hodin na Pohořelci v Praze sešlo kolem 2 000 lidí, aby

vyjádřili nesouhlas s politikou Bushovy administrativy a jejich záměru umístit v Česku radar.

Starosta Trokavce chce proti radaru zburcovat svět

(iDnes, 9. srpna 2007)

Přesně 737 e-mailů rozeslal starosta Trokavce na Rokycansku svým kolegům starostům z obcí v širokém okolí Brd. Chce, aby postupovali společně proti výstavbě amerického radaru. „Oslovím také více než devadesát různých médií po celém světě, která nás kvůli radaru kontaktovala,“ říká Jan Neoral.

„Chceme se domluvit a sjednotit postup všech rozumných a neprodejných starostů proti zamýšlené výstavbě cizí vojenské radarové základny na našem území,“ píše Neoral v e-mailu.

Podle starosty způsob, jakým až dosud vláda o radaru informuje a jedná, vyvolává nejhlubší obavy u dvou třetin občanů České republiky.

„Náš postoj není projevem antiamerikanismu, levicového nebo dokonce komunistického smýšlení, jak je nám zastánci radaru podsouváno. Například profesor Erazim Kohák, filozof, který prožil 30 let v USA, kde žijí dále jeho děti, rozhodně nemůže být považován za komunistu – a přesto se velmi přesvědčivě postavil za referendum a proti svévolnému a arogantnímu postupu některých vládních politiků ve věci radaru,“ odvolává se starosta v dopise na některé osobnosti.

„Jsme přesvědčeni, že připravovaná stavba radaru nevyřeší žádný z existujících problémů. Právě naopak. Snaha militarizovat citlivý prostor ve středu Evropy už nyní způsobuje problémy nové a závažnější než ty, které měly být údajně řešeny,“ uvádí se dále v dopise.

Dopisy zamíří i dál do světa

Dopisy stejného znění poputují za několik dní z počítače v Trokavci na další desítky e-mailových adres – ministrů, poslanců, senátorů, významných osobností v České republice i v zahraničí, amerického kongresu, světových organizací a médií.

Starosta hodlá oslovit i všechny strany zelených po celém světě. Především proto, že právě tyto strany se jednoznačně staví proti výstavbě podobných zařízení.

„Naši zelení jsou už silně namodralí,“ říká Neoral na adresu členů této strany v Česku. „Vymlouvají se na to, že nemohou postupovat proti vládě, aby mohli setrvat v koalici a prosazovat svůj volební program,“ zlobí se starosta.

Dopis novinářům 12. srpna 2007

Obec Trokavec spolu s 35 starosty vyzvala 7. 8. 2007 e-mailově 737 starostů a obcí v okolí Brd, kde má být umístěn americký radar, aby se připojili k dopisům, které jsou v e-mailu níže uvedeny. Po odsouhlasení budou tyto dopisy rozeslány (včetně překladů) členům vlády, jednotlivým poslancům, senátorům, významným osobnostem v ČR i v zahraničí, Kongresu USA, světovým organizacím, stranám zelených a dalším.

Vážené dámy a pánové,

dovolujeme si adresovat Vám a Vaším redakcím originál znění otevřeného dopisu, který byl dne 7. 8. 2007 zaslán čelným představitelům České republiky a jmenovitě též každému z ministrů, poslanců a senátorů. Dopis je podepsán od... starostů z bližšího i vzdálenějšího okolí Brd.

K napsání tohoto otevřeného dopisu nás přiměla neskrývaná arogance malé skupiny politiků, kteří se bez ohledu na slabost mandátu současné vlády snaží všemi prostředky vnutit občanům České republiky hazardní projekt radaru prosazovaný odcházející Bushovou administrativou.

K této formě mezinárodního protestu nás přiměla neochota politiků rozhodovat o strategicky významné záležitosti demokratickým a průhledným způsobem. Tato vláda není schopna pohlížet na občany a voliče jako na rovnoprávné partnery, sám její předseda se prokazatelně dopouští na půdě parlamentu lživých výroků, čímž dává občanům s opovržením najevo jejich druhořadost.

Obracíme se proto jak na zahraniční politiky v rámci našeho euroamerického spojení, tak také na česká a světová média s důvěrou, že v tomto boji za hodnoty pravdy a demokracie nezůstaneme sami. Nedomohli jsme se přece těchto hodnot společně teprve nedávno jen proto, abychom si je opět nechali někým vzít.

Za starosty Jan Neoral, starosta obce Trokavec

V Trokavci dne 12. 8. 2007

PŘEDBĚŽNÉ POSOUZENÍ VLIVU RADIOLOKAČNÍ STANICE EBR (EUROPEAN BASED RADAR) NA ZDRAVOTNÍ STAV POPULACE V OKOLÍ VOJENSKÉHO ÚJEZDU BRDY *(kráceno)*

Stanoviště kóta 718 (zeměpisné souřadnice WGS84: 49:38:06.8, 13:44:52.6)

Ministerstvo obrany ČR

Praha HLAVNÍ HYGIENIK

ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Č.j. 6382-100/2006/DP-3042

V Praze dne 13. srpna 2007

Věc: Předběžné odborné vyjádření k posouzení souladu provozu radiolokační stanice EBR (EUROPEAN BASED RADAR) s českými a evropskými normami.

Oblast ochrany veřejného zdraví pro neionizující záření je v resortu obrany řešena odborným státním dozorem, který provádí hlavní hygienik AČR. Vojenská hygienicko-proti epidemická služba měří úroveň neionizujícího záření v reálných situacích a při konkrétních činnostech AČR a provádí jejich porovnání s platnými normami.

Způsob měření a úrovně limitních hodnot v jednotlivých kmitočtových pásmech jsou stanoveny v nařízení vlády č. 480/2000 Sb. o ochraně zdraví před neionizujícím zářením, které je prováděcím předpisem zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví.

(Pozn. autorů: Následuje několik stran technických údajů o záměru měření vyzařování radaru, které neuvádíme).

Závěr: Z předběžného posouzení vyplývá, že hlavní svazek radiolokátoru za daných podmínek provozu nemůže exponovat obyvatelstvo v okolí EBR, protože jeho poloha fyzikálně tuto expozici neumožňuje. Boční vyzařovací smyčky v případě EBR jsou o 40 dB, tj. 10 000 x slabší než hlavní svazek. Ve vzdálenosti 800 m na úrovni terénu (ochranná zóna) stanice splňuje s velkou rezervou hygienické limity, které jsou dány nařízením vlády č. 480/2000 Sb. o ochraně zdraví před neionizujícím zářením, prováděcím předpisem zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, v jeho platném znění.

Z uvedeného vyplývá, že při dodržení uvedené ochranné zóny a daných podmínek provozu EBR nemůže dojít k expozici obyvatelstva a tím ani k ohrožení jeho zdravotního stavu.

Zpracovali: MUDr. Peter Bednarčík, CSc., Fakulta vojenského zdravotnictví UO Hradec Králové, Ing. Luboš Marek, Ministerstvo obrany ČR, Ing. Zdeněk Komárek, Ústřední vojenský zdravotní ústav Praha, RNDr. Luděk Pekárek, DrSc., Národní referenční laboratoř pro neionizující záření, Státní zdravotní ústav Praha

(Pozn. autorů: Následuje detailní výpočet a tabulky, prokazující neškodnost radaru pro obyvatelstvo, které neuvádíme. Dále 360 obrázků výškových profilů celkem 360 obcí Brd a okolí ve vztahu k pozici radaru.)

Tisková zpráva organizátorů setkání starostů v okolí Brd

(ČTK, 17. srpna 2007, kráceno)

Vládní mluvčí Klvaňa sezval na 22. 8. 2007 do Spáleného Poříčí několik starostů z blízkého okolí místa zamýšlené výstavby amerického radaru.

Tento jeho záměr bereme jako snahu pokračovat v dosavadním systému přesvědčování – jako tomu bylo v Míšově. Svolat vždy jen pár starostů, pak jim oznámit, že bude jednat jen se dvěma, omezit přístup široké veřejnosti. Je to snaha vrazit klín mezi starosty, rozdělit je, narušit jejich jednotu.

Po poradě se starosty Příbrami a Rožmitálu jsme došli k tomuto závěru:

Vyzýváme všechny ostatní starosty obcí, aby se neúčastňovali schůzek, které svolává Tomáš Klvaňa. I my je budeme ignorovat.

Požadujeme jednání s vládními politiky a s odborníky skutečnými, nezávislými, z oboru radiolokace a zdravotních dopadů. Nejvyšší prioritou starostů je přece vést dialog s odborníky a politiky, kteří jsou vybaveni potřebnou zodpovědností.

Na první velké pracovní schůzce starostů v Rožmitále dne 24. 8. 2007, která začíná ve 12.00 hodin v budově kulturního střediska (budova brdského památníku na náměstí), stanoví starostové svůj další postup.

Organizátoři pracovního setkání starostů

Pracovní schůze starostů v Rožmitálu

Jan Neoral, úvodní slovo, Rožmitál 22. srpna 2007

Sešli jsme se, abychom se poradili jak dál.

Organizátoři se dohodli, že hned na počátku dnešního setkání vyhlásí: Dnešní schůzka je první pracovní schůzkou starostů, kteří jsou proti radaru či pro referendum, a chtějí sjednotit postup starostů proti zamýšlené výstavbě radaru.

Společný postup, to bude v příštích jednáních naše síla, síla proti radaru.

Proto na této schůzce neplánujeme diskutovat o tom, jestli je záření radaru bezpečné či nebezpečné, jestli z vlády vymámíme kompenzace. Nechceme diskutovat ani o tom, jestli jsme či nejsme příznivci komunistů nebo ČSSD, za které nás označil pan starosta Hahner. Místní referenda uložila zastupitelstvům, tedy i starostům, že mají podniknout veškerá opatření proti výstavbě radaru. Jsou povinni se závěrem referenda řídit. Jak je možné, že jim za to pan starosta nadává? Naopak, někteří starostové na schůzce s Klvaňou zapomněli na ankety, referendum, na své občany a smlouvali o podmínkách. Klvaňa odjížděl spokojeně s požadavky, konstatovala na závěr televize.

„Starostové, kteří bojkotují jednání jsou pod vlivem pana Neorala,“ uvedl starosta Borovna Josef Loukota. Pane starosto, to je velké ohodnocení mých schopností Harryho Pottera – mávnu a všichni jedou podle mých pokynů. Nemyslíte, že jsou to dospělí a samostatní lidé?

Nechceme se bavit ani o tom, že vše je vlastně jen o balíku peněz, jak řekl pan místostarosta Nerad 23. března na Valdeku.

Je tu vládní taktika: Zatáhnout nás do diskuzí o technických otázkách, o vlivu radaru na zdraví lidí. Tam jsou silní v tom, že nám mohou stále předestírat, že jsme bolševici, komunisté. Přitom oni budou měnit své údaje podle toho, jak se jim to hodí. Postupně nás rozdělí, využijí odpadlíků a obrátí je proti ostatním.

Vezměte si starosty ze středy – zpráva komise o neškodnosti radaru je uklidnila, už neprotestují ani proti kupčení s infrastrukturou. Že se mezitím odhalily některé nepravdy a fenty ve zprávě, že zrazují své vlastní občany, kteří mají jiný názor, že hlavní aktér zprávy byl odhalen jako nevěrohodný, trojnásobný aktivní agent StB, to už je pro ně nepodstatné.

Je čas se vymezit, páni starostové. My přece nemůžeme na jednu stranu jakoby plnit referenda a ankety občanů, a na druhé straně smlouvat podmínky pro umístění radaru.

Já osobně jsem už dříve předpokládal, že se časem najdou lidé, kteří budou hledět z radaru něco vyzískat. V podstatě by tak za pár šupů nakonec vláda dosáhla, že veřejní zástupci obcí prodají své voliče i výsledky místních referend a anket.

Těch devět starostů může tvrdit, že se tam šli dozvědět něco o zdravotních rizicích.

„Radar nebude škodlivý. Navíc jsme chráněni kopečkama,“ řekl například starosta Dobříva pan Kozlík.

Dělají z Vás hlupáky, pánové! MUDr. Bednarčík podotkl, že profil terénu Brd zaručuje útlumy záření. Ukázali vám, že ty kopečky záření odstiňují, přes kopečky signál neprojde do Vaší vesnice. Napadlo vás, co turisté a houbaři, lidi, kteří jsou zrovna na tom

kopečku? Například ve směru na Blatnou – už ve vzdálenosti 3 km je paprsek nebezpečně blízko vrcholu kopce.

Pan Pekárek v komisi řekl, že lze i zaměřit paprsek přímo na nejbližší vesnici, nic se nestane, je to jako vysílač pro mobily. Šéf protiraketové obrany USA generál Obering uvedl v Parlamentu ČR 23. 4. 2007, že paprsek může velmi vážně ohrozit člověka až na 8 km.

Podle spoluautora zdravotní studie Petera Bednarčíka se starostové obcí z Brd mohou zúčastnit všech následujících měření radarové stanice, ať hygienických nebo technických. Pokud bude instalován lokátor, tak se všechny teoretické výpočty reálně a opakovaně proměří. Chápete to už? Až bude instalován – o nic jiného nejde.

Nakonec nebude vůbec rozhodující, že to zařízení je z logického hlediska nesmysl, že nic neochrání a že je v podstatě pro Česko a jeho obyvatele hrozbou. Obdivuju tu naivitu, s jakou se tito starostové dali od lobbistů nachytat na barevné obrázky.

Uvědomme si, že tady vůbec nejde o záření či kompenzace, ale o politický problém. Dosavadní rovnováha velmocí by tím byla zlikvidována, vedlo by to k novým závodům ve zbrojení. Vláda vystavuje obyvatelstvo nebezpečí prvního úderu při případném vojenském konfliktu. Už je na čase, abychom si to důrazně připomněli a nenechali se pořád odvádět Klvaňou tam, kde nás chce mít – a středa dokazuje, že se mu to daří.

Zdravotní hledisko, to, zda radar září okolo sebe v takové a takové míře a na jakou vzdálenost – není podstatné, dokud tu nebude stát a nezměří se to, stejně to nelze přesně definovat.

Hlavním problémem je například to, jak to definoval ing. S. Kaucký, dřívější analytik MO, a jak se táží rozumní politici a významné osobnosti:

Přispěje radar k obraně Evropy? Ne.

K čemu je takový radar v České republice? Na nic.

Jaká rizika by přinesl, kdyby tu byl? Obrovská.

LIGA STAROSTŮ PROTI RADARU

ZAKLADATELSKÁ LISTINA

Ligy starostů obcí nesouhlasících s umístěním americké radarové základny v České republice

My, níže podepsaní starostové obcí, touto listinou zakládáme Ligu starostů obcí nesouhlasících s umístěním americké radarové základny v České republice.

K tomuto kroku nás vede celá řada skutečností. Zejména ochrana zájmů občanů našich obcí.

Členem ligy se stává každý starosta obce, který svým podpisem vyjádří souhlas s touto zakladatelskou listinou.

Sympatizantem ligy se stává každý občan České republiky, který svým podpisem vyjádří shodný postoj jako členové ligy.

Dne 22. srpna 2007 na ustavujícím zasedání Ligy starostů proti radaru podepsali prohlášení starostové těchto obcí:

- 1) MVDr. Josef Řihák, město Příbram
- 2) Ing. Pavel Nekl, Milín
- 3) Jan Neoral, Trokavec
- 4) Jitka Říhová, Láz
- 5) RSDr. Josef Hála, městys Jince
- 6) Ing. Josef Vondrášek, město Rožmitál pod Třemšínem
- 7) Miroslav Leitemann, Nepomuk
- 8) Ladislav Turek, Bohutín
- 9) Josef Karas, Obecnice
- 10) Stanislav Sláma, Drahlín
- 11) Josef Škvára, Sádek
- 12) Vladimír Drmla, Lhota u Příbrami
- 13) Jan Kohout, Křešín
- 14) Libor Štorkán, Felbabka
- 15) Josef Hrubý, Zaječov
- 16) Jiří Chvojka, Chaloupky
- 17) Ing. Ladislav Stelšovský, Podluhy
- 18) Bohumír Vítek, Volenice
- 19) Karel Daniel, Vševely
- 20) Karel Dražan, Bezděkov pod Třemšínem
- 21) Gabriel Synek, Sedlice
- 22) Pavel Hutr, Věšín
- 23) Tomáš Čížek, Chrást
- 24) Karel Palivec, Předměstí
- 25) Stanislav Kramosil, Hvozdčany
- 26) Zdeněk Vrbka, Bratkovice
- 27) Jiří Prokeš, Hluboš
- 28) Radek Walter, Tochovice
- 29) Václav Koubík, Hůrky
- 30) Lubomír Fiala, Víska

Prohlášení v dalších dnech podepsali:

- 31) Ing. Pavel Hrubý, Míšov
- 32) Julius Rusňák, Těně
- 33) Miloslav Suchý, Skořice
- 34) Ing. Josef Stehlík, Vranovice
- 35) Jana Krajmerová, město Březnice
- 36) Petr Halada, Kamýk nad Vltavou
- 37) Václav Hudec, Štítov

Radar rozkmořil starosty, zdraví prý neohrozí

(Deník.cz, 22. srpna 2007, kráceno)

Rozkol vyvolala mezi představiteli obcí Brdská radarová základna, která má stát nedaleko Míšova na Plzeňsku.

Jen šestnáct z nich se totiž mohlo zúčastnit jednání ve Spáleném Poříčí na Plzeňsku. Tam nakonec dorazilo devět starostů či místostarostů a dostali od vlády studii, která tvrdí, že radarová základna lidské zdraví ohrožovat nebude.

Podle starostů byla schůzka užitečná

Karel Hutr, Příbramský deník, 24. srpna 2007, kráceno

Po skončení schůze dávali starostové najevo svoji spokojenost. „Přijel jsem si pro informace, které jsem obdržel. Jsem spokojený. Jako starosta jsem povinen účastnit se těchto jednání. Neschvaluji však přístup ostatních starostů, kteří ani nepřijedou,“ vysvětlil starosta Hrádku Jan Perlík.

„Dostali jsme materiály a pan Klvaňa s námi jednal na úrovni,“ sdělil starosta Borovna. „Jsem rád, že je tu po dlouhé době studie, která potvrzuje, že radar nemá na naše zdraví vliv. O věcech radaru je nutné mluvit nepřetržitě. A dalším jednáním se rozhodně nebráníme,“ uzavřel starosta Spáleného Poříčí Pavel Čížek.

Opakného názoru jsou starostové, kteří odmítli jednat s Klvaňou a do Spáleného Poříčí proto nepřijeli. Jan Neoral považuje předběžnou studii vypracovanou především odborníky z armády za pokračování masáže ze strany vlády. Starosta Skořic si stěžuje, že mu stále chybí doslovný překlad studie americké Agentury protiraketové obrany. „Dosud ji nikdo, jak bylo slíbeno, nedodal,“ posteskl si starosta Skořic Miloslav Suchý, který už nevěří, že překlad někdy bude k dispozici.

Varovná (a opomíjená) data amerických studií

Štěpán Kotrba, Britské listy, 24. srpna 2007

Otázka čtenáře: „Jaký bude výkon radaru? Vadilo by Vám ho mít u svého domu?“

Odpověď (doc. RNDr. Luděk Pekárek, CSc., z Národní referenční laboratoře pro neionizující záření Státního zdravotního ústavu v Praze): „V případě, že se tu vůbec postaví, bude maximální výkon radaru 170 kW. U svého domu ho nikdo mít nebude a nic takového se neplánuje.“

REAKCE: „ŠOK“ – Agentura pro uvádění vládních informací o radaru na pravou míru: To je zajímavé, ale české vládní zdroje na serveru www.radarbrdy.cz i americká studie GMD EIS říkají úplně něco jiného, než důchodce (*Pekárek*), co je odborníkem na veškeré záření. Technická specifikace, kterou zveřejnila Topolánkova vláda formou „otázek a odpovědí“ pro blbé, praví, že příkon samotného radaru bude 1,2 MW, příkon celé základny pak asi 4 MW. Hodnota 170 kW se bez záruky uvádí pouze pro střední efektivní výkon prototypu na atolu Kwajalein v základním provedení z doby, kdy byl instalován – v roce 1998.

Ale ani údaj české vládní propagandy, i když popírá Pekárkovu větu, neodpovídá oficiálním americkým zdrojům, vytvářeným pro potřeby americké vlády i veřejnosti. *Draft Environmental Impact Statement BMDO* z roku 2003 uvádí, že pro ovládání a napájení radaru SBX (obdoba GBR-P, pouze na námořní platformě) je třeba devíti 3,64 MW generátorů žeroucích 54 800 litrů nafty denně a dávající 21,8 MW, přičemž pouze dva z nich jsou pro pohon plavidla (7 MW). Pro samotný radar SBX, pro komunikační antény pro soustavu řídicího a komunikačního centra GBMC3 a vysílací a přijímací antény stanice COMSATCOM je třeba 12,8 MW, pro přehledový radar TPS-X je třeba příkon 1,5 MW. (*GroundBased Midcourse Defense – GMD Extended Test Range Final Environmental Impact Statement-EIS*, July 2003, <http://www.mda.mil/>).

Podle vládní propagandy na serveru RadarBrdy.cz budou zóny zákazu pohybu osob v okolí objektu 500 m, bezletová zóna pro veškerá letadla 4,5 km, bezletová zóna pro nechráněné osoby (rogalo, ultralehké letouny apod.) 8,6 km, bezletová zóna pro letadla přepravující výbušný materiál el. roznětkami 13,5 km.

Draft Environmental Impact Statement BMDO z roku 2003 ovšem uvádí, že podle *DD Form 1494-Electromagnetic Radiation/Electromagnetic Interference* bude zdroj EMR záření několik – a to nejen v pásmu x, ale i na kmitočtu 20 GHz, a i ochranných pásem bude několik – a jejich hodnoty se zásadně liší, navíc jsou platné pro průměrnou intenzitu pole. Ochranné pásmo pro nerušený provoz komerčních komunikací a komerční elektroniky bude o poloměru 22,4 kilometrů, bezletová zóna pro civilní letadla bude mít poloměr 19 kilometrů (průměrná intenzita pole, polokoule o průměru 38 km – pro publikaci do leteckých tabulek FAA), pro vojenská letadla 3,4 km, riziko výbuchu elektroexplozivních zařízení na zemi i ve vzduchu (airbagy automobilů, pyropatrony vystřelovacích sedaček pilotů, odpalovače raket zavěšených na křídle letadla, pyrotechnické palníky a elektrické roznětky) bude už ve vzdálenosti 7,5 km, pro laloky platí hodnota 1,6 km; rušení vojenské komunikace a vojenské elektroniky má okruh o poloměru 7,1 km; elektroexplozivní zařízení se nesmí ani přepravovat v okruhu o poloměru 2,3 km; „Hazard area“ a zákaz vstupu i chráněného personálu je v okruhu o poloměru 150 m od radaru. (*GMD ETR Final EIS*, <http://www.mda.mil/>)

(Pozn. aut.: Vládní zdravotní komise ve své zprávě o neškodnosti radaru uvádí jako maximální výkon radaru 170 kW/h. Je opravdu s podivem, jak tvrdošijně na tomto údaji komise trvá, přestože sami Američané ve svých studiích a na oficiálních webech uveřejňují naprosto jiná data.)

Přes 30 starostů stvrdilo svůj odpor proti radaru

Kateřina Perknerová, Deník.cz, 24. srpna 2007

Více než třicítka starostů, kteří brojí proti umístění amerického radaru v Brdech, se dnes sjela do Rožmitálu pod Třemšínem, aby většina z nich vstoupila do Svazku obcí (Ligy starostů) proti radaru. Od 12 hodin jednali o společném postupu proti základně. Do Rožmitálu přijeli i někteří zástupci obcí z Plzeňského kraje, kteří ve středu sdělili vládnímu koordinátorovi Tomášovi Klvaňovi požadavek na kompenzaci za to, že je rozvoj podbrdských obcí omezen přítomností vojenského újezdu.

*Starostové podepisují zakládací listinu
Ligy starostů proti radaru*

Dnešní schůzka byla v režii trokaveckého starosty Jana Neorala a starosty Příbrami Josefa Řiháka. Základní listinu volného svazku podepsalo 31 starostů ze 34 přítomných. Z toho je 27 zástupců středočeských obcí. Nepodepsali ji starostové Strašic, Spáleného Poříčí a Hrádku. Nesouhlas se vstupem do svazku odůvodnili tím, že k tomu nemají mandát.

„Je čas se vymezit, pánové,“ řekl Jan Neoral na adresu zástupců obcí, kteří jednali s Klvaňou o kompenzacích. Trokavecký starosta také seznámil přítomné s posudkem o vlivu radaru na zdraví obyvatel a studii, kte-

rou zveřejnila ve středu vláda, označil za zkreslující. „Lžou vám a už v květnu řekl velitel americké protiraketové obrany Henry Obering, že paprsek radaru do osmi kilometrů zabíjí,“ tvrdil na setkání Neoral.

Jiří Hahner, starosta Strašic uvedl, že s radarem problémy nemá. „Máme stanovisko hlavního hygienika a ten říká, že radar neškodí. Jemu věřím,“ řekl Hahner.

„Na pracovním setkání příští týden v Příbrami budeme formulovat svoje požadavky pro zasedání vlády, které bude 5. září ve Spáleném Poříčí,“ řekl starosta Příbrami Řihák. Ten spolu s Neoralem věří, že do svazku přistoupí další obce. Je prý celkem 64 obcí, jejichž starostové už nabídli spolupráci poté, co Neoral oslovil celkem 737 měst a obcí v republice. Připraveny jsou dopisy pro senátory v USA a strany zelených v Evropě.

Organizační výbor nově založeného svazku tvoří starostové Jinců, Rožmitálu a Trokavce. Příbramský starosta byl určen koordinátorem svazku. Všichni připouštějí, že Klvaňovi se ve středu podařilo starosty rozdělit. „My ale radar za pár šupů nevyměníme,“ prohlásil Neoral s tím, že někteří starostové zapomněli ve Spáleném Poříčí na to, co si žádali občané v anketách, případně v referendech.

„Klvaňa nás chtěl rozdělit, a to se mu začíná dařit. Jenomže nezapomeňte na to, že před časem prohlásil, že kompenzací není třeba. Pak ve středu řekne, že požadavky na kompenzace projedná s vládou,“ dodal Neoral.

„Mrzelo mě, když se objevily zprávy, že starostové vymění radar za pochybné peníze. Ne všichni, my na tuto hru nepřistoupíme. Jestli chce někdo chudému regionu pomoci, ať to udělá. Nemůže to ale slibovat Klvaňa. To není v jeho kompetencích,“ řekl Deníku Řihák.

Na jednání byl také Jan Žížka ze skupiny signatářů (Pro referendum), která je pro to, aby o případném umístění radaru rozhodli lidé v referendu. Ten vyřídil pozdrav od Marty Kubišové, která starostům vzkazuje, aby neměli strach vyjádřit svůj názor a dokázali se správně rozhodnout.

Greenpeace tvrdě bojují proti radaru

Karel Hutr, Příbramský deník, 27. srpna 2007

Odpůrci umístění americké radarové základny v Brdech rozjíždějí protestní akce a kampaně naplno. V sobotu na dvě stovky odpůrců prošly vojenským újezdem s hesly proti umístění radaru v Brdech. Byl mezi nimi i starosta Jinců Josef Hála.

V úterý od 18 hodin zvou členové hnutí Greenpeace občany k veřejné diskuzi do malého sálu bývalého okresního úřadu v Příbrami. Zástupci hnutí budou s lidmi diskutovat o plánovaném umístění americké radarové základny v České republice. Při této příležitosti nabízí k podpisu výzvu, v níž žádají členy amerického kongresu, aby přehodnotili své stanovisko k projektu protiraketové obrany v Evropě. Zároveň na ně apeluje, aby zodpověděli některé zásadní otázky, na něž česká ani americká vláda dosud nedaly odpověď.

„V každém městě, kam zavítáme, budeme mít informační stánek, kde lidi seznámíme s našim stanoviskem k americkému radaru i s prací Greenpeace vůbec. Nabídneme také k podpisu výzvu, kterou zašleme americkému kongresu,“ řekl Martin Kloubek z Greenpeace.

O dalším postupu v boji proti umístění americké radarové základny v Brdech má už ve středu v Příbrami jednat 31 starostů obcí, které spojily síly ve volný svazek. Z toho je 27 obcí ze Středočeského kraje. Základní listinu volného seskupení starostů obcí nepodepsali zástupci obcí Spálené Poříčí, Mirošova a Hrádku z Plzeňského kraje, kteří rovněž na setkání, které se uskutečnilo v pátek v Rožmitále, dorazili. V úterý má na radnici přijet trokavecký starosta Jan Neoral, aby si společně s příbramským starostou upřesnili program středovní schůzky.

Starosta Trokavce Jan Neoral v Londýně o základně

Karel Hutr, Příbramský deník, 1. září 2007, kráceno

Jan Neoral se dnes zúčastní na londýnské univerzitě konference s názvem „Národní protiraketová obrana USA – směrem k nové studené válce?“

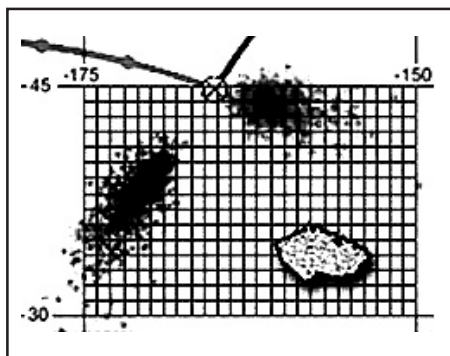
Pořádá ji světoznámá britská organizace Campaign for Nuclear Disarmament. „Na konferenci v Londýně jsem byl pozván. A chtěli by slyšet především, jak tady v ČR bojujeme proti základně a hlavně, proč odmítl radar Trokavec a jak se ostatním starostům daří proti radaru v Brdech bojovat,“ řekl nám Neoral před odletem na týdenní dovolenou do Anglie s tím, že si cestu pochopitelně hradí ze své vlastní kapsy.

Podle amerických údajů zamoří úlomky střetu antirakety s hlavicí tisíce kilometrů čtverečních

Štěpán Kotrba, Britské listy, 3. září 2007

Podle amerických údajů zamoří úlomky střetu antirakety s hlavicí tisíce kilometrů čtverečních.

Jednou z věcí, které českým občanům zatajuje „jejich“ žoldácká vláda i jejich politici, je simulace střetu EKV (Exoatmospheric Kill Vehicle) americké antirakety a nepřátelské hlavičky.

*Rozptyl troska po srážce rakety
a protirakety
– data z webu americké MDA*

Přitom tyto simulace existují a ty, které byly plánovány pro Pacifik, jsou naváděny radarem GBR-P na atolu Kwajalein, zamoří tisíce kilometrů čtverečních oceánu.

Střet EKV o váze 110 kg, letící 25 Mach a rakety, vážící 884 kg, letící 5–8 Mach, to vše na hranicích atmosféry, nemůže zůstat bez následků. Trosky letí dvěma směry ještě hodně dlouho různým směrem, rozpadnou se na kusy, dopadnou v širokém okruhu. Každý kus pozůstatků bude mít vlastní směr i kinetickou energii jako funkci hmoty a rychlosti kolize a síly a směru výbuchu.

Neshoří v atmosféře, jak se snaží namluvit brdským občanům i televizním divákům vojáci a politici. Těžký a přitom rychlý kus pozůstatku bude mít více kinetické energie než menší, pomalejší kus pozůstatku. Odpor vzduchu, obzvláště vítr, má pak velký vliv na místo dopadu.

Nedej Bůh, aby část z nich byla radioaktivní.

Ale to budou všechny, mají-li být ony hrozby „darebáckých států“, kterými vyhrožují Američané, reálné.

Pro své občany americká armáda popsala scénáře dopadu zbytků střel do Tichého oceánu v roce 2001 přesně – i s mapami a vysvětlivkami a zdůrazněním, že testy neohrozí letové trasy. Pro scénáře atomové války nad Evropou Američané i čeští generálové mlčí. A vědí proč.

Místo dopadu troska (v případě sestřelení jaderné rakety radioaktivní) totiž měří 12x10 stupňů. Česká republika se vejde do tohoto prostoru dvakrát...

Fotogenický a populární senátor Töpfer či vládní propagátor radaru Klvaňa by řekli – nutná daň za obranu demokracie...

Vláda vybrala propagátora radaru

(Deník.cz, 4. září 2007, kráceno)

Vláda dnes vybrala PR agenturu, která by jí měla pomoci s informační kampaní o radarové základně USA. Ta by měla být umístěna v brdském Míšově.

Z pěti uchazečů se rozhodla pro firmu AMI Communication. Bude se podílet na organizování turné po Česku s besedami, komunikaci s novináři i vydání osvětové publikace.

Podle mluvčího pro radar Tomáše Klvani by její honorář měl činit 1,7 milionu korun z celkových patnácti milionů, které hodlá Topolánkuv kabinet na kampaň vyčlenit.

Zvládli finančníky i pivaře, teď poradí vládě s radarem

(iDnes, 4. září 2007, kráceno)

Tomáš Klvaňa už nebude na přesvědčování veřejnosti o potřebnosti radaru v Brdech sám. Od vlády by profesionální „píaristé“ měli dostat do dvou milionů. Celkový rozpočet na kampaň podle Klvani není ještě hotov, měl by se ale pohybovat mezi 12 až 15 miliony korun.

„Odbornost a nezávislost“ závislé vládní komise

Tisková zpráva Greenpeace k uvedené zprávě vládní komise

Britské listy, 5. září 2007 (kráceno)

Podstatnější chybou studie však je, že údaj pro posouzení možných zdravotních dopadů klíčový, tj. maximální výkon radaru, je například v rozporu i s hodnotou uváděnou na oficiální stránce <http://www.radarbrdy.cz> (oficiální stránka MO ČR, pozn. aut.).

Střední efektivní výkon radaru (celá řada zdrojů se shoduje na 170 kW) označuje za výkon maximální; nepočítá tedy vůbec s výkonem zařízení v impulsním režimu, který podle oficiálního vládního materiálu dosahuje řádově vyšších hodnot. Veškeré další výpočty provedené týmem zpracovávajícím studii tedy trpí systematickou chybou a jsou s ohledem na existenci impulsního režimu radiolokátoru hrubě podhodnocené.

Odborníci zdůraznili, že se ani zdaleka nejedná o nějaký paprsek, ale o široké spektrum nejen bočního, ale i dopředného parazitního vyzařování s předem nevypočitatelným dosahem a nebezpečností – právě proto, že naše vláda technické údaje radaru nezná, či je tají. Američané ovšem možnost tohoto nepotlačitelného vyzařování na webech připouštějí.

(Viz MDA Table 4.3.4.7-1: Distances Required to Prevent High Power Effects from the XBR to Communications-Electronics Equipment, www.mda.mil/mdalink/pdf/fchap4c.pdf.)

A pokud vůbec komise připustí možnost parazitního vyzařování radaru, pak vypočítává hustotu jeho pole (ve watech na metr čtvereční) v různých přesně daných vzdálenostech od radaru a tuto hustotu stanovuje s *přesností na 5 (!!!) desetinných míst!*, přičemž „je až zarážející, že autoři práce uvádějí ve všech částech chybně jednotku u tak zásadní veličiny, jako je hustota výkonu elektromagnetické energie resp. zářivého toku neionizujícího záření. Z uvedeného plyne, že autoři textu zřejmě nechápou fyzikální smysl této veličiny.“ (Profesor dr. ing. Zbyněk Raida, vedoucí Ústavu radioelektroniky Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT Brno.)

A podobných hloupostí je tam více – pomocí obrázků profilu terénu například zpráva dokazuje, že se do okolních obcí „záření nedostane, protože se zastaví o okolní kopce, které jsou vyšší.“ Že na oněch kopcích mohou být milenci, turisté, cyklisté, houbaři,

zvěř, hajní, dřevorubci – to už nezmínili. Bohužel i pár starostů pak nad obrázky projevílo uspokojení, že „radar není škodlivý – a navíc jsme chráněni kopečkama”.

Tyto zprávy vládní zdravotní komise a její závěry o naprosté neškodnosti amerického radaru na zdraví občanů začaly být předkládány veřejnosti od 13. srpna 2007 – přičemž 12. června 2008 poslal vicepremiér Martin Bursík v odpovědi na interpelaci poslanci Koníčkovi písemné vyjádření, že „v současné době stále nejsou blíže známé technické parametry amerického radaru... z tohoto důvodu není možné určit technické limity ani případné dopady na živou přírodu.“(!)

Z toho plyne, že celá zpráva vládní zdravotní komise byla prostě vymyšlena a upravena tak, aby budila zdání vědecké analýzy. Jinými slovy, byl to vědomý podvod na občanech a hazard s jejich zdravím a životy.

Rovněž druhá studie, tedy ta od národní referenční laboratoře, v níž jsou i výsledky měření z atolu Kwajalein, kritice neušla. Ministerstvo obrany tvrdí, že výsledky předběžného posouzení se podařilo potvrdit právě měřením na Kwajaleinu, kde byly podle MO zjištěny parametry dokonce nižší, než jaké byly uvedeny v srpnovém předběžném hodnocení. Zbyněk Raida to ale vidí jinak: „Na šíření elektromagnetických vln, na jejich intenzitu v okolí má velký vliv profil terénu, zástavba a další věci, protože vlny se od překážek odrážejí, ohýbají se, a potom se vzájemně skládají, takže mám pochybnosti o tom, zda jsou výsledky měření provedené na nějakém ostrově aplikovatelné na situaci, která je v ČR.“ Podobně skeptický k vládní zprávě je i pplk. v. v. doc. ing. Milan Hlobil, bývalý profesor Vojenské akademie v Brně, který celý život pracoval v oblasti radiolokace.

Hlobil například uvádí, že její autoři vůbec nepočítají s odrazy energie hlavního svazku a neoprávněně bagatelizují vliv atmosférických vlnovodných kanálů – v případě tohoto meteorologického jevu se totiž může elektromagnetická energie šířit na velké vzdálenosti jen s velmi malým útlumem. Milan Hlobil přidává i další výtky a dochází k závěru, že dokument národní referenční laboratoře se problematiky ochrany zdraví občanů nedotýká ani z 25 % a její přístup je z hlediska teorie radiolokace nekorektní.

Tento fakt ještě nedokazuje, že radar by byl zdravotně závadný. Dokazuje však, že strana obhajující (resp. prosazující) americkou základnu operuje s diletantskými argumenty a je vlastně komisí amatérů.

Radar se posouvat nebude

(Deník.cz, 5. září 2007)

Požadavek starosty Spáleného Poříčí Pavla Čížka i představitelů dalších podbrdských obcí na posunutí plánované radarové základny více do vojenského prostoru v Brdech smetla vláda na svém středečním výjezdním zasedání ze stolu.

„To je vyřešená věc, posouvat se nebude,“ sdělil nekompromisně novinářům na následné tiskové konferenci předseda vlády Mirek Topolánek. Radar by tak měl s konečnou platností stát asi dva kilometry od jihopluzeňského Míšova.

S „dobrodružně přijatelným“ a směšným návrhem na posunutí radaru z vyhlédnutého místa u Míšova asi o 4 km hlouběji do prostoru Brd přišel také starosta Rokycan ing. Baloun (ODS), ale tento návrh mnozí občané nebrali vážně, spíše je utvrdil přesvědčení, že vedení města se snaží vyhnout veřejnému prohlášení, zda souhlasí či nesouhlasí s výstavbou radaru. A tak se to nakonec ponechalo na rozhodnutí vlády.

Debata o radaru: starostové jednat nechtějí

Vlasta Parkanová, Mladá fronta Dnes, 5. září 2007

Část starostů obcí v Podbrdí se nedávno sešla, aby ustavila Svaz obcí proti radaru (*Jde o Ligu starostů proti radaru, paní ministryně se plete, pozn. aut.*). Nejprve ze svého středu starostové vyloučili několik kádrově nespolehlivých soudruhů a pak se usnesli, že o radaru se už nebudou bavit s vládním zmocněncem pro radar – ať prý politici přijedou sami.

Dobrá, chtělo by se říci. Politici tu jsou přece od toho, aby lidem vysvětlovali své záměry. Jenže jakákoli diskuse má smysl pouze tehdy, když diskutovat chtějí obě strany. Pokud si někdo pouze vymýšlí, pouští do světa poplašné zprávy a na jakékoli argumenty protistrany reaguje hysterickým křikem, nelze s ním racionální rozhovor vést.

Starosta Trokavce Jan Neoral je takovým člověkem. Od politiků, jak sám říká, čeká jedině: omluvu a ujištění, že radar nebude. Pokud s ním ostatní starostové chtějí postupovat společně za každou cenu, pak nezbyvá než konstatovat, že si tím cestu k dialogu zavírají. Nikoli naopak, jak se možná domnívají.

V polovině srpna dokončili odborníci z Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v čele s hlavním hygienikem české armády předběžný posudek o vlivu radaru na zdraví. Trokavecký starosta se s ním vypořádal po svém: označil jej za zkreslující a lživý. Jako důkaz použil údajné tvrzení velitele americké protiraketové obrany Henryho Obe- ringa, že paprsek radaru údajně do osmi kilometrů zabíjí.

Podobné nesmysly, které z úst generála Oberinga nikdy nezazněly a ani zaznít nemohly, protože jsou naprosto nepravdivé, fabuluje pan Neoral zcela běžně, aniž by se přitom jakkoli zajímal o realitu.

V této souvislosti je docela příznačné, že starostové sdružení okolo něj na jednu stranu žádají informace, na druhou stranu se odmítají bavit s člověkem, kterého vláda ustavila k tomu, aby jim je poskytoval. Od samého počátku diskusí o umístění radaru v Brdech

*Ze zasedání vlády na zámku ve Spáleném Poříčí
poblíž VÚ Brdy*

jsem dbala na to, aby starostové okolních obcí byli o všem informováni. Pravidelnou agendou jednoho z mých náměstků a příslušných vojenských odborníků se staly výjezdy do Brd a besedy v přilehlých obcích. Od února Brdsko navštívilo více než 22 delegací, mezi jejichž členy jsem byla já, pan premiér, ministr zahraničí, naši i američtí experti... Všechny delegace předávaly informace, diskutovaly s občany, starosty i zastupiteli. Kdo křičí, že nemá informace, ten prostě odmítá naslouchat.

Na druhou stranu možná právě tahle vstřícnost vnesla do našeho vztahu s některými starosty základní nedorozumění. To, co jim nabízíme, není spolurozhodování o tom, zda radar ano, či ne, ale záruky, že pokud o jeho výstavbě bude rozhodnuto, jeho provoz nebude poškozovat zdraví obyvatel ani přírodu v okolí. A protože je zjevné, že region je infrastrukturně zanedbaný, je vláda ochotna diskutovat i o pomoci ve formě investic, které přispějí ke zlepšení života lidí v oblasti.

Jeden ze starostů zúčastněných na ustavující schůzce Ligy obcí (správně Ligy starostů proti radaru, pozn. aut.) do médií poznamenal, že mu jde hlavně o to, aby konečně dostal nějaké informace od vlády, k čemu to zařízení opravdu bude a zda z něj vyplývá nějaké nebezpečí.

Chci ho ujistit, že tyto informace jsme obcím v okolí uvažovaného umístění radaru poskytli mnohokrát a nepochybně je ještě mnohokrát doplníme. Při posuzování možného vlivu radaru na zdraví obyvatel nechceme vycházet jen z teoretických dat.

Předběžným posudkem proto nic nekončí. Již koncem září odjede na Marshallovy ostrovy tým odborníků, aby zde provedl objektivní měření radaru za plného provozu, na jehož základě pak bude vyhotovena další zdravotní studie. K dispozici bude všem starostům i dalším zájemcům. Zmíněného starostu však musím varovat, že případný zájem o tyto informace by mohl vést k jeho vyloučení z ligy pana Neorala, který nemilosrdně trestá každého, kdo chce vést rozumný dialog.

(Autorka je ministryně obrany vlády ČR.)

Jednání o radaru ve Strašicích se zvrhlo ve spor, kdo smí být v sále (*Aktuálně.cz, 13. září 2007*)

Setkání asi padesáti starostů se zástupci ministerstva obrany kvůli zamýšlenému umístění radaru americké raketové základny v Brdech se zvrhlo v tahanici o to, kdo může a nemůže být v sále přítomen.

Téměř polovina z padesáti starostů opustila hned zkraje jednání, protože organizátoři (schůzi překvapivě předsedal starosta Němčovic pan Ferschmann z ODS, pozn. aut.) odmítli do sálu bývalého posádkového domu armády ve Strašicích na Rokycansku vpustit novináře.

„Žijeme v demokratické zemi. Nevím, proč novináři nemají na jednání přístup,“ říkal při odchodu ze sálu Jan Neoral, starosta Trokavce a jeden z hlavních iniciátorů vzniku Ligy starostů proti radaru.

Strašický starosta Jiří Hahner, který setkání zorganizoval, uvedl, že vyhověl žádosti ministerstva obrany. Ministryně Vlasta Parkanová to však odmítla. Uvedla, že to byli sami

starostové, kteří si přáli, aby novináři neměli na první část rokování přístup.

„Hned na počátku jsme chtěli o přítomnosti novinářů hlasovat, ale nebylo nám to umožněno,“ řekl podle Českých novin příbramský starosta Josef Řihák, jeden z těch, který z jednání odešel.

Starosty překvapilo i to, jak se u vchodu přísně ověřovala totožnost. Museli předložit občanský průkaz i legitimaci starosty. Hovořili o tom, že podobnou lustraci od roku 1989 nezažili.

„Musel jsem se vysvléknout téměř do trenýrek,“ uvedl s nadsázkou starosta Rožmitálu Josef Vondrášek. Ze sálu odešli především středočeští starostové, kteří plánovanou výstavbu americké radarové základny striktně odmítají.

Přibližně po hodině se dveře do sálu otevřely i pro novináře.

Starostové před jednáním ve Strašicích, zleva Josef Hála, Jan Neoral a Josef Řihák

Francie a Rakousko – politici proti radaru

(Novinky.cz, 18. září 2007)

Francouzský ministr zahraničí Bernard Kouchner v úterý v Moskvě řekl, že radar amerického protiraketového systému v České republice a základna v Polsku mohou být pro Rusko hrozbou. Uvedl to po setkání se svým ruským protějškem Sergejem Lavrovem.

„Diskutoval jsem o této otázce s Lavrovem. Myslím, že Američané naschvál navrhli České republice a Polsku vytvořit systém protiraketové obrany, aby pohrozili Rusku. Souhlasím s Lavrovem, že je to hrozba,“ prohlásil Kouchner v rozhovoru pro rozhlasovou stanici Echo Moskvy.

Koucher se tak postavil po bok rakouského ministra obrany Norberta Darabose, který obvinil USA, že nebezpečí raketových útoků z Íránu pouze předstírají, aby odůvodnily snahu vybudovat ve střední Evropě raketový štít. Základna je podle něj provokací. Rakousko však není na rozdíl od Francie členem NATO. Zatím žádný alianční stát tak ostře americké plány nekritizoval.

V Březnici se sejdou odpůrci radaru

(Příbramský deník, 20. října 2007)

Mezinárodní konferenci podpořil kromě dalších i starosta japonské Hirošimy Tadaoši Akiba, který do Březnice posílá svého zástupce.

Do Březnice se v sobotu chystají možná stovky odpůrců rozšiřování amerických základen v Evropě. Nebude mezi nimi chybět Liga starostů proti radaru, iniciativa Ne základnám nebo kampaň Evropa pro mír.

V kulturním domě v Březnici se tak v dopoledních hodinách sejdou nejenom starostové podbrdských obcí, kteří bojují proti umístění radarové základny v Brdech, ale i jejich kolegové z Velké Británie, Španělska, Itálie, Francie, Německa, Švédska, Portugalska, Rakouska a v neposlední řadě ze Švýcarska.

„Smyslem konference je vyjádření solidarity s podbrdskými starosty a vzájemná výměna zkušeností v boji proti nukleárnímu zbrojení a rozšiřování vojenských základen v evropských státech, jejichž vlády ignorují názor většiny obyvatel své země,“ shodují se pořadatelé konference na tom, proč spojili síly. Setkání začíná od 10.30 hodin a je otevřeno veřejnosti.

V Březnici se tuto sobotu uskuteční mezinárodní setkání v rámci kampaně Evropa pro mír. Na jeho přípravě spolupracuje, jak uvedla jedna z organizátorek kampaně Dana Feminová, iniciativa Ne základnám. Právě to ale může být pro některé starosty, jakkoli se řadí k odpůrcům radaru, problém. Například zmíněná iniciativa se pro shánění podpisů pod petici pro celostátní referendum k zamýšlené základně neváhala spojit i se zakázanými mladými komunisty.

„Ať si všechny strany nechají své fangličky a stranické záležitosti doma,“ tak lze parafrázovat vyjádření představitelů některých obcí. Těm vadí, že se problém politizuje. Starosta Štítova Václav Hudec, ačkoli lidé v místním referendu vyjádřili nesouhlas s umístěním základny, kvůli tomu zatím váhal se svým vstupem do Ligy starostů proti radaru. „Vstoupím do ní, ale s výhradou, aby se do ní a do jejích aktivit necpaly strany a spolky s politickým pozadím. Starostové malých obcí jsou obyčejní lidé, kteří dělají práci za hubičku,“ sdělil Hudec s tím, že pokud se do popředí některých aktivit stavějí jakékoli strany, nebudí to v něm důvěru.

Také podle Miloslava Suchého ze Skořic, který už do ligy podle jeho slov sám za sebe vstoupil, je žádoucí, aby politické strany v organizování odporu proti zamýšlené základně nehrály žádnou roli.

Podle Jana Neorala, starosty Trokavce, který se jako první v místním referendu postavil vůči výstavbě základny v blízkosti obce, účast na odporu podle politického smýšlení zakázat nelze. „To by také nebylo demokratické. Stranictví nerozlišuji, ale jsem proti tomu, aby na manifestace chodili lidé s prapory se srpy a kladivy. Ať s tím nespojují svoji ideologii,“ doporučil Neoral s tím, že zásadní je problém případného umístění radaru v Brdech vůbec.

Právě Trokavec a Jince už přistoupily do mezinárodní organizace Starostové za mír. Také její představitelé vedle mnoha dalších už potvrdili účast na setkání v Březnici. „Přestože drtivá většina občanů ČR odmítá, abychom se stali hostitelskou zemí vojenské základny v rámci Národního protiraketového systému USA, vlády obou zemí neberou na názory občanů žádný ohled a vedou tuto planetu svými nebezpečnými rozhodnutími směrem k vyhrcování mezinárodního napětí a destrukci,“ uvedla Feminová.

Také podle Neorala, který se k pozvánce do Březnice připojil, představuje radar pro mír v Evropě i na celém světě velké nebezpečí. „Naše arogantní vláda přehlíží názory tří

čtvrtin obyvatel republiky. Pokud se starostové dále budou zapojovat do odporu proti radaru, donutíme vládu všimnout si našich hlasů a řídit se míněním národa,“ domnívá se Neoral.

Do Březnice se také prý chystá i hnutí Greenpeace nebo Jan Žižka, jeden ze signatářů iniciativy známých osobností, které jsou pro celostátní referendum kvůli radaru.

Odpůrce radaru podpořil i starosta Londýna

(iHNed.cz, 20. října 2007, kráceno)

„Silně podporuji kampaň proti základně. Češi by měli mít právo rozhodnout o tom, co bude stát na jejich území,“ napsal účastníkům konference starosta Londýna Ken Livingstone.

Ve zcela zaplněném sále sklidilo největší ohlas vystoupení starosty Trokavce Jana Neoral. Právě v Trokavci, který leží dva kilometry od plánované základny, se letos v březnu konalo první místní referendum kvůli radaru. „Jsem hrdý na tu necelou stovku občanů naší vesnice, kteří se jako první postavili proti vládní aroganci,“ uvedl svůj emotivní projev Neoral. Podle něj radar zbytečně vyprovokuje další závody ve zbrojení.

Je to souboj Davida s Goliášem, říká starosta Trokavce

„V místních referendech se drtivá většina obyvatel vyjádřila proti radaru, ale vláda si to i tak dovolí ignorovat,“ řekl starosta. Pak vztyčil prostředníček a řekl: „To je vzkaz představitelů vlády občanům.“ Boj proti radaru poté přirovnal k souboji Davida s Goliášem. „Všichni víme, jak tento souboj skončil,“ dodal starosta.

Neoral je mimo jiné členem světové koalice Starostové za mír, jejíž předseda Pol D'Huyvetter vyzval ostatní přítomné starosty, aby se členy stali i oni. K 1. říjnu sdružovala koalice 1 793 starostů z celého světa. Také D'Huyvetter považuje radar, stejně jako všichni ostatní řečníci, za problém celého světa, ne jen ČR.

Konference pokračuje až do večera šesti workshopy. Na závěr se účastníci sejdou před budovou Kulturního domu v Březnici, aby za pomoci svící vytvořili znak míru. Mluví iniciativy Ne základnám Jan Tamáš ocenil, že pozvání na konferenci přijalo tolik zahraničních hostů. „Je vidět, že tu nejde už jen o problém ČR. Jsme rádi, že o nás v zahraničí vědí, a byli bychom ještě raději, kdyby se o dnešním setkání jednou psalo v učebnicích dějepisu,“ dodal mluvčí.

Liga chce zastavit jednání o radaru

(Příbramský deník, 15. listopad 2007, kráceno)

Analýza vládní studie radaru, který by mohl být umístěn v Brdech, rozpoutala žhavou diskuzi. Na stranu odpůrců naklonila tato zpráva i některé zaryté obhájce americké základny, jak se ukazuje v anketách na některých internetových stránkách.

„Vždy jsme tvrdili, že vláda nám lže a zatajuje fakta o vlivu záření na zdraví našich obyvatel,“ uvedl starosta Rožmitálu Josef Vondrášek za Ligu starostů.

Výbor ligy včera vydal stanovisko, jak hodlá dále v boji proti radaru postupovat.

Trokavec vypraví autobus, do něhož přibere i obyvatelé Štítova, Vísek a Příkosic. Další autobus zaplatí město Rožmitál pod Třemšínem.

V Praze na Václavském náměstí chtějí odpůrci americké základny vyvolat diskuzi o radaru. Do sobotního protestu, organizovaného iniciativou Ne základnám, se zapojí také Studentský výbor, část odborů a Unie bezpečnostních složek.

Servilně s vládou proti všem

Jan Neoral, Britské listy, 15. listopadu 2007, kráceno

Ústav radioelektroniky (UREL) patří k tradičním ústavům Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT v Brně.

UREL je garančním ústavem oboru elektronika a sdělovací technika ve všech studijních programech fakulty.

Ústav má významné zastoupení ve vědecké radě FEKT VUT v Brně, ve vědecké radě Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany v Brně, vědecké radě Elektrotechnické fakulty ČVUT v Praze, vědecké radě Elektrotechnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni a vědecké radě Ústavu radiotechniky a elektroniky AV ČR v Praze.

Ústav rovněž rozvíjí rozsáhlou odbornou, expertizní a posuzovatelskou činnost pro jiné instituce, akademická a vědeckovýzkumná pracoviště (každým rokem více než sto vyžádaných posudků na dizertační a habilitační práce, na články v tuzemských a zahraničních časopisech, na příspěvky pro tuzemské a zahraniční vědecké konference, posudky na výzkumné a technické zprávy, na grantové přihlášky a další díla).

Jména odborníků tohoto ústavu, pochybujících o neškodnosti radaru, jsou proto jistě jmeny ve vědeckém světě váženými, zvučícími, uznávanými.

Lze předpokládat, že jména pana Michaela Víta, Petra Sýkory, Vlasty Parkanové, Tomáše Klvani a ostatních členů závislé vládní komise ve vědeckém světě jmeny váženými, zvučícími, uznávanými nejsou, ba dokonce o jejich odbornosti v oboru radiolokace nemůže být ani ta nejmenší řeč.

Z toho důvodu, že se tu tedy znovu potvrzuje důvodné podezření, že jde ze strany vládní komise o cílenou manipulaci na vládní objednávku, výbor Ligy starostů se usnesl požádat důrazně vládu, aby až do vyjasnění pochybností o zdravotní nezávadnosti radaru pozastavila jednání s americkou stranou o umístění amerického radaru do vojenského území Brdy. Žádáme vypracování skutečně nezávislých studií autorizovanými ústavy a také jejich oficiální oponenturu tak, jak to vláda měla udělat hned na počátku.

Demonstrace občanů na Václavském náměstí 19. listopadu 2007

Projev Jana Neorala, starosty Trokavce, kráceno

Po 17. listopadu roku 89 se Václavák zaplnil lidmi, kteří bláhově doufali, že teď už je budou politici slyšet, že už nebudou o osudech lidí rozhodovat jenom stranické špičky. Bohužel. Historie se opakuje.

Diktát prominentních politiků, kteří odmítají komunikovat s občany, jež považují za nevěprávné hlupáky – to není demokracie! Zase nám vládnou zkorumpovaní a pokřivení

lidé. Zase platí, že každý má tolik práva, kolik si utrhl moci. A zase jsou si ti nahoře rovnější než ti dole.

Máme podivnou vládu. Vede ji premiér, který národu otevřeně říká, že se s ním nehodlá bavit. Který prokazatelně lhal na půdě parlamentu. Který v přímém přenosu ukázal národu vztyčený prostředník.

Máme podivný parlament. Pro většinu poslanců my dole neznamenáme vůbec nic.

Máme parlament, kde o návrhu, vyplácet si měsíčně 275 tisíc na hlavu, začali někteří poslanci docela vážně uvažovat.

A to v době, kdy se zhoršuje životní úroveň většiny lidí. Poplatky ve zdravotnictví, zdražují se nájmy, voda, plyn, elektřina, MHD, základní potraviny. Hodně rodin bude mít hodně problémů.

Četl jsem v provládním tisku: „Umístění amerického radaru je dalším krokem v demokratizaci nastartované rokem 1989“.

Odkdy je výstavba vojenského zařízení, kterou většina národa nechce, krokem k demokratizaci? Většina národa není šťastná, že může uvítat americký radar v lesích této země. Kdo jsou proti radaru, jsou označeni politiky a provládními médii za komunisty, bolševiky, rusofily, islamisty, zbabělce a hlupáky, kteří ničemu nerozumí.

Osobní prospěch – to je dnes hnací síla mnohých politiků.

Dvě velmoci si pinkají válečný badminton přes naše hlavy, protože na nás už nezáleží. Radarové čtyřce Topolánek, Parkanová, Vondra, Schwarzenberg se to vymklo z rukou. Teď už jenom překvapeně zírají, jak Američan zve Rusa do našich brdských lesů.

Pochod demonstrantů proti radaru z Václavského náměstí k sídlu vlády

Jde o princip – kdo koho do naší země vlastně má právo zvat. A premiér jen překvapeně zakoktá do kamer, že „necítí potřebu to komentovat“.

Já zase jako občan tohoto státu necítím potřebu mít takového premiéra.

Tato vláda musí dát ruce pryč od radaru a cizích vojáků, omluvit se Evropě za bilaterální flirt, vrátit se k morálce a zejména k demokracii.

Musí přestat duchodcům a slabším rodinám peníze brát – a sobě a bohatým je přidávat. Přestat devastovat školství a zdravotnictví.

Brdští starostové se sjednotili v odporu proti radaru do Ligy starostů proti radaru. Naším cílem je donutit vládu slyšet hlasy většiny.

Odborníci z Vysokého učení technického v Brně, Ústavu radioelektroniky, zveřejnili stanovisko: Vládní studie o zdravotní neškodnosti radaru obsahuje závažné chyby, je nevěrohodná a nepoužitelná.

Ústav vykonává odborné vědecké expertízy, jeho odborníci mají vědeckým světem uznávaná jména. Přesto pár našich vojenských hygieniků s tabákovým lobbistou, kterého naopak neuznává nikdo, v režii vlády konstatuje, že je varování vědců nezajímá. To už hraničí s obecným ohrožováním občanů.

Liga starostů žádá důrazně vládu, aby až do vyjasnění pochybností o zdravotní nezávadnosti radaru pozastavila jednání s americkou stranou. Vědci vyslovují vážné pochybnosti, ale vláda šturmuje, už aby se to podepsalo. Proč asi?

Žádáme vypracování skutečně nezávislých studií autorizovanými ústavy a také jejich oficiální oponenturu, tak jak to vláda měla udělat hned na počátku. V sázce jsou přece lidské zdraví a životy.

Poslanec ODS Marek Benda, student z roku 89, říká, že nám jde jen o zviditelnění a využití davové vášně, protože demokracie naprosto ohrožena není.

Jak pro koho. Třeba pro studenta, kterého revoluce 89 vynesla do poslanecké lavice, kde sedí už páté volební období za neskutečné peníze a nic jiného v životě nikdy nedělal, demokracie ohrožena samozřejmě není. Pro normálně pracující lidi s normálním platem ohrožena je.

Spolupracujeme s iniciativou Ne základnám, se signatáři Pro referendum 2007, se studenty, odboráři, Bezpečnostní unií. Nechceme sem tahat stranické ideologie. Nechceme být vládou manipulováni, chceme o své budoucnosti rozhodovat v referendu.

Trokavečtí se jako první z brdských obcí dokázali postavit proti radaru. Ukázali cestu dalším jedenadvaceti obcím k referendům. Jsem na ně hrdý. Penězi nás vláda nezlomí, náš souhlas s radarem nedostane.

Ptáme se koalice: My na vás mluvíme, vy nás neslyšíte? Co máme udělat, abyste nás vzali na vědomí? Pokud se nám to nepodaří dřív, tak ve volbách nás na vědomí vzít budete muset! Lidi si stále víc uvědomují, že vám moc slouží především k osobnímu prospěchu – ne ke službě lidem.

Jde mi na šestašedesát – ale nepamatuju tak arogantní a lidmi pohrdající vládu. Studenti to říkají dobře – pravda a láska skutečně ještě ani zdaleka nezvítězily.

Donuťme politiky a vládu, aby vrátili moc lidem – tak, jak o tom v osmdesátém devátém na tomto náměstí zpívala Marta Kubišová. Tato vláda může udělat jenom jedinou rozumnou věc: Podat demisi – a my bychom ji k tomu měli dnes a právě tady vyzvat. Myslím si, že bychom si to všechno vážně neměli nechat líbit...

Když nic neuděláme, možná to už jednou nepůjde napravit.

Děkuju za pozornost a děkuju všem, že jste přišli.

Rozhovor s prof. Raidou, kritikem „vládní studie o neškodnosti radaru”

(Český rozhlas 1, 21. listopadu 2007, kráceno, moderátor Martin Veselovský a prof. dr. ing. Zbyněk Raida, vedoucí Ústavu radioelektroniky Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií VUT Brno)

Odpůrci radarové základny u nás dostali na konci minulého týdne do ruky opravdu razantní argument. Dva členové ústavu radioelektroniky z brněnského Vysokého učení technického vypracovali oponentní studii k materiálu, který si zadala u vojenských expertů vláda. Armádní práce dopadla z pohledu brněnských vědců prachbídne...

Martin Veselovský: Tak a teď pojďme k meritu věci. Jaká je podle vás, pane profesore Raido, ta armádní studie?

Zbyněk Raida: No, my jsme to srovnávali s bakalářskými pracemi našich studentů, to znamená studentů na konci třetího roku studia, během celého třetího roku museli studenti vypracovat samostatný projekt a v rámci státních zkoušek na závěr třetího ročníku je musí obhájit. My jsme se s kolegou Šebestou shodli v tom, že tahle studie by u státních zkoušek neprošla. Všichni naši studenti vědí, že když se šíří elektromagnetické vlny z nějaké antény, tak na tom šíření elektromagnetických vln se podílí celý prostor kolem antény. Samozřejmě největší výkon jde v hlavním směru, ve směru hlavního laloku, říkáme, nicméně od tohoto směru hlavního laloku dochází k šíření i na ostatní strany. To šíření na ostatní strany se potom odráží od překážek a skládá, jak už jsem zmínil. No, a daná zpráva, ta pracuje s šířením vlny jenom jako s paprskem, takže vlastně ve zprávě jsou uvedeny profily terénu a jeden jediný paprsek z antény do bodu cíle. To absolutně neodpovídá realitě, to vědí všichni studenti druhého ročníku, kteří u nás studují, a to je ten základní nedostatek, jeden z těch základních nedostatků, který zprávě vyčítáme.

Asi bych se vás neměl ptát na osobní věci, ale přesto, pane profesore Raido, vy jste spíš příznivcem toho, aby tady americká radarová základna byla, nebo ne?

To je otázka, na kterou já odpovědět nemůžu.

Proč?

Pokud bych dostal relevantní data, z kterých bych mohl říci: Ano, tenhle radar nebude škodit, splňuje veškeré hygienické normy, které v Česku platí. Potom osobně pro radar budu. Pokud ale tyto relevantní informace nedostanu, tak samozřejmě nemůžu vyslovit svůj názor. Je to to samé, jako byste si šel koupit auto, dostal byste do ruky

leták, kde by byla fotografie toho auta, ale nevěděl byste, jaký je tam motor, jaký je výkon toho motoru, nedozvěděl byste se vůbec nic. Také byste nebyl schopen říct, jestli to auto chcete, nebo ne.

Co jde vlastně, pane profesore, z té studie, kterou jste měl možnost oponovat, hodnověrně vyčíst?

No, já se obávám, že nic. Pokud nemáme exaktně definovaná vstupní data, což je případ této studie, tak nelze udělat hodnověrné závěry.

Je opodstatněné, pane profesore Raido, si myslet, že byl úmysl tu zprávu vypracovat přímo takto, když si vezmeme, k čemu má sloužit?

Toto je spekulace. Já opravdu nevím, kdo na úřadu vlády, kdo na ministerstvu obrany je vzdělán v oblasti radiolokace, nicméně vyčítám státní správě právě to, že tuto zprávu nenechalo vypracovat několik nezávislých institucí. Pokud vláda rozděljuje granty, na každý grant chce tři posudky domácí, tři posudky zahraniční, zde se jedná o záležitost, která je mnohem důležitější než podpoření nějakého parciálního výzkumu, a je zde na stole jedna jediná zpráva, na kterou nebyla udělána jediná oficiální oponentura.

Z interpelací parlamentu dne 29. listopadu 2007 odpoledne

Poslanec Zdeněk Maršíček (KSČM): Děkuji za slovo. Vážený pane ministře, v týmu vládního zmocněnce pro radar Tomáše Klvaní pracují podle některých médií lidé napojení na firmu AMI Communication, která vyhrála dvoumilionovou vládní zakázku na propagaci radaru. Jak zjistily internetové Britské listy, lobbistická kauza je ještě zajímavější. V jejím pozadí totiž nestojí nikdo jiný, než bývalý ministr zahraničí, dnes místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra a bývalá mluvčí Jana Marcová. Od března 2005 spolumajitelka AMI. Klvaňova asistentka je lobbistkou stále. Vláda nevypsala výběrové řízení a zakázku přidělila přímo konglomerátu firem AMI, která má velmi zajímavá obchodní i politická propojení. Vy jste byl podle některých zdrojů, podle obchodního rejstříku do 4. října 2006 jednatelem americké lobbistické agentury Dutko Worldwide v Čechách, tedy ještě v době, kdy jste byl ministrem české vlády. Znamená to tedy, že ministr zahraničí České republiky, současný místopředseda vlády, vedl firmu lobbující státní kasu ještě ve chvíli, kdy byl ministrem? Moje otázka pane ministře zní: Můžete toto vysvětlit, případně vyvrátit, že ministr české vlády nehájí zájmy českých firem? Děkuji.

Místopředseda vlády ČR Alexandr Vondra (ODS): Ano, pane předsedající. Dámy a pánové, to bylo vzájemně několik spolu nesouvisejících poznámek, které samozřejmě vysvětlit mohou.

Pokud jde o mě osobně, tak já jsem s firmou AMI Communications nikdy neměl nic společného. Pokud jde o mé angažmá v soukromém sektoru, tak se týkalo výhradně doby, kdy jsem nepracoval ani pro vládu České republiky, ani pro jinou veřejnou organizaci státní správy. Já jsem samozřejmě pracoval dva nebo tři roky v soukromém sektoru v době, kdy ODS, která je nyní ve vládě, byla v opozici. Ale 3. září loňského roku, kdy jsem byl v té přechodné vládě jmenován ministrem zahraničí, tak jsem samo-

zřejmě okamžitě – předtím – ukončil veškeré své aktivity a žádného jednatele firmy Dutko jsem ani náhodou nedělal. Je to jednoduše doložitelné papíry a dokumenty. Čili na tuto otázku odpovídám, že to není pravda, co vy jste říkal. Pokud jde o komunikační strategii vlády České republiky ve vztahu k radarové základně, ano, má ji na starosti vládní zmocněnec Tomáš Klvaňa. Úřad vlády, kde on pracuje, provedl začátkem letošního roku, nebo na jaře letošního roku, řádné výběrové řízení, ve kterém uspěla, to máte pravdu, ona firma AMI Communications. Ale zdůrazňuji, že to bylo na základě řádného zákonného výběrového řízení. Tento útvar Tomáše Klvaně mimo jiné ve spolupráci s touto firmou zajišťuje informovanost, pokud jde o všechny stránky případného umístění radarové stanice na území České republiky.

Pokud jste to zmínil, možná je vhodný okamžik říci, že kupříkladu dnes právě za přítomnosti vládního zmocněnce byla inaugurována publikace. Není to žádná propaganda ve starém stylu, ale normálně informacemi nabitá brožurka o tom, co může radarová stanice v případě, že bude v brdském vojenském prostoru umístěna, přinést, co to znamená z hlediska bezpečnostního, co to znamená z hlediska zdravotního, co to znamená ze všech jiných hledisek. Jedná se o naprosto standardní informační činnost vlády, která otevřeně deklaruje, že firma AMI Communications se na této informační strategii podílí.

Protestní shromáždění občanů v Mirošově dne 2. dubna 2007 proti americké radarové základně

Zdeněk Maršíček: Děkuji. Pane ministře, dovoluji si doplňující otázku. Je pravdou, že ministerstvo zahraničí si před časem najalo na lobbying za prosazení bezvízové politiky USA v Česku za 100 tisíc korun měsíčně firmu Dutko Worldwide?

Alexandr Vondra: Ano, v letošním roce, nikoliv v minulém roce, a nebylo to jenom české ministerstvo zahraničí, zdůrazňuji – Polsko, baltské státy, Maďarsko, Slovensko, nejenom tedy Česká republika. Ano, využila pro část práce, protože při jednání o bezvízové pomoci bylo třeba změnit zákon kongresu, tak využila služeb konzultační společnosti Dutko. Ta firma byla těmi sedmi zeměmi – zdůrazňuji sedmi zeměmi – vybrána letos – zdůrazňuji letos, ne v loňském roce – v řádném výběrovém řízení. Není to překvapivé. Je to jedna ze tří největších firem na americkém trhu.

„Musíme s tím radarem pohnout, pane kolego – vypadá to, že oba to máme už za pět minut dvanáct...“

Radar a Evropa

Projev starosty Trokavce v Londýně 1. prosince 2007 v centrální hale Westminsteru (kráceno)

Vážení přátelé,

děkuji za možnost k Vám promluvit. Nejsem profesionální politik. Jsem v penzi, mám 66 let, nejsem uvolněný starosta.

Naše vláda v lednu oznámila, že 2 km za naší vesnicí postaví americký radar. Monstrum lidem nebezpečné, o nesmírném výkonu, které dosud stojí jen na Aljašce a v Grónsku, v krajině bez lidí.

Občané Trokavce se jako první v republice postavili vládě na odpor v místním referendu. Ukázali cestu dalším obcím. A vláda zjistila, že se jí nepodaří manipulovat s lidmi tak, jak si to představovala.

Odboj Trokavce proti americké základně v naší zemi byl zveřejněn v 92 prestižních novinách světa. Tak daleko jsme slyšet. Jen pan Topolánek, premiér České republiky, a jeho vláda nás neslyší.

Starostové vesnic a měst okolo Vojenského újezdu Brdy, kde by měla základna stát, se potom sjednotili v odporu proti radaru do Ligy starostů proti radaru. Někteří se stali i členy světové organizace Starostové za mír, vedené panem Akibou, starostou Hirošimy. Spolupracujeme s iniciativou Ne základnám a dalšími, a dohromady tvoříme pořádnou sílu.

Premiér české vlády pohrdá občany své země. Vede nečistý boj o prosazení amerického monstra do hustě obydlené krajiny, proti vůli většiny národa. Dnes už se ví, že tento radar není schopen ochránit celou Evropu, že nám lhali. I Evropský parlament se postavil v tomto týdnu proti bilaterálním jednáním Česka a Polska s Američany.

Důvody, které udává Bushova vláda pro radarovou a raketovou základnu, jsou nepravdivé. Nejedná se o obranu proti Severní Koreji, ani proti Íránu.

Bushova vláda říká mezi řádky: „My vám do střední Evropy preventivně postavíme radar a antirakety, a potom vám sem budeme dodávat pořád víc a víc vojáků, abyste se cítili bezpečněji. Nemůžeme připustit, aby se státy, kam jsme pomoci našich zbraní transformovali naši představu demokracie, v odvetu pokusily zasáhnout naše území. Po- užijeme vaše území jako štít.“

Bush ovšem nepočítal s odporem obyčejných lidí – stále silněji je slyšet jejich hlas: Ne- chceme žádné vojáky ani americkou základnu v našich lesích.

Když jsme se premiéra Topolánka na veřejné besedě zeptali, co se stane, když radar opravdu bude zdraví škodlivý a lidé okolo něj začnou mít zdravotní potíže, odpověděl, že všude umírají lidé – někteří ve válce, někteří při autonehodách a někteří jen tak.

To je cynická odpověď. Ve vyspělé demokracii by takový premiér ve vládě skončil – u nás ale vláda neví, co to demokracie je. Diktát prominentních politiků, kteří odmítají komunikovat s občany, jež považují za nesvéprávné hlupáky, to demokracie není.

Náš odpor proti základně a radaru má smysl. Dokazují to konečně i hysterické reakce vlády, která chce výstavbu radaru v Brdech prosadit. Nasadila proti nám nejdříve placeného lobbistu, pak i profesionální agenturu. Nakonec slíbila do našeho regionu dát jednu miliardu korun na investice. Ani násilím, ani penězi nás ale vláda nezlomí, náš souhlas s radarem nedostane.

Česká vláda musí dát ruce pryč od radaru a cizích vojáků, omluvit se Evropě za bilaterální flirt, vrátit se k morálce a zejména k demokracii.

Četl jsem v našem provládním tisku: „Umístění amerického radaru je dalším krokem v demokratizaci nastartované rokem 1989.“

Odkdy je výstavba vojenského zařízení, kterou většina národa nechce, krokem k demokratizaci? Svěhlavé a neodůvodněné prosazování tohoto nebezpečného monstra by mohlo vést k velké lidské bolesti.

Liga starostů požádala při velké demonstraci 17. listopadu v Praze důrazně a veřejně vládu o zastavení jednání o radaru a vypsání celonárodního referenda.

Jsem velmi rád, že jsem jako zakladatel Ligy starostů proti radaru mohl přijet k vám a povědět vám o našem boji. A vím, že jsem nejel nadarmo. Jen široká veřejnost a pak světová a skutečně nezávislá média mohou v tomto boji proti zbytečným vojenským zařízením, zbrojení a válečným provokacím pomoci. (Bohužel, v ČR je nezávislých médií minimum.)

A proto musím poprosit novináře zahraniční, aby pomohli a veřejnost v zahraničí informovali o skutečných zámyslech amerických zbrojařů. A prosím, abyste si všichni uvědomili, že bude-li radar s antiraketami ve středu Evropy pod americkým velením postaven, následky ponese jednou celá Evropa, ne jen brdské lesy v malebné české kotlině.

Klvaňa selhal na celé čáře: základnu odmítá 70 % občanů

Štěpán Kotrba, Britské listy, 8. ledna 2008

Prosincové šetření CVVM se věnovalo dvěma otázkám v souvislosti se záměrem umístit na českém území radarovou stanici, která by byla součástí systému antibalistické obrany USA. Podle nejnovějšího průzkumu CVVM nechce radarovou základnu 70 % dotázaných. Podporuje ji 23 %. Od června 2007 stoupl počet rozhodně nesouhlasících o 4 % na 44 % a o 1 % stoupl počet těch spíše nesouhlasících na 26 %. O 6 % klesl počet těch, kteří spíše souhlasí na 16 % a o 1 % stoupl počet těch, kteří rozhodně souhlasí na 7 %. Znamená to, že s výstavbou americké základny rozhodně nesouhlasí 15 % voličů ODS a spíše nesouhlasí dalších 25 % voličů ODS. 73 % občanů chce referendum o základně, proti němu je 19 % občanů. Tvrdými odpůrci referenda jsou pouze tvrdí příznivci základny – i 49 % voličů ODS si přeje referendum.

Americký expert Coyle řekl starostům, že radar škodí

(Příbramský deník, 17. ledna 2008, kráceno)

Protiraketový systém, který chtějí USA rozšířit do Brd a do Polska, nedokáže podle Philipa Coyle, hlavního poradce washingtonského Centra pro obranné informace

a za Clintonovy vlády náměstka ministerstva obrany USA, ubránit Spojené státy, natož Evropu před útokem z Íránu nebo Severní Koreje. Coyle to uvedl v Rokycanech na besedě se zhruba třicítkou představitelů obcí ze širokého okolí Brd.

Starosta Rožmitálu Josef Vondrášek se experta zeptal, co říká stavbě radaru v hustě osídlených Brdech. „Americká armáda nedovoluje svému personálu přibližovat se k radaru. Vojáci mají zakázáno stát i v postranních zónách radaru,“ konstatoval Coyle s tím, že také na Aljašce, kde chce MDA umístit podobný radar, vyjadřují obyvatelé své obavy.

Anketa o radaru ve městě Komárov

(Nezákladnám.cz, 30. ledna 2008)

Ve městě Komárov se ve dnech 15.–19. 10. 2007 konala anketa k případnému umístění americké radarové základny v Brdech.

Občané odpovídali na anketní otázku následujícího znění: „Souhlasíte s výstavbou radarové základny v Brdech?“

Výsledky ankety:

Z 1 971 oprávněných voličů odevzdalo anketní lístek 890, tj. 45,15 %.

Z 890 odevzdaných anketních lístků bylo 883 platných, z toho bylo

92 pro vybudování radarové základny v Brdech a

791 proti vybudování radarové základny v Brdech.

Drtivá většina občanů, kteří se zúčastnili ankety, dala jasně najevo, že nesouhlasí s výstavbou americké radarové základny v Brdech.

Anketa probíhala anonymně, občané obdrželi v místě svého trvalého bydliště anketní lístky a mohli je odevzdávat v úředních hodinách na úřadu města.

Za správnost údajů starosta Komárova Antonín Merhaut

I radar se topil v korupci

Jak ukazují pozdější články v médiích, při prosazování radaru v Brdech se v zákulisí bojovalo také za miliony, jak svědčí i spor Barták – Topolánek, který vypukl v roce 2011.

Barták se brání: S Topolánkem jsme jen dojednávali práci pro české dělníky

(Novinky.cz, 7. prosince 2011, kráceno)

Exministr obrany Martin Barták se ohradil proti obvinění z korupce v souvislosti s údajným uplácením, které mělo doprovázet dřívější obchodní spor mezi společnostmi Tatra a Praga. Podle něj se se zástupci Tetry v USA sešel krátce a nikdo tehdy korupci nehlásil. Delegaci Mirka Topolánka šlo prý o to, aby zajistili k zakázce Tater českého subdodavatele na náhradní díly v podobě Pragy. K neoficiálnímu setkání mělo dojít v únoru roku 2008 na střelnici Centreville u Washingtonu. „Měl jsem vyjádřit nespokojenost, jednalo

Martin Barták

se o Pragu,“ vysvětlil Barták. Podle Bartáka dostal od Topolánka pověření, že nějaká kompenzace za protiraketový radar by byla dobrá, když „propagujeme radar a politicky z toho nic nemáme“.

Radar: Odstupující píarista Klvaňa si stěžoval na Britské listy v ČT24

Štěpán Kotrba, Britské listy, 7. března 2008, kráceno

Britské listy vyzývají vládního koordinátora k zorganizování dvouhodinové, opravdu korektní veřejnoprávní televizní diskuse veřejnosti (které stále scházejí informace), odborníků BL (kteří podle vládního propagandisty nehovoří pravdu) a odborníků vlády (kteří podle vládního propagandisty hovoří pravdu vždy) nad závěry vládních zpráv i nad dalšími argumenty – mezinárodními politickými, vojensko-strategickými i zdravotními a bezpečnostními.

Čtyři představitelé vlády, jeden zástupce veřejnosti jmenovaný vládou, tři zástupci veřejnosti jmenovaní Britskými listy (poměr odpovídá průzkumu veřejného mínění, pouze čtvrtina lidí je pro radar), čtyři odborníci Britských listů. Formát by mohl odpovídat mimořádnému Interview ČT24 od 12:32 do 16:45. Diskusní model šachovnice. Jeden tah bílí, druhý tah černí. Limit pro jedno vystoupení 2 minuty. Pokud se Klvaňa nebojí, výzvu přijme ještě dřív, než ze své funkce odejde... a než v parlamentu nastane debata o tom, zač utratila vláda 15 milionů a jak pravdivé jsou její argumenty. Doufáme, že Klvaňa do té doby Britským listům odpoví i na argumenty, na které za více než dva roky nebyla vláda a její představitelé schopni odpovědět.

(Pozn. aut.: Tomáš Klvaňa na výzvu nikdy nezareagoval.)

Američtí kongresmani se v Praze setkali s oponenty radaru

Tisková zpráva, 31. března, 2008, kráceno

V sobotu 29. března navštívila Prahu skupina amerických kongresmanů, aby si vyslechla názory různých zástupců veřejnosti na záměr umístit v Česku americký radar.

Během večere, kterou pro ně tuto sobotu uspořádalo Greenpeace, si šest demokratických kongresmanů vyměnilo názory na radar s Jiřím Dienstbierem, Janem Hamáčkem, předsedou zahraničního výboru poslanecké sněmovny (ČSSD), Janem Neoralem, zástupcem Ligy starostů proti radaru a zástupci Greenpeace.

Skupinu vedl John Tierney, předseda podvýboru pro národní bezpečnost a zahraniční politiku, který předsedal slyšení o Národní raketové obraně (National Missile Defense – NMD) dne 5. března a bude předsedat i nadcházejícímu slyšení v dubnu.

Debata ukázala, že situace v obou zemích je velmi obdobná – americká administrativa stejně jako česká vláda neposkytuje dostatek informací členům kongresu, respektive českým poslancům. Požadavky na podstatné informace jsou na obou stranách odmítány s poukazem na utajované skutečnosti. Američtí zákonodárci nemají dostatek informací o postojích české veřejnosti k projektu amerického radaru a o dopadech na evropskou politiku. Proto se velmi živě zajímali o názory občanů v Brdech.

Demokratičtí kongresmani nazývají projekt NMD největším finančním skandálem v historii USA. Stál daňové poplatníky už přes 100 miliard dolarů a přitom stále není účinný. Interceptory, které mají být umístěny v Polsku, dokonce ještě nejsou ani vyvinuty.

Kongresmani vyvrátili tvrzení českých vládních politiků, včetně bývalého prezidenta Havla, spočívající v nutnosti vyhovět Americe jako poděkování za vše, co USA pro Československou republiku v historii udělaly.

„Amerika není v názorech na radar vůbec jednotná. Celý projekt NMD by byl dokonce pohřben za prezidentství Billa Clintona, nebýt jeho osobních skandálů,“ prohlásil John Tierney. Prezident Clinton totiž podmínil pokračování projektu splněním čtyř klíčových kritérií, z nichž dodnes nebylo žádné splněno.

Kongresman Jim Moran dokonce připomněl, že rozhodující hlasování o případném zastavení celého projektu se mělo konat dne 11. září 2001. Během přestávky před hlasováním však došlo k útoku na WTC. V nastalé atmosféře ohrožení se kongres k hlasování již nikdy nevrátil.

„Předseda Tierney mě v závěrečném rozhovoru ujistil, že případným odmítnutím radaru by se rozhodně necítila dotčena Amerika, ale spíše rozněvána stejná skupina lidí v administrativě, která stála za útokem na Irák,“ informoval výkonný ředitel Greenpeace Jiří Tutter.

Velvyslanec USA: Smlouva o radaru bude podepsána 5. května 2008

(Novinky.cz, 21. dubna 2007)

Česko-americká smlouva o zřízení protiraketového radaru v Brdech bude podepsána 5. května při pobytu americké ministryně zahraničí Condoleezy Riceové v Praze.

V pondělí 21. dubna to při návštěvě Míšova sdělil starostům několika podbrdských obcí velvyslanec Spojených států Richard Graber.

„Jednání o protiraketové obraně už skončila a byla velice tvrdá. Americká vláda udělala velké ústupky, takové, které s jinými zeměmi neučinila,“ uvedl Graber.

Jednání o druhé smlouvě NATO, SOFA, která upraví právní pozici zahraničních vojáků sloužících na základně, podle Grabera skončí v několika týdnech.

„Možná, že budou obě dohody podepsány zároveň,“ prohlásil velvyslanec a neopomněl připomenout, že poslední slovo bude mít parlament.

„Svolení k případným ruským inspekcím je výlučně česká záležitost,“ zdůraznil Graber.

Na plot je čas

Graber starosty ujistil o bezpečnosti a potřebnosti radaru, na otázky týkající se praktických záležitostí kolem základny ale odpovědět nedokázal. „Pro nás je třeba podstatné, kudy povede její plot,“ vyzýval například starosta Borovna Josef Loukota (NK).

Americký velvyslanec Richard Graber si v pondělí v Míšově potřásl pravicí se čtyřiasedmadesátiletým příznivcem radaru Emilem Šípkou, který v dětství zažil osvobození Francie americkou armádou.

„Smlouvy tyhle věci nekonkretizují,“ reagoval velvyslanec a podobně glosoval dotazy na rozvoj infrastruktury.

„Až bude definitivně rozhodnuto přímo o radaru, přijde čas na stanovení priorit, co se kde postaví. Teď se mluví spíše o životním prostředí, o zdanění Američanů sloužících na základně a o jejich trestní odpovědnosti,“ podotkl Graber.

Kam s nimi

Američanů má být v Brdech kolem stovky a velvyslanec se domnívá, že by je bylo nejlepší ubytovat přímo v regionu. „Všude ve světě mají z takovéto spolupráce prospěch,“ uvedl Graber a přislíbil, že základna přinese i řadu pracovních příležitostí. „A to při stavbě, zajištění bezpečnosti i při údržbě radaru,“ dodal.

V Míšově se podařilo otevřít i jeden zcela nový „problém“: To když kdosi při diskusi upozornil na fakt, že zbožní Američané nebudou mít kam chodit do kostela.

V Míšově totiž chybí i kaplička.

„Tak takovýhle dotaz jsem ještě nedostal,“ přiznal Richard Graber. Kam budou Yankeeové chodit na bohoslužby, se ale Míšovští nedozvěděli.

Před schůzkou s Theodorem Postolem v Rožmitále: starostka obce Láz Jitka Říhová, italský aktivista Toni, Jan Tamáš, Jan Neoral, Ivona Novomestská

Topolánek: Kdo je proti radaru, je i proti naší civilizaci

Komunisté zorganizovali v Míšově jedno z dosud největších protestních shromáždění proti radaru

(Kscm.estranky.cz, 19. dubna 2008, kráceno)

Téměř šestkrát více lidí, než organizátoři očekávali, se zúčastnilo v sobotu 19. dubna 2008 protestního pochodu proti americkému radaru v Míšově na rozhraní Plzeňského a Středočeského kraje. Zatímco ještě v pátek předseda Plzeňské krajské rady KSČM Ladislav Urban předpokládal, že se v Míšově sejde pět stovek lidí, nakonec jich podle odhadu nejen organizátorů z řad Středočeské a Plzeňské krajské rady KSČM, ale i novinářů, přišly téměř tři tisíce. Pochod se tak stal jedním z největších protestů proti stavbě základny USA na našem území.

Nečekaně velký zájem o protestní akci byl o to překvapivější, že počasí jí vůbec neprálo. Naopak – horší už asi být nemohlo. Od rána skrápěl celé západní Čechy včetně Brd silný a vytrvalý déšť. Přesto do Míšova dorazilo nejen 23 autobusů, které přivezly komunisty a sympatizanty z celých Čech, ale i stovky osobních automobilů.

Akci oficiálně zahájil krátkým přivítáním L. Urban, poté se tisíce protestujících vydaly po úzké asfaltce napříč vesnicí k hranici vojenského prostoru. V asi kilometr dlouhém zástupu byly vidět rodiny s dětmi, lidé středního věku, důchodci, ale i mladí lidé. Řada z nich nesla transparenty odsuzující výstavbu radaru USA v Brdech. Například: „Chraňme naše brdské houbičky na českého kubu, budou-li tu cizí pýchavky, budem sušit hubu“, „Topolánku, odejdi, škodiš naší zemi!“, „Topolánku, rozpuť vládu, nejsme tady pro parádu, chceme sem jít na houby, a ne čekat na bomby“, ale i ostřejší hesla s téměř nepublikovatelnými výrazy. Kromě transparentů s logem KSČM byly vidět také ty se znakem Klubu českého pohraničí, německých komunistů, Komunistického svazu mládeže či iniciativy Ne základnám. V místech, kde úzká komunikace ústila do silnice spojující Plzeň s Příbramí, stálo několik policejních aut a asi osm policistů, kteří měli za úkol nepouštět demonstranty na tuto silně frekventovanou silnici. Přestože přilehlý les je součástí nepřístupné části brdského vojenského prostoru, podařilo se organizátorům vyjednat, aby se účastníci pochodu mohli pohybovat ve vojenském lese alespoň do hloubi několika desítek metrů. O kousek dál od tohoto místa se nachází široká lesní cesta, která vede přímo ke kótě 718, na níž má být postaven americký radar a po níž původně měla vést trasa pochodu, než to velitelé vojenského prostoru zakázali. Z obav, aby lidé na kótu 718 opravdu nepronikli, hlídkovali na okraji lesní cesty vojenští policisté. Ti odmítli vstup nejen řadovým účastníkům, ale i vrcholným politikům KSČM, například Vojtěchu Filipovi, europoslanci Jiřímu Maštálkovi a dalším (přestože politikům z jiných stran sem byl přístup již několikrát povolen), kteří chtěli na kótu 718 umístit černý dře-

věný kříž se zeleným věncem a bílým nápisem na černé stuze „Sbohem (ne však na věky), suverenito České republiky“. Proto kříž umístili na okraj vojenského újezdu k jednomu ze stromů.

Pak se účastníci vydali stejnou cestou zpátky, stále za vydatného deště, na louku nedaleko obecního úřadu, kde plány na umístění amerického radaru v Brdech odsuzovali nejen politici KSČM. „Těch pár kapek vody proti radaru, který se tu má postavit, nás vůbec nemůže rozházet,“ glosovala nepřítelň poçasí moderátorka akce Zdeňka Hornofová, mluvčí Plzeňské krajské rady KSČM, před tím, než uvedla prvního řečníka. Jím byl starosta Míšova Pavel Hrubý (nestraník), podle kterého se odpor místních obyvatel proti radaru nezměnil; Hrubý pak popřál účastníkům akce mnoho zdaru. Předseda Středočeské krajské rady KSČM poslanec Stanislav Grospič poukázal na to, že přestože petici za vyhlášení referenda k radaru podepsalo 160 tisíc lidí a většina obyvatel je proti umístění radaru USA na našem území, naše vláda nechce jejich přání respektovat. Potvrdil to, že KSČM trvá na vypsání referenda. „Předložili jsme zákon o referendu do sněmovny potřebí a uvidíme, jak se k němu vláda postaví.“ Vrátil se také ke snaze vést pochod na místo, kde by měl kontroverzní radar stát: „Chtěli jsme jít na kótu 718 a v klidu vyjádřit názor většiny obyvatel ČR. Dvakrát vojenský újezd řekl ne s odůvodněním, že na to není právní nárok. Ministryně obrany Parkanová se ani nesnažila odpovědět. Občané ČR jí totiž za to nestojí!“

Předseda ÚV KSČM V. Filip slíbil, že odpor komunistické strany proti stavbě americké základny v Brdech sobotní akcí nekončí. Upozornil, že lidé budou mít šanci vyjádřit svůj názor na to, že vláda stále jedná proti vůli většiny občanů, již na podzim v krajských a senátních volbách. Kritizoval také tvrzení některých českých novin, podle nichž nedávný bukurešťský summit NATO souhlasil s tím, že brdský americký radar bude součástí evropské protiraketové obrany. „Mně naši odborníci předkládali dokumenty z Bukurešti a zjistili jsme, že nic takového tam není! Že vedení NATO odkázalo jednání o protiraketové obraně Evropy na příští jednání v roce 2009! Vidíte tedy, jak pravdivě vás informují,“ prohlásil Filip. Zároveň řekl, že o radaru jednají spolu ruský a americký prezident, aniž by u toho byl zástupce naší země, což podle něj připomíná uznávání nezávislosti Kosova, ale i dění v roce 1938.

Pozdrav a podporu od přátel z Evropské sjednocené levice tlumočil poslanec Evropského parlamentu Jiří Maštálka, který také varoval současné vládní síly: „Ten, kdo bude přehlížet vůli většiny národa, se bude muset jednou zpovídat, proč a za jakých podmínek to udělal.“

Poslanec Karel Šidlo poděkoval přítomným za to, že se navzdory špatnému počasí akce zúčastnili. Radu Plzeňského kraje, tvořenou koalicí pravicových stran, kritizoval za podporu, kterou vyjádřila stavbě radarové základny. Svůj projev zakončil zvoláním: „Ani vláda Topolánka, ani vláda ODS v Plzeňském kraji není naší. Pryč s takovými vládami! Chceme svobodnou Českou republiku!“ Následoval bouřlivý potlesk.

Poslankyně Miloslava Vostrá kritizovala pokrytectví těch, kteří na začátku 90. let tvrdili, že na našem území už nechťejí žádné cizí vojáky. „Když naši politici vyprovázeli ruské vojáky, říkali: ‚Nikdy více nedopustíme, aby noha cizího vojáka na naše území vkročila.‘ Kde teď jsou?“

Protestního pochodu se kromě výše uvedených politiků zúčastnili i další funkcionáři KSČM, například poslanec Václav Exner rozdával účastníkům pamětní listy.

Milan Krajča z Komunistického svazu mládeže, který se před týdnem zúčastnil jednání Světové rady míru ve Venezuele, krátce přiblížil způsoby, jak proti americkým základnám protestují lidé na celém světě: v Japonsku, v Turecku, v Ekvádoru kvůli tomu, aby se zbavili základen USA dokonce chtějí změnit ústavu. „A slyšeli jsme i to, že my, občané ČR, nejsme v našem boji sami. Že mezinárodní veřejnost ví o tom, že absolutní většina obyvatel naší země je proti americké vojenské základně, že česká vláda ve svých diskuzích s vládou USA nehájí zájmy této země,“ dodal Krajča.

Shromáždění pozdravili také zástupci sdružení Vojáci proti válce, středočeské a plzeňské organizace Klubu českého pohraničí, Levicového klubu žen a bývalých obyvatel zaniklých brdských vesnic.

Členové Greenpeace obsadili kopec, kde má stát radar

(Novinky.cz, 28. dubna 2008, kráceno)

Členové hnutí Greenpeace obsadili v pondělí dopoledne kótu 718 ve vojenském prostoru Brdy, tedy místo, kde má stát americký protiraketový radar. Zhruba 20 aktivistů postavilo na kótě stany, někteří se usadili i v korunách stromů. Novinkám to potvrdila mluvčí Greenpeace Lenka Boráková, organizace tak protestuje proti výstavbě radaru.

Vojenská policie monitoruje prostor kolem kóty. „Další činnost bude záviset na tom, jak se budou chovat osoby, které se protiprávně zdržují v daném prostoru,“ sdělil tiskový mluvčí vojenské policie Jan Čermák.

„Aktivisté postavili základní tábor, jsou i v korunách stromů, kde mají plošiny. Vztyčili takzvaný totém svobody,“ řekla Boráková s tím, že se jedná o dřevořezbu, kterou věnoval místním lidem umělec, jehož jméno neupřesnila. Aktivisté mezi stromy natáhli i obří plátno se symbolem terče.

Greenpeace plánuje uspořádat na kótě „kulturní a společenské akce“, do kterých chce zapojit místní lidi. „Chceme na místě vydržet, jak dlouho to jen bude možné, třeba i měsíc,“ dodala mluvčí.

Proti těmto akcím se staví ministerstvo obrany, i když nechystá silové protiakce. „Já podporuji nekonfliktní řešení,“ uvedla pro Právo ministryně obrany Vlasta Parkanová (KDU-ČSL).

Na okupovanou kótu již dorazili i první místní: „Myslím, že tato akce může zabránit plánované výstavbě,“ řekl Právu obyvatel Trokavce Jiří Houška.

„Reakci armády nechci předjímat. Jedná se ale o nenásilnou akci, nic neničíme, nic nenarušujeme,“ řekl Právu jeden z aktivistů Martin Koubek.

Ultimátum vypršelo, na místě je klid

Na místo v poledne dorazil plukovník Martin Březovský, velitel Vojenského újezdu Brdy. Aktivisty vyzval k opuštění prostoru. Dal jim na to čas do 14. hodiny.

„Ti, kteří neuposlechnou, se vystavují správnímu řízení, které může skončit pokutou až 4 000 korun,“ řekl Březovský. Další postup proti aktivistům neupřesnil.

Po vypršení ultimáta se zatím nic nestalo. Březovský místo následně opustil s tím, že nyní „je to práce vojenské policie“.

Starostové nátlak podporují i odsuzují

Starostové z okolí Brd mají na protesty tohoto druhu rozdílné názory. Ty se liší zejména podle toho, zda sami souhlasí či nesouhlasí s radarem na českém území.

Jeden ze starostů na kótu nyní dokonce míří.

„Jdu za nimi, abych jim vyjádřil podporu. Nerad bych tam lezl po stromech nebo spal ve stanu, jako představitel samosprávy mám jiné prostředky boje, ale rozhodně je podpořím,“ uvedl starosta Trokavce Jan Neoral (bezpartijní). Podle něj místní často do vojenského prostoru bez povolení chodí.

Obdobně se vyjádřil i předseda Ligy starostů proti radarové základně Josef Řihák. „Klidně bych se k nim přidal. I za cenu toho, že bych dostal nějakou pokutu, bych je šel podpořit, ale bohužel spěchám na městskou radu a zítra mám pracovní program v Praze,“ řekl Právu starosta Příbrami a poslanec za ČSSD Josef Řihák.

Naopak například starosta Spáleného Poříčí Pavel Čížek (bezpartijní) s protestem příliš nesouhlasí.

„Nejsem příznivcem takových akcí. Hlavní rozhodnutí musí být na poslancích, kteří mají přístup k informacím, které se do rukou běžného člověka nedostanou. Oni mají možnost do dokumentů nahlížet, a pak musí podle svého svědomí rozhodnout, za to jsou odpovědní a placení,“ uvedl Čížek s tím, že základna by měla mít co nejmenší dopad na přírodu a zdraví lidí.

Otevřený dopis ministryni obrany Vlastě Parkanové

(Greenpeace.org, 1. května 2008)

Vážená paní ministryně,

jak jistě víte, jsme již třetí den na kótě 718. Cílem aktivity je vyjádřit nesouhlas s plány české a americké vlády na vybudování radarové základny. Jedná se o pokojnou a nenásilnou protestní akci, do níž bychom rádi zapojili širokou veřejnost, která si z větší části výstavbu základny také nepřeje. Místní lidé již za námi chodí a pomáhají nám, ačkoliv se jim Vám podřízené složky v tom snaží zabránit. Přesto velmi oceňujeme slušnost jednání vojenské policie a skutečnost, že z její strany nedošlo vůči nikomu k neadekvátnímu zákroku.

Během dnešního dne jsme začali na kótě 718 stavět Most setkání. Most je symbolem setkání a komunikace, která odstraňuje nedorozumění a stane se zde prostorem, kde si návštěvníci budou moci promluvit a vyměnit své zkušenosti. Tímto bychom rádi na něj

pozvali i Vás. Víme, že se naše názory na výstavbu americké radarové základny různí, přesto to pro nás není důvod, abychom dialog s Vámi odmítli. Doufáme, že to tak cítíte i Vy a pokud Vám to program jen trochu dovolí, navštívíte nás, abychom si mohli promluvit. Ačkoliv se lidé po uzavření cest musejí k nám nyní prodírat lesem, věříme, že Vám budou příjezdové cesty otevřeny a po Vaší návštěvě třeba i tak zůstanou.

Těšíme se na setkání.

S pozdravem

Martin Kloubek, Greenpeace ČR

Ze závěrečné deklarace konference „Svět proti válce“ konané 1. prosince 2007 v Londýně

(Campaign for Nuclear Disarmament, 3. května 2008)

Delegáti konference World against War (Svět proti válce) z mírových, protiválečných a osvobozeneckých hnutí z celého světa otevřeně vyhlásují svůj odpor proti „nekonečné válce“ vedené americkou vládou proti státům, lidem a hnutím ve všech částech světa. „Stavíme se proti vměšování USA a jejich spojenců do záležitostí suverénních států a trváme na právu všech lidí na sebeurčení. Podporujeme všechny lidi v boji za mír a proti velmocenským útokům na jiné. Potvrzujeme naši solidaritu s těmi, kteří po celém světě bojují za mír, sociální spravedlnost a sebeurčení, a zavazujeme se k posilování naší jednoty a rozvoji nových podob spolupráce.“

Konference byla zakončena rezolucí, rozeslanou vládám a zveřejněnou ve světových médiích. Ta mimo protestů světových hnutí proti nekončícím válečným operacím v Iráku a Afghánistánu, hrozbě napadení Íránu, se ostře postavila proti úmyslu umístit do České republiky americký radar a do Polska rakety jako součást amerických plánů na militarizaci Evropy.

Na tuto konferenci byli z ČR pozváni starosta Jan Neoral z Trokavce a Ivona Novoměstská z iniciativy Ne základnám, kteří zde mohli přednést své projevy. Na dva tisíce delegátů z celého světa tak v Londýně potleskem vyjádřilo uznání lidem v Trokavci za jejich odvahu, s níž se jako první v Česku postavili proti plánům umístit za jejich vesnicí americkou radarovou základnu.

Topolánek: Kdo je proti radaru, je i proti naší civilizaci

(iHNed.cz, 5. května 2008)

Premiér Mirek Topolánek se pustil do domácích i zahraničních kritiků amerického záměru vybudovat v ČR radarovou základnu. Stalo se tak při příležitosti zahájení mezinárodní konference o protiraketové obraně v Praze.

„Stále jde o pár stejných tváří. Stále jde o ta samá hesla,“ řekl Topolánek na adresu těch, kteří vystupují proti radaru. Podle premiéra tím „útočí na samotné základy, na kterých stojí naše civilizace.“ A to proto, že radar je symbolem svobody, říká Topolánek.

„Svoboda je to, co bráníme. A svoboda je také to, co nám závidí naši nepřátelé,“ uvedl Topolánek. A vyjádřil údiv nad tím, proč je kolem radaru tak rušno. „Nejde tu přece o vyslání tisíce bojovníků do cizí země.“

(Pozn. aut.: Expremiér „vyjádřil údiv“ nad tím, že je kolem radaru tak rušno. Občané, kteří si výše přečetli, co vypovídá exministr M. Barták dnes, by také mohli „vyjadřovat údiv“ – Barták připustil, že dostal od Topolánka pověření, aby v USA tlumočil, že nějaká kompenzace za protiraketový radar by byla dobrá, když „propagujeme radar a politicky z toho nic nemáme“. Jak lze pod pláštěm vzletných slov o obraně svobody počítat, jak velká by mohla být „nějaká kompenzace?“)

Obyvatelé Brd: Nás nepřesvědčíte žádnými argumenty

Miroslava Vejvodová, Plzeňský deník, 26. května 2008

Dramatický průběh měl nedělní dvouapůlhodinový přímý přenos pořadu Otázky Václava Moravce České televize z obce Borovno nedaleko Vojenského újezdu Brdy, na který přišly vyjádřit svůj názor i stovky místních obyvatel.

Argumenty politiků Alexandra Vondry (ODS), Martina Bursíka (SZ) a Cyrila Svobody (KDU-ČSL), kteří jsou pro umístění radiolokátoru v ČR, se setkávaly s velikou nevolí publika. Zato proslovy jejich oponentů Lubomíra Zaorálka (ČSSD) a Miloslava Ransdorfa (KSČM) sklízely masivní potlesk.

Již dvě hodiny před začátkem samotného přenosu se před kulturním domem v Borovně shromáždila zhruba stovka lidí s transparenty proti radaru a Spojeným státům americkým. Před kulturním domem umístili navíc odpůrci základny nápis: „Tato vláda schválením smlouvy o radaru dne 21. 5. 2008 hrubě pošlapala demokracii a my, občané, jí to nezapomeneme.“ K této černé tabuli navíc položili podobně jako k hrobu asi stovku svíček.

Mezi hosty nechyběli starostové přilehlých obcí, jako spálenopoříčský Pavel Čížek, borovenský Josef Loukota, míšovský Pavel Hrubý a nebo velice populární trokavecký starosta Jan Neoral, známý svými radikálně negativními postoji vůči základně, jež vyjádřil i v přímém přenosu.

Zaorálek i Ransdorf od začátku směřovali své argumenty k otázce „Proč stavět ochranný deštník, když žádné nebezpečí nehrozí?“ Cyril Svoboda vyvracel jejich mínění tvrzením, že nemůžeme neustále strkat hlavu do písku a dělat, že neexistuje žádná hrozba. „Popřít tu hrozbu se rovná ohrozit naši budoucnost,“ pronesl. „Když si objednáte alarm, také nečekáte, že vás někdo vykrade, děláte to preventivně,“ spílal Bursík přítomným. Sále v té chvíli znělo hlasité pískání.

Po skončení Otázek se lidé vyhnuli ze sálu a nadávali na vše, co souvisí s radarem. „Je to ksindl, dělaj si, co chtěj,“ láteřila jedna starší žena, přitakali jí příznivci Greenpeace, kteří se „na chvíli“ vzdálili z kóty 718, kde jsou od 28. dubna. „Vyfotíte se nám na fotopetici?“ vyzývali aktivisté lidi vycházející ze sálu. Desítky lidí, včetně malých dětí, se s nápisem „Mám cíl nebýt cíl“ nechali posléze zvěčnit.

Podobu smlouvy o umístění základny schválili čeští vyjednávači minulý týden. Jejím obsah je zatím tajný. Po jejím podpisu (zřejmě v červenci) začne ratifikace listiny. Dle Vondry by se tak mohlo stát již letos v srpnu a radarová otázka by tak byla definitivně vyřešena.

PEACELAND

DEKLARACE NEZÁVISLOSTI

Vše o novém státu

Jiří Tutter, ředitel Greenpeace v ČR, 2. června 2008, kráceno

Vláda České republiky svévolně zatahuje naši zemi do projektu na militarizaci kosmického prostoru a přímo tak přispívá k intenzivnějšímu zbrojení ve světě.

Svým konáním podporuje porušování mezinárodních odzbrojovacích smluv a maří snahy o mírové soužití mezi národy.

Bez konzultace s občany zve na území České republiky k trvalému pobytu cizí vojska, ačkoliv bylo občanům v minulosti přislíbeno, že žádná zahraniční vojska na jejich území již nikdy trvale umístěna nebudou.

Odmítá dialog s občany. Chce je pouze přesvědčit o své pravdě a jiný než svůj názor neuznává za plnohodnotný.

Upírá občanům právo vyjádřit svůj názor na věc s dalekosáhlými důsledky pro jejich zemi a jejich životy prostřednictvím celostátního referenda.

Nerespektuje vůli obyvatel několika desítek okolních obcí a jejich představitelů, kteří se jasně vyjádřili, že radarovou základnu ve své blízkosti nechtějí.

Úmyslným zatajováním stejně jako vláda předchozí znemožnila občanům během parlamentních voleb svobodnou volbu udělení mandátu podle postoje politických stran k této věci.

Po celou dobu své vlády odmítá dávat občanům informace o svých krocích a záměrech.

Vyvolala mezi obyvatelstvem vnitřní spory a ústy premiéra označuje dokonce své vlastní občany nesouhlasící s cizí vojenskou základnou za nepřátele civilizace.

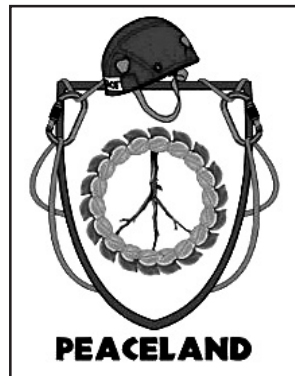
Pohrdá zdravím a životy svých občanů, neboť se ani nesnažila seriózně zjistit, zda vojenské zařízení, které v naší zemi hodlá instalovat, může mít negativní dopad na okolí.

Plánuje kvůli výstavbě vojenského zařízení zničit rozsáhlé území s mimořádně hodnotnou přírodou.

Odmítá se o svých krocích bavit i s našimi sousedy, partnery a přáteli v Evropě.

Opakovaně manipuluje informacemi s cílem uvést veřejnost v omyl a překrucuje fakta.

Vláda, jejíž charakter je tak poznamenán činy, jimiž se vyznačuje tyran, je nezpůsobilá býti vládcem svobodného lidu. Proto my, obyvatelé státu Peaceland, shromáždění v samém srdci naší vlasti, na kótě 718, jménem a z moci dobrého lidu zde přítomného, slavnostně zveřejňujeme a prohlašujeme, že Peaceland je a po právu má býti svobodným a nezávislým státem, že je zproštěn veškeré poddanosti české vládě, a že veškeré politické svazky mezi ním a státem Česká republika jsou a mají býti úplně rozvázány. A že jako svobodný a nezávislý stát má plnou moc řešit mezinárodní spory mírovou ces-

tou a diplomatickým jednáním, v případě nejvyšší nouze a přímého ohrožení bránit svou zemi, třeba i vojenskou cestou, sjednávat spojení a provádět všechny ostatní úkony a věci, jež nezávislé státy mohou po právu činit. A na podporu tohoto prohlášení navzájem a jeden druhému zaručujeme své životy, své statky a svou nedotknutelnou čest.

Terč natažený horolezci Greenpeace na kótě 718 v korunách stromů

Vojenská policie obsadila kótu v Brdech, Greenpeace tam vyhlásili svůj stát

Ivan Blažek, Novinky.cz, 2. června 2008

Vojenský policista údajně brutálně nakládal s aktivistou hnutí Greenpeace Zbigniewem Jakubowitzem. Hlídka jej v pondělí odpoledne zadržela u brdské kóty 718 uvnitř vojenského prostoru poté, co se odmítl legitimovat. Greenpeace vyhlásila stát Peaceland a nebude se prý legitimovat vojenskou silou, která „vstoupí na jejich území.“ Vojenská policie na kótu již nikoho nepouští.

„Zatkli mne a chtěli odvést,“ řekl Právu Jakubowitz. „Kladl jsem pasivní odpor, čtyři vojenští policisté mne odnesli k vozu a hodili do zadního prostoru. Jeden si vlezl ke mně, prošel se po mně a dal mi ránu pěstí,“ uvedl Jakubowitz, který si chce na policistu stěžovat. Podle mluvčího vojenské policie Jana Čermáka, který byl přímo na místě v Míšově, kam služební Land Rover s Jakubowitzem dojel, vše proběhlo v rámci zákona.

„Nevím o tom, že by byly použity nějaké neadekvátní prostředky,“ sdělil Čermák a dodal: „V zadním prostoru jel proto, že je uzpůsobený na převážení posádky, jinde není místo.“

V Míšově aktivistu již bez problémů legitimoval přivolaný státní policista a tím jeho zadržení skončilo.

Aktivisté vyhlásili v Brdech samostatný stát Peaceland

Doby relativního příměří mezi Greenpeace, kteří kótu na protest proti radaru okupují už 37 dní, a vojenskými policisty pondělkem zřejmě skončily. Aktivisté totiž na kótě vyhlásili „samostatný stát“ Peaceland a jeho „občané“ se již nebudou legitimovat ozbrojené vojenské policii, která vstoupí na „jejich“ území. „Může to být důvod k zásahu proti nám,“ připustila mluvčí Greenpeace Lenka Boráková.

Vojenská policie samozřejmě Peaceland respektovat nebude. „Pokud se osoba, která se protiprávně zdržuje ve vojenském prostoru, odmítne legitimovat vojenskému policistovi, můžeme ji předvést na nejbližší služebnu policie ke zjištění totožnosti,“ upozornil Čermák.

Hlídky také podstatně zpřísnily režim a dovnitř vojenského prostoru již nikoho nepouští.

Vzkaz Americe

Fiktivní stát o výměře několika stovek metrů čtverečních má svoji vlajku, hymnu a kolíky vytyčené hranice. „Žádné představitele zatím zvolené nemáme, už jsme ale o vyhlášení nového státu informovali prezidenta České republiky Václava Klause,“ podotkla Boráková a dodala: „Vláda s námi nekomunikuje, proto jsme se rozhodli pro tento krok.“

A radar prý nebude. „Amerika už nemůže o umístění radarové základny jednat s Českou republikou, ale s republikou Peaceland,“ uzavřela Boráková.

Prohlášení k přerušení hladovky

Jan Tamáš a Jan Bednář, Nezakladnam.cz, 2. června 2008

Děkujeme všem lidem, kteří nás během uplynulých 21 dnů podporovali, za jejich solidaritu, všechny dary a silnou morální podporu. Věříme, že tímto naším aktem uděláme radost všem, kdo nás v uplynulých dnech vyzývali k přerušení hladovky a nabízeli svou pomoc. Uplynulé tři týdny pro nás byly velmi těžké, ale současně velmi posilující a jsou pro nás pro oba nezapomenutelnou zkušeností.

Před 21 dny jsme začali držet protestní hladovku proto, že se skupina několika lidí rozhodla zatáhnout naši zemi do velmi nebezpečného projektu hvězdných válek, který ačkoliv je u nás prezentován jako čistě obranný, je podle amerických vládních zdrojů určen k útoku. To je důvod, proč se v roce 2005 Kanada odmítla tohoto projektu účastnit. Tato úzká skupina lidí se nyní chystá podepsat smlouvu s USA, která bude znamenat další příchod cizích vojsk na naše území. To vše navzdory nesouhlasu dvou třetin obyvatel, kteří nedostali možnost se k tomuto problému vyjádřit ani ve volbách, ani v referendu.

Jednadvacet dní jsme drželi hladovku, ale jasný signál o referendu ani o ukončení jednání jsme nedostali. Nezačala ani opravdová otevřená demokratická diskuze, po které

Průvod proti radaru z Václavského náměstí přes Palachovo náměstí ke Strakově akademii, sídlu vlády

jsme volali. Vše nasvědčuje tomu, že i kdybychom v hladovce pokračovali, vláda by nás i nadále ignorovala a naše poškozené zdraví či smrt by na jejich aroganci nic nezměnily.

Na druhou stranu jsme ale dostali mnoho signálů od lidí z celé společnosti i ze zahraničí. Mnozí nás vyzývali k ukončení hladovky s tím, že oni tento náš boj nyní povedou dál. Na mezinárodní úrovni v tomto boji pokračuje například Dennis Kucinich, člen Sněmovny reprezentantů Kongresu USA, nebo kandidátka na prezidenta Spojených států za Stranu zelených Cynthia McKinney. Tady u nás v Evropské unii máme příští čtvrtek schůzku na toto téma s místopředsdkyní Evropského parlamentu Luisou Morgantini, která slíbila otevřít diskuzi na toto téma na půdě Evropského parlamentu. Dnes pomyslnou štafetu od nás přebírá na celoevropské úrovni Giorgio Schultze, mluvčí Evropského humanistického fóra, který zahajuje časově neomezenou hladovku s cílem dosáhnout jednoznačného vyjádření EU k tomuto plánu USA. Kromě toho dnes probíhají hladovky na podporu našeho boje v Austrálii, ve Spojených státech, v Itálii, ve Španělsku, v Německu a v Rakousku.

My dnes o půlnoci hladovku přerušíme, ale současně začne řetězová hladovka, při které různí lidé společenského života budou držet symbolický 24hodinový půst. Zítرا nás vystřídá disident, chartista a bývalý vládní zmocněnec pro lidská práva pan Petr Uhl. V následujících dnech pak převezmou štafetu například sociolog Jan Keller, herečka Anna Geislerová, senátorka Alena Gajdůšková, člen Akademie věd ČR Petr Pokorný, poslankyně Olga Zubová, novinář Jakub Patočka, herečka Lenka Vlasáková, rozhlasový redaktor Jeroným Janíček a mnozí další. Již teď víme, že hladovku podporují herci, zpěváci, odboráři, disidenti, akademici, politici, vědci, ekologové a další.

Všichni z vás, kdo s naším protestem souhlasíte, pomozte nám tento protest rozšířit ještě více a přidejte se 22. června k celosvětové jednodenní hladovce proti systému

hvězdných válek, jehož součástí má být plánovaná základna v Brdech. Tento protest vznikl v reakci na naši hladovku a je jejím silným pokračováním na celosvětové úrovni. Již teď je jisté, že se tohoto protestu budou účastnit lidé ze všech kontinentů.

Řetězovou hladovkou požadujeme totéž, co jsme navrhli minulý čtvrtek ministru zahraničí: Přerušit jednání o radaru na jeden rok.

Umístit či neumístit radar v Česku je historické rozhodnutí, které by mělo proběhnout po široké veřejné diskuzi za souhlasu většiny obyvatel. Ale učinit toto rozhodnutí v situaci, kdy se mezi lidmi i politiky vytváří jedovatá atmosféra plná nedůvěry, by mělo dlouhodobý negativní dopad na českou společnost. Naději na svobodu a opravdovou demokracii, kterou jsme získali po sametové revoluci, by opět vystřídal pocit nedůvěry v instituce, pocit bezmoci a zrady.

Podobně negativní atmosféra dnes panuje v Evropské unii, kde převládá názor, že tento plán rozděluje Evropu.

Tento projekt má mnoho odpůrců i ve Spojených státech a sami členové kongresu si podmínili financování tohoto projektu řadou podmínek. To vše se děje za velmi malé podpory prezidenta Bushe jak v USA, tak i jinde ve světě. Proč tedy spěchat?

Proto navrhujeme na jeden rok přerušit jednání, zahájit hlubší diskuzi na toto téma uvnitř ČR, získat stanovisko EU k tomuto plánu a počkat na stanovisko nové administrativy USA.

Vyzýváme všechny lidi v této zemi, kdo nesouhlasí s tímto plánem, aby svůj nesouhlas dali najevo, aby nemlčeli a začali být aktivní. Protože demokracie není jenom slovo, není to jen vhození lístku do urny jednou za čtyři roky, demokracie je o aktivní účasti každého člověka. Nestačí jen „hledět si svého“, je potřeba začít se zajímat o dění ve společnosti a aktivně společnost utvářet.

Ještě jednou děkujeme všem za podporu a děkujeme také všem novinářům za pozornost a respekt, se kterým se tomuto tématu věnovali.

Praha, 2. června 2008

Klaus nepřijme aktivisty, kteří drží hladovku proti radaru

(ČTK, 2. června 2008)

Václav Klaus se nechystá přijmout aktivisty, kteří na protest proti vybudování americké protiraketové základny v Česku drží hladovku. Tento způsob vyjádření nesouhlasu považuje za vydírání. Řekl to dnes novinářům. Aktivista Jan Tamáš, který drží hladovku od 13. května, napsal v pátek prezidentovi dopis. V něm ho vyzval ke schůzce.

Klaus dnes řekl, že by se neodmítl setkat i s lidmi, kteří mají „velmi silný názor takového či onakého typu“ na postavení amerického radaru v Brdech. „Nicméně vylučuji možnost diskutovat s vydíráním, které se provádí metodou hladovky. Žijeme v normální parlamentní demokracii a hladovky jsou vhodné pro totalitární režimy. Sem nepatří,“ dodal prezident. Tamáš drží hladovku spolu s aktivistou Janem Bednářem. Dnes se chystají oznámit její přerušení. Minulý týden je přijal ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Jejich návrhy ale odmítl. Ministryně obrany Vlasta Parkanová (KDU-ČSL) označila hladovkáře za vyděrače, kterým se neustupuje.

S aktivisty se sešel i šéf opoziční ČSSD Jiří Paroubek. Sociální demokraté pak v neděli přišli s nápadem, že by začali na protest proti radaru držet řetězovou hladovku. Každý ze členů strany, který by se připojil, by podle senátorky Aleny Gajdůškové nejedl 48 hodin. Jiní straníci mluvili ale o 24 hodinách.

„Některým politikům by pár dní hladovky určitě prospělo. Přidal bych se k tomu eventuálně. Jestli sociální demokracie cítí, že to je pro ni zrovna nejvhodnější terapie, co mají dneska udělat, tak možná, že to je dobrý nápad,“ zažertoval Klaus. Podotkl, že ČSSD je stranou „mohutně zastoupenou v parlamentu“. K jejímu záměru pak dodal: „Pouštět se do hladovkování je skutečně nedůstojné. To už za těch 18 let nemáme zapotřebí.“

Topolánek jednal s Gutierrezem o budování systému raketové obrany

(ČTK, 3. června 2008, kráceno)

O zapojení českého průmyslu do budování systému raketové obrany jednal premiér Mirek Topolánek s americkým ministrem obchodu Carlosem Gutierrezem. Spojené státy chtějí v rámci svého protiraketového štítu v Evropě umístit v Česku nejmodernější radar a v Polsku síla s antiraketami. Americké firmy mají v úmyslu založit společně s českými vědeckými ústavy konsorcium, které by se zabývalo výzkumem technologií spojených se systémem protiraketové obrany USA.

„České státní i privátní subjekty vidí v této oblasti velký potenciál pro vzájemnou spolupráci v oblasti výroby, transferu technologií či výzkumu mezi ČR a USA,“ uvedl dnes Topolánek v tiskové zprávě zaslané ČTK. Do projektu raketové obrany USA by se podle premiéra mohly v budoucnu zapojit nejen české podniky, ale také vědeckovýzkumné ústavy či vysoké školy. Topolánek ale při setkání s americkým ministrem obchodu upozornil na to, že překážkou této spolupráce mohou být rozdíly mezi americkou federální legislativou a českými zákony. „Premiér proto americkou stranu požádal, aby vyvinula maximální úsilí pro přiblížení systému dodávek pro raketovou obranu USA zainteresovaným českým subjektům,“ uvedli pracovníci tiskového oddělení úřadu vlády.

Nový stát Peaceland oficiálně oslovil české ústavní činitele

Tisková zpráva státu Peaceland, Greenpeace.org, 3. června 2008

Dnešního dne zaslali občané státu Peaceland na kóťě 718 v Brdech formální dopisy všem ústavním činitelům ČR informující o deklarování samostatného státu a důvodech, které je k tomu vedly. Prezident Klaus, předseda vlády Topolánek, předseda poslanecké sněmovny Vlček a předseda senátu Sobotka tak mají v ruce dokumenty, na základě kterých mohou formálně jednat.

Občané Peacelandu přebývající na jeho teritoriu a sestávající z 6 národností (dva Američané, dva Belgičané, dva občané Rakouska, jeden občan Německa, jedna občanka Slovenska a několik občanů České republiky) považují v této chvíli za podstatné, aby vláda, respektive předseda vlády nebo ministryně obrany, vydali rozkazy vojenské policii k re-

spektování deklarace nezávislosti. To znamená, aby policie nevstupovala na teritorium Peacelandu ozbrojená a nepokoušela se tam legitimovat místní občany.

„Peaceland je otevřená země, její občané rádi přivítají na své půdě i příslušníky vojenské policie za předpokladu, že se budou řídit principy, které byly při deklarování nezávislosti vysloveny a o kterých byli nadřízení policie informováni,“ sdělil občan Peacelandu a současně výkonný ředitel Greenpeace Jiří Tutter.

Během včerejšího dne, kdy byl stát Peaceland ustaven, vojenská policie naopak jednala s jedním z jeho občanů, Zbigniewem Jakubowitzem, způsobem, kterým porušila nejen principy Peacelandu, ale dokonce i české zákony. Po zadržení, již v uzavřeném voze vojenské policie (!), jej jeden z příslušníků udeřil pěstí do hlavy a šlapal mu po těle. Tento příslušník porušil české zákony dále tím, že nebyl viditelně označen identifikačním číslem a odmítl se prokázat služebním průkazem. Reakcí občanů Peacelandu na takový postup bude formální stížnost zaslaná ministryni obrany Parkanové.

V následujících dnech se občané Peacelandu obrátí formálními dopisy na mezinárodní organizace s žádostí o uznání státní suverenity.

Proti radaru začnou hladovět Uhl a Geislerová

(Právo, 3. června 2008)

Patnáct kilogramů zhubli za tři týdny hladovění Jan Tamáš (31) a Jan Bednář (29) při protestu proti možné výstavbě amerického radaru v Brdech. Ukončili ho o půlnoci na úterý. V akci pokračují jednodenním půstem známé osobnosti. Prvním je novinář Petr Uhl, druhá herečka Anna Geislerová.

„Cítím se poctěn, že z několika desítek zájemců vybrali organizátoři právě mě,“ řekl Uhl na tiskové konferenci. Dodal, že považuje za naprosto nepřijatelné, že vláda odmítá jakoukoli diskusi o radaru. Ten je podle něj jen „vzkazem Rusům, že už nejsou v Česku páni“. Půst po něm převezme o dnešní půlnoci Geislerová. V řetězové hladovce budou posléze následovat i politici, mimo jiné senátorka za ČSSD Alena Gajdůšková nebo poslankyně Olga Zubová (SZ). Zájem zapojit se do akce dále vyjádřily desítky lidí, například herečka Lenka Vlasáková, sociolog Jan Keller, novinář Jakub Patočka či člen Akademie věd ČR Petr Pokorný.

Každý z hladovkářů bude zhruba hodinu pobývat také v centru odpůrců proti radaru v pražské Bělehradské ulici. Přesný rozpis je na internetových stránkách aktivistů. Tamáš s Bednářem ukončení protestu vysvětlili tlakem okolí, které se obávalo o jejich zdraví, i spuštěním veřejné diskuse. Od 13. května, kdy akci zahájili, zhubli dohromady 15 kilogramů. Tamáš při výšce 180 centimetrů vážil původně 56 kilogramů, teď má 52. Stejně vysoký Bednář pak ztratil rovných 11 kg, ze 71 na 60.

„Nebyla sice splněna ani jedna z námi původně daných tří podmínek, ale nastala třetí. Vyslali jsme ale signál a ten se k nám vrátil. O problému se začalo mluvit. Navíc naše hladovka nekončí, převezmou ji osobnosti veřejného života,“ řekl Tamáš.

Hladovkáři si původně jako podmínku ukončení protestu vymínili splnění jedné ze tří podmínek – aby politici ukončili jednání o radaru s USA, vypsal o něm referendum anebo zahájili o sporné věci diskusi s veřejností.

Vláda nereagovala

Hladovkáře v protestu z parlamentních stran podpořily KSČM a ČSSD. Tamáš a Bednář byli pod dohledem lékařů, které jim doporučil místopředseda KSČM europoslanec Jiří Maštálka. Ten také za nimi přišel s místopředsedkyní strany Janou Bystřickou. Z ČSSD za aktivisty minulý týden zavítal šéf strany Jiří Paroubek.

Naopak členové vlády protest až na výjimku ignorovali. Hladovkáře přijal pouze ministr zahraničí Karel Schwarzenberg (SZ). Premiér Mirek Topolánek (ODS) se poprvé vyslovil k hladovce až včera: „Když jsem to slyšel poprvé, tak jsem si říkal, že to není úplně tak špatná zpráva.“

Podstatně podle něho je, že veřejná diskuse k radaru probíhá „a v tomto smyslu je připraven můj dopis těm lidem.“ Tamáš s Bednářem se na něj přitom listem obrátili téměř před třemi týdny.

Místopředseda vlády Petr Nečas pak zlehčoval i plán řetězové hladovky: „V první řadě bych rozlišil hladovku a půst. A myslím, že půst prospěje každému z nás. Jak jsem si vybavil celou řadu předáků sociální demokracie, tak i vícedenní půst.“

Odmítavě reagoval na hladovkáře také prezident Václav Klaus, který včera Právu řekl, že se s nimi nesejde, jak požadovali. „Vylučuji možnost diskutovat s vydíráním, které se provádí metodou hladovky. Žijeme v normální parlamentní demokracii a hladovky jsou vhodné pro totalitární režimy. Sem nepatří,“ dodal prezident.

První bude jablko

Tamáš a Bednář také včera upřesnili, co a jak budou v příštích dnech jíst. „V úterý to bude jablko, možná ještě paprika,“ uvedl Tamáš. Dodal, že vysílený organismus si bude muset na stravu postupně přivykat. „Pečlivě jsme to nastudovali z knih, které nám nosili naši sympatizanti,“ uzavřel.

Do protestních hladovek proti americkému systému tzv. hvězdných válek, do nichž má být radar v Brdech začleněn, se ve světě zapojily už stovky lidí. Příští týden má Tamáše přijmout také místopředsedkyně Evropského parlamentu (EP) Luisa Morgantiniová.

Tamáš s Bednářem včera rovněž vyzvali českou veřejnost, aby se zapojila do celosvětové hladovky proti zbrojním plánům USA naplánované na neděli 22. června.

Kdo koho vydírá

Petr Uhl, Army.cz, 3. června 2008

Mýlí se ministryně Vlasta Parkanová, když tvrdí – řekla to v neděli v televizi Prima – že k hladovce jako krajnímu řešení se má člověk uchýlovat jen v nesvobodné společnosti, která jinou možnost prosazení názoru neumožňuje. Hladovku dvou aktivistů hnutí Ne základnám proti americkému radaru označila za vydírání. „S vyděrači se vyjednávat nemá,“ prohlásila.

Krajní řešení ale hladovka není, tím je až právo na odpor, třeba i násilný. Ústavním je právo na odpor, ale jen vůči tomu, kdo odstraňuje demokratický pořádek lidských práv.

Je zákonný jen tehdy, je-li účinné použití ústavních orgánů znemožněno. Hladovka je ale vždy zákonná a oprávněná. Ti, kdo zpívají Dobrý den, radare, já ti tleskám, se jistě dají „vydírat“ stejně málo, jako hladovkami charistů se nechali ovlivnit ti, kteří před lety zpívali

o majoru Gagarinovi a Díky vám, chlapíku statečný o kapitánu Minaříkovi v „hadím hnízdě“ rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Za starého režimu, tedy oné nesvobodné společnosti, bylo hladovek mnoho, a za politické požadavky. Mám o nich doma podrobnou dokumentaci.

I proto vím, že se Vlasta Parkanová žádného odporu, ani hladovkového, ani nehladovkového, neúčastnila. Když v roce 1969 začala za přítomnosti sovětských tanků normalizace a současně i odpor proti nedemokratickým poměrům, dospěla Parkanová zrovna do plnosti. V nesvobodných poměrech pak prožila dvacet let.

Skoro u nikoho se nad tím nepozastavuji, každý nemusel být statečný. Nevyčítám to ani těm, kdo ohrožují bezpečnost státu a světa řiťolezectvím jako jejich předchůdci za vlády normalizátorů, nyní ovšem praktikovaným na jinou světovou stranu.

Hladovkáři Jan Tamáš a Jan Bednář mají čtyři alternativní požadavky – přerušit jednání o radaru na rok, vyžádat si stanovisko EU, svolat parlamentní schůzi, nebo uspořádat televizní besedu o radaru za účasti čtyř stoupenců a čtyř odpůrců. Parkanová ale odmítá i ten čtvrtý. Tím mění dnešní poměry v nedemokratické. To ona, mocí své vlády sjednávat smlouvy o dočasném pobytu cizích vojsk bez veřejné rozpravy, vydírá občany.

Tamáš a Bednář nelžou, mluví za sebe a snad i za ty, kdož s nimi v duchu nebo veřejně souhlasí. Parkanová a vláda mluví za ČR. A to je lež, když většina společnosti je proti.

A druhá lež je předstírání bezpečnostního účelu radaru. Vládní Češi ho chtějí proto, aby Kreml viděl, že už tu není pánem, nebo aspoň počítají s tím, že v tomto obalu radar české veřejnosti prodají. Někdo tu musí být pánem, a teď je to Bílý dům. Spěchejme, rychle, dokud je tam Bush!

Publicista Jiří X. Doležal zahájí hladovku pro radar

(Novinky.cz, 3. června 2008, kráceno)

Známý publicista Jiří X. Doležal chce v pátek zahájit protestní hladovku proti „populismu českých politiků, kteří odmítají americký radar“ a za urychlený podpis smlouvy

Zatímco rokycanská radnice ve vztahu k radaru mlčela, občané na náměstí se v podpisové akci vyjadřovali jednoznačně proti

o budování radaru mezi vládami ČR a USA. Doležal chce hladovět až do podpisu smlouvy o radaru.

„Dokud proti radaru hladověli aktivisté jako pan (Jan) Tamáš, bylo vše v pořádku. Když se však do hladovění zapojila řada předních politiků koaličních i opozičních stran a veřejně známých osobností, přišel čas ukázat, že ne všichni občané České republiky odmítají zvýšení bezpečnosti naší země a ochranu našeho národa před možným ohrožením z Asie,“ uvedl Doležal.

Svůj protest chce zahájit na tiskové konferenci s názvem „Poslední snídane Jiřího X. Doležala“. O symbolické „řetězové hladovce“, kterou nyní chtějí držet odpůrci radaru z řad politiků či umělců, prý neuvažoval. „Ale přistoupil bych na ni, pokud by se do ní zapojily osobnosti stejného veřejného významu jako ty, které přebraly hladovku od pana Tamáše,“ řekl Doležal.

Rozhovor s Janem Tamášem, předsedou Humanistické strany

(ČRo 1 – Radiožurnál, 4. června 2008, kráceno)

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: O půlnoci ukončili občanští aktivisté Jan Tamáš a Jan Bednář po jednadvaceti dnech hladovku, kterou drželi na protest proti postupu vlády ve věci radaru americké protiraketové obrany v českých Brdech. Ukončili i přesto, že ani jeden ze tří cílů, který si vytkli, nebyl splněn. Zato ale přitáhli k plánu na řetězovou demonstrativní hladovku sociálně demokratické politiky a některé herce a publicisty. Na počátku toho všeho byla deklarovaná snaha o prohloubení veřejné diskuse o radaru v Česku. Uvidíme, jak se záměr podařil. Začíná úterních Dvacet minut Radiožurnálu, zdraví vás Martin Veselovský. A pozvání do Dvaceti minut přijal jeden z hladovkářů a předseda Humanistické strany Jan Tamáš, dobrý den.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor: Jak vám je po těch jednadvaceti dnech?

Jan TAMÁŠ, předseda Humanistické strany: No, tak fyzicky nic moc. Je to přeci jen znát tři týdny bez jídla, ale psychicky se cítím dobře a myslím, že je to především díky té morální podpoře, které se nám dostalo jak tady z České republiky, tak především ze zahraničí, kdy jsme dostali pozitivní dopisy od takových lidí, jako je třeba místopředsedkyně Evropského parlamentu Luisa Morgantini, nebo prezidentská kandidátka za Stranu zelených ve Spojených státech Cynthia McKinney, nebo americký kongresman Kucinich a další.

Byl to čistě kromě toho politického rozměru a kromě toho, že jak jste říkal, tak jste vzbudili určitou reakci ve světě, tak byl to kromě tohoto rozměru i nějaký duchovní zážitek těch jednadvacet dní?

Určitě, protože jak říkám, především ta morální podpora těch lidí, vlastně z celého světa a chodí nám denně desítky emailů, lidi nám volali, psali, navštěvovali nás v centru v Bělehradské. Takže ta morální podpora byla opravdu velkou, velkou součástí a myslím, že je to především díky té morální podpoře, že jsme vydrželi takhle dlouho...

Nemáte pocit teď po těch jednadvaceti dnech, kdy jste sami na té tiskové konferenci říkali, že vlastně z těch třech vytknutých cílů žádný nebyl splněn, že jste v podstatě ničeho

nedosáhli, že v podstatě ty klíčové lidi nezajímalo, že tady nějací dva pánové, Tamáš a Bednář, hladoví?

Tak to určitě. Z tohoto pohledu jsme nedosáhli toho cíle. Ale to nebyl jediný cíl. My jsme apelovali také na lidi. Apelovali jsme na zhruba těch šest a půl milionů Čechů, kteří si tady americké vojáky nepřejí a z toho pohledu ta hladovka byl velký úspěch, protože, jak jsem říkal, se nám podařilo nějakým způsobem nastartovat, zaktivovat velkou řadu lidí, já bych řekl stovky nebo tisíce lidí tady v České republice a řádově stovky lidí na celoevropské úrovni a i tedy za hranicemi Evropy, a to si myslím, že je velký úspěch, protože pro nás tohle téma, toho systému hvězdných válek není jen tématem České republiky. Ta základna tady má být jenom součástí toho globálního systému, čili je to téma, které se týká i jiných lidí v Evropě a bohužel v ostatních evropských zemích zatím toto téma šlo tak nějak bez pozornosti většiny obyvatel, bez pozornosti médií v jejich zemích a to se myslím, teď změnilo.

Ještě se vrátím k té vaší interpretaci toho, co snad měl říct premiér Topolánek bez toho, abychom mohli rozhodnout o něčem, tak žijeme v parlamentní demokracii, máme tady institut parlamentních voleb, to je mimochodem jeden z bodů, kdy rozhodujeme o věcech veřejných a pokud se nepletu, tak ty smlouvy, které budou podepsány, pravděpodobně s Američany, jsou toho řádu, že jsou to mezinárodní smlouvy, které podléhají ratifikaci parlamentem, obě komory je musí nadpoloviční většinou všech členů odsouhlasit. S tím, že víme, jak budou hlasovat pravděpodobně zelení, a že víme, jak bude pravděpodobně hlasovat část lidovců, proč se vlastně bojíte, že by ta ratifikace mohla dopadnout dobře?

Tak celé to rozšíření toho systému hvězdných válek do Evropy je otázkou byznysu za zhruba čtyři miliardy dolarů. Čtyři miliardy dolarů je obrovská částka, která připadne maximálně čtyřem zbrojařským firmám, které ten systém dodávají pro americkou armádu. Je to firma Lockheed Martin, Raytheon, Boeing a Northrop Grumman a tyhle čtyři firmy mají samozřejmě obrovský zájem na tom, aby se tenhle obchod realizoval, aby se ten systém nakonec vystavěl a nebudou váhat obětovat třeba jedno procento z té částky nebo i více na takzvanou podporu prodeje, tedy na to, aby k tomu prodeji skutečně došlo, což prakticky znamená, že tady bude obrovský tlak. Já to odhaduji na zhruba tři sta až pět set milionů korun, které zřejmě již jsou v České republice na to, aby se tenhle projekt prosadil. A samozřejmě s touhleto částkou bude velmi snadné zajistit si podporu nějakých přeběhlíků.

Jenom pardon, abych si to opět srovnal, tak říkáte, že i přesto, že ratifikace těch smluv se Spojenými státy americkými musí podlehnout schválení obou komor Parlamentu České republiky, takže tato částka, o které jste mluvil, může být vyčleněna na to, aby parlament hlasoval pro tyto smlouvy?

Určitě, určitě. Tak jak říkám, jde o obrovské peníze a viděli jsme, jak u vyslovování důvěry vládě, tak u volby prezidenta, že v parlamentu je strana, která prostě bohužel v tuhle chvíli nemůže zaručit to, že všichni její poslanci budou hlasovat tak, jaký bude

názor té strany a já nemám důvod se domnívat, že by to v případě hlasování o radaru mělo být jinak...

Tak jsem svoji poznámku nemyslel, pane Tamáši. Jinak řečeno, abychom to shrnu-li, vaše protesty, mimo jiné i ta hladovka, jsou zejména z důvodů toho, že nevěříte, že Parlament České republiky bude schopen dobře zastupovat zájmy lidí, kteří ho zvolili v otázce radaru v Brdech.

Jednak, a jednak my jsme volali po referendu, protože my sice žijeme v parlamentní demokracii, jak jste správně poznamenal, ale to se přeci nevylučuje s tím, že by o takhle zásadní otázce nemohlo být vypsáno referendum. Ve Švýcarsku v šedesátých letech se konalo referendum o tom, zda Švýčari budou nebo nebudou usilovat o získání jaderné zbraně a Švýčari si suverénně rozhodli, že nebudou o získání jaderné zbraně usilovat. Čili se dají dělat referenda i o takzvaných bezpečnostních otázkách. Lidé nejsou hlupáci a já se domnívám, že jsme natolik inteligentní bytosti, že si dokážeme rozhodnout o tom, jestli tady budeme nebo nebudeme chtít cizí armádu...

Greenpeace odstranili policejní pásku z kóty

Miroslava Vějvodová a Karel Hutr, Deník.cz, 4. června 2008

*Ředitel Greenpeace
v ČR, ing. Jiří Tutter*

Policisté nepouštějí na kótu 718, kde má vyrůst americká radarová základna, další lidi. Toto opatření bylo zavedeno poté, co zde aktivisté Greenpeace vyhlásili „samostatný stát“ Peaceland.

Policisté z újezdu vraceli i novináře. Jednoho z aktivistů, který se nenechal legitimovat, policisté naložili a odvezli mimo vojenský prostor. Jde o stejného muže, který minulou sobotu před slavnostním otevřením nových cyklostezek na hrázi Padrtského rybníka vylezl na strom a chtěl tam počkat na příjezd ministryně obrany Vlasty Parkanové. Horolezec pak po výzvě policistů strom opustil.

Greenpeace se chtěli i tak dostat k ministryni, ale bezvýsledně. „Nepodařilo se nám k politikům dostat ani na člunu, ani na kolech. Policisté nás tam nepustili,“ připomněl Jan Piňos, který je vedoucím kampaně Greenpeace. Podle Piňose policisté občas auty projedou kolem kóty, ale mezi aktivisty prý nejdou.

„S nadsázkou říkám, že ozbrojené složky na naše území nyní nechodí,“ dodal Piňos. Aktivisté se chtěli s ministryní obrany setkat, protože už před několika týdny ji vyzvali k návštěvě kóty. Prý jim odpověděla v tom smyslu, že se nebude bavit s někým, kdo porušuje zákon.

„Odstraňujeme policejní pásku, kterou česká vojenská policie ohraničila prostor kolem kóty 718 v prvních dnech pobytu aktivistů Greenpeace na tomto místě. Od okamžiku vyhlášení nezávislosti Peacelandu a vytyčení jeho hranic státními znaky Vojenská policie ČR zatím hranice Peacelandu respektuje a na jeho území nevstoupila. Otázkou je, zda

se nejedná o klid před bouří, a zda Armáda ČR nepřipravuje vojenský zásah na cizím území," doplnil Martin Kolubek z Greenpeace.

Ministerstvo obrany zatím vyloučilo, že by chystalo vyklizení kóty. „Silové řešení na kótě není na pořadu dne," tlumočil vyjádření ministerstva obrany jeho mluvčí Jan Pejšek.

Jan Piňos ve středu Deníku sdělil, že novým a čestným občanem státu Peaceland se včera stal Philip Coyle, bývalý dlouholetý náměstek ministerstva obrany USA. „Bude mým potěšením stát se občanem Peacelandu," napsal Philip Coyle. Ten patří mezi nejuznávanější světové experty v oblasti vojenského výzkumu, vývoje a testování vojenských technologií a americké obranné politiky.

Fiktivní stát už má svoji vlajku a hymnu

Aktivisté se na „svém" území odmítají legitimovat vojenské policii s tím, že se nebudou podřizovat síle, která vstoupí na jejich půdu.

Fiktivní stát už má svoji vlajku a hymnu a dokonce webové stránky. Podle mluvčí Greenpeace Lenky Borákové se kromě aktivistů stali „obyvateli" Peacelandu i lidé z okolních obcí. Důvodem k vytvoření samostatného státu se pro obyvatele Peacelandu stal zásadní rozpor mezi představou jejich a české vlády o způsobu zajištění globální a tím i české bezpečnosti a zachování míru.

„Jsme přesvědčeni, že celý projekt Národní protiraketové obrany včetně umístění radarové základny na českém území s sebou nese závažná rizika, mezi kterými na čelném místě stojí porušení globální rovnováhy, zvýšení mezinárodního napětí a nové jaderné zbrojení. Nepovažujeme projekt protiraketové obrany za nástroj k vyřešení závažných problémů dnešního světa," řekl Jiří Tutter, výkonný ředitel Greenpeace.

Greenpeace: Radar chcete stavět na našem území, jednejte proto s námi

„Je to už rok, co jednáme s naší vládou a snažíme o to, aby ta ustoupila od vojenského řešení v ČR, tedy od smlouvy o radaru. Už 36. den na to upozorňujeme přímo na kótě. Co se týče ochrany státu, nesdílíme stejné přesvědčení jako naše vláda. Proto jsme založili stát Peaceland – dnes jsme odeslali dopis prezidentovi, předsedovi vlády, senátu a poslanecké sněmovně," sdělil Deníku Jiří Tutter, výkonný ředitel Greenpeace a občan Peacelandu.

Ještě do konce tohoto týdne odešlou občané Peacelandu formální dopis do USA. „Na našem území si nepřejeme jakoukoli přítomnost vojsk," zdůraznil Tutter. Podle něj by teď americká strana měla jednat s nimi, protože radar chce stavět na území Peacelandu, nikoli v ČR.

„Vojenskou policii vznik fiktivní republiky Peaceland nikterak neomezuje. Stále

Mezi návštěvníky, kteří se na slavnostní otevření přišli podívat, byli i zástupci zvířecí říše. Divoký kanec Jonáš.

Foto: Štěpán Kotrba

platí to, že osoba, která vstoupí do vojenského újezdu, je povinna se legitimovat. Pokud to odmítne, je vojenský policista povinen předvést tuto osobu na nejbližší oddělení policie, aby došlo k legitimaci," upřesnil mluvčí vojenské policie Jan Čermák. Dle našich informací se na kótě pohybuje standardně 10 až 15 aktivistů. Všichni už kvůli tomu obdrželi předvolání k projednání přestupku.

Jan Freidinger v on-line rozhovoru

(Pribramsky.denik.cz, 5. června 2008, kráceno)

Jan Freidinger z Greenpeace strávil řadu dní na kótě 718 ve Vojenském újezdu Brdy. Aktivisté obsadili kótu, kde by mohl stát americký radar už 28. dubna a dávají tím najevo, že nesouhlasí s umístěním americké radarové základny v České republice.

V pondělí založili fiktivní stát Peaceland a nechtějí se nechat legitimovat vojenskou policií, třebaže jsou na území vojenského prostoru neoprávněně.

OTÁZKA panic: Jak dlouho máte v plánu ještě na kótě vydržet?

ODPOVĚĎ Jan Freidinger: Vydržíme tak dlouho, dokud budeme cítit, že to má smysl.

bohous: Nemyslíte si, že když sami porušujete zákon pobytem v zakázaném území, tak trochu nahráváte těm, co radar prosazují?

Myslím, že ne. Nacházíme se v situaci, kdy vláda založená na dvou přeběhlících prosazuje něco proti vůli 70 procent obyvatel. Navíc se o této věci před volbami žádná strana nezmínila, takže voliči neměli žádnou možnost se k tomu vyjádřit.

Martin Křivánek: Ještě by mě zajímalo, jak to máte na kótě s energií pro provoz notebooků a jiných přístrojů? Jestli používáte generátor, nevadí vám, že znečišťujete zemi?:-) Nebo používáte malou větrnou elektrárnu?

Na kótě máme tři fotovoltaické panely, ale nutno dodat, že máme do zálohy i generátory. Primárně však používáme solární panely.

Martin Křivánek: Když podle vašeho názoru radar nemá schopnost čelit nebezpečí terorismu, co navrhuje vy pro boj proti terorismu? Letákovou kampaň? Zkuste něco vymyslet vy a nejenom kritizovat návrhy jiných a třeba vás začne někdo poslouchat bez toho, abyste zakládali nesmyslné státy a drželi hladovky.

Důležité je, aby se odstraňovaly kořeny a příčiny, které pak mají za následek mezinárodní terorismus.

cvach: Kdo vám to všechno platí, kde berete tolik volna, když ostatní lidi musejí na rozdíl od vás chodit do práce?

Greenpeace, aby si uchovalo svou nezávislost, nepřijímá žádné finanční dary od firem, vlád, grantů a podobně. Jsme financováni jednotlivými dárci v České republice. Podporovatelů je u nás něco přes dvacet tisíc a obvykle nás podporují drobnou částkou. Pokud by dar byl výrazně vyšší, musí se přezkoumat. Nepřijímáme anonymní dary. Více informací můžete dohledat v naší výroční zprávě, která je na internetu. Každoročně probíhá nezávislý audit našeho financování, každý dar je zdokumentován. Já osobně jsem zaměstnancem Greenpeace, takže pobyt na kótě je pro mě i pracovní náplní. Ovšem na-

prostá většina aktivistů jsou dobrovolníci, ať už studenti, kteří mají volno a například se připravují na zkoušky, anebo zaměstnanci, kteří si pro pobyt na kótě berou dovolenou.

Jirka: Dokázal byste říci, jaké újmy na zdraví může radar způsobit?

Jak již bylo zmíněno, parametry radaru, bez kterých nelze vypracovat relevantní dopadovou studii na lidské zdraví, vláda stále tají. Takže se neodvažují spekulovat o možných negativních vlivech na lidské zdraví.

Valda: Myslíte si, že Váš protest přinese ovoce, tedy že radar v Brdech nebude?

Jsmo o tom pevně přesvědčeni, jinak bychom protest na kótě ani další naše aktivity nedělali.

Pepa: Nechápu, jak můžete tvrdit a bojovat za to, že radar povede k mezinárodnímu napětí a že stimuluje závod ve zbrojení... Radar je zařízení pro obranu a ne pro útok, což si myslím, že v dnešní době strachu z terorismu a jiných agresorů je velice důležité... místo toho byste měli lobbovat proti zastavení jaderných programů Číny, Pákistánu, Íráku (Poznámka autorů: správně je Íránu, nikoliv Iráku, tazatel si tyto dva státy plete. A míní zřejmě PRO, nikoliv PROTI zastavení jaderných programů.) a jim podobných zemí. Problém je v tom, že v tomhle případě by vás nikdo neposlouchal a myslím, že založení Peacelandu, hladovkaření a obsazení kóty je projev primitivní s jediným cílem a to je medializace skupiny, která porušuje zákony a neumí nic jiného než vydírat, hladovkařit a podobně, aby je vůbec někdo poslouchal...

To, že budování jednostranného protiraketového deštníku vede ke zvýšení mezinárodního napětí, je dnes již zřejmé. Stačí sledovat zprávy a reakce nejen našich sousedů v EU, ale i Ruska, Číny a dalších. Na první pohled se radar nemusí zdát jako útočná zbraň, ale je to podobné, jako štít středověkého rytíře. Pokud on vyráží do útoku, v jedné ruce má meč a ve druhé štít. Souhlasím s vámi, že jednou ze současných největších hro-

Občanská kontrola směřuje na kótu 718, květen 2009

zeb je terorismus, ale bohužel radar v Brdech a celý systém skutečně nemá žádnou schopnost této hrozbě čelit.

Lada: Vážím si Vašich aktivit v brdských lesích. Naši představitelé neustále zdůrazňují, že jsme demokratický stát a takovéto akce neposlušnosti mají místo jen v totalitních systémech. Co si o tom myslíte, když mínění 70 % obyvatel přitom nikdo nebere vážně?

Je to smutné. Bohužel žijeme v takovéto realitě a i proto mají aktivity Greenpeace takový charakter, jaký mají...

Milan: Jak dlouho myslíte, že vás vojenská policie nechá na kótě 718? Popřípadě jaké budou vaše další kroky?

Popravdě nedokážu odhadnout, jak dlouho nás tam nechají. Bohužel nemohu zveřejnit další připravované kroky, protože je to interní věc.

Martin Křivánek: Mě by zajímalo, co budete dělat, až vás vojáci z toho prostoru vyhodí?

Budeme samozřejmě dále pokračovat v našich aktivitách. Vyhlášení státu Peaceland na kótě 718 je jen část našich aktivit, i když v současné době je nejvíce viditelná. Odborná informační a lobbistická práce Greenpeace bude samozřejmě dále pokračovat.

Policie vyhnala aktivisty z kóty MÍŠOV

Miroslava Vejvodová, Plzensky.denik.cz, 10. června 2008

Z kóty 718, kde má stát plánovaný americký radar, vyhnala vojenská policie v pondělí po 14. hodině aktivisty Greenpeace, kteří zde neoprávněně pobývali od 28. dubna.

„Jménem zákona dostaly tyto osoby, které se opakovaně dopouštěly protiprávního jednání, řadu výzev k opuštění vojenského výcvikového prostoru. Měli tak dost času opustit prostor kóty dobrovolně.

Vzhledem k tomu, že se tak nestalo, vojenská policie dnes přikročila k vyklizení kóty 718 a jejího přilehlého okolí,“ uvedl mluvčí vojenské policie Jan Čermák.

„Celkem pět osob bylo předvedeno na policii ČR k udání vysvětlení svého protiprávního jednání. Prostor kóty 718 bude vymezen oplocením a zabezpečen ostrahou,“ doplnil Čermák.

Vyhnání aktivistů Greenpeace bylo dramatické. Už ze svého přesvědčení nehodlali z kóty dobrovolně odejít. Od místních prý dostali zprávu, že se k nim blíží několik desítek aut s vojáky.

Čtyři z aktivistů se těsně před zásahem vydali do Míšova, čtyři zůstali na kótě, z toho dva na stromech. Když přišli policisté na kótu, zadrželi dva aktivisty na zemi a asi po hodině sundali za pomoci techniky i stromolezce. Informoval o tom Jiří Tutter, výkonný ředitel Greenpeace ČR.

Poté, co se na kótě nenacházel žádný z členů Greenpeace, začala vojenská policie dokumentovat a nakládat materiál, který na místě zajistila. „Věci budou předány příslušné obci, tedy do Příbrami,“ uvedl Čermák.

Policii došla trpělivost

Dle velitele Vojenské policie Tábor a vedoucího včerejšího zásahu Jiřího Neubauera byl zásah, na kterém se podílelo několik desítek policistů, přiměřený a nutný. „Aktivisté opakovaně odmítali prokázat svou totožnost a nepodali vysvětlení, proč se pohybují ve vojenském prostoru,“ uvedl Neubauer.

Dle Čermáka byl také veliký problém v tom, že lidé, kteří se pohybovali v neprozkoumaných lokalitách vojenského újezdu a hrozilo jim nebezpečí kvůli nevybuchlé munici, se při výzvách policistů odvolávali na přítomnost Greenpeace na kótě a volně se pohybovali v újezdu.

„V lokalitě navíc nyní probíhá výcvik 13. kontingentu, který má zanedlouho odletět do Kosova,“ doplnil Čermák s tím, že toto byl pouze další důvod, kvůli kterému bylo proti aktivistům zakročeno.

Podle Jana Piňose z Greenpeace byl zákrok policistů nepřiměřený. „Nasazení bylo obrovské. Vypadalo to, jako kdyby přepadávali sicilskou mafii. Myslím, že to skutečně přepískli,“ sdělil Piňos, který kladl pasivní odpor a z místa se nechal odtáhnout.

Boj aktivistů proti americkému radaru tímto nekončí.

„Není vyloučené, že se na místo vrátíme,“ uzavřel Piňos.

Místopředsedkyně Evropského parlamentu vystoupí v českém Parlamentu na konferenci

Tisková zpráva Humanistického hnutí, 16. června 2008

Ve čtvrtek 17. července se v budově Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v Praze uskuteční mezinárodní konference na téma dopadu případného umístění amerického radaru v ČR na dlouhodobou evropskou bezpečnost. Na konferenci vystoupí mimo jiných místopředsedkyně Evropského parlamentu Luisa Morgantini, mluvčí Evropského humanistického fóra Giorgio Schultze a ředitelka Kampaně za mír a demokracii Joanne Landy. Ta dnes přiletěla z USA do Prahy po 20 letech. V roce 1988 byla z tehdejšího Československa vyhoštěna během své několikadenní návštěvy kvůli stykům s odpůrci režimu. Na konferenci dále vystoupí Jan Tamáš za Humanistické hnutí, Jan Neoral za Ligu starostů proti radaru a Ivona Novomestská za iniciativu Ne základnám.

Konference proběhne v rámci mezinárodní kampaně Evropa pro mír a naváže na dvě předchozí mezinárodní konference podobného zaměření, které se konaly v ČR v uplynulém roce: únorovou konferenci v městské knihovně v Praze a říjnovou konferenci v Břežnici, nedaleko Vojenského újezdu Brdy. Letošní konference se koná pod záštitou místopředsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Lubomíra Zaorálka.

„Umístění prvků systému Národní raketové obrany USA ve střední Evropě nepochybně ovlivní bezpečnost celé Evropy. Proto by se toto závažné rozhodnutí nemělo stát jen rozhodnutím naší republiky. Je důležité vědět, jaké stanovisko zaujímají také další země v Evropě, naši partneři v Evropské unii,“ říká Jan Tamáš z Humanistického hnutí, na jehož pozvání zahraniční účastníci konference do Prahy přijeli. „Málo se ví, že tento

projekt má odpůrce v řadě evropských zemí a i mezi členy Evropského parlamentu. Proto stojí za zmínku, že místopředsedkyně EP Luisa Morgantini na konferenci představí deklaraci skupiny členů EP odmítající rozšíření systému raketové obrany USA do Evropy.“

Ostnatý drát na kótě prý zvěři neublíží

Miroslava Vejvodová, Plzenský deník, 17. června 2008

S pravděpodobností hraničící z jistotou lze říci, že lesní zvěř se na kótě 718, kde by mohl stát americký radar, ani v jejím bezprostředním okolí nevyskytuje.

Hotový zátaras je složen ze dvou spirál žiletkového drátu položených vedle sebe a třetí spirály nahoře.

„Jak potvrdí každý zoolog i myslivec, zvěř nesnáší rušení a v případě obtěžování hlukem a pohybem většího množství osob okamžitě mění stanoviště,“ reagoval v úterý mluvčí ministerstva obrany Andrej Čírtek na články v novinách. V nich myslivci, přírodovědci a Greenpeace kritizují olemování kóty ostnatým drátem s tím, že by se o něj mohla zranit zvěř.

„Lze se s úspěchem domnívat, že měsíční pobyt Greenpeace spojený s pohybem množství osob organizováním koncertů a budováním tábořiště vyhnal i nejotužilejší zvěř.

Co se týče zátarasu, tzv. ‚concertiny‘, jedná se o blýskavý předmět, vnímatelný zvířecím čichem. Navíc se v jeho okolí pohybují hlídky se psy. Pravděpodobnost, že by za těchto podmínek zvěř usilovala o průnik na kótu 718 je mizivá,“ konstatoval mluvčí.

Dodal, že Greenpeace při svém pobytu porušili většinu pravidel lesního zákona a obecných zásad ochrany přírody a jako památka na pobyt aktivistů zůstaly na kótě odpadky.

Nám se v úterý podařilo získat vyjádření mluvčí Greenpeace Lenky Borákové.

„O absenci zvěře bych pochybovala. Toto místo není sterilní, ba naopak. I v době našeho pobytu se nám podařilo potkat se s divokým prasetem či liškou. Konzultovat ostnatý drát s lesníky a myslivci mělo být prvním krokem. K tomu však podle našeho ověření nikdy nedošlo,“ sdělila Boráková.

Tak vypadá pro zvěř smrtelný žiletkový plot okolo kóty 718

„Pravidelně jsme recyklovali a snášeli odpad do kontejnerů. Máme to zdokumentováno a ne jeden novinář naše třídění zmínil i ve svém článku. Reportáže a fotografie z místa jasně dokazovaly, že v Peacelandu k žádnému znečištění ze strany Greenpeace nedochází. Je zajímavé, že za celých šest týdnů, které jsme strávili na kótě, nebyla ohledně odpadu či nešetrného chování ze strany novinářů či návštěvníků vznesena jediná výtky. Místní přírodovědci, kteří tuto oblast monitorují již řadu let, nás dokonce pochválili za velmi šetrné chování,“ hájí aktivisty jejich mluvčí.

Kostky jsou vrženy

Občané, zapamatujte si datum 8. července 2008 – den národní hanby a zrady!

(Týden.cz, 8. července 2008)

Američtí vojáci mají nakročeno do Brd. Alespoň diplomaticky. První žena americké politiky Condoleezza Riceová v pražském Černínském paláci podepsala smlouvu o radaru.

Jestli v Česku Američané článek protiraketové obrany skutečně postaví, ovšem není jisté. O smlouvě musí ještě hlasovat parlament.

Za českou stranu dokument podepsal ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. „Tato smlouva nejen zvýší bezpečnost České republiky, ale také Evropy a celého euroatlantického prostoru,“ prohlásil Schwarzenberg. „Věřím, že se v českém parlamentu najde dostatek zodpovědných poslanců, kteří budou hlasovat kladně, tedy pro radar,“ dodal.

A Riceová se přidala: „Tato smlouva je velmi klíčová, je dalším krokem v budování transatlantického spojení. Nejde o rétoriku studené války, reagujeme na konkrétní hrozby.“

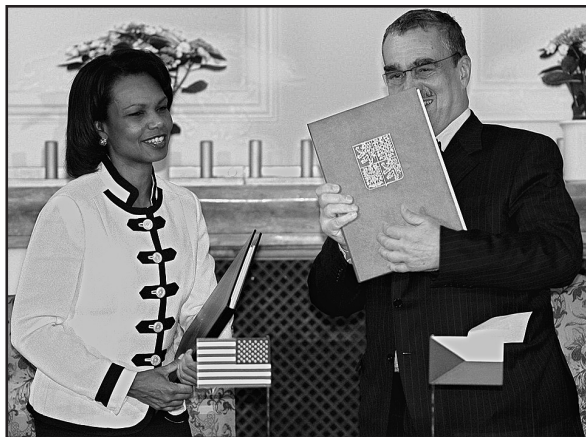
Slavnostní podpis smlouvy měl dohru před Černínským palácem. Když odjížděla kolona s americkou ministryní, popošel Schwarzenberg k hloučku demonstrantů, kterým se nelíbí záměr vybudovat radar v Brdech. To neměl dělat – první rajče zasáhlo ministra, druhé jeho bodyguarda. Tím incident skončil, policisté nedokázali útočníka v davu rozpoznat.

Radar jako stavební kámen, jako Marshallův plán

Několik desítek minut předtím jednala Riceová s premiérem Topolánkem v Kramářově vile. Protiraketový deštník označila za „jeden ze stavebních kamenů obrany nejen USA, ale i NATO a celého mezinárodního společenství.“

„Víme, že Írán se dál vzpírá mezinárodním povinnostem ohledně kontroly obohacování uranu a dál pracuje na svých raketách, musíme být na tuto hrozbu připraveni,“ prohlásila šéfka americké diplomacie.

(Poznámka autorů: V době podpisu smlouvy v pražském Černínském paláci se na Václavském náměstí konala velká demonstrace občanů proti radaru. Jak je vidět, aktérům smlouvy to nevadilo.)

Condoleezza Riceová a Karel Schwarzenberg

Smlouva o radaru podepsána

(Právo, 9. července 2008, kráceno)

Mirek Topolánek a Condoleezza Riceová

Hlavní smlouvu o zřízení radarové stanice americké protiraketové obrany na českém území podepsali včera v Černínském paláci v Praze ministryně zahraničí USA Condoleezza Riceová a její český protějšek Karel Schwarzenberg. Dokument nyní půjde k ratifikaci českým parlamentem a v případě souhlasu i k podpisu prezidenta Václava Klause. ČSSD stejně jako KSČM ale radar odmítají, proti jeho stavbě na českém území se dlouhodobě vyslovuje i vět-

šina české veřejnosti – podle různých průzkumů 57 až 75 procent. Příjezd šéfky diplomacie USA do Prahy provázely protesty odpůrců radaru.

Podle Schwarzenberga je však podepsaná smlouva „součástí konzistentní politiky ČR, jejímž prvním úkolem je zajistit bezpečnost státu“, kterou zvýší, jakož i „Evropy a celého euroatlantického prostoru.“

Její význam přirovnal k Lisabonské smlouvě, protože s vazbou na alianci a Spojené státy „zakotvuje místo Česka ve větším celku.“ „Tato smlouva je jedním ze stavebních kamenů nejen pro bezpečnost USA a ČR, ale i NATO a celého mezinárodního společenství,“ zdůraznila Riceová.

„Čelíme mnoha hrozbám a víme, že balistické střely nejsou imaginární hrozbou,“ upozornila po setkání s premiérem Mirkem Topolánkem v Kramářově vile.

Krátce po podpisu smlouvy o radaru přišla odezva z Moskvy. „Nabude-li dohoda s USA, podléhající ratifikaci v českém parlamentu, právní závaznosti a začne-li se u našich hranic rozmisťovat americký strategický systém protiraketové obrany, budeme nuceni reagovat nikoliv diplomatickými, ale vojensko-technickými metodami,“ varovalo ruské ministerstvo zahraničí. Podrobnosti ministerstvo neuvedlo.

Ruský velvyslanec při OSN Vitalij Čurkin uvedl, že prohlášení ministerstva zahraničí nemá na mysli vojenskou akci, ale změnu „strategické pozice“.

Radar v Brdech bude podle Riceové užitečný sám o sobě – i bez raket v Polsku, o nichž se zatím Američané s Varšavou nedohodli. „Díky radaru budou moci americké námořní síly rovněž chránit Českou republiku i celé teritorium pomocí systému Aegis,“ řekla na otázku Práva na tiskové konferenci a ujistila, že Česko bude mít nad děním na základně v Brdech kontrolu. „Radar bude nyní na českém území a spolupráce bude co nejtěsnější,“ podotkla.

Na další otázku Práva k hlasům, že USA své antirakety pro systém v Evropě zatím ještě ani neodzkoušely, řekla: „Správně poukazujete na to, že je stále mnoho prvků raketové obrany, které se stále vyvíjejí. Musíme urazit ještě dlouhou cestu.“

Ministryně je přesvědčena, že ani blížící se výměna v Bílém domě na zájmu špiček USA o štít nic nezmění. „Těžko bych uvěřila, že takovou kapacitou by americký prezident nechtěl disponovat,“ uvedla.

Za „výraz společné vůle k obraně svobodného světa“ označil smlouvu Topolánek. Selháním nazval odmítnutí Marshallova plánu.

„Takovou chybu si už podle mne nemůžeme podruhé dovolit,“ dodal.

Slovenský premiér Robert Fico bezprostředně po podpisu zopakoval odmítavý postoj k americké základně v ČR. „Trochu nás to znervózňuje, protože nechceme mít za našimi humny ani radary, ani rakety,“ prohlásil Fico v Bratislavě.

Filip: Den podpisu smlouvy je dnem národní hanby

(Právo, 9. července 2008, kráceno)

Den podpisu smlouvy o radaru, tedy 8. červenec, je podle šéfa KSČM Vojtěcha Filipa dnem národní hanby.

Filip, na jehož odmítavém postoji podpis smlouvy nic nezměnil, se obává dalších závodů ve zbrojení, které se mají přenést i do kosmu.

Podpis smlouvy zkritizoval i šéf ČSSD Jiří Paroubek, podle něho jde o dobrodružný krok.

„Nemohu jinak, než konstatovat, že dnešní den je dnem národní hanby, protože podepsaná smlouva o umístění základny Národní protiraketové obrany USA na území ČR je nejhlubším a nejhrubším zásahem do státní suverenity ČR od roku 1990. Je zároveň i štěpícím klínem do integrující se Evropy,“ uvedl včera Filip.

Obává se bezpečnostních a politických rizik, která budou v Česku cenou za zvýšení americké bezpečnosti. Zdůraznil, že o podrobnostech smlouvy nejsou informováni ani poslanci.

Když premiér Mirek Topolánek ve sněmovně tvrdí, že ji informoval, jde podle něho o ukázkou „prolhanosti současné české pravicové vlády“.

KSČM zkusí znovu prosadit referendum.

Podle Paroubka nebylo rozumné podepisovat hlavní smlouvu, protože věc nemá ani podporu ve sněmovně, ani ve veřejnosti.

„Z tohoto hlediska to vidím jako dobrodružný krok české vlády a nemohu s tím být spokojený,“ řekl včera Právu z Izraele.

Nejméně tři z šesti poslanců zelených – Ondřej Liška, Olga Zubová a Věra Jakubková – avizují, že smlouvu o radaru nepodpoří.

Šéf zelených Martin Bursík i tak věří, že parlament smlouvu schválí, i když se k tomu poslanecký klub SZ zavazovat nebude.

„Myslím si, že projde, protože by byla vláda bláhová, kdyby předložila tu smlouvu k ratifikaci za situace, kdy by neměla vysokou míru jistoty, že projde,“ řekl.

Zelení rozpolceni

(Právo, 9. července 2008)

Zelení i s Bursíkem prosazují, aby se o smlouvě ve sněmovně hlasovalo až po podzimních volbách prezidenta USA.

ODS se to nelíbí. Šéf jejích europoslanců Jan Zahradil oprášil nápad vyměnit ratifikaci radaru za schválení Lisabonské smlouvy. Zahradil Právu řekl, že kdyby smlouva v parlamentu neprošla, „byla by to opravdu velká mezinárodněpolitická komplikace.

V tom případě by zase ODS musela přemýšlet, jak naložit s některými jinými smlouvami, které také čekají na ratifikaci.“ Pokud by zelení znemožnili přijetí smlouvy, mělo by to podle Zahradila důsledky pro další vládní spolupráci. „Doufám, že tady v tom bude nastolena koaliční jednotnost,“ dodal.

Jenže koalice zřejmě jednotná nebude. „Můj postoj ke smlouvě se nemění,“ reagoval pro Právo po podpisu ministr Ondřej Liška. Dává opakovaně najevo, že pro radar ve sněmovně hlasovat nebude. Pro nebyl ani ve vládě.

Liška v duchu usnesení sjezdu zelených zdůrazňuje multilateralitu místo dvoustranného vztahu.

Místo ČR budou rozhodovat USA

(Haló noviny, 9. července 2008)

„Toto zařízení (radar) má alianční charakter, potvrdily i závěry summitu v Bukurešti“, prohlásil Topolánek.

Tento summit nic takového nepotvrdil. Pouze naznačil, že je možné uvažovat o jakési formě spolupráce. Ale to, co např. chtějí zelení, aby Severoatlantická aliance deklarovala, že bude systém protiraketové obrany zakomponován do struktur aliance a že bude pod jejím velením, je něco naprosto nepředstavitelného, reagoval místopředseda sněmovního výboru pro obranu Alexander Černý (KSČM).

Američané podle něj nikdy nedovolí, aby o takové věci rozhodoval někdo jiný než oni sami. Nejde to ani technicky, protože centrum řízení národní protiraketové obrany je vybudováno v USA, velí mu američtí generálové. A vůbec nepřipadá v úvahu, že by do toho Evropa měla nějak zasahovat.

„V úvahu nepřipadá dokonce ani koordinace“, soudí komunistický poslanec. Zdůraznil, že systém protiraketové obrany je konstruován tak, aby mohl reagovat na nenadálé překvapivé útoky. Tam se rozhoduje v řádech desítek sekund, maximálně minut. Žádná koordinace třeba v Bruselu nepřipadá v úvahu, dodal Černý. Je přesvědčen o tom, že pokud bude v ČR umístěn americký radar, dostane se naše země do situace, kdy o použití vojenských prostředků na našem území budou jednoznačně rozhodovat Američané.

Černý na rozdíl od Schwarzenberga tvrdí, že americký radar v žádném případě ČR ani střední Evropu neochrání.

Tak to chodí v demokracii

(Haló noviny, 9. července 2008, kráceno)

Včera podepsaná hlavní česko-americká smlouva o umístění amerického radaru na českém území je jen prvním z několika potřebných dokumentů. Její podpis ještě neznamená, že se radar začne stavět.

Smlouva upravující podmínky pobytu amerického personálu radarové základny, známá jako SOFA, zatím dojednána nebyla. Pokud obě strany dospějí k dohodě i v této otázce, konečné rozhodnutí bude na českém parlamentu. Věřím, že smlouva projde úspěšně ratifikačním procesem, prohlásil před Riceovou český premiér.

Také podle Schwarzenberga se nakonec najde dostatečný počet poslanců, kteří jsou si dostatečně vědomi své odpovědnosti a přistoupí kladně k hlasování.

Riceová dodala, že se na setkání s našimi parlamentáři těší. Smlouvu schválila vláda, rozhodne parlament, to je jasný znak demokracie, protože v demokracii to takto chodí, a já se těším, že se s vašimi parlamentáři setkáme, uvedla.

Šéf české diplomacie dostal rajčetem

(Haló noviny, 9. července 2008)

Proti umístění amerického radaru v Brdech včera uspořádala iniciativa Ne základnám a také hnutí Greenpeace demonstrace. K malému incidentu došlo před ministerstvem zahraničí, kde se sešla asi desítka příznivců radarové základny a také několik odpůrců radaru. Příznivci radarové základny drželi transparenty „Koupím chalupu v Brdech. Zn.: Radar vítán a americké vlaječky“. Odpůrci radaru přinesli transparenty „Pozor zradar“ nebo „Kondolence rýžová, nepodepisuj tadyto svinstvo, jinak...“

Rozruch ale vyvolala skupinka zřejmě anarchistů, která na šéfkou americké diplomacie při odjezdu ukazovala zdvihnutý prostředník a po ministru zahraničí Schwarzenbergovi hodila rajče. Shromáždění přihlíželo zhruba 20 policistů. Akci přihlíželo také množství turistů, kteří nechápali, co se děje.

Na dohodu o vědecké a průmyslové spolupráci nedošlo

(Klub českého pohraničí Rýmařov a Bruntál, 9. července 2008)

Navzdory tvrzení premiéra Topolánka včera nedošlo k podpisu dohody o vědecké a průmyslové spolupráci ČR a USA. Je to významný přínos pro české univerzity a firmy, které se tak dostanou ke špičkovým technologiím, jejichž využití bude i mírové, řekl Topolánek po setkání s Riceovou.

Jeho tisková mluvčí Jana Bartošová však následně informovala, že premiér se dopustil nepřesnosti. Smlouva, která má umožnit zapojení českých vědců a průmyslových subjektů do vývoje amerického systému protiraketové obrany, totiž stále není definitivně dojednána.

„Doufáme, že tento týden uzavřeme jednání,“ řekl ČTK Ivan Dvořák, šéf sekce obranné politiky a strategie českého ministerstva obrany.

Rusové ukončili jednání o protiraketovém štítu

(Haló noviny, 9. července 2008)

Další část protiraketového deštníku má stát v Polsku. Vyjednávání s polskou stranou ale zatím neskončila. Varšava za souhlas s rozmístěním základny s deseti raketami žádá výraznou pomoc s modernizací vlastní armády. Riceová včera agentuře Reuters řekla, že termín podpisu dohody s Poláky nezná.

Radar však podle ní bude užitečný i sám o sobě. Americké námořní síly mohou rovněž chránit Českou republiku i celé teritorium pomocí systému Aegis, díky radarové základně to bude možné, vysvětlila na tiskové konferenci po podpisu smlouvy. Odpovídala přitom na otázku připomínající, že celý systém protiraketové obrany je dosud ve vývoji. „Musíme urazit ještě dlouhou cestu“, připustila Riceová.

Proti plánům na vznik protiraketového systému ve střední Evropě se výrazně staví Rusko. To ho pokládá za ohrožení vlastních bezpečnostních zájmů. Moskva nevěří americkým ujišťováním, že celý deštník má být ochranou před střelami ze zemí, jako je Írán. Jak informujeme i na jiném místě listu, Moskva včera na podpis česko-americké smlouvy okamžitě zareagovala. Agentura Interfax oznámila, že tento akt s okamžitou platností ruší rusko-americká jednání na téma protiraketového štítu. K těm se zavázal prezident USA George Bush při loňské návštěvě Prahy.

Lidé mají strach, že se budou muset kvůli radaru vystěhovat

(Haló noviny, 9. července 2008)

Rozhovor redaktora Václava Míky s Josefem Hálou (KSČM), starostou městyse Jince na Příbramsku, členem vedení Ligy starostů proti radaru

VÁCLAV MÍKA: *Co pro vás znamená podpis smlouvy o umístění radarové základny USA v Brdech?*

JOSEF HÁLA: Každopádně spoléháme na to, že v parlamentu bude rozum a síla tohle všechno zvrátit. Předpokládám, když se blíží krajské a senátní volby, že si někdo z poslanců uvědomí, co to asi pro strany, které radar v Brdech prosazují, v tomhle regionu bude znamenat. Nejen v rámci středních, ale i západních Čech. Mám signály, že lidé to tu vnímají dost silně. Neberou to vyloženě jen z politického hlediska, ale především z hlediska životního prostředí.

To znamená, že lidé v okolí Brd mají největší strach z dopadů radarového záření na jejich zdraví?

Zatímco celorepublikově je proti stavbě amerického radaru 60 až 70 procent lidí, tady je ten odpor mnohem vyšší. Lidé opravdu začínají mít obavy z toho, jak se bude dál tento region vyvíjet. Jestli tady budou nějaké zdravotní dopady, nějaká zdravotní rizika. To by mohlo znamenat i vysídlení této oblasti. Vláda tvrdí, že tomu tak nebude. Ale do dneška nikdo nezná parametry zařízení, které tady bude stát.

Mohl byste krátce shrnout dosavadní aktivitu Ligy starostů proti radaru?

Po oficiálním oznámení záměru vlády USA umístit v Brdech radarovou základnu se vedla spousta jednání. Ať už s předsedou vlády, ministry, s náměstkou ministrů. Pořádaly se besedy, byl tu i velvyslanec USA. Loni starostové pochopili, že si z nás dělají srandu. Na jednom setkání v červnu minulého roku jsme se v Rožmitále pod Třemšínem domluvili, že se dáme dohromady, aby naše názory měly větší váhu. Koncem srpna jsme proto založili Ligu starostů proti radaru. Kromě tří nebo čtyř starostů, kteří na tom jednání byli, jsme vznik ligy všichni podepsali. Tenkrát to byl pro vládu tak trochu šok, že se něco takového stalo.

Když jsme jeli do zahraničí a někde jsme řekli, že nejenže starostové bojují proti radaru, ale že kvůli tomu dali dohromady ligu, která proti radaru bojuje, tak to těžko chápali. Na druhou stranu my jsme zase nechápali, jak velké množství lidí se účastní mírových demonstrací v cizině a jak relativně malý počet účastníků mají protiradarové demonstrace u nás. Když u nás radaru skoro nikdo nefandí.

Organizovali jsme, ať už ve spolupráci s iniciativou Ne základnám, nebo s dalšími organizacemi, jako je KSČM, Klub českého pohraničí, Greenpeace, různé demonstrace, happeningové akce. Ať už přímo v regionu, nebo celostátní akce. Pořádali jsme koncerty, mírovou konferenci v Březnici, zapojili jsme se do mezinárodního mírového hnutí. Starosta Trokavce Jan Neoral hodně jezdil do zahraničí. Byl několikrát v Anglii, dokonce i v USA. Já jsem byl v Itálii, několikrát v Německu, Polsku. Všechny tyto cesty byly na podporu mírového hnutí v zahraničí v lokalitách, kde se budují cizí základny. Několik starostů z ligy bylo přijato do hnutí Starostové za mír, kterému předsedá starosta Hirošimy. Na celém světě je členy tohoto hnutí asi 1 800 starostů.

Stálo nás to nesmírné úsilí a hodně času, ať už pracovního nebo mimopracovního. Mrzí mne proto, jak se nyní rysuje další vývoj. Ještě opravdu doufám, že v parlamentu se to povede nějak zvratit. Ale když vidím některé sociálně demokratické poslance, tak z toho mám strach.

Budete jako Liga starostů teď, po podpisu smlouvy, ještě podnikat další protestní akce?

Využívali jsme všechny kontakty, které jsme měli. Nejen, že jsme posílali dopisy všem poslancům a senátorům. Nejen u nás, ale i v USA. Pořád využíváme kontakty, které máme s poslanci z našeho regionu. Vysvětlujeme jim naši situaci. Bohužel máme smůlu v tom, že většinou jsou to poslanci a senátoři za ODS. Vždycky nám řeknou, že nás chápou, ale že budou hlasovat tak, jak jim velí stranická povinnost.

Objevily se informace o tom, že v okolí Brd kvůli plánované stavbě amerického radaru klesají ceny nemovitostí. Jaká je v tomto ohledu situace v Jincích?

Především na Plzeňsku a Rožmitálsku tyto poznatky jsou. Jiné jsou v druhé části tohoto regionu, tak zatím tento jev tady nezaznamenávám. Všechno je to ale jenom otázka času, než se přiblíží den D. Pak vyplavou na povrch nějaké konkrétní údaje. Tohle hrozí v širším okolí Brd. Radar totiž nebude mít dopad jen deset kilometrů, podle kterých se nás vláda snažila rozdělit příslibem dotací, které navíc nejsou ani její, ale převážně penězi z EU.

Medveděv: Rusko je mimořádně znepokojeno

(Právo, 10. července 2008)

Rusko je krajně znepokojeno úterním podpisem dohody mezi Spojenými státy a Českem o zřízení americké radarové stanice v Brdech.

Prohlásil to včera ruský prezident Dmitrij Medveděv s tím, že Moskva zváží odvetná opatření.

„Je naprosto jasné, že podepsáním této dohody začala nová etapa v realizaci myšlenky protiraketového štítu. Jsme tím krajně znepokojeni,“ řekl prezident na tiskové konferenci v japonském Tókaju, kde se účastní summitu osmi nejvyspělejších států světa G8.

„Nebudeme kvůli tomu hysteričtí, budeme však uvažovat o odvetných opatřeních,“ citovala agentura Reuters Medveděva. Ten ale zároveň dodal, že Rusko se „neuzavírá dalším jednáním“. Už v úterý ruské ministerstvo zahraničí prohlásilo, že Moskva považuje americký protiraketový deštník za ohrožení své bezpečnosti a je připravena odpovédět „vojenskotechnickými metodami“. Ty však ruská diplomacie neupřesnila.

Riceová: Šéf Kremlu očekávaně zklamal

(Právo, 11. července 2008)

Premiér Vladimir Putin loni ještě jako prezident varoval, že Rusko by mohlo zamířit své rakety na Česko a na Polsko, budou-li tam vybudovány části amerického systému.

Ruští generálové varovali, že umístí taktické rakety v Bělorusku nebo v Kaliningradské oblasti a obnoví výrobu raket krátkého a středního doletu.

Za zklamání, které se ale dalo očekávat, označila ostré ruské reakce ministryně zahraničí USA Condoleezza Riceová.

„Stále pevně věřím, že Rusko vezme v úvahu nynější možné hrozby, skutečnost, že Íránci vyvíjejí střely stále delšího doletu, které zjevně hodlají vyzkoušet, a že Rusové uvidí, že ta protiraketová obrana není proti nim,“ prohlásila na tiskové konferenci v Sofii, kam včera odcestovala z Prahy.

Mluvčí amerického ministerstva obrany Geoff Morrell byl tvrdší a pohružky Moskvy odvetnými kroky označil za snahu vystrašit evropské partnery Washingtonu. „Mohu se pouze domnívat, že ruská agresivní rétorika má znervóznit Evropany ohledně účasti na tomto systému. To ale nebude fungovat,“ prohlásil.

Generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer označil ruskou reakci za „nepotřebnou rétoriku“, která nijak nepřispívá ke sblížení obou stran.

Pokud v listopadových prezidentských volbách v USA zvítězí republikánský prezidentský kandidát John McCain, Spojené státy budou v projektu protiraketového štítu pokračovat. Řekl to v úterý podle agentury AP polský ministr zahraničí Radosław Sikorski, jehož o tom měl McCain osobně ujistit během jejich úterního setkání ve Washingtonu.

Sikorski však prý podobné ujištění nedostal od McCainova soupeře, demokrata Baracka Obamy, s nímž prý hovořil po telefonu. Během rozhovoru polský šéf diplomacie otázku výstavby základny v Polsku ani nenastolil. „Nebyl jsem toho názoru, že bych měl ve své první konverzaci s ním vznést kontroverzní téma,“ citovala Sikorského agentura AP.

Obama podle amerického tisku vyslovil v minulosti pochyby o efektivnosti a nákladech nynější technologie, jež umožňuje sestřelení blížící se rakety. Polsko se na rozdíl od Česka zatím se současnou administrativou prezidenta George Bushe ohledně podmínek, za nichž by v Polsku mohla vyrůst základna s deseti antiraketami, nedohodlo.

Varšava totiž nabídku USA pomoci výměnou s modernizací polské armády hodnotí jako nedostatečnou.

Starostové vyslýchali amerického generála

Radek Plavecký, Právo, 11. července 2008

Americký generál Henry Obering se včera setkal se starosty obcí, které jsou kolem plánované základny v Brdech. Ti se nejvíce zajímali o dopady radaru na okolí.

Generál je ujišťoval, že se budou snažit o minimální vliv. „Lidé ani nebudou vědět, že tady takové zařízení stojí,“ říkal. Ne všichni starostové si to ale také myslí. „Budou kácet velkou část lesa, už teď obehnali kótu žiletkovým drátem. Bude tam spousta zraněné zvěře,“ namítal starosta Rožmitálu pod Třemšínem Josef Vondrášek (KSČM). Na včerejším setkání ovšem převládali zástupci obcí spíše naklonění radaru. Schůzku s Oberingem a americkým velvyslancem Richardem Graberem iniciovali zastupitelé ODS z Příbrami. „Starosta (Josef Řihák, ČSSD – pozn. aut.) nám neumožnil setkat se s představitelem USA a ani nemá od zastupitelstva mandát vystupovat proti radaru za celé město. Proto jsme se chtěli s pány Graberem a Oberingem setkat,“ vysvětloval Ivan Fuksa (ODS), který je příbramským zastupitelem a náměstkem ministerstva financí a také je v komisi, která rozhoduje o vládní miliardě na rozvoj brdských obcí.

Starostové chtěli vědět, jak bude základna napojena na čističku odpadních vod, jaký bude mít zdroj energie, nebo jak bude zajištěna požární ochrana.

„Základna by měla být napojena na distribuční energetickou síť. Postavena tady bude ale malá záložní elektrárna,“ uvedl Obering. Základna má mít i vlastní hasičskou jednotku a napojit by se měla na novou čističku vod, která by měla být podle Oberinga společná pro další obce.

„To by bylo pro nás v okolí hodně výhodné, kdyby to Američani zaplatili, a mohli jsme se tak napojit všichni na čističku,“ hodnotil starosta Borovna Josef Loukota (NK).

Podle něj většina lidí v obci stále se základnou nesouhlasí. „Už ale hodně otupěli. Pořád jim někdo vyhrožuje, že na ně míří nějaké rakety, tak už to ani jako hrozbu nevnímají,“ myslí si Loukota.

Ačkoliv rokycanská radnice v otázce radaru zůstala neutrální, naprostá většina obyvatel byla proti radaru

Parkanová podepsala smlouvu o pobytu amerických vojáků v ČR

(ČTK, Novinky.cz, 19. září 2008)

Ministryně obrany Vlasta Parkanová a její americký protějšek Robert Gates podepsali v pátek v Londýně smlouvu SOFA o umístění amerických vojáků, kteří mají sloužit na americké radarové základně v ČR. Podpis se uskutečnil po konci schůzky ministrů obrany zemí NATO. Podepsali také Deklaraci o strategické spolupráci.

Jde o druhou smlouvu spojenou s plánem USA rozšířit protiraketový štít do Evropy. Upravuje právní postavení příslušníků ozbrojených sil USA na území České republiky v souvislosti s radarovou stanicí protiraketové obrany.

Vláda už se smlouvou souhlásila. Již v červenci ministři zahraničí Karel Schwarzenberg a Condoleezza Riceová podepsali dohodu (vlastní) o umístění radaru v Brdech.

Smlouva SOFA podle ministryně obrany Vlasty Parkanové zajišťuje České republice „suverenitu území a majetku“. Vybudovaná základna tak bude majetkem ČR. Smlouva má 28 stran a obsahuje 34 článků.

Plné znění dohody zveřejní ministerstvo 22. září. Obě smlouvy musí následně ještě schválit parlament a podepsat prezident.

Rusko proti vybudování amerického radaru v ČR trvale protestuje. Považuje to za ohrožení vlastní bezpečnosti a hrozí odvetnými opatřeními.

Kvůli kritice ruského postupu v Gruzii a plánovanému podpisu smlouvy stálý ruský vyslanec při NATO Dmitrij Rogozin odletěl do Moskvy ke konzultacím s ministry zahraničí a obrany.

Praze opět pohrozil, že Moskva na základnu zaměří rakety. „Česká vláda jenom prodala bezpečnost vlastního lidu za zcela novou hračku – protiraketovou obranu,“ prohlásil Rogozin.

Česká strana donutila Američany k řadě ústupků

O dohodě upravující právní postavení ozbrojených sil USA, civilního personálu i dalších osob pobývajících na území ČR v souvislosti s radarovou stanicí, se nakonec jed-

Robert Gates a Vlasta Parkanová při podpisu smlouvy

nalo tvrději, než o samotné smlouvě o umístění základny. Česká strana odmítala v řadě oblastí vyhovět představám USA a vynutila si mnoho ústupků.

Dohoda mezi ČR a USA o právním postavení ozbrojených sil USA přítomných na území ČR

Dohoda vychází z dohody mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil, podepsanou v Londýně dne 19. června 1951 (tzv. NATO SOFA).

Česká strana donutila americkou k ústupkům zejména v oblasti trestní jurisdikce nad delikty příslušníků sil ozbrojených složek.

Americká strana musela ustoupit ze svého původního návrhu, aby se česká strana vzdala výkonu přednostní jurisdikce nad delikty příslušníků ozbrojených sil a civilní složky ozbrojených sil USA tak, jak to umožňuje NATO SOFA. To Praha od začátku odmítala.

Došlo i k podstatnému omezení možností pro držení a užívání zbraní americkým personálem.

Dohoda stanoví, že prostor radarové stanice bude nadále územím České republiky, které je poskytnuto USA k užívání. Česká republika si ponechává vlastnické právo k jakémukoli nemovitému majetku, jehož výstavba a užívání bylo povoleno ozbrojeným silám USA.

Při výstavbě radarové stanice budou aplikovány české stavební předpisy a kontroly; americký personál bude mít povinnost prokazovat se identifikační kartou vydanou českými orgány.

Režim osvobození od daní z příjmů z činnosti na radarové základně se bude v omezené míře vztahovat pouze pro americké firmy a jejich zaměstnance. Ostatní dodavatelé a jejich zaměstnanci budou podrobeni zdanění v ČR dle platné legislativy. I to Američané původně odmítali.

Podepsána deklarace o americké pomoci armádě

Deklarace o strategické spolupráci má otevírat prostor pro materiální pomoc Američanů české armádě. Předpokládá vznik skupiny na úrovni náměstků ministrů obrany, na jejíž práci se budou podílet i zástupci ministerstev zahraničí. Deklarace se týká výměny informací, spolupráce při výzkumu v obranném průmyslu a pomoci při transformaci české armády „včetně zajištění středních přepravních leteckých kapacit“. V českých

médiích se objevily zprávy o dodávce dvou vojenských dopravních letounů Hercules, ale diplomaté tvrdí, že nic zatím nebylo dohodnuto.

Znění preambule „Dohody mezi ČR a USA“

„Česká republika a Spojené státy americké (Spojené státy) (dále jen „strany“ společně či „strana“ jednotlivě):

odvolávající se na uzavření Dohody mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států v České republice, sjednané v Praze dne 8. července 2008;

berouce v úvahu, že účelem přítomnosti ozbrojených sil Spojených států v České republice je podpora úsilí stran o posílení míru a bezpečnosti v oblastech společného zájmu, včetně zvýšení schopnosti Organizace Severoatlantické smlouvy (dále jen „NATO“) rozvíjet a posilovat obranné schopnosti podle článku 3 a článku 5 Severoatlantické smlouvy, sjednané ve Washingtonu dne 4. dubna 1949;

uznávající Dohodu mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o statutu jejich ozbrojených sil, sjednanou v Londýně dne 19. června 1951 (dále jen „NATO SOFA“), včetně jejího ustanovení pro samostatná smluvní ujednání tuto Dohodu doplňující, a zamýšlející, aby tato Dohoda představovala takové doplňující smluvní ujednání;

uznávající také Dohodu mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o opatřeních k ochraně utajovaných vojenských informací, sjednanou v Praze dne 19. září 1995, která se týká konkrétních oblastí vzájemné spolupráce, ve znění změny provedené výměnou nót;

přejíce si rozvinout spolupráci mezi Českou republikou a Spojenými státy;

potvrzující, že takováto spolupráce vychází z plného uznání suverenity obou stran, včetně územní suverenity České republiky, a účelů a principů Charty Organizace spojených národů a Severoatlantické smlouvy; ...“

Dohoda obsahuje 29 stran. Její závěrečný 34. článek zní:

Vstup v platnost, změny a doba platnosti

1. Tato Dohoda se sjednává na dobu neurčitou a vstoupí v platnost 30 dnů od data pozdějšího z písemných oznámení, kterými se strany vzájemně informují o splnění všech svých vnitrostátních postupů potřebných pro vstup této dohody v platnost.
2. Tato Dohoda může být změněna písemnou dohodou stran.
3. Platnost této Dohody může být ukončena kteroukoli ze stran písemnou výpovědí s jednorocní výpovědní lhůtou zaslanou druhé straně diplomatickou cestou.
4. Bez ohledu na odstavec 3 tohoto článku, tato Dohoda zůstane v platnosti, dokud bude v platnosti Dohoda mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými o zřízení radarové stanice protiraketové obrany Spojených států v České republice a bude se nadále aplikovat podle jejího článku XVIII odstavce 3.

NA DŮKAZ ČEHOŽ níže podepsaní, jsou k tomu řádně zmocnění, podepsali tuto Dohodu.

Dáno v..... dne.....ve dvou původních vyhotoveních v jazyce českém a anglickém, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

ZA ČESKOU REPUBLIKU:

ZA SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ:

Ramstein, závisle pohodové městečko

Jan Neoral, Britské listy, 13. října 2008, kráceno

*Starostové z některých brdských obcí
v Ramsteinu (zleva: Neoral, Hrubý, Sýkora,
Čížek, Hahner a Kozlík)*

Ve středu 8. října ráno odletělo z Prahy devět starostů, doprovázených pracovníky ambasády USA, do německého Ramsteinu. Podle ambasády jsme si měli „udělat ten správný, lepší obrázek o spolupráci americké armády s místním obyvatelstvem.“

V Ramsteinu žije asi 50 000 amerických občanů, z toho zhruba 15 000 vojáků.

V přednášce amerického majora k nám starostům mě zaujala jedna jeho věta: „Pokud jde o radar, který má být umístěn v České republice, není naším úkolem zajišťovat jeho ochranu, zde se budeme spoléhat na místní zdroje.“

Zeptal jsem se ho, co míní výrazem „místní zdroje“, když ČR nevlastní vhodné protiraketové a protiletectvé prostředky, nemá Patriots ani nic podobného – a oněch asi osm desítek zastaralých ruských raket snad ani nelze nazvat „místním zdrojem“. Omluvil se, že nemá detailnější informace, zbytek se dozvíme zítra od důstojníka ochrany.

Slovo dostal další důstojník – věnoval se především ochraně životního prostředí. Vysvětlil, jak a do jaké hloubky plánují a předem zajišťují před každou akcí ochranu ŽP. To „předem a velmi poctivě“, zdůraznil. Neopomněl také akcentovat, že pokud mají podezření, že by mohli negativně ovlivnit přírodu, ale především lidské zdraví, vyhotovují před každou akcí podrobnou „environmentální studii“, a to vždy v součinnosti s místní správou hostitelské země!

Američtí technici a vojáci brousí našimi brdskými lesy, Trokavcem se míhají jejich auta sem a tam, ale místní správa je ignorována – nanejvýš si přečteme v novinách, že něco měřili. Pak se 8. června tohoto roku dozvíme z Bursíkova dopisu kontrolnímu výboru parlamentu, že vláda dosud nemá detailní informace, a tudíž nelze stanovit dopad radaru na živou přírodu. Ale smlouva první, a pak i SOFA, jsou již podepsány!

Není to krásný příklad skutečné „součinnosti s místní správou hostitelské země“?

Konečně začal hovořit důstojník, od něhož jsem očekával, že mi vysvětlí, co jsou to „místní zdroje“. Na můj dotaz nás informoval, že česká armáda bude zajišťovat ochranu radaru nejen „široce vnější“, ale i vnitřní, tj. při vstupu osob do základny – Američané budou hlídat jen úzký prostor bezprostředně u radaru.

Na můj opakovaný dotaz k vzdušné ochraně jsem se dozvěděl, že zde nebude uplatňována klasická obrana, klasickými prostředky, ale „obrana bude uplatňována v rámci NATO, prostě jinými způsoby.“

Proč mám pocit, že vlastně nikdo nic konkrétně neví? Nebo ví a nepoví?

Pak promluvil starosta obce Ramstein-Misbach pan Layes. Informoval nás mimo jiné, že základna investuje ročně okolo 1,5 miliardy dolarů do městečka a okolí.

Přiznal otevřeně, že pokud by američtí vojáci odešli a základnu zrušili, oblast by se stala opět chudým krajem. Okolo jsou jen lesy. Pozitivní je vše, co bylo uvedeno výše, a také to, že americké peníze pro město jsou velkým přínosem. Neřekl přesné číslo, ale minimálně dvě třetiny obyvatel pracují pro základnu. Mnoho lidí si pronajímá byty a domy, i na tom stojí ekonomika oblasti. Byl to kdysi velmi chudý kraj, říká starosta Layes. Nebyly peníze pro sociální účely, nebylo zázemí.

U oběda jsem seděl s ním, takže byla příležitost k delšímu osobnímu rozhovoru. Starosta přiznal ale i negativa: například velkou, neúměrnou závislost města na Američanech. Ekonomická závislost je podle něj úzká – když se daří, tak se daří. Pokud ale jsou na americké straně problémy (a to nejen v Německu, ale i v USA, jako například současná finanční krize), kopírují se i na stranu německou. Kdyby se základna zrušila, ztracené nájemné za domy a byty by se podepsalo na ekonomice města. Dvě třetiny lidí by přišly o práci.

Bylo by zlé, kdyby se Američané odstěhovali – říká starosta Layes. To je závislost, v níž bych se ocitnout se svou vesnicí nechtěl – říkám já.

Město si na základnu za desítky let „navyklo“ – a to je špatné. Srovnávám si to s Brdy, samozřejmě jen hypoteticky: Pokud by tu radar byl a my si po deseti letech zvykli na to, že je zdrojem pravidelných peněz, co myslíte – víc bychom se snažili, nebo jen víc natahovali ruku? A co bychom dělali, až by si Američané radar odvezli?

Čtete chaty na www.yokwe.net? Tam si Kwajaleičané trhají vlasy nad faktem, že jejich mnohamilionové, každoměsíční nájemné skončí, až radar přesunou do Brd. Konstatují, že ostrov mají vyasfaltovaný – trápí je, čím se pak budou živit?

Závěr

Od ledna loňského roku jsem vždy uváděl, že bych nebyl proti menší základně spojenců, v tomto případě amerických, pokud by se jednalo například o motostřelce, ženisty, spojaře, samopalníky a podobně – za podmínky, že by nebyli umístěni v jedné z nejkrásnějších brdských krajin. Máme dostatek místa někde vedle malého městečka, v polích.

Změnil jsem svůj názor. Po návratu z Ramsteinu jsem proti jakékoliv základně cizích vojáků na území České republiky. Mluvil jsem s lidmi. Obyvatelé Ramsteinu nemají nic proti soužití s cizími vojáky, v tom měla média pravdu. Základna je pro ně ekonomickým přínosem, na druhé straně mají ale problémy jiné, plynoucí právě z té přílišné závislosti. Já si svět zítřka představuji jinak. Nelíbí se mi taková závislost. Nechci žít s cizími vojáky za zadkem a mít z toho výhody. Toto je má zem a v ní chci žít bez závislosti na dolarech vojáků.

A co se týče radaru, v tom se můj názor samozřejmě nezměnil. Není proč. Radar tu nemá co dělat.

Navíc jsem se ujistil, že ani naše vláda, ani USAF v Německu nemají dodnes jasno, jakým způsobem by měl být eventuální radar v Brdech chráněn.

A to ve mně posiluje podezření, že jsme určeni jako cíl v první linii – a ten se nikdy příliš nechránil. Škoda nákladů...

Demonstrace proti schvalování smluv o radaru

(Nezakladnam.cz, 22. října 2008)

V úterý 21. 10. se na Palachově náměstí v Praze shromáždilo několik stovek lidí, aby podpořili demonstraci iniciativy Ne základnám reagující na zařazení smluv o radaru na program jednání poslanecké sněmovny.

Krátce před šestou hodinou vyrazili zúčastnění společně na druhý břeh Vltavy. Pochod došel na ohlášené místo ukončení akce – k americké ambasádě, kde občané protestovali proti mocenským plánům odcházejícího prezidenta Bushe.

Někteří demonstranti ještě pronikli přes Malostranské náměstí směrem k parlamentu, kde své stanovisko chtěli říci přímo poslancům.

V tom jim bylo zabráněno policií a těžkoooděnci, kteří je do Sněmovní ulice nepustili.

Shromáždění občané pak byli organizátory požádáni o ukončení této části protestu, neboť demonstrovat u poslanecké sněmovny je zakázáno.

I na vzdálenost se však k politikům muselo donést skandování s jasným požadavkem: „Vládo, odstup!“

Politici se přou, zda Obamův tým přehodnotí radar

(Novinky.cz, 6. listopadu 2008, kráceno)

Změní nová americká administrativa v čele s Barackem Obamou svůj postoj k vybudování radarové základny v Česku? Opozice tvrdí, že ano, podle vládních stran zůstane vše při starém.

„Nemyslím si, že se změní něco zásadního. Domnívám se, že budeme moci smlouvy ratifikovat a že ten demokratický kabinet v tom nebude dělat velké změny,“ řekl ve středu premiér Mirek Topolánek Rádiu Česko.

Také český velvyslanec při NATO Štefan Füle si myslí, že Obama plány na protiraketovou obranu nezruší. „Konsenzus je v USA dost značný, USA tuto obranu potřebují,“ řekl ČTK Füle.

Soudí ale, že při jejím tvoření budou nyní USA dávat daleko větší důraz na plnohodnotné zapojení spojenců do tohoto projektu.

Za naivní má některé evropské politiky šéf europoslanců ODS Jan Zahradil. „Evropští lídři si do nového prezidenta USA projektují svá zbožná přání, oni o něm mluví, jako kdyby to byl nějaký téměř Evropan, jako kdyby to byl někdo z Norska, kdo je v Evropě, akorát není součástí Evropské unie,“ řekl Zahradil Právu a zdůraznil, že Obama je především Američan, a tak bude hájit zájmy Spojených států.

„Mám pocit, že zahraniční politika nové administrativy bude daleko konvenčnější a tradičnější, než si kdokoli dovede představit. Rozhodně nepřehodí výhybku o 180 stupňů a to se samozřejmě týká i výstavby radarové základny,“ domnívá se Zahradil.

Zaorálek: S Obamou by se dalo znovu jednat

Opačný názor má ČSSD. Její stínový ministr zahraničí a místopředseda sněmovny Lubomír Zaorálek zdůraznil, že Obamovo zvolení dává šanci o protiraketové obraně znovu jednat.

„Jsou studie, ve kterých se ukazuje, že velké výdaje na zbraně vůbec nejsou pro USA výhodné,“ podotkl. Program protiraketové obrany by mohl být například utlumen. „To si ale budeme muset počkat, to se teprve ukáže,“ dodal.

Rouček Obamovi: Zastavte základnu

Mluvčí iniciativy Ne základnám Jan Májíček poukázal na tíživou ekonomickou krizi, která by mohla Obamův tým donutit k přehodnocení vysokých výdajů na obranu včetně radaru.

Poslanec KSČM Václav Exner zdůraznil, že i přes naděje vkládané do nové administrativy je radar v první řadě českým vnitropolitickým problémem. Radar je v zásadě v našich rukou, jestliže neprojde parlamentem, tak u nás nebude,“ dodal.

První místopředseda zahraničního výboru Evropského parlamentu Libor Rouček (ČSSD) a předseda frakce sociální demokracie v EP Martin Schulz ve středu Obamu vyzvali ke zrušení plánů na výstavbu radaru.

„Zrušení plánů na výstavbu tohoto zařízení v České republice a Polsku by vydalo jasný signál, že nastává nová éra ve vztazích mezi Evropou a USA,“ uvedli.

Radar s antiraketami a třeba i bez nich

Stanislav Kaucký, Atmonline.cz, 17. listopadu 2008

Smlouva o výstavbě a provozu amerického radaru protiraketové obrany v České republice je podepsána. Dá se říci, že podpis smlouvy svým způsobem předběhl dobu.

Z vojensko-technického hlediska tu totiž zůstává řada nezodpovězených otázek. Ta nejzávažnější souvisí s vývojem jednání USA s Polskem. K podpisu smlouvy o radaru

dochází v době, kdy základna s antiraketami v Polsku není vůbec jistá. Může totiž nastat stav, kdy radar by byl postaven bez antiraket. Již před časem nás hlavní český vyjednávač Tomáš Pojar vehementně přesvědčoval, že bez antiraket v Polsku radar u nás nebude ani náhodou, protože samotný radar ztrácí smysl a byl by to důvod k okamžitému ukončení vyjednávání. A ejhle, dnes již smysl má a nesmírný.

Polský ministr obrany Bogdan Klich řekl: „Radar, který vznikne u našich sousedů (myslí tím v Česku), je bez umístění antiraket v Polsku zbytečný.“ Má pravdu a myslí to vážně, nebo s námi Čechy jen tak laškuje? XBR radar je elektronické zařízení, nikoliv zbraň. Radar je schopen zjistit nepřátelskou raketu mířící např. na Evropu a poskytovat o ní přesná data, ale není schopen ji zničit. K tomu je nutné, aby spolupracoval s antiraketami.

Smlouva o radaru však byla podepsána v době, kdy není vůbec jasné, kde nakonec antirakety skončí. „Podle mě má radar smysl i bez amerických antiraket v Polsku,“ nyní míní hlavní český vyjednávač Tomáš Pojar, podle něhož lze radar využít i pro společnou obranu NATO. Neví jak, neví čím, stejně jako to neví NATO. Ani nemůže vědět, protože jde o technicky neslučitelné věci, protože NATO v současné době nepracuje na žádném systému stejné kategorie. Jde tedy spíš o zbožné přání než o jasnou představu o tom, co se samotným radarem v Brdech bez antiraket. Ať už by byly antirakety nakonec umístěny kdekoliv mimo Polsko, od základů by se tím změnila původní koncepce a plán rozmístění prvků, logicky by tak vyjednávání měla začít od začátku. V Evropě navíc mají být použity upravené jen dvoustupňové antirakety, jejichž testy mají být zahájeny v roce 2009 a dnes přirozeně nikdo neví, jak budou fungovat. A tak bylo podepsáno něco, co zjevně postrádá logiku.

A teď se na to podívejme reálně z pohledu Evropy, přesněji České republiky. Jestliže by v Polsku skutečně základna nevznikla, tak s kterými antiraketami by mohl radar v Brdech spolupracovat a navádět je na útočící rakety? Ze základen ve Spojených státech? Těžko. Tady je hned první problém – ty jsou příliš daleko k tomu, aby účinně zasáhly v případě útoku na Evropu. Nebyly by nám nic platné, protože by do Evropy za těch pár minut prostě nedoletěly. Americká ministryně zahraničí Condoleezza Riceová na tiskové konferenci po podpisu smlouvy o radaru dne 8. 7. 2008 přišla s dalším prapodivným vysvětlením, proč radar v Brdech antirakety v Polsku nepotřebuje. Může prý spolupracovat s antiraketami SM-3 systému Aegis na válečných lodích, a tak zabezpečovat obranu ČR. V krátké době se jedná již o druhou významnou osobu, která nás „opíjí rohlíkem“. Tou první byl americký generál Kadish, který nedávno tvrdil to samé.

Americké vojenské námořnictvo sice skutečně má k dispozici antirakety SM-3 s radarovým systémem Aegis, ale jejich dálkový dosah je 500 km, výškový 160 km.

I Kadish přiznává všeobecně známou věc, že zemský povrch je zakřivený, zatímco paprsek XBR radaru je přímý, a tedy za toto zakřivení nevidí. Ano, a neviděl by nejen ty iránské rakety v počáteční fázi letu, a to až do výšky minimálně 400 km, natož pak an-

tirakety odpálené z lodí. Jinými slovy – v okamžiku, ve chvíli, kdy by radar z Brd zjistil a zaměřil raketu letící z Íránu na Evropu, ta by se stejně vždy nacházela za hranicí dosahu antiraket SM-3. To znamená, že všechny potenciální antirakety by v tom případě byly příliš daleko k tomu, aby mohly útočící raketu zasáhnout.

Z toho vyplývá, že i možnosti námořní části systému by v případě raketového útoku na Evropu byly velmi omezené a v tomto případě hovořit o nějaké přímé součinnosti mezi antiraketami SM-3 a radarem v Brdech je velmi diskutabilní. Námořní antirakety SM-3 nemohou při obraně Evropy nahradit pozemní antirakety GBI, jejichž umístění je plánováno v Polsku (za předpokladu, že křižníky s antiraketami SM-3 nebudou kotvit např. ve VVP Libavá). Čím tedy střílet na íránskou raketu směřující třeba na radar v Brdech? Odpověď je jednoduchá a strohá – není čím a není jak. Z toho vyplývá, že samotný radar v Brdech bez antiraket v Polsku z hlediska obranyschopnosti Evropy a konkrétně České republiky skutečně nemá žádný smysl. V tom má polský ministr obrany pravdu. Pokud má vůbec nějaký smysl, pak jedině z hlediska poskytování přesných dat o raketě mířící na Spojené státy a tedy z hlediska zajištění obrany Spojených států. Vyjádření generála Kadishe i Condoleezy Riceové lze tedy chápat jako pokus o uchlácholení české veřejnosti. A zřejmě jim vůbec nevádí, že tato teorie je v rozporu s fyzikálními zákony a provozními možnostmi protiraketového systému. Jejich tvrzení jsou o to horší, že je vyslovili odborníci, kteří na rozdíl od běžných českých občanů mají k dispozici přísně tajné informace o celém systému. Dle reakcí některých našich členů vlády je ale tato nesmyslná teorie „prospěšnosti samotného radaru v Brdech“ velmi nekažlivá.

Nabízí se tedy následná otázka. Kam s nimi (s antiraketami)? Že se vůbec nejedná o lehké řešení, prozradil ředitel americké Agentury protiraketové obrany, generál Henry Obering. Ten se domnívá, že Polsko je pro umístění antiraket ideální poloha, protože kdyby antirakety byly blíž k Íránu, nestačily by na hrozbu včas zareagovat a v případě, kdy by byly dál od Íránu, nestačily by doletět do bodu střetu s nepřátelskou raketou a značná část Evropy by zůstala bez ochrany (včetně radaru v Brdech a celé ČR). To byl snad i ten pravý důvod, proč velmi rychle přestal hovořit o Velké Británii, jako o dalším potencionálním místě pro antirakety. Ve hře se objevila Litva, reakci Ruska známe, stanoviska maďarské, slovenské vlády také známe, v Rakousku to je nesmysl, Německo je na tom svojí polohou zhruba stejně jako Velká Británie. Jednoduše – Polsko je nejen ideální, ale i jedině reálné místo, kde by antirakety mohly plnit svou funkci při obraně Evropy ve spojení s radarem v Brdech. A Poláci si to také moc dobře uvědomují. Jakékoliv jiné řešení lze považovat za nouzové a vždy by znamenalo omezení provozních možností evropské části systému protiraketové obrany, jinými slovy – snížení jeho bojové efektivity.

Závěrem stručné shrnutí. Jestliže by přece jen u nás byla smlouva o radaru schválena Parlamentem ČR a z výstavby základny s antiraketami v Polsku by nakonec sešlo, nastala by dost překerní situace – v Brdech bychom měli radar, který by nám (Evropanům)

byl skutečně k ničemu. A pokud by vůbec k něčemu byl, pak jako laciný cíl. Poslední informace nasvědčují, že Poláci se přece jen blíží k dohodě. Ale to nic nemění na faktu, že české veřejnosti jsou opět podsouvány klamně a nepravdivé informace o možnostech protiraketového systému. A pokud naši vládě jde skutečně jen a jen o to, mít na našem území americké vojáky jako pojistku proti případné ruské invazi (což je dalším nismslem), pak k tomu žádný radar nepotřebuje. Stačí zřídit malou vojenskou základnu s dvěma stovkami amerických vojáků a je vymalováno.

Byla jsem na Národní třídě 17. listopadu 2008: několik úvah

Eva Cironisová, Zvědavce.org, 24. listopadu 2008

V pondělí 17. listopadu jsme se se synem zúčastnili demonstrace Ne základnám na Národní třídě. Jako přímé účastníky nás pochopitelně zajímal ohlas této akce v médiích. Znechuceně jsme očekávali, že nebude žádný, nebo se omezí na minutový štek o několika desítkách, maximálně pár stovkách účastníků. Tentokrát jsme však nebyli zklamáni.

Stoupenci radaru přišli s novou legendou, jak si protiradarové protesty vysvětlit. Tato legenda je tak podivuhodná, že vás s ní musím seznámit. Už ne komunisté, ne ruští agenti, ale – revoltující mládež!

Toto vysvětlení jako první použil téhož dne Václav Havel a po něm jej s radostí přejali i jiní (viz např. článek Vyrostla nám nová mládež z Neviditelného psa, 19. listopadu, doporučuji i diskuzi pod ním).

Když to shrnu: Antiradaristé jsou pubertální mládež, která prostě musí proti něčemu revoltovat a z nezbytí si našla radar, aniž by něčemu vůbec rozuměla.

V pozadí tohoto vysvětlení čteme myšlenku, že v současném dokonalém režimu vlastně není proti čemu protestovat, a tak si puberťáci musejí vymýšlet zástupné problémy. Nakonec však dospějí, prozřou a uvědomí si, jak velemoudře a prozíravě naše vrchnost rozhodla. Mám k tomuto objevu Havla a dalších pánů čtyři poznámky:

1. Jako přímá účastnice nejen této, ale i jiných protiradarových demonstrací, jsem si vždy s uspokojením všimla, že jsou zde zastoupeny všechny věkové kategorie – nejen ona studentská, alternativní, či jiná mládež, ale ve stejně hojném počtu i tzv. spořádaní lidé středního či staršího věku s manželkami, maminky s kočárky, lidé, kteří se po cestě z práce přidali...

Havlova slova jen dokazují, že naše demonstrace se prostě musí nějak shodit, a že na nich nikdy nebyl. Ne že bych ho tam ráda viděla, ale mlčet o tom, o čem nic nevím, je výsadou moudrých.

2. A to, že mládež protestuje, vadí? Proboha, kolik jsme toho už za posledních 19 let slyšeli o statečné mládeži, která iniciovala Listopad 89?! Střední a starší generace prý

už byla totalitou tak ubitá a tak pesimistická, že to byli právě studenti, kteří ji museli svým příkladem strhnout.

Takže – když mládež demonstruje za zájmy pánů Havla, Bushe a českých neocons, je to statečné a svobodymilovné mládí, když však demonstruje proti nim, jsou to zpo-
vykaní pubertáči, kteří by radši měli doma psát úkoly a za nějaké demonstrování dostat
řádně opaskem přes zadek. Historie se opakuje, stejně jako dnes Havel si musel takový
stranický aparátník koncem roku 1989 postesknout, co to do té naší socialistické mládeže
vjelo, když všechno má – a bouří se?! Věrchuška vždy pohrdá těmi, kdo proti ní na uli-
cích protestují.

3. A pokud demonstrace proti radaru podniká jen nezvedená a zpo-
vykaná mládež, co pak s dalším argumentem pana Havla a spol., totiž s vyčítavou otázkou: „Kde jste
byli, když nás okupovala sovětská vojska?“ – no prostě: „Na houbách!“

4. Jen takový postřeh: Proradarová propaganda se mi navíc jeví jako poněkud nejed-
notná, neboť demonstranti protestující proti radaru bývají též s oblibou líčeni jako sbor
komunistických důchodců. Nečekám od proradaristů žádné vysvětlení, je mi už přes še-
desát a vím, jaké divy propaganda dokáže, jen mne děsí, jak je od mého dětství v Pro-
tektorátu Čechy a Morava, přes mé mládí a dospělost v komunistickém Československu
až po pana Havla úplně stejná a hloupá.

(PhDr. Eva Cironisová je historička a překladatelka zpráv a komentářů o válce v Iráku.)

Plzeňský kraj odmítl americký radar

(Média, 26. prosince 2008)

Stanovisko k umístění systému protiraketové obrany na území ČR

Členové Rady PK a Zastupitelstva PK schválili 19. 12. 2008 usnesení, kterým vyjádřili
nesouhlas s umístěním protiraketového systému na území České republiky a podpořili
vyhlášení referenda. Důvodem k přijetí tohoto usnesení bylo především veřejné mínění,
kdy zhruba dvě třetiny občanů České republiky nesouhlasí s postupy současné vládní
koalice ve věci umístění radaru na území ČR. Od února roku 2007 do dnešní doby, tj. do
prosince 2008, se nashromáždilo množství nových odborných, vědeckých i politických
poznatků, které Radu i Zastupitelstvo Plzeňského kraje také vedou k tomuto kroku.

Rozhovor s americkým vědcem Theodorem Postolem

(Atmonline.cz, 5. ledna 2009, kráceno)

Americký vědec v podstatě tvrdí, že tento systém PRO v současné podobě nemůže
fungovat.

O nebezpečích, která z toho plynou, se zmiňuje i v rozhovoru, který poskytl při náv-
štěvě Prahy.

*ATM: Pane profesore, na různých internetových fórech jste označován jako „známý
kritik systémů protiraketové obrany“... V roce 2001 jste dostal cenu Norberta Wienera*

– za odhalení četných a významných falešných tvrzení o protiraketové obraně. Jaké jsou vaše hlavní výhrady?

Postol: Radar v České republice prostě nevidí bojové hlavice na dostatečnou vzdálenost na to, aby byl schopen vykonávat kterékoliv z funkcí, které jsou mu připisovány.

Vy jste hovořil také s naším redakčním kolegou Stanislavem Kauckým, naším „známým kritikem amerického systému protiraketové obrany“. Ten je jako nezávislý expert spoluautorem studie o radaru, jejíž závěry se poněkud rozcházejí s oficiálními informacemi poskytovanými vládou a ministerstvem obrany.

To je pravda. Já jsem mu řekl: „Vy jste provedli přesnou a správnou studii, ale dospěli jste k chybné odpovědi“. A důvodem nebylo to, že by provedli špatnou analýzu, ta byla provedena správně, ale dostali špatné vstupní informace. Oni usilovali o to, aby porozuměli schopnostem toho radaru na základě informací, které jim poskytl generál Obering. A tyto informace byly falešné.

On jim v zásadě řekl, že ten radar bude schopen zachytit cíl o velikosti baseballového míčku ze vzdálenosti 4 000 km. A později se hovořilo o dosahu 2 100–2 500 km. Pokud radar má dosah kolem 2 000 km na cíl o velikosti baseballového míčku, tento cíl by měl radarovou odraznou plochu o něco méně než jedna setina čtverečního metru. Pokud provedete matematický výpočet, vyjde vám, že radar by měl mít průměrný výkon kolem milionu wattů. Tady však je průměrný výkon 20 000 W, tedy padesátkrát menší.

Ale oni to v ten okamžik nevěděli, proto jim vyšla ta fantastická čísla a okamžitě jim došlo, že něco nehraje. A nemohli pochopit, kde je chyba. Nám se prostě přihodilo to, že jsme vyšli ze dvou různých směrů a přišli jsme na stejnou věc. Oni tedy postupovali naprosto správně a provedli velmi pečlivou a konzistentní studii, která byla na místě. A důvodem oné nesrovnalosti bylo to, že jim prostě nebyla řečena pravda, neřekl jim ji americký představitel generál Obering.

Můj názor jako Američana je tento: On je důstojník armády Spojených států, který přisahal, že bude bránit svou zemi a chovat se čestně. Tento způsob chování vrhá stín na všechny naše vojáky. A to mne velmi hněvá, protože já považuji vojáky za čestné. Velmi mne to zlobí. Protože je vrcholně nevhodné, aby důstojník nebo kterýkoliv člověk v diplomatickém vztahu ke spřátelené nebo spojenecké zemi, v jakémkoliv diplomatickém vztahu, činil zavádějící prohlášení. A toto není jediné klamné prohlášení, které tento člověk (Obering, pozn. aut.) udělal...

(Theodore Postol, nar. 1946, je profesorem vědy, techniky a národní bezpečnostní politiky na *Massachusetts Institute of Technology /MIT/* v USA, kde vystudoval fyziku a získal doktorát z jaderné fyziky. Po ukončení doktorandského studia pracoval nejdříve v *Argonne National Laboratory* a následně v Úřadu pro hodnocení technologií při Kongresu Spojených států, kde zkoumal metody rozmísťování raket MX. Později pracoval jako vědecký poradce velitele námořních operací */Chief of Naval Operations/*. Po odchodu z Pentagonu pomáhal na Stanfordské univerzitě vybudovat výukový program pro studium vývoje zbraňových technologií ve vztahu k obraně a kontrole zbrojení. V roce

1995 mu byla Americkou asociací pro rozvoj vědy udělena cena Miliarda Rodericka a v roce 2001 získal ocenění Norbert Wiener Award. Obě posledně jmenovaná ocenění obdržel za odhalení mnoha závažných nepravdivých tvrzení o protiraketové obraně. Je považován za jednoho z největších expertů na systém protiraketové obrany a zároveň za jejího otevřeného kritika.)

Starostové z Brd k Obamovi

(Haló noviny, 22. ledna 2009, kráceno)

Starostové brdských obcí nejbližších předpokládanému umístění americké radarové základny se neshodují v názoru na to, jak nový americký prezident Barack Obama ovlivní radar v Brdech. Zatímco někteří doufají, že přehodnotí postoj dosavadní vlády a radar v České republice nepodpoří, jiní jsou skeptičtí.

Vyplynulo to z včerejší ankety ČTK. Optimistou je trokavecký starosta Jan Neoral, jeden z nejhlasitějších odpůrců radaru. Před novým americkým prezidentem podle něj stojí jiné úkoly – potřebuje zvládnout hospodářskou krizi, nezaměstnanost a vrátit výrobu do Ameriky. „Myslím si, že Obama si dopředu už trošičku připravuje půdu pro to, aby zhodnotil antiraketový štít po stránce ekonomiky, rentability, nákladovosti a že to není pravděpodobně cesta, kterou se vydá“, domnívá se Neoral. Je přesvědčen, že nakonec se základna v Brdech neobjeví.

Starosta Míšova na Plzeňsku Pavel Hrubý už si tak jistý není. „Když si nechal původního ministra obrany (Roberta Gatese, pozn. aut.), kterému já osobně říkám ministr války, asi se moc změn nedočkáme,“ pochybuje Hrubý. Starosta Spáleného Poříčí Pavel Čížek se neodvažuje odhadovat, co se stane po nástupu nového prezidenta. „Zásadní trend zahraniční politiky se nezmění, ale jednotlivosti, například i radar, se mohou změnit,“ řekl Čížek.

I když v Obamově vládě zůstal dosavadní ministr obrany Gates, podle Neorala to neznamená setrvání na dosavadních postojích k radaru. „Gatesův postoj vyvažuje viceprezident Joe Biden. Je proti nesmyslnosti hvězdných válek už od doby Reagana a dnes je nesmiřitelným odpůrcem antiraketového štítu“, poznamenal Neoral. Je přesvědčen, že nakonec to bude pouze a jediné nový americký prezident Obama, který řekne konečné slovo.

Radar bude, prohlásili Vondra a Parkanová v Mnichově

(iDnes, 6. února 2009)

Přesvědčení o tom, že rozhodnutí USA instalovat v Česku radarovou základnu je nezvratné, dnes v Mnichově vyjádřili český vicepremiér Alexandr Vondra a ministryně obrany Vlasta Parkanová po setkání s poradcem amerického prezidenta pro otázky národní bezpečnosti Jamesem Jonesem.

Vondra i Parkanová prakticky vyloučili, že by radar v České republice nakonec instalován nebyl. Jones podle nich takovou možnost ani nenaznačil.

Parkanová naznačila, že zjevně nový pohled USA na protiraketový systém by celý projekt mohl zdržet, rozhodně však ne pohřbít. „Ty drastické titulky o tom, že radar je pohřben Obamou – takový pocit si skutečně nemohl z těch jednání, z nichž jsme přišli, odnést nikdo,“ prohlásila Parkanová po setkání s Jonesem.

Starostové v Bruselu protestovali proti radaru

Desítky starostů jedou protestovat do Bruselu

(Outsidermedia.cz, 16. února 2009, kráceno)

Představitelé odpůrců radaru a starostové byli přijati i belgickým senátem

Desítky starostů z Ligy starostů proti radaru vyrazí za podpory 130 českých starostů zítra (úterý 17. 2. 2009) v podvečer na jednodenní cestu do Bruselu, kde budou spolu se zástupci hnutí Nenásilí, kampaně Evropa pro mír a dalších evropských organizací protestovat proti umístění vojenské základny USA v ČR. Budou také přijati zástupci belgického senátu, členy Evropského parlamentu a také místopředsedkyní EP Luisou Morgantini. Odpoledne vystoupí na veřejném slyšení na téma rozmístění prvků systému Národní raketové obrany USA ve střední Evropě.

Těsně před odjezdem tří autobusů se starosty a celkem 130 účastníky cesty do Bruselu proběhne tiskový brífink v Rokycanech na okraji Brd za účasti zástupců Ligy starostů proti radaru a hnutí Nenásilí. Začátek brífinku je v 19 hodin před rokycanským zimním stadionem.

Hlavními body střeďečního programu v Bruselu jsou:

- 10:00 první protestní akce na Lucemburském náměstí (Luxembourg Plaza), jen několik desítek metrů od Evropského parlamentu
- 12:00 přijetí delegace Ligy starostů proti radaru a hnutí Nenásilí v belgickém senátu
- 14:00 hlavní manifestace na Lucemburském náměstí, happening „Neviditelní“
- 14:45 vystoupení zástupců Ligy starostů proti radaru a hnutí Nenásilí na zasedání skupiny EP GUE/NGL
- 15:30 přijetí delegace Ligy starostů proti radaru a hnutí Nenásilí britskou euro-poslankyní ze skupiny Evropští zelení Jill Evans

16:00 přijetí delegace Ligy starostů proti radaru a hnutí Nenásilí místopředsedkyní EP Luisou Morgantini

16:30–18:00 veřejné slyšení za účasti europoslanců, zástupců Ligy starostů proti radaru, hnutí Nenásilí, kampaně Evropa pro mír a dalších organizací

Cestu podporuje mimo jiné 13 ze 14 českých hejtmanů, 130 českých starostů, řada starostů evropských měst a dále renomované mezinárodní organizace jako například Starostové za mír (Mayors for Peace), sdružující více jak 2 500 starostů z celého světa, či křesťanská mírová organizace Pax Christi International.

Současně s protesty v Bruselu proběhne ve středu také řada podpůrných akcí v dalších evropských i zámořských městech, mimo jiné v Madridu, Kodani, Berlíně, Římě, Pařermu, Florencii, Miláně, Turíně, Budapešti a v Buenos Aires. Akce mají za cíl podpořit české starosty i další organizace v jejich boji a vyjádřit nesouhlas s rozmístěním nových vojenských základen USA ve střední Evropě.

Odpůrci radaru to v Bruselu osladí české vládě

Rokycany, 17. února 2009

Prosincové protesty proti radaru před Úřadem vlády ČR

(Foto: Jakub Hněvkovský, Lidové noviny)

Tři plné autobusy lidí, od teenagerů po sedmdesátileté seniory, vyrazily z Rokycan do Bruselu, kde chtějí ve středu protestovat proti plánované stavbě radaru v Brdech. Mají se zde zúčastnit několika mítinků před Evropským parlamentem (EP) organizovaných italskými a polskými aktivisty.

Cestu si zatím lidé hradí z vlastních zdrojů, přispívali od 800 do 1 000 korun, část výdajů jim zaplatí europoslanci. Do Rokycan se podle informací starosty Trokavce Jana Neorala (nez.) a šefa hnutí Nenásilí Jana Tamáše vrátí ve čtvrtek dopoledne.

„České vládě to tam osladíme,“ řekl Neoral všem cestujícím, mezi nimiž byly téměř tři desítky starostů brdských obcí. Od protestů v Bruselu si slibují to, že se diskuze o radarové základně přesune z českých kulturních domů a náměstí na půdu EP, a bude tak mít větší dosah i váhu.

„Hlavní akce nás čeká ve 14:00. Oblékneme se do bílých kombinéz, abychom ukázali, že 70 procent občanů naší republiky, kteří si nepřejí radar, jsou v podstatě pro českou vládu neviditelní“, řekl Tamáš.

Podle něj je povědomí o projektu plánovaného radaru v EP velmi malé. Členové parlamentu, s nimiž se odpůrci radaru dosud setkali, byli podle Tamáše šokováni pokročilostí jednání s USA i mírou nesouhlasu s výstavbou mezi českými občany. Základnu USA v ČR odmítají podle průzkumů veřejného mínění zhruba dvě třetiny lidí.

Přijetí delegace z Ligy starostů proti radaru a hnutí Nenásilí, které akci organizují, přislíbila Čechům také místopředsedkyně EP Luisa Morgantini. „Evropský parlament by se k radaru měl vyjádřit, zatím se na jeho půdě žádná diskuse nevedla,“ uvedl čtyřladvacetiletý účastník Jaromír Vavroch, student z Mostu. Podle Neorala jedou do Bruselu také odborníci, například pražský fyzik Petr Pokorný.

Podle aktivistů by se měly podobné akce opakovat i v budoucnu. Společná kampaň hnutí proti radaru má trvat šest měsíců. „Už máme před sebou další cestu, jejíž cíl zatím nechceme zveřejňovat. Poté, co se vrátíme z Bruselu, uděláme přesný harmonogram cest,“ dodal Neoral. Petici proti radaru už podle něj podepsalo 300 tisíc lidí.

Starostové z Podbrdsk v Bruselu

Zleva: Stanislav Kramosil (Hvožďany), Bohumír Vitek (Volenice), Gabriel Synek (Sedlice), Miroslav Maroušek (Rožmitál, místostarosta), František Haš (Příbram, zastupitel), Karel Palivec (Předmíř), Pavel Hutr (Věšín), Josef Hála (Jince), Jana Krajmerová (Březnice), Jan Neoral (Trokavec)

Projev Jana Neorala v Evropském parlamentu

Jan Neoral, Britské listy, 18. února 2009

Vážené dámy, vážení pánové,

Liga starostů proti radaru byla založena před dvěma roky, když se starostové postavili proti záměru vlády umístit do České republiky americký radar. V Lize starostů je dnes 57 členů a přes sto starostů jí vyslovilo svou podporu.

Pricházíme sem s nadějí, s vírou v rozum a rozvahu tohoto parlamentu.

Drtivá většina našich občanů protestuje už dva roky proti záměru naší vlády umístit do České republiky tento radar. Naši cestu do Bruselu proti radaru podpořilo i všech 13 českých hejtmanů. To dohromady je přece úžasná síla! Česká vláda nebere ale hejtmany, starosty, ani své občany na vědomí. Odmitá varování vědců i politiků. Premiér Topolánek a vicepremiér Vondra ignorují a zesměšňují nejen naše vědce, ale i fyziky a profesory americké, kteří přijeli do České republiky varovat před riziky, která radar Evropě přinese.

Premiér Topolánek prohlásil, že radar má hlavně sloužit proti politické hegemonii Ruska. Ministryně obrany Parkanová řekla, že si přeje mít v Česku aspoň jednu malou americkou základnu. Ministr Schwarzenberg jednoduše oznámil, že radar „tu bude a nebudeme se nikoho ptát, nenecháme se kontrolovat“. Vicepremiér Vondra se na půdě parlamentu nechal slyšet, že na názorech lidí nezáleží, že „radar tu bude a hotovo“.

Vážené dámy, vážení pánové, jestliže toto jsou ty hlavní důvody, proč česká vláda tak zatvrzele trvá na výstavbě radaru ve středu Evropy, pak nás i Evropu před takovými politiky ochraňuj Bůh!

Česká vláda ohrožuje touto hrou na vlastním pískovišti bezpečnost a mír v Evropě a narušuje jednotu Evropy. Očekává od Ameriky za to přednostní ochranu. Naše vláda zcela vážně loni v médiích uklidňovala české občany, že pokud poletí na Evropu více íránských raket, než kolik bude antiraket v Polsku, pak přednostně budou zničeny rakety útočící na Česko...

Takže, dámy a pánové, v Berlíně, Paříži, Bruselu, Londýně, v ostatních evropských městech hypoteticky máte smůlu, protože česká vláda si vyjednává bilaterálně přednostní obranu Prahy na úkor vašich měst a ještě se tím veřejně chlubí, není to celé absurdní?

Já se považuji za Evropana a nechci, aby můj premiér uzavíral obranný pakt s jednou velmocí na úkor Evropy.

Jestliže se Evropa někdy rozhodne jako celek pro ten či onen druh své obrany, bude to evropské rozhodnutí a my s ním musíme souhlasit. Radar v Brdech a to, jak naše vláda a naši zelení přemlouvají NATO a Evropu, aby si dodatečně osvojila české radarové bilaterální dítě, to přece není regulérní případ společné obrany!

Prezident Obama chce antiraketový systém analyzovat, prověřit, a pak se rozhodnout. Naše vláda nebere ale v úvahu rezervovaný postoj prezidenta Obamy a občanům to tlumočí a servíruje tak, že USA budou ve výstavbě pokračovat, že tu radar bude a že nejsou pochyby o jeho efektivitě.

Naše vláda nám lže už přes dva roky o radaru právě tak, jako vám a Evropě lže o tom, že občané v Česku si radar přejí.

Ne, občané Česka radar nechťejí. Podle nezávislých průzkumů je 75 % občanů pro referendum o radaru, přes 60 % je proti radaru. A tento odpor stále sílí.

Vážené dámy a vážení pánové, až budete po našem odjezdu hodnotit, proč naševláda chce za každou cenu, podezřele rychle a bez dohod s ostatními evropskými státy, umístit americké radarové monstrum do hustě obydleného středu Evropy, pak myslíte prosím na to, že v té Evropě žijete i Vy a Vaše rodiny. Že je to náš společný domov.

Nepodlehňte, prosím, přesvědčování některých českých vládních politiků, kteří se zbláznili do své radarové hračky a teď si ji nechťejí nechat vzít, protože by tím mohli ztratit svou politickou moc.

Budoucnost Evropy nespočívá v nějakých bilaterálních raketových silech v Polsku a v radaru v českém lese. Budoucnost Evropy je v jejím sjednocování a ve vytvoření jednotné a silné obrany ve spolupráci se spojenci i s USA. Zdůrazňuji ale společné evropské obrany.

Budoucnost Evropy je přece v konání, které kultivuje, ne destruuje. A já pevně věřím, že v posledních letech roste jednota těch, kdo mají dobrou vůli bojovat proti zlu v tomto zmateném světě.

Na závěr mi dovoluje poděkovat, že jsem před vámi, poslanci Evropského parlamentu, mohl postoj většiny občanů České republiky proti militantním záměrům naší vlády tlumočit.

Poděkování občanským iniciativám

MUDr. Jiří Maštálka, europoslanec, 18. února 2009

Vystoupení europoslance Jiřího Maštálky na veřejném slyšení proti umístění americké základny v České republice, které se konalo 18. února v evropském parlamentu v Bruselu.

Vážený hosté z Česka, vážené kolegyně a kolegové, své krátké vystoupení bych chtěl začít tím, že vzdám hold starostům českých měst, kteří pozvedli hlas proti záměru pražské a washingtonské vlády umístit na našem území americkou vojenskou základnu. Chtěl bych využít přítomnosti Jana Tamáše a též vyjádřit úctu k práci, kterou odvedl jak v rámci hnutí Ne základnám, ale i hnutí humanistů.

Jan Tamáš a starosta Trokavce Jan Neoral se stali víc než symboly hnutí proti vybudování americké vojenské základny v Brdech. Myslím, že členové Ligy starostů proti radaru a hnutí Ne základnám nepomohli pouze zabrzdit snahu vlády prosadit v poslanecké sněmovně smlouvy s USA o vybudování radaru v Brdech. Díky jejich práci ani miliony korun vydané na oficiální propagandu nedokázaly zlomit veřejné mínění, které ve své obrovské většině stojí proti vybudování základny Národní protiraketové obrany USA v Česku.

Občanská iniciativa ztělesněná v Lize starostů proti radaru a v hnutí Ne základnám dokázala zvednout v Česku nebývalou aktivitu. Manifestace, petice, vytváření skupin aktivistů po celém území republiky – to jsou mimořádně úspěšné výsledky práce tisíců dobrovolníků. V arzenálu těchto mimoparlamentních hnutí dnes najdeme jak klasické formy aktivit, od agitace po manifestace, ale i nejmodernější nástroje internetové propagandy.

Naleznete mezi nimi ženy i děti, mladé i seniory, lidi s pravicovými i levicovými názory, vyslovené pacifisty, ale i velmi bojovně naladěné odpůrce radaru. Díky všem těmto lidem se podařilo spojit ideu referenda o otázce umístění amerického vojenského radaru a přijetí nenásilných prostředků odporu. Tyto cíle a metody se staly veřejně známé a ctěné.

Liga starostů proti radaru a hnutí Ne základnám, a to včetně Humanistického hnutí, prokázaly svoji sílu také tím, že obstály v zápase s oficiálními sdělovacími prostředky, zvláště pak s veřejnoprávní Českou televizí. Ty po celý čas zápasu o radar v Brdech spojovaly embargo na informace Ligy starostů proti radaru a hnutí Ne základnám s pomluvami na jejich adresu. To, že dnes stále velká většina veřejnosti stojí proti radaru a vláda se nemůže dopočítat většiny v poslanecké sněmovně, která je nutná pro přijetí smluv s USA o radaru v Brdech, je do značné míry jejich zásluha. Jim patří dík.

A na ně je nutné se obracet s prosbou: Vydržte! Nenechte do svých řad vnášet rozkol, do něhož vláda vkládá největší naděje. Blíží se rozhodující fáze našeho společného zápasu. Spolu dokážeme zabránit tomu, aby poslanci smlouvy o základnách schválili!

(Autor, původní profesí lékař, je místopředsedou ÚV KSČM a europoslancem.)

Demonstrace občanů proti radaru na Václavském náměstí

Demonstrace proti radaru, 5. dubna 2009, Václavské náměstí

Na demonstraci proti radaru 5. dubna 2009 v Praze byla nasazena početná speciální policejní jednotka, která hermeticky uzavřela horní část Václavského náměstí, zřejmě, aby zabránila přístupu účastníků z Hlavního nádraží a rovněž, aby zabezpečila centrum rozhlasové stanice Svobodná Evropa v bývalé budově parlamentu (v pozadí). Nechybělo ani zajištění příslušné policejní dokumentace. Současně nad Václavským náměstím neustále monitorovala průběh demonstrace helikoptéra

Pozvánka Jana Neoral Tomáši Klvaňovi a Martinu Bartákovi

Jan Neoral, Britské listy, 29. května 2009

Na cestě na kótu 718

Vážený pane Tomáši Klvaňo, vážený pane ministře Bartáku,

dovolte mi, abych Vás oba touto formou pozval na kontrolní akci Občanské inspekce, kterou pořádá občanská iniciativa Ne základnám ve spolupráci s Ligou starostů proti radaru.

Občané a brdští starostové se v neděli 31. 5. 2009 v 10:00 hodin vydají od Grilu v Míšově (poblíž něhož jste oba pomáhali plánovat stavbu radaru) a zamíří

ke kótě 718. Jde o kontrolní akci občanů, kteří se chtějí přesvědčit, zda se za jejich zády opět na kótě 718 nekutá, nevrťá, nekácí.

Oba jste absolvovali nespočet besed, na nichž jste jednosměrně a poměrně arogantně občanům vysvětlovali, že vlastně ničemu z oblasti radarové techniky nerozumí, do branně-bezpečnostních záležitostí státu nemají co mluvit, a že radar tu musí být, aby nás všechny ubránil. Tj. USA, spojence i tuto zemi. Jak se časem ukázalo – a před pár dny zřejmě již definitivně potvrdilo závěry odborníků USA i Ruska – pravdu jsme měli my. Radar nic neubrání, v tomto rozsahu není funkční. Obranu je nutno řešit jinak.

Vy, pane Tomáši Klvaňo, jste se za nemalé peníze (z kapes daňových poplatníků) pokoušel vládě pomoci „ukecat“ občany a strčit jim sem něco, co by jim mohlo v budoucnu způsobit problémy a bolest. A nejen jim – ale i této maličké zemi, zřejmě i Evropě. Po roce jste shrábnul svých třicet stříbrných – a zmizel.

Tedy – zdánlivě zmizel. Jak čtu na Vašem blogu, už zase se pokoušíte lidem (Vaším článkem z 9. 5. 2009) vsugerovat, že „prezident Obama jednoznačně podpořil protiraketovou obranu“. Stříbrňáky došly?

Vy, pane ministře, jste se podílel mimo prosazování radaru a tvorby obou radarových smluv také na výstavbě žiletkového plotu. Vy máte podíl na tom, že zde trpěla zvěř. Zeptejte se myslivců, kteří se s následky setkávali.

Prostě – oběma bych Vám velmi rád položil pár otázek – první by byla ta, kdy se oba hodláte občanům omluvit za svou aroganci, za přehlížení a odmítání jejich názorů. A nejen jejich – Vy jste odmítali i názory skutečných vědců a odborníků – našich i zahraničních.

Přijdete, pánové?

S úctou

Jan Neoral, starosta Trokavce, mluvčí Ligy starostů proti radaru

Radar v Česku nebude

Obama volal Fischerovi domů do paneláku
(*Právo, 18. září 2009*)

Půlnoční telefonát Baracka Obamy zastihl českého premiéra v jeho soukromém bytě. Prozradil to novinářům premiérův mluvčí Roman Prorok.

„Obama ho zastihl doma v paneláku,“ uvedl. Rozhovoru předcházelo nejen předchozí dojednání doby telefonátu, ale i výměna informací o číslech, na něž se bude volat. Pravost čísel byla pro jistotu ještě prověřena – přece jen jsou případy, kdy politikům provokativně volali lidé, kteří se vydávali za jejich partnery. Pak už Fischer jen čekal, kdy zazvoní jeho složitě zabezpečený telefon.

„Prezident Obama mi volal v 0.21 našeho času,“ řekl Fischer novinářům. Telefonát byl „připraven přes ambasády, americkou zde a naši ve Washingtonu“, uvedl s úsměvem a dodal, že rozhovor probíhal v angličtině.

Při podobných rozhovorech mohou v případech potřeby asistovat i překladatelé.

Podle Proroka telefonát trval pět deset minut. Pro premiéra byl však rozhovor jen začátek noční práce. Hned poté, co Obama zavěsil, volal Fischer prezidentu Václavu Klausovi, který byl tou dobou v německém Pasově. Poté informoval i další nejvyšší ústavní činitele, představitele parlamentu.

Barack Obama, prezident USA

USA místo štítu rozmístí v Evropě lodě s protiraketovými systémy
(*Právo, 18. září 2009*)

Americký radar v Brdech nebude. Toto rozhodnutí sdělil včera krátce po půlnoci v telefonátu premiéru Janu Fischerovi osobně americký prezident Barack Obama.

Podle šéfa Bílého domu se Spojené státy totiž po analýze rozhodly pro nový, efektivnější přístup k protiraketové obraně.

Ruší proto plán Bushovy vlády na radar v ČR a raketovou základnu v Polsku, jež měly být součástí protiraketového štítu USA, a rozvinou mobilní variantu, jež se lépe vyrovná s hrozbami Íránu.

Američtí experti totiž nyní uvádějí, že přecenili odhad tempa vývoje íránských střel dlouhého doletu, které by mohly zasáhnout USA a evropská města: Teherán podle nich takovou zbraň hned tak mít nebude.

Podle premiéra Fischera nicméně Obama v telefonátu zdůvodnil své rozhodnutí zrušit plán na radar pouze v obecné rovině. „Byla to návěst ze strany amerického prezidenta směrem k premiérovi. Stejným způsobem bylo informováno Polsko,“ dodal.

Dohodu o výstavbě radaru v Brdech, jíž provázely ostré politické půtky, protesty části veřejnosti a opakovaná ruská kritika, uzavřeli před více než rokem tehdejší ministři zahraničí USA a ČR Condoleezza Riceová a Karel Schwarzenberg.

Dokument schválil senát, nikoliv sněmovna – český parlament jako takový ji tedy dosud neratifikoval.

Podle ministra zahraničí Jana Kohouta se nyní ratifikační proces logicky zastaví.

Lidé z podbrdských obcí si oddechli, radar nebude

Karel Hutr, Rokycanský deník, 17. září 2009

Spojené státy měly pro stavbu radaru vybranou kótu 718,8 v Brdech. Záměr Američanů ale od počátku narážel na silný odpor především ze strany obyvatel podbrdských obcí.

Neskrývanou radost mají odpůrci budování radaru v Brdech z prohlášení amerického prezidenta, který českému premiérovi sdělil, že USA odstupuje od projektu protiraketové obrany v České republice a Polsku.

Spojené státy si pro výstavbu radaru vybraly kótu 718,8 v Brdech. Záměr Američanů ale od počátku narážel na silný odpor především ze strany obyvatel podbrdských obcí. Radar rozdělil na názorové skupiny nejenom veřejnost, ale i politickou scénu.

Na Příbramsku dokonce vznikla Liga starostů proti radaru. Minulá vláda, která umístění vojenského zařízení podporovala, nakonec ustanovila Komisi pro rozvoj Brdsku. Jejím smyslem bylo rozdělit peníze podbrdským obcím v okolí zamýšlené základny.

Starostové mají radost

„Jsme rádi, že Spojené státy nakonec od záměru ustoupily. Neuvěřitelnou zásluhu na tom má trokavečský starosta Jan Neoral, který za nás za všechny neúnavně bojoval. Jen je škoda, že s vládou skončila i komise pro Brdsko. Bylo by vhodné, aby obce dostaly slíbené peníze,“ řekl starosta Rožmitálu Josef Vondrášek.

„Kvůli slibům, že budou peníze, mnohé obce připravily projekty, do kterých by za normálních okolností nešly, protože na to prostě ze svých rozpočtů nemají. Rožmitál dostal jen 1,8 milionu korun na částí projektu kanalizace a na školku. Připraveny máme ale další projekty, a nikdo s námi nekomunikuje,“ postěžoval si Vondrášek s tím, že malé obce jsou na tom pochopitelně hůře.

Byli to obyvatelé, kteří drželi poslance v napětí

„Nemyslím si, že je to jen naše zásluha, záměr Američanů padl díky všem sedmdesáti procentům obyvatel téhle země a iniciativ. Ti všichni dokázali udržet poslance v takovém napětí, že neratifikovali obě již podepsané smlouvy o radaru mezi Českem a USA,“ sdělil Rokycanskému deníku Jan Neoral.

V každém případě je to podle Neorala také zásluha amerického prezidenta. „Mezitím, co jsme bojovali, přišel v Americe k moci člověk, kterému to jinak myslí, než Bushovi. Poděkování patří všem, kteří se nebáli protestovat a všechny nás to odnaučilo slepě důvěřovat politikům. Je to poprvé, co se v této době zvedl občanský odpor v takové míře, že kdyby došlo k něčemu podobnému, věřím, že lidé půjdou znovu proti zlu. Díky těmto lidem se možná podařilo zastavit i to, že ještě za Bushe se na kótě nezačalo betonovat,“ dodal Neoral, pro něhož boj proti radaru představoval tři těžké roky.

„Hodně mi to vzalo, ale více jsem získal – vědomí, že jde jít proti darebákům v politice, že lidé dokáží o své budoucnosti přemýšlet a sám jsem se přesvědčil, že má smysl bojovat proti politikům. Za ty roky jsem také poznal spoustu přátel,“ uzavřel Jan Neoral.

Poslední aktivitou Greenpeace byl stržený plot

Proti radaru aktivně zasahovali i Greenpeace. Ti dokonce vloni obsadili kótu a strávili tam několik týdnů, než je armáda vyhnala.

„Odstoupení od plánů na postavení základen samozřejmě vítáme, ale byla to věc, kterou jsme očekávali. Od samého počátku jsme upozorňovali jak média, tak politiky, že příchod Obamy bude znamenat revizi systému, který je nefunkční, namířený proti neexistující hrozbě a navíc ohrožuje nutnou spolupráci Ruska a USA při eliminaci jaderné hrozby z Íránu a revizi smlouvy o nešíření jaderných zbraní. Bohužel nám, ani expertům, které jsme z USA pozvali – pány Coyla a Postola – a kteří se na současnou revizi systému podíleli, málokdo naslouchal,“ řekl Jan Freidinger z Greenpeace, které již skutečnou kampaň proti radaru nevedou skoro půl roku.

„Poslední naší aktivitou v této oblasti byla akce na kótě při odstranění plotu. V situaci kdy jsme věděli, že se plán chystá v USA pohrbit a v Čechách byl hlavní cíl naší kampaně, aby nebyly smlouvy ratifikovány poslaneckou sněmovnou, taktéž splněn, nemělo smysl plýtvat energií a prostředky a vést plnohodnotnou kampaň,“ dodal Freidinger, jenž se osobně domnívá, že rozhodnutí USA je definitivní. To prý navíc dává prostor řešit případnou íránskou hrozbu diplomatickými prostředky, což je v tomto případě daleko efektivnější prostředek, než nefunkční protiraketový systém.

Brdské obce konec radaru uvítaly, slíbené dotace už ale zřejmě neuvidí

(ČT24, 17. září 2009, kráceno)

Starostové brdských obcí, kteří dlouhodobě kritizovali zamýšlenou výstavbu americké radarové stanice, rozhodnutí administrativy Spojených států ustoupit od tohoto projektu uvítali. Zároveň ale poukázali na to, že brdské obce dostaly jen zlomek sumy, kterou jim vláda Mirka Topolánka kvůli radaru slibovala. Peníze přitom měly dostat i v případě, že radarová základna u Míšova na Plzeňsku nakonec nevznikne.

Ze slíbené jeden a čtvrt miliardy dostaly obce 13,5 milionu korun

Předchozí vláda Mirka Topolánka ale obcím v Brdech slíbila jeden a čtvrt miliardy korun. Nezávisle na tom, zda se radar v Brdech postaví, či ne, mělo podle starosty Trokavce Jana Neorala 22 brdských obcí dostat dotace na zanedbaný region. „Měli jsme je obdržet na akce, které zlepší infrastrukturu kraje, vybavenost vodovody, kanalizace a čističky.“ Ze slibované částky bylo ovšem dosud vyčerpáno jen 13,5 milionu korun vesměs na projektové dokumentace.

Rozhodnutí USA uvítal i středočeský hejtman David Rath (ČSSD), který zamítavý vztah k radaru zařadil hned po svém nástupu do funkce do programového prohlášení své krajské vlády. Hejtman už v minulosti avizoval, že kraj bude usilovat o to, aby se Brdy

staly chráněnou krajinnou oblastí. Hodlal tak údajně zkomplikovat výstavbu radaru. Nedávno krajští radní rozhodli, že území mezi Prahou a městysem Jince se stane přírodním parkem. Rath dodal: „Zdá se, že nakonec zvítězí rozum nad silou bohatých zbrojařských firem, které si celou akci naplánovaly a řídily ji přes americkou vládu. Je vidět, že peníze dokážou hodně, ale naštěstí ne úplně vše.“

A co na to Trokavec?

(ČTK, 17. září 2009, kráceno)

Radar starosty rozdělil, svorně ale kritizují vládu. Neposlala peníze.

Rozhodnutí USA nepostavit radarovou základnu v Brdech hodnotí místní starostové různě. Na čem se ale shodnou, je zklamání nad tím, že jim česká vláda neposlala slíbené peníze na projekty, které řada vesnic už rozjela.

Obyvatelé obce Trokavec na Rokycansku bojovali proti výstavbě amerického radaru v Česku několik let. Když se ve čtvrtek objevily informace o tom, že radar v ČR stát nebude, mohli si vítězně oddechnout. Rozhodnutí amerického prezidenta Baracka Obamy velmi potěšilo i starostu Trokavce Jana Neorala.

„Nepovažuji to za svoje vítězství, ale za vítězství všech občanů, kteří se proti tomuto nesmyslnému záměru stavěli,“ řekl serveru iHNed.cz.

„Podařilo se zabrzdit Bushe“

„Samozřejmě nelze říct, že my jsme to vyhráli, my jsme jim ukázali. Je docela možné, že by to stejně tak dopadlo,“ uvedl Neoral. Zároveň ale zdůraznil, že se také ještě za vlády bývalého amerického prezidenta George Bushe radar v Česku mohl začít budovat.

„Podařilo se nám to jistě zabrzdit do té doby, než se v Americe do čela administrativy dostal člověk, který usoudil, že je to opravdu nesmysl,“ uzavřel starosta téma americké protiraketové obrany. Podle něj Obama pochopil, že je třeba „jít jinou cestou“ – cestou mezinárodních dohod a mezinárodní spolupráce.

Odlísný názor vyjádřil starosta obce Borovno Josef Loukota. „Rozhodnutí Američanů pro nás neznamena nic. Případné umístění radaru v Brdech mně nevadilo a ani v naší obci nebyli žádní křiklouni. Před tím tady měli Sověti jaderné zbraně a také to nikomu nevadilo,“ tvrdí Loukota.

„Pro nás je důležité, že vláda nesplnila sliby na financování rozvojových projektů, které brdským obcím dala,“ říká Loukota. Podobně se vyjádřil v ČT i Neoral, který upozornil, že řada obcí nyní netuší, jak rozjeté projekty v obcích zaplatí.

Medveděv spokojen

(Právo, 18. září 2009)

Ruský prezident Dmitrij Medveděv včera americké rozhodnutí ocenil a označil ho za „zodpovědné“. Rusko proti projektu štítu ostře a vytrvale protestovalo s argumentem, že je namířen proti němu. Medveděv se má příští týden setkat s Barackem Obamou. 1. října pak proběhne jednání skupiny 5+1, tedy stálých členů Rady bezpečnosti OSN – USA, Británie, Francie, Číny a Ruska – a rovněž Německa s Íránem o jaderném odzbrojení.

USA místo stacionárního štítu rozmístí v Evropě lodě s protiraketovým systémem Aegis. Oznámil to včera odpoledne na zvláštní tiskové konferenci americký ministr obrany Robert Gates.

„Máme nyní příležitost rozmístit nové senzory a protirakety v severní a jižní Evropě, které mohou v blízké budoucnosti zajistit obranu proti bezprostřední hrozbě z Íránu nebo odjinud,“ prohlásil Gates. Šéf Pentagonu zdůraznil, že výhodou nové strategie bude její pružnost a možnost rychleji reagovat na případné bezpečnostní hrozby.

Pozemní obranný systém by pak podle Gatese přicházel v úvahu až ve druhé fázi okolo roku 2015 s celkovým dokončením úplného systému k roku 2020.

Podle zdrojů Pentagonu citovaných CNN o případném rozmístění prvků této varianty Washington nyní jedná s Prahou i s Varšavou. Pozemní radar však určitě nebude stát v Česku – uvažuje se nyní o Kavkaze, doplnil ministra na tiskové konferenci ve Washingtonu generál James Cartwright.

Barták: Bezpečnostní vakuum nám nehrozí

(Právo, 18. září 2009)

Česká armádní delegace, která je nyní v čele s ministrem obrany Bartákem v USA, o americkém rozhodnutí nebyla dopředu informována a netajila se tím, že ji to zaskočilo.

„Zdůraznil bych, že jsme stále řádným a platným členem NATO, tudíž naše kolektivní bezpečnost je zaručena,“ reagoval nicméně Barták pro česká média při návštěvě ve velitelství NATO v Norfolku na hlasy z ČR, že bez radaru se Česko ocitá v bezpečnostním vakuu.

„Protiraketová obrana se nezastavila, to říká i prezident Obama, pouze bude modifikována podle nového zvážení poté, co byly zhodnoceny všechny aspekty. Hrozba trvá a je potřeba se přizpůsobit její nové formě. To znamená, bude tu koncentrace na hrozby raket středního a krátkého doletu. Radar na našem území nyní do této koncepce nezapadá,“ shrnul Barták.

Klaus a Fischer: Vztahy s USA se nezmění

(Právo, 18. září 2009)

Vrcholové české představitelé se shodují, že rozhodnutí USA nepostavit v Brdech radarovou základnu nebude mít žádný negativní dopad na vztahy obou zemí.

Uvedl to včera nejen prezident Václav Klaus, ale i předseda vlády Jan Fischer a vicepremiér a ministr zahraničí Jan Kohout.

Klaus i Fischer prohlásili, že rozhodnutí nebylo překvapením. „Jsem stoprocentně přesvědčen, že tento krok neznamená žádný výraz ochlazení vztahů mezi Spojenými státy a ČR,“ uvedl prezident. Podle premiéra ho Obama ujistil, že USA „považují stále ČR za jednoho z nejbližších spojenců“, a Kohout dále řekl, že Washington na Prahu pohlíží jako na „privilegovaného partnera“.

Prezident se chystá do USA i Ruska

(Právo, 18.září 2009, kráceno)

Naopak ostře na rozhodnutí USA zareagovali senátoři ODS. Ve svém usnesení uvedli, že krok „zpochybňuje podepsanou dohodu o zajištění bezpečnosti spojenců v Evropě“.

Český premiér požádal šefa Bílého domu, aby neustupoval od dohod o vědecké a vojenské spolupráci a financování vědeckých projektů. „Prezident Obama mě ujistil o tom, že USA v této věci svůj přístup nezmění,“ podotkl Fischer. Totéž potvrdila podle Kohouta včera i americká delegace vedená náměstkyní ministryně zahraničí Ellen Tauscherovou. Klaus se shodou okolností chystá USA navštívit v době od 20. do 24. září, během níž mimo jiné povede i českou delegaci na Valném shromáždění OSN v New Yorku. Rozhovory o kroku Obamovy administrativy chce prý vést s některými klíčovými americkými politiky. Podle médií se chystá v říjnu do Ruska, kde se má sejít i s prezidentem Dmitrijem Medveděvem. Na dotaz Práva, zda rozhodnutí USA ovlivnila neurovnaná politická situace v ČR, jak to včera naznačil předseda ODS Mirek Topolánek, Kohout odpověděl: „V průběhu jednání jsem položil (americké delegaci) takto explicitní otázku. Odpověď byla ne.“

Podle Fischera Američané ukončili projekt, protože přehodnotili hrozby. „Ty nyní spočívají hlavně v hrozbě raket středního a krátkého doletu,“ uvedl premiér. „Výsledek hodnocení v žádném případě neznamená ústup od projektu protiraketové obrany, ale naopak posílí a zefektivní ochranu celé Evropy. V dané architektuře se nepočítá s typem radaru, o kterém se uvažovalo v ČR,“ řekl Kohout. Případná česká účast prý bude záviset na iniciativě Prahy. „Samozřejmě ČR bude zapojena do plánů protiraketové obrany nějakým způsobem,“ řekl pak Fischer v Bruselu.

Podle Kohouta Obamova administrativa povede další diskuzi o novém systému v NATO. „Zvolená architektura a další vývoj technologií by do budoucna měly umožnit účinnou obranu proti hrozbám raket dlouhého doletu,“ doplnil ministr.

Vidím: Je to Obamova zbabělost

(Právo, 18. září 2009)

Pro některé politiky, hlavně vyjednaváče smluv s USA, bylo rozhodnutí Baracka Obamy velkým zklamáním.

Nejostřeji rozhodnutí USA kritizoval předseda branného výboru sněmovny Jan Vidím (ODS), podle něj je za tím snaha zalíbit se Ruské federaci.

„Já jsem z rozhodnutí Baracka Husseina Obamy velmi zklamaný a smutný a považuji to za výrazný projev zbabělosti jeho administrativy. Myslím si, že i Poláci to tak musí vnímat, ještě v den výročí okupace,“ řekl v ČT Vidím. Včera bylo 70 let výročí obsazení Polska, v té době válčícího s Německem, Rudou armádou. Podle bývalé ministryně obrany Vlasty Parkanové (TOP 09) krok americké administrativy nemá nic společného s reálným hodnocením raketových hrozeb.

„Jsem přesvědčena, že se Spojené státy i Severoatlantická aliance k protiraketové obraně vrátí. Lze jenom doufat, že to nebude příliš pozdě,“ napsala Právu v sms.

Exvicepremiér Alexandr Vondra (ODS) radí přistoupit k situaci s chladnou hlavou.

„Neznamená to konec radaru. Američané pouze překopají architekturu systému proti-raketové obrany,“ uvedl. Dodal, že USA se nyní soustředí na ochranu před raketami se středním a kratším doletem a radar výhledově někde vybudují.

„Myslím si, že to spíš bude někde jinde než u nás. Vývoj na domácí politické scéně ne-svědčí o tom, že ČR by osvědčila nějaké mimořádné spojení v posledních měsících.“

Vondra naráží i na fakt, že Američané slíbili v Polsku rakety Patriot a Česku zvláštní vztahy, které se týkají spolupráce na vědeckém a vojenském vývoji.

„Američané budou asi muset vysvětlit v Evropě, a ve střední a východní Evropě zvlášť, do jaké míry myslí všechny ty sliby, které během jednání učinili,“ podotkl Vondra.

Vondra společně s exprezidentem Václavem Havlem patří mezi 22 intelektuálů a politiků střední Evropy, kteří v červenci poslali Obamovi dopis, v kterém ho vyzývali, aby příliš neustupoval Rusku.

Američané za to čekají větší tlak Ruska na Írán

(Právo, 18. září 2009)

Rusko neuzavřelo výměnou za americký ústup od protiraketového štítu ve střední Evropě s Obamovým týmem žádnou dohodu.

Řekl to včera mluvčí ruského ministerstva zahraničí Andrej Něstěrenko. Podle některých ruských odborníků přitom ale USA počítají s nadějí na aktivnější účast Ruska v tlaku na Teherán.

„Doufají, že Rusko bude ochotné přijmout spolu s USA tvrdší sankce proti Íránu,“ prohlásil šéf Centra mezinárodní bezpečnosti Ruské akademie věd Alexej Arbatov.

Za signál, že Obamova administrativa začíná brát dialog s Ruskem vážně, označil zrušení štítu šéf mezinárodního výboru dumy Konstantin Kosačev.

Podle šefa Ústavu strategických analýz Alexandra Konovalova stály za krokem Američanů především nízká účinnost štítu a vysoké náklady na něj. „Trefit se obrannou raketou do hlavice útočící rakety je technicky velice složitý úkol. Složitější než trefit se při souboji jednou kulkou do druhé. Zkoušky, které se zatím prováděly, nepotvrdily účinnost raket. Pokud neexistuje hrozba, pak je utrácení miliard za krizi iracionální,“ uvedl.

Starostové v Brdech cítí zadostiučinění

(Právo, 18. září 2009)

Starostové brdských obcí, kteří od počátku odmítali plány na výstavbu amerického radaru ve svém okolí, vnímají rozhodnutí USA o ukončení projektu jako potvrzení správnosti svých dosavadních postojů a hovoří o silném zadostiučinění.

„Pevně jsem věřil, že radar tady nebude. Vždycky jsem stál proti radaru. Myslím, že je to vítězství všech lidí, kteří doufali, že se radar v Česku nepostaví,“ řekl Právu příbramský starosta a zároveň předseda Ligy starostů proti radaru Josef Řihák (ČSSD) s tím, že považuje celou věc za neúspěch bývalé vlády, která podle něj radar arogantním způsobem prosazovala, aniž vše dobře vysvětlila.

*MVDr. Josef Řihák, senátor
a starosta Příbrami*

„Pociťuji silné zadostiučinění,“ řekl Právu Jan Neoral, starosta vesničky Trokavec a asi nejznámější bojovník proti americké radarové základně v Brdech. „Proti radaru bylo sedmdesát procent občanů republiky a ukázalo se, že měli pravdu. A také se potvrdilo, že nelze slepě důvěřovat politikům, kteří byli v tomto případě papežštější než papež,“ podotkl Neoral.

Zasloužili se čeští protiradaroví odpůrci o změnu amerického postoje? „Takovou zásluhu si připisovat nechci, i když si myslím, že jsme přispěli k mezinárodnímu zviditelnění tohoto problému,“ uvedl Neoral a dodal: „Spíše se nám ale povedla jiná věc. Dva roky se nám dařilo odsouvat ratifikaci smluv o radaru, a to mělo rozhodující význam. Jinak už mohl mít Bush v Brdech vybetonované základy a pak by se roz-

hodnutí o základně měnilo jen těžko. Takto se nám podařilo dosáhnout odkladu až do doby, než se v Americe dostal k moci někdo rozumný.“

Starosta městečka Mirošov Vlastimil Sýkora hodnotí krok americké administrativy méně nadšeně. „Jako starosta jsem rád. Jako občan bych chtěl mít zajištěnou ochranu proti raketám, ale to je věc odborníků,“ sdělil Sýkora.

Zpráva potěšila i starostu Rožmitálu pod Třemšínem Josefa Vondráška. „Pokud je to pravda, tak načneme flaštičku a oslavíme to. Bylo by dobře, kdyby USA od protiraketové obrany ustoupily a daly nám pokoj,“ řekl ČTK.

Rozhodnutí USA přivítali i reprezentanti hnutí Ne základnám.

„Je to vítězství českých občanů, kteří proti tomu záměru protestovali více než tři roky,“ komentoval Obamovo rozhodnutí mluvčí Ne základnám Jan Májiček. Hnutí podle něho zůstává v pohotovosti a nerozpouští se.

Radar v Brdech nebude

(Mladá fronta Dnes, 18. září 2009)

Nalevo radost, napravo lítost

Po třech letech dohadů a protestů kolem chystané výstavby amerického radaru v Brdech včera Američané náhle oznámili, že od projektu ustupují. Jak to vnímají obyvatelé obcí, starostové a místní politici?

Zpráva, že Spojené státy přehodnotily plán na stavbu protiraketového radaru v Brdech, se včera zamlouvala především regionálním levicovým politikům, kteří projekt kritizovali. Mluví dokonce o vítězství.

„Jedním z argumentů pro radar bylo nebezpečí útoku z Íránu. Je vidět, že to byla spíš virtuální realita, když americká strana dnes říká, že to nebezpečí nehrozí,“ řekl krajský šéf ČSSD Václav Votava. Ten připomněl, že proti radaru byly podle průzkumů dvě třetiny lidí. „My jsme po krajských volbách zrušili usnesení předchozí krajské rady, která rozhodnutí vybudovat radar v podstatě vítala,“ připomněl Votava.

K plánu vybudovat americký radar měli výhrady také lidé ze Strany zelených. „S radarem jsme souhlasili, pokud by vznikl v rámci spolupráce Evropské unie a NATO,“ upozornil krajský předseda zelených Martin Marek. Ten se domnívá, že odvolání projektu je lepší řešení, než vybudovat radar pouze na základě dohody s USA. „Pouze dvoustranná smlouva by ničemu neprospěla,“ řekl Marek.

Zklamáný Zimmermann: projekt amerického radaru v kraji nejvíc hájili členové ODS

„Já to vnímal především tak, že náš spojenec požádal o pomoc s umístěním radaru. Souhlasil jsem i proto, že je pro mě pořád Amerika symbol svobody i možné obrany před nebezpečím. A když se stanovisko USA třeba v budoucnu ještě změní, pokládám je stále za garanta demokracie,“ uvedl krajský zastupitel ODS Pavel Karpíšek.

Někdejší hejtman Plzeňského kraje Petr Zimmermann řekl, že považuje za nešťastné, když se zahraničněpolitické projekty mění podle výsledku voleb. „Je to pro mě určité zklamání. Zahraniční politika má mít kontinuitu bez ohledu na to, jak se změnila vláda,“ reagoval Zimmermann. Ten zdůraznil, že v případě vojenských projektů je vždy pro lidi nejjednodušší je odmítnout. „Je velmi snadné říct, že nechci armádu a že jsem pro odzbrojení. Jenomže zlí lidé si to nemyslí. A pokud se zbavíte zbraní, pak musíte poslouchat ty, kteří si zbraně nechali,“ konstatoval Zimmermann. Upozornil, že do projektu radaru někteří lidé investovali dost úsilí. „Nad koncem toho plánu bych tedy vyjádřil politování. V někom to může posilovat vědomí, že vlastně sami o sobě nerozhodujeme a že pro svou bezpečnost nemůže nic udělat,“ sdělil Zimmermann. Ten i jako lékař odmítal, že by radar ohrožoval zdraví obyvatel.

Plzeňsko jásá, radar nebude

(Plzeňský deník, 18. září 2009, kráceno)

„Nejsme rádi, jsme nadšeni!“ Tak zněla odpověď většiny obyvatel Míšova na jižním Plzeňsku na otázku, co říkají definitivnímu konci plánů na vybudování americké protiraketové základny na kótě 718 vzdálené asi tři kilometry od obce.

V obcích se slaví, ale peníze nebudou

„Těžko byste tu hledal někoho, koho by tahle zpráva zklamala,“ krčila rameny žena sedící před míšovským grillbarem. „Když se tu dělalo referendum, ze všech místních obyvatel byli pro radar pouze čtyři. Tohle je nejlepší zpráva, jakou jsem letos slyšela,“ dodala nadšeně.

Ovšem poměrně chudý a málo rozvinutý region přijde s pádem radaru i o peníze. „Myslím, že je to škoda pro okres a možná i pro stát. Mohli bychom z toho něco mít. Ti, co by základnu stavěli nebo tam pracovali, by potřebovali byty, nakupovali by tu, zkrátka stali by se občany okresu,“ upozorňuje například starosta Rokycan Jan Baloun.

Topolánková vláda navíc přislíbila dvaadvaceti brdským obcím celkem 250 milionů korun na rozvoj. Oficiálně finanční pomoc s radarem nespojovala, neoficiálně to ale měla být motivace pro obce, aby se základnou ve své blízkosti souhlasily. Starostové chtěli peníze použít na opravy silnic nebo vybudování infrastruktury. Přesto většinou

nelitují, že radar stát nebude. Naděje na dotace už totiž vyhasla ještě před konečným rozhodnutím americké strany.

Míšov přišel o jedinou atrakci

(iHNed.cz, 18. září 2009, kráceno)

„Neexistující“ americký radar nebyvale zasáhl do života stohlavé obce. Ze stovek milionů, které měl do Brd získat, zůstal jen zlomek.

Míšov má po věrejšku jednu jistotu.

Již nikdy se o něm nebude mluvit tak jako v posledních dvou letech. Poblíž vesnice, v níž chybí dokonce i kostel nebo pořádná hospoda, měl vyrůst americký radar. Většina obyvatel byla proti, ne ale její starosta Pavel Hrubý.

„Před tím o Míšově nikdo nevěděl. Kvůli sovětským vojákům, kteří zde předtím pobývali, se ve vesnici nemohlo nic stavět. A vlastně jsme jen tak dožívali,“ říká starosta Pavel Hrubý.

Začátkem roku 2007 se ale vesnice probírala k životu. Když bylo její okolí vytipováno pro stavbu základny, začali do Míšova najednou jezdit turisté, aktivisté nebo i návštěvy na „nejvyšší úrovni“.

Velvyslanec u klobásy

Nejvíce o tom může vyprávět majitel místního stánku s občerstvením. Na klobáse se u něj zastavili jak američtí vojenští experti, kteří zde připravovali půdu pro základnu, tak i čeští ministři, kteří přesvědčovali obyvatele o její důležitosti. „Zapůsobil na mě především americký velvyslanec Richard Graber, který zde jedl asi čtyřikrát. Byl velice sympatický a skromný.

A pořád říkal ‚I like beer, I like Becherovka‘,“ vzpomíná majitel podniku Miloš Franče a hrdě ukazuje na společné fotky na zdi. Prominentní návštěvy mu prý budou chybět.

Podobně tak lituje ztrátu radaru i starosta Hrubý. A to přesto, že se kvůli němu rozhádal s některými dalšími starosty, zejména s mediálně proslaveným Janem Neoralem z Trokavce.

„Starosta Neoral pořád organizoval nějaké protiradarové demonstrace. Jenomže je nechtěl mít ve své obci, ale pouze tady. Nejvíce mě rozladilo, když na jedné z nich hodili po vládním zmocněnci vajíčkem,“ dodává Pavel Hrubý.

„Dělali z nás blbce“

Podle dřívější ankety odmítalo výstavbu radaru přes 90 procent místních obyvatel. Patřil k nim i Martin Kosař. S výstavbou nesouhlasil jak z principiálních, tak z osobních důvodů.

„Do Míšova jsem se přistěhoval před pár lety, abych měl klid. Toho jsem si ale kvůli radaru moc neužil,“ říká. V obci má pověst největšího antiradarového aktivisty. „Je to ale jen proto, že jsem dovolil členům Greenpeace, aby na mé zahradě parkovali, když zde několik týdnů protestovali,“ vysvětluje.

Teď je prý rád, že je všemu konec. „Že tady teď nebudou turisté, může vadit akorát dole u stánku s občerstvením, kde se prodá méně piva,“ dodává Martin Kosař.

K zastáncům radaru nepatřil ani starousedlík Rudolf Polák. Na žádost o rozhovor ochotně zanechává kopání jámy u svého domku a sedá si k otevřenému „lahváči“. „Já jsem od radaru nic nečekal, proto mi ani nebude chybět,“ říká. Rudolfu Polákovi vadilo mimo jiné to, jak prý politici o radaru lhali. „Především expremiér Topolánek. Ten při své návštěvě sliboval, že radar posunou o tři kilometry dále do lesa,“ vypráví. „Nám už ale dlouho předtím experti říkali, že to posunutí není možné. Zkrátka, doslova z nás politici dělali blbce,“ dodává Polák.

Prohlášení Karla Schwarzenberga

(ČT24, 19. září 2009, kráceno)

„Musíme jasně říci, že jsme smlouvu neratifikovali, což naši pozici zásadně oslabilo,“ řekl Schwarzenberg.

Schwarzenberg v rozhovoru také řekl, že vstřícný přístup Spojených států k Česku v poslední době ochladl.

„Zaznamenal jsem, že přístup k nám je poněkud odlišný než přístup k Polsku, což předtím nebylo. Američané s Poláky nadále diskutují o jejich požadavku umístění raket Patriot, a to znamená, že základní polský požadavek bude splněn,“ zdůraznil Schwarzenberg.

Vondra: „Naše vztahy s Amerikou narazily na strop“

(Lidovky.cz, 20. září 2009, kráceno)

Barack Obama svým spolupracovníkům po návratu z Prahy oznámil, že návštěva byla „ztráta času“. Nemuselo to tak dopadnout, soudí senátor Alexandr Vondra, kdyby čeští politici nesoutěžili, kdo urve víc fotografií v bulváru.

Vondra, který v ODS platí za těžkou váhu v mezinárodních vztazích, v rozhovoru pro LN naznačuje jistý obrat v zahraniční politice: Teď prý je třeba „vzít vážně i evropskou obranu“ a pokud by Irové počátkem října odhlasovali Lisabonskou smlouvu, neváhat už s její ratifikací ani v České republice.

Pachuť po štítu v Brdech

Jan Keller, Právo, 19. září 2009

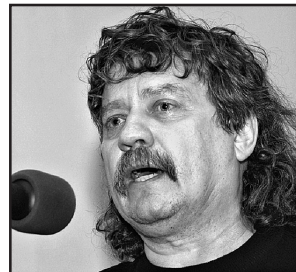
Je definitivně rozhodnuto

Radar u nás stát nebude

Něco však po sobě přece jen zanechá. Velké pochybnosti o kompetentnosti celé pravé části naší politické elity a rovněž řady odborníků.

Už způsob, jakým Američané všechny úvahy o radaru ukončili, ukazuje, že představitelé koaliční vlády nemluvili pravdu. Po každém dalším zasedání NATO zdůrazňovali, že radar už je nyní konečně společnou věcí USA a celé Evropy.

Pokud by tomu tak bylo, netelefonoval by prezident USA zprávu o konci radaru českému a polskému premiérovi. Volal by přímo do Bruselu, ať již do centrály NATO, či do Evropského parlamentu.

Jestliže jsme nebyli pravdivě informováni v tak zásadní věci, jak můžeme mít důvěru v odborné zprávy o neškodnosti radaru, které vláda nechala vypracovat?

Jiné vysoce odborné zprávy – o jeho naprosté a co nejrychlejší nezbytnosti – se ukázaly být klamně.

Nejde o paní Parkanovou. I přes její téměř profesionální pěvecký výkon ji opravdu nebral nikdo vážně. Ale co si myslet o ministrovi zahraničí, o premiérovi, o ministrovi pro evropské záležitosti. Ti všichni unisono tvrdili, že jsme Íránem akutně ohroženi. Aktivisté z občanských hnutí pořádali v Praze konference s předními americkými odborníky, kteří tato tvrzení vyvraceli.

Nikdo z vlády tomu nevěnoval pozornost. Nikdo z bývalé vlády jistě ani nevysvětlí, kdo všechno se podělil o oněch 15 miliónů, které daňový poplatník zaplatil za to, aby k němu nepronikly informace pravdivé.

Pachut' po radaru ovšem zbyla i ohledně řady nepolitiků. Není to zase tak dávno, co si Andor Šándor, náš přední bezpečnostní expert, dělal na stránkách Práva legraci z odpůrců radaru.

Hovořil v deseti bodech podrobně o jejich naprosté neinformovanosti a poučoval je, že jakákoliv americká administrativa bude prosazovat stavbu radaru v Brdech.

Jak se cítit bezpečně v zemi, jejíž přední bezpečnostní experti mají tak fatálně mylné informace?

A tak nezbyvá než si počkat na novou výroční zprávu tajných služeb. Jistě se v ní alespoň v náznacích dozvíme, pro koho prezident Obama vlastně pracuje.

(Autor je sociolog.)

Kdo tedy vyhrál a kdo prohrál

Jan Keller, Právo, 19. září 2009

Rozhodnutí Obamovy administrativy ustoupit od výstavby radaru v Brdech vyvolalo stejné vzrušení, jako tlak prezidentova předchůdce na uskutečnění tohoto projektu. Znovu se potvrdila moudrost slov Jana Wericha, že nikdo nic nikdy nemá mít za definitivní. Ale to klidně může platit i o současném rozhodnutí.

Celá česká diskuse o této závažné otázce vybízí hned k několika závěrům. Především ke způsobu vedení diskuse. Kéž by nám celá „radarová kauza“ byla poučením, že zvlášť o takto vážných věcech se má diskutovat věcně, na základě konkrétních argumentů pro a proti.

Kontroverzních témat může být více, nelze dokonce vyloučit ani návrat k záměru, který se dnes jeví jako překonaný. Ale už by se nemělo opakovat, že o těch, kdo s nějakým záměrem nesouhlasí, se bude mluvit, psát málem jako o „páté koloně“, jako o lidech, kteří ať už vědomě, nebo nevědomky hrají hru jiného státu, nebo že dokonce jsou jeho agenty (!).

Dále se ukazuje, že zvnějšku nastolené závažné téma může vyvolat štěpný proces a podnítit vyhrocenou polemiku mezi stoupenci a odpůrci. V takovém případě je potřebné zvažovat, jaké mohou být mezinárodní dopady takového konkrétního záměru.

Na prvním místě by měla stát otázka, zda výsledkem bude uvolnění mezinárodního napětí, nebo naopak.

Až teprve v dalším kroku je možné zvažovat, zda je či není v našem zájmu, abychom takové kroky podpořili, nebo se od nich distancovali. I tady platí, že vlády či administrativy přicházejí a odcházejí, ale hodnoty mezinárodní stability a spolupráce si zachovávají svoji cenu a význam. Nastala situace, za které má radar na území ČR podstatně nižší význam než jiné výzvy celosvětového významu. První z nich je snižování počtu jaderných zbraní ve světě – výchozí kroky na této významné cestě musejí učinit ti dva nejsilnější, tedy USA a Rusko.

Druhou naléhavou výzvou je nedopustit, aby bobtnal počet států s jadernými zbraněmi a aby do jaderného klubu vstupovaly nedemokratické režimy se sklony k vedení válek.

Také tato výzva vyžaduje spolupráci mezi USA a Ruskem. Vyžaduje, aby se překonávaly překážky pro jejich vzájemnou důvěru a spolupráci při řešení výzev celosvětového významu.

Současné rozhodnutí o radaru v ČR vůbec neznamená, že USA ztrácejí zájem o střední Evropu. Je možné ho číst spíše tak, že nemají zájem, aby realizace jednoho jejich záměru, který je z jejich pohledu jedním z mnoha a není prvořadý, bránila dosažení cílů, jež mají vyšší význam.

Nyní začala debata, kdo ve sporu o radar vyhrál a kdo prohrál. Ve skutečnosti vůbec nejde o nějaké vítězství Moskvy a prohru Washingtonu.

Jde o vítězství vůle k další spolupráci v mezinárodní bezpečnosti. V tom je situace podobná konci roku 1987, kdy Reagan s Gorbačovem podepsali památnou smlouvu o stažení raket středního doletu z Evropy.

Také tehdy někteří tvrdili, že to byl úspěch Moskvy na úkor Washingtonu.

Nakonec se ukázalo, že to byl velký přínos pro uvolnění mezinárodního napětí.

ČR a USA budou jednat o zapojení do nového protiraketového štítu

Jan Eichler, ČTK, 19. září 2009, kráceno

Česká republika bude do konce roku jednat se Spojenými státy o zapojení do nové podoby protiraketového štítu, se kterou tento týden přišla americká administrativa. Po jednání se šéfem Národní bezpečnostní rady USA Jamesem Jonesem to dnes řekl český ministr obrany Martin Barták. Podle něho bude mít Česko zájem na tom, aby čeští odborníci působili v Agentuře pro protiraketovou obranu (MDA).

Mezi ČR a USA budou podle Bartáka pokračovat rozhovory na vysoké úrovni. Budou se týkat další vojenské spolupráce – například při přebudování letectva nebo zapojení českých zbrojovek do nové podoby protiraketového štítu. Do konce roku by se podle Bartáka mělo v Praze uskutečnit další kolo strategického dialogu.

Po jednání s Jonesem odjel ministr do Pentagonu na schůzku s americkým ministrem obrany Robertem Gatesem. Ten ve čtvrtek řekl, že USA místo štítu v Česku a v Polsku rozmístí v Evropě lodě s protiraketovým systémem. Pozemní obranný systém chtějí začít rozmisťovat ve druhé fázi okolo roku 2015. Pro tento projekt podle Gatese přicházejí v úvahu Česko, Polsko, ale i jiné evropské země. Jde o rozmístění mobilních obranných raket. Barták má se šéfem Pentagonu také jednat o nákupu dvou dopravních letounů C130 Hercules.

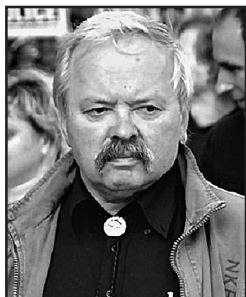
USA ve čtvrtek oznámily, že ustupují od plánu na umístění prvků protiraketové obrany v Česku a v Polsku. Chtějí vytvořit nový systém protiraketové obrany, který by bral víc v úvahu stupeň iránské nebo jiné hrozby. Původně USA počítaly s tím, že v Česku vznikne radarová základna a v Polsku protiraketová síla. Systém měl být zaměřen na hrozbu raket dlouhého doletu, nová varianta by měla čelit střelám krátkého a středního doletu.

Na otázku Práva, jestli bude Obamou oznámený raketový štít schopen reagovat, když USA v budoucnu zase změní zpravodajské hodnocení iránské hrozby, šéf Pentagonu řekl: „Pokud se změní, a já jsem v oboru dost dlouho na to, abych věděl, že se to může stát, budeme s novou architekturou s to se lépe vypořádat ve změněné situaci, v níž se špionážní hodnocení mýlilo, než se starým systémem, v němž chyběly prostředky proti raketám středního doletu.“

Tak nakonec to vypadá, že si ty hrozby snad vytváří na objednávku nebo co... Jednou jsou vážné, za chvíli už ne tolik, no vyznejte se v tom...

Malé radarové ohlédnutí do budoucnosti

Jan Neoral, Britské listy, 14. října 2009, kráceno

Záměr Topolánkovy vlády nainstalovat do naší malé republiky americké radarové monstrum nevyšel.

Vše bylo už řečeno. Kdo byl účasten, ten ví, jak to probíhalo. Koho to nezajímalo tehdy, toho to nezajímá ani dnes.

Tři roky jsem si uschoval výstřižky z tisku, nahrávky z televizních zpráv, diskuzí, komentářů, archivoval DVD s nahrávkami zahraničních redakcí, které mi je na rozdíl od našich médií ochotně poskytovaly.

Je to velmi pozoruhodné čtení. Radar sice skončil, ale neskončila snaha politiků znovu nás bez ostychu ohlupovat a slibovat.

Čekají nás – snad na jaře – volby do parlamentu. A tak se politici zase úporně snaží.

Z nesčetných billboardů a všech možných médií se opět starostlivě zubí ve snaze přesvědčit nás, že teď už definitivně a skutečně mají řešení, že jen oni jsou ti praví – a pokud jim na to zase skočíme a zvolíme je, učiní nás tentokrát už opravdu šťastnými.

Je zajímavou hříčkou času, že první místní referendum proti radaru se konalo v Trokavci dne 17. března roku 2007. A 17. března roku 2009 stáhl bývalý premiér Topolánek obě již podepsané smlouvy o radaru z jednání v parlamentu. (Neměl totiž už dostatek hlasů, potřebných k ratifikaci obou smluv – a hrozilo tedy nebezpečí, že obě budou smeteny jednou provždy ze stolu.)

A dne 17. září 2009 prezident Obama oznámil, že USA přehodnocují svůj radarový záměr.

Tři roky občanská hnutí, Liga starostů proti radaru, řada vědců a politiků našich i zahraničních oponovali vládě a radarovým nadšencům, že radar není funkční, nemá v ČR význam, není účinný, je nesmyslným monstrem, jako systém je zastaralý – a hlavně – ve výsledku půjde proti evropské bezpečnosti, bude provokací.

Přehlíželi nás, vysmívali se nám.

Dnes říká sama Amerika ústy svého prezidenta, že radar nemá podle posledních analýz v Evropě opodstatnění, není plně funkční k účelu, k jakému měl být postaven, není schopen eliminovat více útočících raket současně, není spolehlivý, je jako systémpřekonáný. Má být tedy jednoduše nahrazen jinými zbraňovými systémy, zřejmě mobilnějšími a účinnějšími.

„Pevná radarová základna, která byla původně plánována pro Českou republiku, by byla mnohem hůře adaptovatelná než letecké senzory a senzory v kosmu a na souši, které plánujeme využít nyní,“ říká ministr USA Gates dnes.

„Vyčůraní Čecháčci“, řekl exprezident Havel o protiradarově smýšlejících občanech dnes.

I dnes, kdy USA udělaly čáru za tím nesmyslem, bývalí vládní politici už zase vědí lépe než prezident Obama a jeho analytici, co jak je.

Občané České republiky samozřejmě prezidenta Obamu nepřinutili, aby se vzdal radaru v Brdech. Ale zasloužili se určitou měrou o to, že Topolánek byl stále méně a méně schopen najít v parlamentu potřebný počet hlasů pro ratifikaci obou radarových smluv. Je totiž docela možné, že pokud by poslanci necítili tak silný odpor, radar by už dříve schválili a nikdo nemůže říci, zda by se v Brdech už nebetonovalo – možná dokonce ještě za vlády prezidenta Bushe.

To není tak podstatné. Nejdůležitější je fakt, že lidé se přestávají, zatím jen pomalu a ne dost důrazně, bát zvůle Moci. Že už vědí, že nesmějí slepě věřit politikům, když ti přicházejí (a zaplaťpánbůh také odcházejí) s podivnými a podezřelými záměry a vemlouvají se, že je to jen a jen k našemu dobru. Že vědí, že jejich odpor proti čemukoliv nedobrému v záměrech politiků doma může být posílen detailní medializací doma i venku, tedy „vývozem problému“ mediálně do zahraničí.

Říkal jsem ty tři roky, že se těším, až radar a Topolánkova vláda skončí – a já budu zase moci v klidu vychutnávat zbytek života, cestovat s přítelkyní po Evropě, mít čas i na své hobby. Dočkal jsem se. Tři roky jsem mohl své názory k radaru a k našim politikům na stránkách BL zveřejňovat – proto bych chtěl tady také dnes něco zavolat. Tak hlasitě, aby mě všichni rozumní lidé slyšeli: Lidi, nebuďte hlupáci!

Blíží se volby. A zase nás chtějí různými sliby a hesly oblbovat ti samí, kteří nám říkali, že nemáme právo rozhodovat, že ničemu nerozumíme. Ti, kteří si myslí, že máme jedinou šanci – jednou za čtyři roky je bez remcání zvolit.

Někteří na to jdou i velmi rafinovaně: To se dělá tak, že se najde někdo ještě jakžtakž důvěryhodný (nejlépe třeba nějaký kníže), posadí se do auta nově založené strany na místo řidiče, a ze zadního sedadla mu ten vzadu prostrčí své ruce pod pažemi a uchopí volant. A celá kára jede zase tam, kam chce ten vzadu. A zase jsou u volantu ti samí, jen s jiným autem.

Podobnost není čistě náhodná, hovořím o TOP 09. Smutné ovšem je, že jim na ten špek skočili i někteří starostové, kteří z chodníku vidí jen toho knížete v roli řidiče. Nebo ty starosty na chodníku přesvědčili k podpoře dvou bývalých proradarových propagátorů ti starostové, kteří doufají v rezervaci míst uvnitř toho auta.

Celá tři léta, po něž jsem se stavěl na odpor proti radaru v Brdech, jsem si nebral servítky. A nehodlám si je brát ani dnes. Varuji starosty, kteří se zbláznili do spolupráce s TOP 09:

Vy si opravdu tak málo pamatujete? Vy si vážně myslíte, že oni s vámi, obcemi, vesničkami, chtějí spolupracovat? Nesmysl. Oni totiž jen potřebují někoho, kdo je v tom autě roztlačí – pak už pojedou sami...

Naše jediná šance je v možnosti rozhodovat sami o sobě, nenechat se zase utáhnout na vařené nudli – a nazývat věci i „provařené“ politiky správnými jmény a podle toho se rozhodnout. A z té první řady je prostě ve volbách vypráskat.

Kde lidé mlčí, když se děje něco špatného, je v ohrožení svoboda i demokracie.

A cena za naše mlčení může být daleko vyšší, než je dnes.

Bojovník proti smrti zdravého rozumu

Václav Novotný, Nezákadnám, 14. ledna 2010

Ve veliké tichosti se prakticky většina médií zapomněla poohlédnout zpět a připomenout sobě i veřejnosti, jaké úsilí a jaké finanční prostředky věnovalo Ministerstvo obrany ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR k propagaci realizace cizí vojenské základny v Brdech i s časovanou bombou. Radar nic jiného nebyl a to nejen z vojenského hlediska. Bylo vynaloženo nemalé úsilí na masírování mozků našich spoluobčanů, zlomení řady poslanců a z pojistky pod názvem Senát ČR udělat nepojistku, i když právo nezávislého rozhodnutí bez časového pořadí zajisté senátoři měli.

Iniciativa Ne základnám bývalým ministrům Topolánkovy vlády rozdala složenky s uvedenou částkou kolem 120.000,- Kč, která byla podílově vypočítána ze zveřejněné částky vydané na propagaci radaru (podle staveb zhotovovaných v ČR není pochyby, že skutečná částka byla sakramentsky vyšší). Požádala ministry, aby blud svého rozhodnutí zaplatili, a tak do státní pokladny vrátili to, co občanům sebrali.

Topolánkova vláda už padla – teď ještě radar...

Zpověď protiradarových aktivistů

Poznámka autorů: Těch, kteří se téměř tři roky postavili organizačně i morálně do čela občanů, bojujících proti americké radarové základně v Brdech, je mnoho. Patří k nim téměř stovka starostů podbrdských měst a obcí, řada bezejmenných aktivistů občanských iniciativ z měst a vesnic, levicové politické strany, poslanci sněmovny, senátoři i levicoví poslanci, zastupující ČR v Evropském parlamentu. Velkou zásluhu v tomto tříletém zápase mají celostátní občanská hnutí a iniciativy, které se dostanou do historie posledního dvacetiletí: iniciativa Ne základnám, Humanistické hnutí, studentské iniciativy atd.

Požádali jsme hlavní iniciátory, aby ve stručnosti popsali svou účast a své obrovské nasazení při organizaci celonárodních akcí nejen v Praze, ale i na mezinárodním fóru v Bruselu, v Anglii, ale i na českém venkově – zejména pak ve městech a vesnicích Podbrdsko.

Všichni ti, kteří se v tomto hnutí progresivně angažovali, si zasluhují, aby byli živými hrdiny a osobnostmi této kroniky. Rovněž si zasluhují velkou úctu všichni občané, kteří neustále burcovali ve svých bydlištích, kteří se neúnavně zúčastňovali veřejných protestních shromáždění a demonstrací po celé republice. Bez jejich účasti by byl výsledek celého protiradarového boje na vážkách nebo dokonce prohraný.

Občanská iniciativa Ne základnám proti radaru

Ing. Jan Tamáš, Ph.D.

Když jsem byl požádán, abych napsal pár řádků do této knihy, rád jsem přijal. Až později mi ale začalo pomalu docházet, jak nelehký úkol mě čeká. Shrnout v několika odstavcích etapu téměř tří let mého života, k tomu etapu plnou zvratů a nečekaných událostí, je opravdu těžké. Přesto se ale pokusím popsat, co pro mě znamenalo těch několik let protiradarových aktivit.

Pro mě vše začalo v červenci 2006, kdy v médiích proběhla zpráva, že Českou republiku navštíví vojenští experti USA se záměrem zvolit lokalitu pro umístění své vojenské základny. Tou dobou jsem byl zrovna jako dobrovolník v Keni, a tak jsem alespoň na dálku přes email sledoval dění v ČR. Odtud mě Honza Bednář přes email informoval o prvních krocích, jejichž vyústěním bylo založení iniciativy Ne základnám. Druhé schůzky už jsem se mohl po mém návratu do ČR osobně zúčastnit a ta také znamenala začátek mého velkého osobního nasazení v této skupině v roli jejího mluvčího.

Už samo zformování této občanské iniciativy bylo impozantní. Na jedné z prvních schůzek byli zástupci kolem dvaceti organizací a při každé další schůzce chodili další a další. Tak se z iniciativy pár lidí začalo rychle rodit široké občanské hnutí, spojující organizace a jednotlivce od Šumavy až po Beskydy. Pravidelné týdenní schůzky se od této doby staly nedílnou součástí života mého i životů mnoha dalších aktivních lidí.

Začali jsme společně připravovat petiční akce se sběrem podpisů pod petici za vypsání referenda v této otázce, organizovali jsme demonstrace s protestními pochody, vydávali stanoviska k aktuální situaci, oslovovali novináře a snažili se získat prostor ve sdělovacích prostředcích, psali, volali a osobně navštěvovali námi volené zastupitele, především poslance Parlamentu ČR a požadovali jejich stanoviska, pořádali tiskové konference, oslovovali známé osobnosti z řad umělců, vědců, lékařů, pedagogů a mnoha dalších profesí s cílem získat pro naši kauzu veřejně známé tváře a samozřejmě jsme byli v intenzivním kontaktu se stovkami a později tisíci lidí z celé země, kteří chtěli něco dělat ve svém regionu s cílem zastavit tenhle šílený plán.

Kromě toho všeho nás oslovovali lidé a organizace ze zahraničí a podávali nám pomocnou ruku. Hodně svého času jsem tedy strávil na cestách po různých evropských zemích a snažil se získat podporu pro naše hnutí i v zahraničí. Několik našich cest tak vedlo třeba do Bruselu a Štrasburku na jednání Evropského parlamentu, do Berlína na jednání s poslanci německého Bundestagu, jednali jsme také se zástupci belgického senátu a dvakrát jsem navštívil USA a jednal s členy amerického kongresu. Ze všech těch cest jsem nabyl dojmu, že o chystaném plánu nejen že téměř nikdo z nich neměl poňtí, ale že s ním také valná většina politiků i obyčejných lidí nesouhlasila. To vše nám dodávalo sílu tady doma, kde přestože to, co jsme říkali my, si myslely dvě třetiny lidí, tak vláda bez jakýchkoli zábran pokračovala v přípravách smluv s vládou USA a vše chtěla rychle uzavřít. Situace v tomto období nevypadala zrovna růžově. O to více nás těšila podpora přicházející ze zahraničí, obzvláště pak, pokud zněla z úst takových lidí, jako byla například místopředsedkyně Evropského parlamentu Luisa Morgantini.

S novými prezidentskými volbami v USA jsme netrpělivě sledovali nejen jejich výsledek, ale také stanovisko nového prezidenta k chystané základně v ČR. Obamova první slova zněla zdrženlivě, a tak jsme pokračovali v našem nenásilném boji, inspirující se příklady Mahátmy Gándhího, Martina Luthera Kinga a dalších. Když se na jaře 2009 vše schylovalo k ratifikaci smluv Parlamentem ČR, udělali jsme s Honzou Bednářem radikální rozhodnutí, téměř s nikým nekonzultované. Vyhlásili jsme proti umístění vojenské základny USA v ČR protestní hladovku. Toto naše rozhodnutí mělo velký ohlas, vyvolalo velké emoce na všech stranách a vlnu napříč politickým spektrem. Po dvou týdnech bez jídla k nám začali chodit lidé s prosbami, ať hladovku ukončíme, že v ní budou pokračovat místo nás a zrodila se myšlenka „řetězové hladovky“. Ta pak pokračovala ještě dalších 300 dní a zapojili se do ní od politiků, přes herce, televizní hlasatele, disidenty, novináře, ženy na mateřské až po sportovce či vědce.

Po všech zmíněných aktivitách i mnoha dalších přišla nakonec dobrá zpráva z Washingtonu, že se americký prezident Obama rozhodl ustoupit od záměru svého předchůdce a systém Národní raketové obrany v původním rozsahu zrušil. To pro nás znamenalo velkou výhru a po několika letech radost z toho, že tuhle bitvu se občanům České republiky – a nejen jim – povedlo vyhrát.

Nicméně nadále je v různých částech světa rozmístěno přes dvacet tisíc jaderných hlav, schopných tuto planetu zcela zničit, i nadále se ročně vydávají absurdní částky na zbrojení – jen loni to bylo přes 1 600 miliard dolarů – přesto, že třetina lidí na této pla-

netě má problémy s nedostatkem jídla, přístupem k nezávadné vodě, žádnou, nebo nedostatečnou lékařskou péčí, špatný přístup ke vzdělání a spoustu dalších problémů.

Proto osobně i nadále budu pokračovat v nenásilném boji za „rozumnější svět“, kde peníze půjdou tam, kam velí selský rozum a ne na zkázu a zabíjení. Proto se budu i nadále účastnit kampaní za jaderné odzbrojení, za oddlužení zemí „třetího světa“, za přesměrování peněz z válečného průmyslu na ekologické projekty a výstavbu infrastruktury. Proto se i nadále budu snažit šířit informace o současném stavu věcí, aby i další lidé vzali svůj osud do svých rukou a začali se aktivně podílet na utváření budoucího života na této naší krásné planetě.

Boj proti radaru otevřel prostor pro systémovou kritiku

Jan Májiček

Bylo léto 2006 a v *Otázkách Václava Moravce* se poprvé otevřela otázka o možné vojenské základně USA na území ČR. Tenkrát tato informace zarezonovala jen v uších pár jednotlivců.

Na výročním setkání Socialistického kruhu (SOK), kterého jsem se účastnil, se tato otázka znovu otevřela. Všem se zdálo nutné proti tomuto záměru nějak vystoupit. Nikdo ale nevěděl, jak to udělat. Shodli jsme se na minimální aktivitě, tj. sepsání prohlášení či petice, kterou umístíme na web.

Sepsání textu se chopil Rudolf Převrátíl, který zůstal naším hlavním analytikem po celou dobu trvání hnutí. Když jsme se na začátku léta takto dohodnutí rozcházeli, nikdo netušil, co má začít.

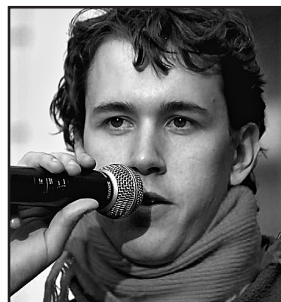
V červenci se sešly první velké schůzky a iniciativa Ne základnám začala dostávat svou podobu a tvar.

Pro mnohé z nás to byla sice ne první, ale zato obrovská lekce z politického aktivismu, který má skutečný dopad na politickou debatu. Sám jsem se podílel na řadě protestů, od těch proti Mezinárodnímu měnovému fondu a Světové bance v září 2000, přes protesty proti válce v Iráku a Afghánistánu, až po nejrůznější alterglobalizační akce, jako byla organizace výprav na Evropské sociální fórum.

Ačkoli např. protiválečné akce měly určitý dopad, až v případě Ne základnám se staly skutečným aktérem celostátní politiky. Přispěly k tomu dva hlavní důvody.

Prvním z nich byla situace po volbách v roce 2006. Patová situace, která trvala půl roku a dala vzniknout vtipu o tom, že největší nevládní organizace v Evropě se jmenuje Česká republika, nám umožnila nastavit rámec, ve kterém se o americké základně začalo debatovat. Místo toho, abychom museli reagovat na to, jak byly otázky položeny, kladli jsme je sami.

Naše argumentace stála na třech tezí: 1) teze demokracie: vládní strany o tomto záměru neinformovaly své voliče, nemají tak právo rozhodnout; 2) americká zahraniční politika je destruktivní a vede na Guantánamo a Abú Ghraib; 3) už žádná cizí vojska, to byl požadavek roku 1989.

V těchto třech tezích se spojovala dominantní ideologická konstrukce s její zásadní kritikou. Použili jsme odkaz na rok 1989, ke kterému se hlásily a hlásí téměř všechny politické strany, a v logice této ideologie jsou požadavky roku 1989 nedotknutelné. Navíc události z Listopadu zakládají demokracii, která je porušována právě tím, že občané o záměru umístit zde základnu nebyli informováni.

Stejně tak odmítání požadavku referenda o této otázce porušuje demokratické principy. Třetí složka pak dodává odmítnutí dosavadní bezvýhradné orientace na USA s poukazem na její objektivní porušování mezinárodního práva a lidských práv.

Na takto stavěné argumentační hřiště musel vstoupit každý zastánce radarové základny – a prohrát.

Druhým důvodem byla schopnost utvořit opravdu široké hnutí, jehož nejvýraznějšími nositeli byly iniciativy Ne základnám, Liga starostů proti radaru a později také Greenpeace.

Samotná Neza, jak jsme jí začali mezi sebou říkat, byla ohromným předělem.

Z prostředí, kde existují malé skupinky po deseti někdy patnácti lidech, vznikla platforma, kde se sešly téměř čtyři desítky organizací a hnutí. Navíc hned v prvních měsících začaly vznikat místní organizace také mimo Prahu. První z nich byla až v Ostravě.

Dlouho jsme debatovali, jak oslovit obyvatele Brd. Napadlo nás prostě „zkusme tam vyjet“. Po pár telefonátech na radnici v Jincích jsme měli souhlas a uspořádali první demonstraci v Brdech. Bylo tam na tři sta lidí, což je počet, který se nepodaří kdejakému velkému městu. Díky postupu a aroganci vlády vznikla i Liga starostů proti radaru. Většina jejích členů pak dostala v referendech či anketách od svých voličů mandát, aby bojovali všemi prostředky proti radaru.

Známé osobnosti, vědecké capacity, analytici a nezávislí publicisté, ti všichni se začali vyjadřovat kriticky k projektu umístění radarové základny v ČR. Velkou roli v tom hrály Britské listy, které zveřejňovaly dokumenty a články, které by jinde vyjít nemohly. Stejně tak Literární noviny a řada blogů poukazovaly na důvody, proč radar odmítnout.

Pod tlakem širokého hnutí učinila sociální demokracie dosud nevídaný krok: Pustila se do kritiky USA a otevřeně se postavila na odpor proti radaru. Ne všichni byli v této straně nadšení, ale její parlamentní váha, společně s KSČM a rebelujícími poslankyněmi zelených, dala Neza do ruky další argumenty a vládě další důvod brát nás vážně.

Křehká vládní většina stojící na dvou přeběhlících Melčáka a Pohanky vždy při schvalování programu schůze zařadila smlouvy na jednání. Opozice hlasovala proti. Na jedné ze schůzí neměla ale vláda kvůli účasti svých ministrů na evropském jednání většinu. Celá opozice hlasovala pro zařazení smluv.

V tu chvíli bylo Topolánkově vládě jasné, že se děje něco, co by se dít nemělo.

V případě, že by smlouvy poslanecká sněmovna zamítla, skončil by celý ratifikační proces. Nezbylo než smlouvy o radaru z jednání stáhnout. Ty se už na pořad jednání nikdy nevrátily.

Po rozhodnutí Baracka Obamy ze září 2009 nastala velká debata o tom, kdo za konec radaru může.

Média svou pozornost upírala pouze na amerického prezidenta. Už si nepovšimla toho, co na obhajobu prezidentova kroku napsal do listu New York Times ministr obrany Robert Gates: „Zpoždění polského a českého ratifikačního procesu prodloužilo časový harmonogram nejméně o dva roky.“

Právě toto zpoždění bylo výsledkem tři roky trvajícího úsilí.

Iniciativa Ne základnám tak ukázala, že odpor zdola je možný a že může přinést výsledky. Díky tomuto vítězství se otevřela prasklina v ideologii, která dosud jen velmi těžko umožňovala nějakou systémovou kritiku, která by se zdála relevantní.

Stejně tak množství nových kontaktů a spojení přispělo a stále přispívá k tomu, že každé další protestní hnutí bude zase o něco silnější. To konec konců dobře vidíme i dnes.

Jsme nadále lhostejní, nebo jsme schopni se bránit?!

RNDr. Petr Pokorný, CSc., Britské listy, 26. června 2011

Dne 28. 7. uplynou 3 roky od zveřejnění ve všech sdělovacích prostředcích (TV, rozhlas, tisk) studie: „Technické a provozní parametry XBR radaru v Brdech“ autorů P. Pokorného, M. Hlobila a S. Kauckého.

Tato 30ti stránková studie poprvé zcela jasně veřejně, důrazně a především odborně odhalila lživost kampaně prováděné předchozí pravicovou vládou M. Topolánka. Tato kampaň stála nás, daňové poplatníky, minimálně tehdy zveřejněných 20 milionů Kč.

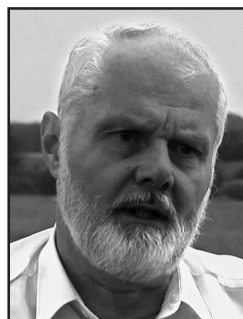
Za mystifikaci občanů nebyl tehdy odvolán ani jeden člen vlády včetně premiéra, natož aby vláda uhradila občanům ze svého takto zbytečně vyhozené peníze.

Po zveřejnění byla zahájena masová osočovací kampaň vůči autorům, a ukázalo se, že někteří státní úředníci snad ani nevěděli, o čem při tom osočování mluví.

Kampaň skončila příjezdem P. Coyla (zástupce ministra obrany USA pro protiraketovou obranu – PRO – za vlády prezidenta Clintona) a později příjezdem profesora T. Postola z nejprestižnější světové vědecké instituce – MIT, pověřeného dohledem nad vývojem PRO a jedním z největších odborníků na radary vůbec.

Oba tyto odborníci USA potvrdili správnost údajů autorů studie a dokonce se ukázala naprostá shoda ve výpočtech dosahu uvažovaného radaru pro Brdy. Vláda M. Topolánka si nevěděla rady, co se lživou kampaní, a proto pro ni byl vysvobozením příjezd prezidenta Obamy do Prahy a pak i jeho prohlášení, že plán výstavby radaru v ČR ukončuje.

Odpor proti radaru měl úspěch především díky velmi dobře organizované a zveřejňované aktivizaci organizace Ne základnám a velkému úsilí a spolupráci se starosty z brdské oblasti vedené starostou Trokavce J. Neoralem. Společná aktivita a jejich spolupráce s autory studie dokázala, že se lidé mohou sjednotit a společně v síle mohou něco dokázat – především proti vládě.

Vedení Ne základnám a starostové z Brd byli schopni zvednout většinu myslících občanů. A to je velmi dobrý příklad pro současné odbory a jejich snahu o spojení lidí proti současné vládě. Jen v dobré organizaci a spolupráci je šance na „zvednutí“ poctivých občanů a zastavení „loupeže století“.

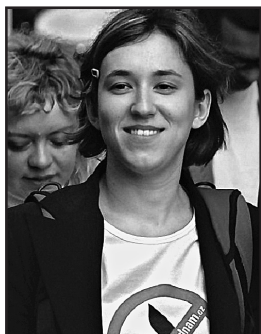
Co je však závažnější, je skutečnost, že někteří ze členů tehdejší vlády jsou v nové vládě (Nečas, Kalousek, Vondra, Schwarzenberg).

Jak lze vládě sestavené z takových lidí vůbec věřit?! Prý nejsou peníze téměř na nic – ale ty, které se zbytečně a lživě vydaly na kampaň o radaru najednou vůbec nechybí.

Z výše popsaného jasně plyne farizejství pravicových vlád M. Topolánka a nyní P. Nečase s hesly o šetření a na druhé straně rozhazování peněz daňových poplatníků na lživé kampaně, korupci apod. Dokud se nebudou zodpovídat vládní úředníci a především členové vlád za lež, podvod, korupci atd., nelze očekávat zlepšení situace poctivých občanů. A na těch je, jak dlouho si to nechají líbit.

Radar, aneb na kótě 718 už zase vládnou srnky a mravenci

Ivona Novomestská (Remundová)

Lépe byste to nevymysleli. Vojenská základna, která spojila tisíce lidí v České republice s tisíci lidmi ze zahraničí, nikdy v Brdech na kótě 718 nevyrostla. Radar, který tu nikdy nebyl instalován, rozproudil v České republice konečně hlasitou debatu o geopolitických otázkách. Americká armáda, která na tolika místech planety vyvolává velmi rozporuplné reakce, nikdy do České republiky nevyslala svou posádku.

Z pohledu nás, mírových a enviromentálních aktivistů, vše dobře dopadlo. Z pohledu jiných, třeba nedávno zesnulého básníka Martina Jirouse nebo exprezidenta Václava Havla, jsme byli ochuzeni o možnost mít na svém území stálou americkou posádku a připojit se tak ještě pevněji k našim západním spojencům.

Je těžké shrnout těch několik let „s radarem“ do pár řádků a vzpomenout na to nejdůležitější. Strávili jsme stovky hodin na demonstracích, se zprávou o stavu českého protestního hnutí procestovali tisíce kilometrů, sepsali tuny materiálů a tiskových zpráv, posbírali desetitisíce podpisů pod petici a vylepili plakáty po celé zemi. Zbyly nám díry na sporožirových účtech, spousta nových přátel a pocit, že jsme se na chvíli mohli dotknout té velké politiky...

A přesto to hlavní, co mi z těchto let navždy bude znít v uších, je píseň Dobrý den, radare, děkovaný to song bývalé ministryně tehdejšímu prezidentovi USA G. W. Bushovi, nebo dav lidí skandující legrační hesla typu „Zradar tady nebude!!!“ Inu, byla to někdy, při vši vážnosti situace, i legrace a legrační jsme občas byli všichni.

Přála bych všem lidem, kteří se v tuto chvíli snaží nebo v budoucnu budou snažit o podobný převrat v uvažování politiků, aby se poučili z našich chyb a převzali z toho velkého protiradarového hnutí tu obrovskou energii a chuť zkusit věci měnit k lepšímu.

Podbrdské obce se spojily v boji proti americkému radaru v Brdech

Ing. Josef Vondrášek, starosta Rožmitálu pod Třemšínem

Vrátit se o několik let zpátky do období velkého odporu proti umístění radaru USA v brdských lesích není jednoduché. Co vše jsme museli od té doby řešit v našich obcích, co vše, právě v této době, na obce hrne státní administrativa, co vše jsme, i přes nedostatek peněz, pro naše obyvatele udělali. Takové množství práce a pracovního úsilí rychle maže z paměti události předchozích let. A najednou jsou naše krásné Brdy znovu na pořadu dne. Zase stejný strašák, v podobě osoby jak tehdejšího, tak i současného ministra obrany

(Alexandra Vondry, pozn. aut.) s nimi něco vymýšlí. Copak asi má za lubem, když se mu nepodařilo uchytit zde první posádku armády vzdálených Spojených států amerických na našem území? Jakou asi má alternativu pro Brdy na období, kdy naše zdecimovaná armáda opustí tento – mezi Prahou a Plzní ležící – lukrativní prostor? Tehdy, když vyhrožoval našim občanům znovuzavedením povinné základní vojenské služby, pokud se budou stavět proti americkému radaru v Brdech, byla jeho vize jasná – měl to být počátek postupného umísťování posádek s hodnými americkými vojáky po celém našem území. Jak později odhalil deník Blesk, už na tento scénář byly připraveny a podepsány smlouvy.

Když přišli v roce 1968 Sověti, bylo mi 18 let. I tehdy jsme se proti vstupu vojsk stavěli. Moc nechybělo a celý čtvrtý ročník strojařů SPŠ v Příbrami nebyl připuštěn k maturitám. Pak přišla základní vojenská služba v podtatranském Kežmaroku. I tam jsme se vzpouzeli věřit v bratrskou pomoc našich spojenců a dlouze jsme na toto téma diskutovali se soudruhem majorem, naším politrukem. Po měsíci přivedl major soudruha podplukovníka, politruka útvaru, a ten nám to vysvětlil: „Tak vy nerozumíte bratrské pomoci spřátelených armád? Tak za týden tomu budete rozumět! Jinak Sabinov (vyhlášená vojenská věznice) je od Kežmaroku vzdálen sotva 16 kilometrů.“ A bylo na dva roky „vy-malováno“. Faktem je, že Brdy se Sovětům také zalíbily a měli tu důležitou posádku. Nebylo však o nich slyšet. Vůbec se nemíchali do života našich občanů. Každý týden vyjížděl autobus s krásnější částí lidského pokolení na nákupy do Plzně, vracel se přeplněný zbožím, a to bylo všechno. Za autobusem se zavřela brána a co se dělo v lese, kde se základna rozprostírala, nikdo nevěděl.

S „hodnými“ Američany by to bylo úplně jinak. Jejich chování se mělo posuzovat podle amerických zákonů a zprávy z okolí jejich mnoha a mnoha základen ve světě jsou velice negativní – chovají se jako... I v České republice máme zkušenosti s krátkodobými výcviky jednotek armády USA. Výsledkem jsou hospody „vzhůru nohama“, po cestě do kasáren pošlapaná auta s ukopanými zrcátky... Rusové „baštili“ naše potraviny, nakupovali naše zboží a platili surovinami. Američané si vše dovážejí, berou

si jenom energie a vodu (zadarmo). Nejlepší situace pro naši zemičku je v této oblasti ta současná – žádný ruský voják, žádný americký voják. Vždyť se nemáme čeho bát. Rusové u nás mají Karlovy Vary a další významné lokality, Američané a Němci tu mají mnoho továren a kapitálu, podobně Francouzi, Italové a Japonci. Všichni dohromady chtějí jen levnou českou pracovní sílu, trochu pobavení s našimi děvčaty, malé zdanění zisků (které jim naše vláda umožňuje) a velké skladové a výrobní prostory pro svoji produkci vyváženou do celého světa. Tady hrozí, ale až někdy v budoucnu, jedině střet s čínskou, prudce se vyvíjející ekonomikou.

Zpět k období odporu, lépe řečeno boje (nedá se to jinak nazvat) proti umístění amerického radaru na území naší republiky – v Brdech.

Byl to boj Davida s Goliášem. Jak se řekne „radar v Brdech“, vybaví se mi Honza Neoral, starosta malé obce Trokavec. Byl to on, kdo dal našim obcím směr, byl to on, kdo se odhodlaně a nebojácně postavil vládě v čele s premiérem Mirkem Topolánkem, kterému se snažila sekundovat zpívající ministryně obrany Vlasta Parkanová (dle mého názoru jsme jejím jmenováním do čela Armády ČR museli naštvat i generalitu nepřátelských armád, protože něco tak nepovedeného nemá ve světě obdoby).

Starosta Trokavce to neměl vůbec jednoduché, většina starostů obcí Plzeňského kraje byla pro radar. Očekávali, že radar zlepší situaci jejich obcí, peníze amerických vojáků posílí kupní sílu obyvatel, a tak se bude s radarem za zády lépe žít. Podstatně větší podporu měl starosta Trokavce u obcí sousedících s Vojenským újezdem Brdy ve Středočeském kraji. Jak Rožmitál pod Třemšínem, tak ostatní obce – Věšín (starosta ing. Pavel Hutr), Sedlice (starosta Gabriel Synek), Hvožd'any (starosta Stanislav Kramosil), Volenice (starosta Bohumír Vítek), Bezděkov pod Třemšínem (starosta Karel Dražan), Vševidly (starosta Karel Daniel) a Vranovice (starostové Zdeněk Pazderník a ing. Josef Stehlík) a Láz (starostka Jitka Říhová) byly zásadně proti „obludě“ v Brdech. Honza Neoral první uspořádal ve své obci referendum a my jsme ho rychle následovali vyhlášením referenda na území celého Svazku obcí mikroregionu Třemšín. Zúčastnilo se přes 65 procent obyvatel obcí mikroregionu Třemšín a výsledek byl náramný – 98 procent zúčastněných proti radaru.

Starosta Trokavce suverénně vystupoval na všech akcích konaných jako protest proti radaru v Brdech, zvláště byl slyšet na masových demonstracích konaných na Václavském náměstí. Nebál se kritizovat vládu, zvláště premiéra Topolánka, kterého nejednou nazval lhářem. Věděl, o čem mluví – má vzdělání v oboru radiolokace.

Nátlak na podtřemšínské obce začal hejtman Bendl, vyslaný šéfem Topolánkem. Pozval v Rožmitále na oběd všechny jmenované starosty (i mne a některé další, do kterých by pro jejich stranickou příslušnost jindy ani nekopli). Byl stručný. Zdůraznil, že s radarem budou velké peníze pro obce, a že nám nezávidí naše rozhodnutí. Nabudil nás: „Když radar odmítnete, peníze obec nedostane, lidé vám budou nadávat. Když se rozhodnete peníze upřednostnit (protože je obce potřebují), bude radar a lidé vám vynadají.“

Stanovisko obcí na území Středočeského kraje se nezměnilo, proto se zvýšila masáž ze strany Ministerstva obrany ČR, Ministerstva zahraničních věcí ČR i ze strany americké ambasády. Dokonce přijel i velvyslanec USA a začala pracovat mezi starosty nebezpečná, vládou tučně honorovaná (public relations) agentura, tvrdě proamerická. Nejmazanější byl pan premiér. Ten vyhlásil, že všechny sousedící obce dostanou peníze, protože se osobně přesvědčil, že jejich infrastruktura je zanedbaná. Peníze nebudou za souhlas s umístěním radaru, radar nerozhoduje. Byl jsem jedním ze dvou starostů, kteří se stali členy vládní Komise pro rozvoj Brdská. Do čela byl postaven v té době nedávný starosta Příbrami, toho času 1. náměstek ministra financí ing. Fuksa. Moc toho (přes mnoho zasedání komise skládající se ze samých náměstků ministrů) pro obce nevzniklo, protože nadějný politik Fuksa nenašel cestu, jak by se obce ke slíbeným penězům mohly dostat regulérní cestou. Než mohla být „rovná“ cesta k penězům vymyšlena, padla Topolánková vláda. Ve statutu komise bylo ustanovení, že bude pracovat, pokud bude vládnout Topolánek, a pak končí. Bohužel, právě v té době naprosto sebevražedně využil politické situace Jiří Paroubek. Svrhl Topolánkovu vládu, tím ukončil činnost Komise pro rozvoj Brdská a navždy se odepsal z nejvyšší scény české politiky. Z ní zmizeli i Topolánek, Parkanová, Barták a další. Jen Vondra zůstal.

Topolánkem slíbené peníze pro brdské obce se pokusil pod tlakem několika poslanců oživit ministr Janota, který v tom neviděl zase tak velký problém. Bohužel, za tři měsíce skončila Fischerova vláda, ve které byl pragmatický Eduard Janota ministrem financí. Jediné, co zbylo z Topolánkovy slibu, byla závist ostatních obcí, kterých se fiktivní balík peněz neměl týkat, a důležité poznání povahy ministra Kalouska. Závist vznikla z toho, co bylo Topolánkem vykřičeno. Podbrdské obce dostanou 1,25 miliardy korun! O tom, že záhy bylo „ušknuto“ 0,25 miliardy na komunikace pro Američany, se už nemluvalo. Zbývající jedna miliarda požitků pro obce pak měla být zajištěna tím, že 0,75 miliardy korun si obce seženou tak, že vypracují projekty do různých fondů, a když uspějí, bude jim přidělena dotace. Vládní peníze zajistí dofinancování projektů. Výsledek: Místo 1,25 miliardy korun pro obce, sotva 0,25 miliardy. K tomu všemu ale chybělo to hlavní: Jak zajistit, aby žádosti brdských obcí o dotace byly úspěšné. Konec pohádky – místo 250 milionů korun obce získaly sotva 40 milionů a v šuplatech mají mnohé drahé, dlouho nevyužitelné projekty.

A k panu Kalouskovi: Když pracovala Komise pro rozvoj Brdská v období, kdy vykonával funkci ministra financí v Topolánkově vládě, tvářil se, že věci fandí. Když jsme se na něho obrátili coby na ministra financí Nečasovy vlády, poslal nás... pryč.

Závěrem: Byl to velký boj. Mnoho demonstrací, ještě více hádání s Topolánkem, Bartákem, Parkanovou, Vondrou a dalšími, velká demonstrace v Bruselu, přijetí v belgickém senátu. V Bruselu se mi dostalo té cti, že jsem mohl vystoupit s prosbou o pomoc přímo v Evropském parlamentu. Obávali jsme se zdravotních rizik spojených s provozem radaru, poklesu cen nemovitostí kvůli radaru, měli jsme strach o brdskou faunu a flóru i o vodní zdroje, tušili jsme, že jak se Američané chytanou drápkem v Brdech, budeme je mít na krku po celém území České republiky a napořád.

Proto Američanům nevadilo, že celé to oblundné zařízení moc nefunguje a že právě v českých končinách je k ničemu (vyjádření amerického vědce Postola). V podstatě šlo jen o to, anektovat srdce Evropy.

S Američany to v kauze radar v ČR dopadlo jako s jejich předchůdci ve Vietnamu. Tam neprohráli vojensky, ale domácí veřejné mínění už to neuneslo a obrovský odpor proti nesmyslné válce donutil mocipány americká vojska stáhnout.

Podobné to bylo s jejich radarem. Odpor brdských obcí a většinové NE české veřejnosti by asi nestačilo. Pomohly argumenty amerických vědců, příchod ekonomické krize a reálné vyhodnocení situace prezidentem Obamou. Děkujeme za souběh těchto činností a událostí.

Vzpomínky bývalého starosty obce Sedlice Gabriela Synka

Dle mého názoru nevznikla myšlenka o radaru v USA, ale v hlavách našich politiků. Český národ vždy vzhlížel k mocnostem a rád by zřejmě rozhodoval o chodu Evropy a možná i světa. Možná, že jsou v nás ještě nějaké geny našich předků z dob vlády Karla IV., kdy jsme skutečně Evropě vládli. Doba je však zcela odlišná, ale my stále vzhlížíme k velmocím, ať dříve k SSSR nebo nyní k USA, ale ani jedna nám názory, mentalitou, hospodářstvím atd. nevyhovuje. Po projevení názoru našich obcí vůči umístění radaru nás začali naši nejvyšší političtí funkcionáři „masírovat“ a přesvědčovat o vhodnosti umístění radaru v blízkosti našich obcí. Přes veškeré argumenty vysokých vědátorů, jak tuzemských, tak z EU, ale i z USA, o nesmyslu umístění radaru se nepodařilo nijak ovlivnit myšlení naší politické garnitury. Situace byla stále dusnější

a nebylo téměř 14 dnů nebo měsíce, aby si nás, starosty, nesvolali a nepřesvědčovali. Vzhledem k mému zaměstnání (soukromý zemědělec) tyto schůzky často velmi výrazně narušovaly mé pracovní aktivity. Ničeho však nelituji, neboť setkat se osobně s názory našich politiků je zážitek na celý život. Dovolte, abych vás seznámil s některými postřehy z těchto setkání.

První bylo pozvání na krajský úřad, kde nás představitel ODS hejtman Bendl, Alexandr Vondra, velvyslanec USA a další přesvědčovali o nezbytnosti umístění radaru v Brdech. To se dalo očekávat, ale Vondra nás velmi nevybíravými způsoby napadl, že si vůbec nevážíme osvobození armádou USA a jediné souhlasem s umístěním radaru můžeme projevit vděčnost za osvobození. Tak jsem si říkal, že vděčnost jsme již projevíli, avšak jiné velmoci. Vrcholem bylo, když nás přesvědčoval o přínosu radaru pro náš region tím, jaká to bude turistická atrakce a pracovní příležitost pro stavební firmy. I malé dítě ví, že jakákoliv vojenská základna nemůže být turistickým cílem, neboť je vždy utajená, strážena a pro obyčejné smrtelníky nepřístupná.

Další zážitek mám ze setkání s hejtmanem Petrem Bendlem. Pozval nás na pracovní oběd do jisté restaurace v Rožmitále. První překvapení nás čekalo ihned po příchodu, kdy jsme na stole měli jmenovky, ale nesměli jsme sedět starostové vedle sebe. Vše probí-

halo v příjemné atmosféře až do doby, kdy nás pan hejtman opět přesvědčoval o významu radaru pro naši oblast. Jelikož to nebylo první setkání, stalo se, že některé argumenty se lišily od předchozích. Když jsme na tuto skutečnost upozornili, pronesl pro mě památnou větu: „Pánové, je jistě známé, že pravdy jsou vždy dvě, a to jedna je opravdu a druhá pro veřejnost.“

Další zajímavé setkání bylo s premiérem Topolánkem. Konalo se v Borovně. Pan premiér mezi nás přišel, a místo pozdravu prohlásil: „Vím, že jsem zde v centru odporu proti radaru, ale já se vás nebojím, neboť měřím 190 centimetrů a vážím 120 kilogramů.“ Ale odpoledne nám dával jasně najevo, kde je on a jaké postavení ve společnosti máme my. Choval se povýšeně a místy až arogantně.

Setkání s opozicí proběhlo ve Věšíně. Diskutovat za námi přijeli pánové Paroubek a Zaorálek. Paroubek nám neřekl prakticky nic, neboť na všechny otázky odpovídal: „My, sociální demokraté, toto nechceme.“ Zato Zaorálek nás překvapil, jak byl o našich problémech dobře informován, byl velice vstřícný a dá se říci, že mluvil – jak se říká – na rovinu.

Prožili jsme složité roky plné jednání, setkání a petic. Domnívám se však, že Brdy od radaru nezachránilo 38, později 58 starostů. Za to, že zde radar nemáme, vdčíme jak politické, tak i ekonomické změně v samotných Spojených státech.

Lord of War, naši zkurvysyni a reálpolitika prázdné nádrže aneb „tak to prostě chodí“

Štěpán Kotrba, Britské listy

Tento článek je přepracovanou verzí textu, zveřejněného 25. února 2011 v *Britských listech*

Vážím si těch vojáků a generálů, kteří se nevyjadřují diplomatickým hyperkorektním doublespeakem schizofrenní pseudohumanity, ale přiznávají, že si je politici najímají, když selžou. Jejich úkolem pak není mluvit, ale zabíjet.

Zabíjet lidi. Efektivně.

A pokud možno co nejlevněji, vždyť jde přece o veřejné peníze..., tak musejí šetřit. Je to jejich práce. Všude na světě. V ČR stejně jako v Rusku či v Americe. Vážím si proto například studenoválečnického republikánského politika a byznysmana, ministra obrany v době kubánské raketové krize, generála Roberta McNamary.

Mimo citátu o „našich zkurvysynech“ na adresu afghánských a pákistánských „spojenců“ USA, řekl také toto: „*Aby bylo možné konat dobro, budete se možná muset zapojit do konání zla.*“ A jak mluvil, tak i konal. Najali si ho na to.

Proti radaru jsem měl v zásadě tři věci, z toho minimálně jednu shodnou jako Tutte-rova brdská okupační kampaň: *Můj cíl byl také nebýt cíl.*

Můj cíl ovšem není chodit pěšky, svítit lojem a topit polínky. Ano. Nastala doba boje o zrna. Víím, že je třeba rozvrátit všechny státy, které za ropu chtějí víc než jen blyštivé cetky. Víím, že války se nevedou o demokracii, ale o nadvládu našich zkurvysynů nad zeměmi, kudy mají vést ropovody a plynovody, zajišťující světlo a teplo demokracií. Ze stejných důvodů kdysi rozvrátil plukovník Lawrence situaci na Středním východě. Ze stejných důvodů rozvrátila CIA situaci v Afghánistánu a vytvořila Usámu bin Ládina a jeho základnu.

Nemohu necitovat Nicolase Cage v *Obchodník se zbraněmi* (*Lord of War*, 2005), jako Jurije Orlova: *Nikdy jsem nic neprodal Usámu bin Ládinovi. Ne z morálky. Prostě neproplácel šeky.*

Cageův strýc, režisér Francis Ford Coppola, natočil v roce 1979 vynikající protiválečný film *Apocalypsa now*, za který obdržel Zlatou palmu na MFF v Cannes, nominaci na Oscara za nejlepší film a režii, Zlatý glóbus za nejlepší režii. Silný film se silnou myšlenkou, natočený v době, kdy si všichni mysleli, že po zveřejněných zvěřstvech, které americká armáda „ve jménu demokracie“ napáchala v Kambodži, Laosu a Vietnamu, žádná válka dlouho nebude.

Děti květin chtěly po svých měšťáckých rodičích kreditku, mír a lásku. A tak se jezdilo do Tibetu za agentem CIA dalajlámou, meditovalo se v Indii se zhulenými proroky, kouřil se africkéj hašiš a domácí jointy, souložilo se kdekoliv bez gumy, tancovalo se na cokoli cokoli a hrálo se na bubínky i na kytary. Krásná doba. Pro mě znamenala v mém bujarém mládí setkání s pařížskou feministkou Simone de Bouvoir (*Druhé pohlaví*), jejím přítelem, kavárenským existencialistou Jeanem-Paulem Sartrem (*Existencialismus je humanismus*) kterému přezdívali „Šakal s psacím strojem“, odcizeným Albertem Camusem (*Cizinec*) a meditativním křesťanstvím ovlivněným Sørenem Kierkegaardem. Apokalypsu jsem viděl uprostřed osmdesátých let a díky ní jsem se začal zajímat o politiku a o mír. A tím i o válku. Také jsem toužil po změně. K lepšímu. „*Žádná raketa není mírová...*“

A to je druhý důvod proti radaru, který jsem sice neformuloval já, ale Petr Uhl, ale to nevádí. Třetí důvod byl prozaický: *Chci vidět Putina v Praze, jak se objímá s Obamou a oba prosí Klause, aby jim pronajal kus Brd. Na dobu určitou, ne na věčné časy.* To by byl lepší pohled, než když se Gorbačov objímal s Thatcherovou. Nebo Havel s Bushem... Zkázil mi to demokrat Obama... Moje babička by řekla: „Bylo by to zu viel“. Obamovi by to zakázala Hillary. Černoch na kolenou být nemůže. Není to politicky korektní. A nebo by to Klausovi zakázala Livie. Klaus je rusofil, Putin je pragmatik a Sergej Lavrov pragmatismus určitě vyučuje i na MGIMO.

Viděl jsem kdysi ideál politiky, oproštěné od křivých kompromisů, kšeftu, zájmů. Politiku míru, politiku „s lidmi a pro lidi“. Teorie, ze které jsem dělal i státnici. Ale tak to v týhle branži dnes nechodí. Což jsem zjistil až daleko později. V praxi. Zájmy určují ideje, které se pak používají jako zastírací manévr. A tak to je. Popírat to je jako chcát proti větru.

Andre Baptiste jr.: *Mohl bys mi sehnat takovou zbraň, jakou měl Rambo?*

Jurij Orlov: *V jedničce, dvojce nebo trojce?*

Andre Baptiste jr.: *Já jsem viděl jenom jedničku.*

Jurij Orlov: *M60. Chceš i tříštivý náboje?*

Andre Baptiste jr.: *Jasně!*

Lord of War je americký film o zrůdnosti zbrojení, neboť beze zbraní by nemohli existovat soldiers ani nájemné zabíjení pro něčí zájmy. *Lord of War* je americký film, ale dobro v něm nevitězí. *Rambo* je americký film o **americkém**, nikoliv africkém idolu všech soldiers. *Rambo* je film, který velebí spotřebu střeliva, „boj za tu správnou věc“. Americký film, ve kterém vítězí něčí zájem za cenu 236 mrtvých. Průměrná rychlost zabíjení: 2,59 mrtvol za minutu. Film, který významně podpořila americká armáda z vládních peněz. Právě proto, aby překonal hašišový mír, který USA ohrožoval víc než rakovina nebo bolševismus. *Rambo* je vlastenec (*Patriot Act* je příčinou, nikoliv následkem), dřív střílí než myslí, neboť o právu má jasno stejně jako americký prezident (je na straně silnějšího). Neptá se. Střílí. Je mu jedno, jestli legálně nebo nelegálně. Otázky mezinárodního práva jsou pro slabochy. Vítězí kulomet M60 v odhodlané ruce. Tak to prostě chodí.

Vitalij Orlov: *Chceš to dělat legálně?*

Jurij Orlov: *Ne, víc nelegálně.*

Není to dnes už stejně jedno? Po Libyi?

50 tanků, které byly použity při natáčení filmu *Lord of War*, bylo poskytnuto českými obchodníky se zbraněmi ze zásob Armády České republiky, a po natáčení měly být prodány právě do Libye. Kaddáfimu. Není to dnes už ale stejně jedno?

Radar, který měl být dodán do Brd, je jen hromada svařených železných profilů, které by Vítkovické železárny Klementa Gottwalda a Lakšmí Mittala zvládly udělat lépe a levněji, než je transportovat přes půl světa z atolu Kwajalein v Pacifiku na český kopec. Software a elektronické prvky, které dělají hitech radar hitech radarem, ovšem byly něco, co se v rukou profesionála bez zábran (a jiní se v kterékoliv armádě nevyskytují) dá proměnit nejen ve vševidoucí oko, ale v paprskové dělo značného impulsního výkonu, klimatologickou zbraň či geniální maskovací zařízení jak z *Hvězdných válek*. *Star Wars* jsou také jen film, ale inspiroval mnohé inženýry a mnohé generály. Právý účel brdského radaru byl před českými občany i politiky dovedně maskován sítí spletených lží. Do poslední chvíle před prvním výstřelem bychom si všichni mysleli, že je v Brdech na naši obranu. Neměli jsme vědět víc.

Rambo je také jen film. Jsou herci, kteří nikdy nepřestanou hrát své hollywoodské role, a to ani když se dostanou do rolí prezidentů. Tak to prostě chodí. A já jsem jen obyčejný Čech, novinář, který měl tu příležitost nehodit do koše neopatrný (a nebo odvážný) výrok českého rozvědčíka pro americké lokální noviny v červenci 2004, který náhodou zmonitoroval kolega a mohl zapadnout do hlubin mediální historie. Začal jsem se ptát.

Ne v USA, ale v Praze. Začal jsem se ptát neodbytně. Ze lži jsem usvědčil jak české politiky, tak i české generály, americké propagandisty a dokonce i poradce prezidenta Obamy. Ptal jsem se totiž vždy jen na to, co jsem předem věděl. A oni nevěděli, že já to mohu vědět, a že to vím.

Internet je totiž svině, páni generálové. Globální. Stojí na straně těch, kteří se neodbytně ptají a proti těm, kteří si myslí, že lze dnes ještě něco utajit. Doba se změnila.

Můj cíl je nebýt cíl.

(Štěpán Kotrba je mediální a politický analytik, 11 let byl editorem internetového deníku Britské listy. Od roku 2004 do roku 2010 se věnoval i „kauze“ americké protiraketové obrany v Česku a Polsku. Jako vojenský analytik spolupracoval i s armádním technickým magazínem ATM a Euroatlantic Quarterly.)

Shrnutí, spočteno: „S čím kdo zachází, tím také schází“

Jan Neoral

Tehdejší premiér Mirek Topolánek

Od samého počátku vládního záměru umístit do Brd radar bylo jasné, že je nutné od sebe odlišovat důsledně dvě roviny.

Za prvé, negativní vliv umístění radaru uprostřed České republiky na mezinárodně bezpečnostní situaci v Evropě.

Za druhé, zdravotní riziko pro občany.

„Prestiž v očích USA, to je to první slovo, a pak teprve to ostatní“, říkal premiér Topolánek.

Ano, mít prestiž v očích spojence je důležitá věc. Ale prestiž končí tam, kde mohou být ohroženy – za cenu nejisté prestiže – zdraví občanů a také bezpečnost a mír v Evropě. Je přece možné zachovat si u amerického spojence vážnost a prestiž, ale přitom ho slušně požádat, aby doložil, co sem vlastně hodlá instalovat.

Zeptat se, proč ten spojenec uvádí na stránkách Pentagonu a také agentury protiraketové

obran, že radary tohoto typu vyzařují do okruhu desítek kilometrů parazitní záření (v americkém originále grating lobes), které může rušit televizní a rozhlasové vysílání, mobily. Že do určité vzdálenosti od něj nesmějí létat letadla, nacházet se výbušniny?

Vláda tvrdila svým občanům, že technické detaily radaru jsou vojenským tajemstvím a že nemůžeme žádat, aby je americká strana zveřejnila. To ale nikdo nežádal. Stačilo jen nechat nezávislémi odborníky přezkoumat to, co na amerických webech sděloval Pentagon veřejnosti sám.

Občané si na veřejných webech protiraketové obrany USA (Missile Defence Agency) četli, co radary tohoto typu v Grónsku v Thule, na Aljašce a jinde vyzařují, naše vláda předstírala, že takové informace jsou tajné.

Vláda v průběhu tří let nezískala jediného odborníka či vědce, který by své jméno propůjčil k prohlášení, že radar bude zdravotně naprosto nezávadný.

Sice najala Tomáše Klvaňu a s ním spřízněnou PR agenturu, sestavila „nezávislou vládní zdravotní komisi“ (složenou z vojáků a lidí placených vládou), která vydala zprávu o naprosté neškodnosti radaru na zdraví lidí – ale já mám na mysli skutečné odborníky a vědce, nikoliv ty, kteří se snažili udržet se ve funkcích za jakoukoliv cenu.

Změna vládní taktiky za chodu

Česká vláda už po několika měsících zjistila, že uprostřed Evropy si nemůže za zády NATO domlouvat svůj vlastní radar a vlastní prospěch.

Proto změnila taktiku. Začala v médiích zdůrazňovat, že vyvine veškeré úsilí, aby se radar v Brdech stal záležitostí NATO.

V dubnu 2008 proběhl summit NATO v Bukurešti, kde se Topolánek pokusil prodat radarové dítě i s dupačkami a dudlíkem.

V duchu přísloví „vlk se nažral, koza zůstala celá“, hodnotáři NATO pronesli sice pro média pár frází o tom, že v budoucnu by se... eventuálně... jaksi mohlo uvažovat... ale radarové dítě si konkrétním činem či smlouvou neosvojili.

Generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer ve svém projevu v Černínském paláci 5. května 2008 sice naznačil, že „třetí pilíř americké protiraketové obrany umístěný v Česku a v Polsku bude významným příspěvkem k ochraně mnoha evropských členských států NATO“, zároveň však podotkl, že systém nepokryje všechny členské státy, a proto je podle něj „nutné uvážít možnosti komplexnějšího pokrytí“.

(Je nutno vzpomenout, že v této době probíhaly mezi evropskými politiky vzrušené diskuze o tom, že radar dělí evropské státy na „chráněné“ a „nechráněné“.)

Scheffer také upozornil na to, že je nutné zapojit do systému i Rusko proto, aby pochopilo, že nemá důvod být podezřívavé. Rusku je třeba vysvětlit důležitost systému, zdůraznil Scheffer s tím, že do budoucna si umí představit situaci, že by Rusko spoléhalo na NATO a NATO spoléhalo na Rusko.

Generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer zřejmě zapomněl, že premiér Topolánek to na 18. kongresu ODS 24. listopadu 2007 v Praze vysvětlil jinak: „Nedopusťte, abychom se opět plíživě sunuli do sféry geopolitického vlivu Ruska. To je ten pravý důvod, proč u nás má stát radarová základna. Už jenom proto stojí za to udržet tuto vládu.“

Slibem nezarmoutíš

Bez ohledu na tyto rozpačité závěry summitu NATO Topolánkova vláda prohlásila, že NATO vzalo americký radar za svůj – a nic jí nebránilo pokračovat v jednáních

s Američany a směřovat k podpisům smluv. Využívala všech prostředků, aby lidi nepřesvědčila, ale aby jim radar vnutila. Propagátoři radaru se snažili rozdělit starosty sdružené v Lize starostů proti radaru a postavit je proti sobě.

Proto premiér Topolánek vyrukoval už v létě roku 2007 se slibem, že bez ohledu na to, zda tu radar bude či nebude, dostanou brdské obce okolo zamýšleného radaru od státu jednu miliardu dvě stě padesát milionů korun na zlepšení zanedbané infrastruktury. Jak sám řekl, celá léta se těmto obcím žádné finanční prostředky nedávaly. Je na čase, aby se to napravilo.

Ze slíbené částky 1,25 miliardy korun obce ale dostaly jen 13,5 milionů na projektové dokumentace, a pak, na zásah poslanců ČSSD, menší částky, řádově několik desítek milionů na kofinancování některých rozběhnutých projektů.

Dnes už se v Brdech ví, že tímto slibem chtěl tehdy premiér Topolánek pravděpodobně jen zlomit starosty, aby vyslovili souhlas s americkou vojenskou radarovou základnou v blízkosti jejich obcí. Nevěřili mu. Dobře udělali.

Slib zůstal pouhým slibem – a bohužel přinesl velké problémy těm několika starostům, kteří mu uvěřili.

Poplatná média

Smutnou úlohu sehrála od ledna 2007 do podzimu roku 2009 většina českých médií. Není proto divu, že veřejnost se rychle naučila vyhledávat objektivní informace jak v domácím tisku, tak na internetu. K občanům se tak dostávaly i ty články, v nichž odborníci a vědci naši i zahraniční podávali důkazy o lžích vlády a výpočty o tom, že radar není tak neškodný, jak to politici tvrdili.

Alexandr Vondra, jeden z nejzatvrzelejších zastánců vybudování radaru v Brdech

V mnoha zdejších novinách a ve veřejnoprávní televizi až na výjimky novináři opakovali to, co jim koaliční politici řekli. Někteří zapomněli, že novinář má informovat, a pokud chce sdělit i svůj názor, může komentovat. A tak v bulvárním stylu nejen pomlouvali, ale i napadali. Kdo byl proti radaru a pro uzákonění všeobecného referenda, byl podle některých redaktorů zbabělec, bolševik, komunista, v lepším případě pacifista, a byl placen z Ruska.

Dnes je situace jiná. Je o to zajímavější, že už i Američané otevřeně přiznali, že tento

systém (radaru v ČR) je zastaralý, neefektivní, na úkor jiných zbraňových systémů, ne plně funkční v podmínkách imitování falešných cílů, prostě nevyhovující.

Cituji: „Statický radar, jako ten doposud plánovaný v České republice, by byl mnohem méně flexibilní než senzory, které máme v plánu využít teď, a které budou mapovat si-

tuaci ze vzduchu, z vesmíru i ze země. Nemluvě o tom, že nám v takové kombinaci poskytnou mnohem přesnější data,“ popsal šéf Pentagonu (Gates) údajný hlavní důvod toho, proč se upustilo od výstavby radaru v Brdech.

Nový systém, jehož páteří jsou mobilní senzory a antirakety (na souši i na moři), skýtá podle Gatese daleko účinnější obranu. USA prostě přiznaly mezi řádky, že radar nebyl jak z technického, tak mezinárodně bezpečnostního hlediska to pravé, co by mělo stát uprostřed Evropy, a že existuje i jiný, mnohem účinnější způsob, jak dosáhnout potřebné úrovně protiraketové obrany, a přitom si neuzavřít cestu ke spolupráci s Ruskem.

To nelibě ovšem nesli ti naši politici, kteří od radaru očekávali především svůj úspěch. Nejradikálněji to vyjádřil tehdy předseda sněmovního branného výboru Jan Vidím:

„První pocit je obrovské zklamání a znechucení nad zbabělostí pana Obamy, předvádí nekonečné ústupky, například vůči Rusku. Považuji to za zradu na spojencích. Pokud by Obamova administrativa náhodou někdy něco chtěla po ČR, budu prvním, který se postaví proti.“

Proti tomuto zlostmému výkřiku lze postavit rozvážná slova generálního tajemníka NATO Anderse Fogha Rasmussena z téže doby: „Považuji to za pozitivní krok. Nové americké plány zlepší zapojení všech států NATO.“

Mnozí politici, kteří americký radar v Brdech násilně a proti vůli vlastních občanů prosazovali, občany zjevně pohrdali a jejich hlasy naprosto nebrali v úvahu, se dnes opět (přesněji ne „opět“, ale „stále ještě“) pohybují ve vrcholných funkcích vládních nebo parlamentních.

Gripeny, bitevníky Aero L-159, Pandury, Iveca, Tatrovky, ProMoPro, letouny CASA, Dinga, předražené stavby... a další... to jsou údajně ty bezedné studny, v nichž mizí peníze nás všech – média uvádějí například jen v těchto kauzách zmizení okolo 90 miliard korun, celkově pak něco pod sto miliard každoročně nás podle nich stojí korupce.

A nebýt těchto podezřelých kauz mnohých politiků, kteří jsou přilepeni ke státní kase jako škeble ke kýlu lodi, hned by byl problém s deficitem státního rozpočtu veselejší. Tam totiž leží, nade vši pochybnost, onen pověstný zakopaný pes.

Nepromyšlené, uspěchané, s opozicí a odborníky neprodiskutované reformy ve svém výsledku přinesou občanům (snad s výjimkou „horních deseti tisíc“) velké finanční, existenční – a také zdravotní problémy.

A je bohužel smutným paradoxem, že právě občané (přesněji část z nich, podílem svých hlasů daných opakovaně těmito politikům ve volbách) přispívají k tomu, že se naprkech jeviště vrcholové politické scény předvádějí mezi měnicími se kulisami stále ty stejné a zprofanované tváře, které životní úroveň občanů této země tlačí stále níž a níž.

V systému rozvinuté demokracie, ve státech na demokracii si zakládajících, by takoví politici už dávno museli z vrcholové politiky odejít. Tam mnohdy stačí podezření, podivné chování politika v nějaké kauze. U nás ne. Tady se politik ještě pevněji přidrží

křesla a vyčká, až se to podezření okolo něj přežene. To měl být zřejmě i případ radaru. Vláda počítala s nezájmem a postupnou apatií lidí, k níž naštěstí nedošlo. Naopak.

Jako by si náhle lidé uvědomili, že podobné rozhodnutí je nevratné a pro budoucnost může být osudné.

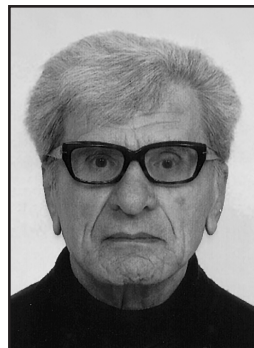
Tato publikace je sice o radaru, ale měla by varovat, že historie se může opakovat – a jak dnes vidíme, také se opakuje.

Epilog

Boj proti umístění radarové základny v ČR

(19. ledna 2007–17. září 2009)

Petros Cironis, prom. historik

Víceméně tajná jednání o vybudování radarové základny v Česku se s USA vedla již od r. 2002, kdy byl tehdejší ministr obrany ČR Jaroslav Tvrdík ochoten jednat o americké protiraketové obraně a nabídl spolupráci České republiky ohledně umístění základny v Libavě, Brdech nebo Boleticích. Když později prosáklý první zprávy o připravované základně, začaly i první veřejné protesty: V červenci 2006 vznikla občanská iniciativa Ne základnám a 21. srpna 2006 se již konala první demonstrace v Praze za účasti asi 150 občanů.

Hodnotit obrovskou aktivitu českých občanů proti radaru v letech 2007–2009, vyjádřenou (byť často pasivně) při veřejných průzkumech, je i po letech značně obtížné.

K oficiální žádosti USA o výstavbu protiraketové základny v ČR došlo 19. ledna 2007. Média oznamovala:

„USA se rozhodly umístit v Česku radarovou stanicí systému protiraketové obrany.

V pátek večer oficiálně požádaly vládu o zahájení jednání, oznámil premiér Mirek Topolánek. Ke konečnému verdiktu povedou měsíce jednání. Podle premiéra ale nebude referendum, rozhodne parlament...

„Vláda je připravena žádost Spojených států seriózně zvážit a o podmínkách umístění radarové stanice důsledně vyjednávat,“ prohlásil premiér Topolánek...

Návrhu je ale velmi nakloněný. „Těší mě, že se té aktivity účastníme, i když se jedná jen o radary,“ prohlásil na konferenci... Podle Topolánka je radar na českém území především otázkou mezinárodní prestiže. „Prestiž je to první slovo,“ řekl na konferenci novinářům. Až za ním následují bezpečnost a očekávané ekonomické výhody.“ (*iDnes.cz*, 20. ledna 2007)

Když bylo oficiálně ohlášeno, že vláda České republiky souhlasí s požadavkem USA vybudovat v hustě osídlené oblasti pohoří Brd nedaleko hlavního města radarovou základnu, vyvolalo to mezi občany zpočátku naprostý údiv, neboť málokdo věděl, oč tu šlo a jak dalece měl radar přispět k obraně území a obyvatel České republiky.

Postupně však, jak se odhalovala skutečná pravda o účelu amerického radaru v srdci Česka, začali lidé projevovat stále větší zájem o to, zda potřebujeme nové cizí posádky a radar, či ne.

Občané si postupně uvědomovali, že radar by vůbec nesloužil zájmům České republiky a jejích obyvatel, ale byl by nastrčen jako kukaččí vajíčko na území, které se mělo stát terčem jakési připravované globální války, plánované kdesi v bunkrech generálních štábů velmocí. Prý to měla být obranná zbraň „západní civilizace“ proti případným úto-

kům „barbarů“ – údajně extremistických a teroristických států, mezi nimiž se uváděl Írán, Korejská lidově demokratická republika, Čína, Rusko a možná i další „podezřelé“ státy. Tento trik však občané brzy odhalili a začali zkoumat skutečnou podstatu tohoto „kukaččího vejce“ uprostřed České republiky. Zjistili, že tvrzení o hrozbě ze strany „teroristů“ jsou lichá a neopodstatněná, a že ve skutečnosti jde o rozšíření vojenského vlivu USA a o vybudování další americké základny ve světě (podle čínských expertů jich USA mají ve více než 144 zemích světa). Takže Česko se mělo stát další vojenskou základnou USA.

Česká vládnoucí vrstva přijala návrh na vybudování této základny spontánně, neboť přítomnost amerických vojáků na českém území měla „zabetonovat“ vedoucí a nezničitelné postavení české pravice ve vládě a zajistit jí i jakousi morální podporu.

Občané i tento aspekt brzy prohlédli. Na druhé straně pochopili, zejména pak obyvatelé půlmilionové aglomerace Podbrdská a okolí, že vybudováním amerického radaru jsou ohroženy jejich životní jistoty jak v dobách míru, tak i v případném globálním vojenském konfliktu. V době míru nikdo nevěřil ujišťování, že by radar – toto mocné monstrum uprostřed Brd – bylo neškodné a mírumilovné. V případě konfliktu by však první, kdo by byl zasažen „nepřítelem“, byla oblast s radarem. A při dnešním rozsahu působení konvenčních či nukleárních zbraní by případný konflikt zasáhl celou širokou oblast – i samotné hlavní město by nezůstalo ušetřeno.

A tak se v průběhů dnů, týdnů a měsíců let 2007–2009 vyhranily dvě skutečné fronty – fronta zastánců radaru reprezentovaná nejvyššími vojenskopolitickými a ekonomickými představiteli země, a fronta občanská.

Již v létě roku 2006 se občanská hnutí a jednotlivci, stojící proti radaru, sdružili do platformy „Ne základnám“, a začali organizovat protesty.

Silný odpor proti radaru se projevil i mezi obyvateli obce Trokavec, v jejímž těsném sousedství se plánovala výstavba americké radarové základny. Tato nespokojenost občanů vyvrcholila dne 17. března 2007, kdy se v Trokavci konalo první místní referendum v České republice o tom, zda občané souhlasí s výstavbou radaru. Iniciátorem referenda byl starosta obce Jan Neoral, který shodou okolností má technické vzdělání i v oboru radiolokace.

Záhy nato se přidaly k protestům další obce, a posléze byla na popud trokaveckého starosty založena i Liga starostů proti radaru.

Od léta roku 2007 občanská hnutí, Liga, jednotlivci a poté i Greenpeace celkem úspěšně v konání svých protestních akcí spolupracovali. Z počátku nikdo nevěřil, že by se rezistence občanské iniciativy Ne základnám, dalších občanských hnutí a hrstky starostů rozrostla na celonárodní odpor proti základně – ale stalo se tak.

Vzhledem k nebezpečí, vycházejícím z této základny, se proti ní nakonec postavila většina občanů země nezávisle na politické příslušnosti, což permanentně dokazovaly veřejné průzkumy, které vykazovaly v průměru 70 % hlasů proti radaru, zatímco procento zastánců radaru se smršťovalo do malého chumlu těch, kteří měli zejména ekonomický zájem na fungování americké základny v Česku, jak se to ukázalo v pozdějších letech při

vyšetřování intrik některých vysokých politiků, pokoušejících se vytěžit z americké základny miliony dolarů. I to je další tvář boje o americký radar, jehož přítomnost se měla stát pro četné velkopodnikatele „dojnou krávou“ ke zbohatnutí.

A tak tedy v průběhu let 2007–2009 proběhly po celé České republice stovky akcí – protestních shromáždění, odborných jednání, konzultací a vůbec veřejných vystoupení občanů – které dokázaly, že americká radarová základna v Česku je pro jeho obyvatele naprosto nepřijatelná. Pokusy pravice a zastánců radaru obalamutit občany naprosto ztroskotaly.

Otázka vybudování americké radarové základny v Brdech se dostala v letech 2007–2009 na přední stránky sdělovacích prostředků nejen v České republice, ale i v řadě jiných zemí, USA nevýjimaje.

Do malé podbrdské vesničky Trokavec byly vysílány desítky týmů televizních, rozhlasových a tiskových, které dělaly reportáže a rozhovory v rozličných jazycích světa – od japonštiny až po angličtinu.

Není divu, zpráva o vybudování americké radarové základny působila nejen na české politické scéně, ale i mezi obyvatelstvem jako výbuch bomby. I když později byla lokalita pro radar změněna z Trokavce na sousední obec Míšov (620 m n. m.), odpor proti radaru s postupem času stále více sílil.

Boj občanů České republiky měl velký ohlas v mnoha zemích světa. Velkou morální podporou byla protiválečná hnutí a iniciativy řady zemí Evropské unie, zejména pak občanská hnutí v Itálii, ve Španělsku, v Heladě, v Německu, v Anglii a jinde. Členové těchto iniciativ se často osobně zúčastňovali veřejných protestních shromáždění proti radaru, konaných v Praze i dalších místech ČR. Velmi příznivě byli přijímáni starostové Podbrdsku v zahraničí, kde vyjadřovali nesouhlas většiny občanů proti výstavbě radaru. Na tři sta občanů v čele s některými starosty zavítalo i do srdce Evropské unie v Bruselu, kde jim bylo umožněno promluvit. Rovněž velmi příznivě byla přijata mise starostů v Londýně, příznivý byl ohlas proti radaru i v Japonsku, zejména mezi vedením a občany měst tragicky postižených prvními atomovými pumami koncem II. světové války – Hirošimy a Nagasaki.

Velkou morální podporu získali občané ČR u všech levicových poslanců zastoupených v Evropském parlamentu, z nichž se řada aktivně zúčastňovala veřejných vystoupení občanů v Praze i jinde.

Pak nastal den, kdy padlo definitivní rozhodnutí, které oficiálně vyhlásil tehdejší premiér Jan Fischer.

17. 9. 2009: „Dnes krátce po půlnoci se se mnou telefonicky spojil prezident Spojených států Barack Obama, aby mi oznámil, že jeho vláda ustupuje od záměru vybudovat na území České republiky radar protiraketové obrany. O tomto rozhodnutí jsem vzápětí informoval prezidenta republiky...“

Po tomto rozhodnutí si oddechla drtivá většina občanů České republiky i celá Evropa. Ústup USA od projektu vybudování radarové základny v srdci České republiky necelých

50 kilometrů vzdušnou čarou od hlavního města, byl jednoznačně poznamenán masovým odmítavým postojem občanů České republiky i celé demokratické Evropy.

Otázka ano či ne americké radarové základně v Brdech vyvolala obrovskou politickou, diplomatickou i mediální kampaň, do níž se poprvé masově zapojili i občané nikoli proto, že by do ní byli „nahnáni“ nějakými v pozadí se skrývajícími politickými subjekty a „tajnými silami“, placenými z domácích i zahraničních pokladen, jak se nám snažili naznačit politici, ale živelně a spontánně.

Velkoplošný ohlas a odpor proti radaru projevovaly nejen na demonstracích, ale i v některých tiskových médiích překvapil celou vládnoucí politickou strukturu, která se domnívala, že podepsání smlouvy a výstavba amerického radaru projdou zcela hladce, neboť zřejmě nikoho nenapadlo, že by se pozvedl masový odpor lidu proti základně, kterou mu nabízí zdarma „Velký bratr“ ze zámoří, jenž podle propagandy „nás osvobodil třikrát“, za což si zaslouží náš vděk, ale i základnu.

V mystifikování lidí o prospěšnosti radaru vládním politikům vydatně a po většinu doby pomáhala veřejnoprávní televize a rozhlas, které bez skrupulí opakovaly, co jim sdělovala vláda a koaliční politici.

Mezi sdělovací prostředky, které se zapojily do celé kampaně proti radaru, se na závěr přidal i film „Český mír“ (Czech Peace), který natočili režiséři Vít Klusák, Filip Remunda. Tento film byl charakterizován jako „dokumentární komedie“, ale to je zavádějící, protože tříletý boj proti radaru nebyla žádná komedie, ale velmi vážná občanská aktivita.

„Tématem filmu je americká protiraketová základna v České republice, její přívrženci a odpůrci. Obsahuje i záběry z jednání George Bushe s Mirkem Topolánkem v Oválné pracovně Bílého domu. Zajímá se také o stav demokracie v Česku. Natáčel se od poloviny roku 2007 a je sestříhán ze 124 hodin hrubého materiálu na 108 minut. Předpremiéra proběhla slavnostně v Trokavci, premiéra pak v Plzni na Festivalu filmů a 6. května 2010 v Praze současně v kinech Světozor a Lucerna.

Přehledným shrnutím této etapy boje proti radaru uzavíráme tuto publikaci, která podává „zprávu“ nejen současníkům, ale i budoucím generacím o „legendě zvané kóta 718“ v Brdech.

Zejména v posledních dvaadvaceti letech žije svět téměř v permanentní válce. Přáním nás všech je budovat Evropu a svět v míru, nikoliv vyrábět stále zkázonosnější zbraně a zakládat další mocné vojenské základny, které nejsou bezpečným řešením pro lidstvo, ale jeho nebezpečnou hrozbou.

(Autor je historik a spisovatel)

Chronologický přehled jednání o radové základně v Brdech

- p>červenec 2006 Američtí experti si v ČR prohlédli tři lokality pro případné vybudování základny.
21. srpen 2006 První výraznější protesty proti radaru (150 lidí) v Praze.
20. leden 2007 Premiér Mirek Topolánek oznámil, že USA chtějí v ČR vybudovat pouze radarovou část, raketovou v Polsku.
25. leden 2007 USA požádaly o umístění radaru v Brdech.
29. leden 2007 Konalo se protestní shromáždění na Václavském náměstí v Praze.
3. únor 2007 Konalo se protestní shromáždění v Jincích, které zorganizovala občanská iniciativa NE základnám.
2. březen 2007 Starostové příbramského okresu odeslali vládě ČR dopis, kde vyjádřili pochybnosti k záměru a ke způsobu jeho prosazování.
12. březen 2007 V Praze je demonstrace 400 lidí pro radar.
17. březen 2007 Obyvatelé Trokavce na Rokycansku v obecním referendu radar odmítli; později se odmítavě vyjádřili obyvatelé dalších obcí v okolí Vojenského újezdu Brdy.
28. březen 2007 ČR oficiálně zahájila jednání o základně.
- duben 2007 Ruští představitelé se několikrát ostře vyjádřili proti záměru vybudovat v Evropě protiraketovou základnu USA, pohrozili odvetynými kroky.
- Američtí experti konají v Brdech sérii měření. Na Marshallovy ostrovy, kde je obdobný radar, je vyslána delegace českých poslanců.
3. květen 2007 Na veřejnost pronikají první parametry plánovaného zařízení a jeho dopady na okolí, jako je například bezletová zóna v okruhu 13 km.
24. duben 2007 V tisku vychází článek: Odpůrců radaru přibývá, 77 % Čechů chce referendum.
26. květen 200 Protest proti radaru v Praze (5 000 lidí).
16. květen 2007 Náčelník gen. štábu Vlastimil Pícek sdělil, že radar bude nejméně 5 km od nejbližšího obydlí.
4. červen 2007 Prezident USA George Bush navštívil Prahu, kde jednal i o základně.
3. červenec 2007 Vládní mluvčí pro otázky radaru Tomáš Klvaňa oznámil přesné místo, kde se plánuje umístění amerického radaru (v rozporu s ujištěním náčelníka gen. štábu je to od kóty 718 k prvním domkům Míšova zřetelně blíž).
16. červenec 2007 Vládní mluvčí Tomáš Klvaňa nabízí na neveřejných schůzkách se starosty financování rozvoje obecní infrastruktury.
17. srpen 2007 Zveřejněna odborná studie dopadu radaru na zdraví obyvatel.

-
23. srpen 2007 V tisku vychází článek: Rakousko považuje radar v Česku za provokaci.
31. srpen 2007 Ustavena Liga starostů proti radaru.
5. září 2007 V tisku vychází článek: Vláda: Do Brd půjdou stamiliony. I bez radaru.
11. říjen 2007 Vláda přislíbila obcím brdského regionu částku 1,25 mld. Kč. Vznikla komise pro rozvoj Brdská.
26. říjen 2007 Poslanecká sněmovna odmítla návrh zákona o speciálním referendu k umístění americké radarové základny v ČR.
24. listopad 2007 Topolánek na 18. kongresu ODS uvedl, že radar bude zárukou proti „plíživé politické hegemonii Ruska“.
7. únor 2008 Česko se s USA dohodlo na tom, že ve smlouvě k radaru bude samostatná kapitola o propojení stanice s NATO.
27. únor 2008 Topolánek jednal o základně při své návštěvě USA s prezidentem Bushem; oba uvedli, že dohoda je na dosah.
28. duben 2008 Členové Greenpeace obsadili místo v Brdech, kde má stát radar. 9. června vojáci kótu 718 od Greenpeace vyklidili.
7. květen 2008 Opozice ve sněmovně neuspěla s požadavkem, aby vláda ukončila nebo přerušila jednání o radaru v ČR.
21. květen 2008 Vláda schválila hlavní česko-americkou smlouvu o vybudování radarové základny v Brdech.
9. červen 2008 Vojenská policie kótu vyčistila od aktivistů Greenpeace.
8. červenec 2008 Ministři zahraničí ČR a USA Karel Schwarzenberg a Condoleezza Riceová podepsali v Praze smlouvu o radaru v ČR.
10. září 2008 Vláda schválila smlouvu SOFA, která určuje podmínky pobytu amerických vojáků v českém objektu radaru.
19. září 2008 Ministryně obrany Vlasta Parkanová podepsala v Londýně se svým americkým protějškem Robertem Gatesem spolu se smlouvou SOFA i takzvanou Deklaraci o strategické spolupráci.
1. říjen 2008 Vláda souhlasila s dohodou o strategické spolupráci s USA v oblasti protiraketové obrany, známou jako rámcová dohoda. Ta má umožnit zapojení českých vědeckých a průmyslových subjektů do vývoje protiraketového deštníku.
31. říjen 2008 Šéf americké agentury pro protiraketovou obranu Henry Obering a první náměstek ministryně obrany Martin Barták podepsali v Praze rámcovou dohodu.
27. listopad 2008 Senát schválil smlouvy, které se týkají radarové základny USA na českém území.

-
15. březen 2009 Premiér Topolánek vyjádřil přesvědčení, že radar v Čechách vyroste, možná se ale projekt opozdí.
17. březen 2009 Vláda stáhla smlouvy k radaru ze sněmovny; neměla k ratifikaci většinu. Podle Topolánka to ale neznamenovalo, že by ratifikace končila.
5. duben 2009 Prezident Obama v Praze řekl, že pokud Írán ustoupí od vojenského jaderného programu, nebude nutné vybudovat protiraketový štít. V Praze se konalo několik demonstrací odpůrců i příznivců výstavby americké radarové základny v ČR.
8. květen 2009 Vládu Mirka Topolánka nahradil úřednický kabinet Jana Fischera, který později uvedl, že o dalším postupu stran radaru rozhodne až nový kabinet.
20. květen 2009 Ministr zahraničí Jan Kohout řekl tisku, že vláda smlouvy týkající se radaru do sněmovny nepošle.
17. září 2009 Dne 17. září 2009 v 00:21 prezident Barack Obama telefonicky sdělil premiéru Janu Fischerovi, že Spojené státy od stavby radaru v Česku upouštějí.

Fight against the location of a radar base in the Czech Republic

(January 19, 2007–September 17, 2009)

More or less secret negotiations to build a U.S. radar base in the Czech Republic began in 2002, when the former Minister for Defense Jaroslav Tvrdík expressed a willingness to enter into discussions on the Missile Defense System and offered the cooperation of the Czech Republic with regard to the possible stationing of the radar base in the area of Libava, Brdy or Boletice. Some time later when information about the

base preparations leaked, the first public protests began: the citizens' initiative „No to the Bases“ was formed in July 2006 and the first demonstration with the attendance of 150 citizens was held in Prague on August 21, 2006.

So many years later it is very difficult to evaluate the enormous activity of Czech citizens, also expressed in public surveys, in opposition to the US radar base during the years 2007–2009.

The United States officially requested the Czech Republic to build the U.S. Missile Defence System on January 19, 2007. Quoting Prime Minister Mirek Topolánek the headlines announced: „The United States has decided to install a radar station of the Missile Defence System in the Czech Republic. On Friday evening the Czech government was officially requested to begin negotiations. The final verdict will be known after months of negotiations“. According to the Prime Minister Topolánek „there will be no referendum, Parliament will decide... The Czech government is prepared to seriously consider US request and to consistently negotiate the conditions of the radar station“.

He is in favour of the proposal. „I am pleased that we are participating in that activity, even though it concerns only the radars,“ he said at the conference... According to Topolánek installation of radar in the Czech Republic is above all a matter of international prestige. „Prestige is the first word,“ he told journalists at the conference. Security and expected economic benefits follow. When it was officially announced that the Czech government agreed to the US request to build a radar base in the densely populated area not far from the capital people were astonished, because only a few of them knew what was going on and in what way the radar could contribute to the defense of the territory and Czech citizens.

People began gradually to express their growing concerns about the need for foreign troops and the radar, as the truth about the purpose of the U.S. radar base in the heart of the Czech Republic was revealed. People started to realize that the radar would not serve the interests of the Czech Republic and its citizens, but it would be like placing a cuckoo egg in the territory that had become a target of some kind of global war planned elsewhere – in the bunkers of the Great powers. It could be assumed as the defensive weapon of „Western civilization“ against possible attacks by „barbarians“ allegedly extremist and terrorist states – among which were mentioned Iran, North Korea, China,

Russia and other „suspicious“ states. The camouflage was, however, removed and people began to inquire as to the true nature of this „cuckoo egg“ placed in the middle of the Czech Republic. They found out that the allegations about the threat from „terrorists“ are without justification and that in reality it is about spreading U.S. military influence and building another U.S. base in the world (according to Chinese experts U.S. bases are located in more than 144 countries worldwide). So the Czech Republic would become the next U.S. military base.

The rightwing government of the Czech Republic has spontaneously adopted a proposal to build the base.

People discovered this aspect as well as they, especially the half million residents of Podbrdsko, realized that by building a U.S. radar base their lives would be threatened both in time of peace and during any potential global military conflict. In times of peace no one believed that the radar – this powerful monster in the middle of Brdy – would be harmless and peaceful. In case of conflict, however, the first to be hit by the „enemy“ would be the area with radar. And with today's range of conventional or nuclear weapons the potential conflict would destroy a wide area – even the capital itself would not escape.

During the years 2007–2009 two fronts were formed – the front of the supporters, represented by the highest military, political and economic representatives of the country and – the Peoples Front, which was initially launched by the mayors of some small villages of Podbrdsko who did not consider the plan to be at all positive. The beginning of protests can be found in the small village of Trokavec – with less than a hundred people – represented by its mayor Jan Neoral who coincidentally has a technical education and knows a lot about radiolocation.

No one believed that this resistance would grow into a nationwide opposition against this senseless base. In addition to leftwing parties also some civic movements joined the actions against the installation of the radar.

Given the dangers deriving from the base most Czech citizens, regardless of political affiliation, were against the base. This was proved by permanent public surveys, which showed that an average of 70 % of the respondents were against the construction of the radar, while the small percentage of supporters of the radar came from the small group who were particularly interested in the economic aspects of U.S. bases in the Czech Republic. As was proved later during the investigation some highranking politicians stood to profit to the tune of millions of dollars by promoting U.S. bases. This is the other side of the fight for the U.S. radar, the presence of which was to become a „milking cow“ for many influential businessmen and easy way to get rich quickly.

During the years of 2007–2009 hundreds of events took place across the Czech Republic. Protest rallies, technical sessions, consultations and public performances by citizens from all walks of life proved that the installation of U.S. radar base in the Czech Republic is, for its residents, totally unacceptable. Attempts by the rightwing and by radar supporters to fool the people failed absolutely.

Undoubtedly during the years 2007–2009 the issue of building U.S. radar base in Brdy reached the front pages of the media not only in the Czech Republic but also in many other countries including the United States.

TV, radio broadcasters and journalists preparing interviews and reports in various world languages – from Japanese to English were sent to the small village of Trokavec.

No wonder that the information on building U.S. radar base had a same impact as a bomb blast, not only on the Czech political scene, but also among the population, since such an act was not foreseen.

The initial disgust was replaced by the act of rejection by the mayor of a small village of Trokavec, situated in the concerned area 615 meters above sea level, which became a signal for the majority population to fight against the radar. Although later the location for radar was moved to the neighboring village of Míšov (620 meters), the campaign against the radar was impossible to stop and the resistance even increased.

The fight of Czech citizens won great support in many countries around the world from Japan to the USA. Antiwar movements and initiatives in many countries in European Union, especially the citizens' movements in Italy, Spain, Germany, and England and elsewhere, were a huge moral support. Members of these initiatives often personally participated in public protests against the radar held in Prague and other parts of the Czech Republic. Mayors from Podbrdsko were positively received abroad, where they expressed their opposition to the construction of the radar. About three hundred people, led by the mayor, visited the heart of the European Union – Brussels, where they were given the opportunity to express their opinion. Also the mission of mayors to London got a positive reception; another positive response came from Japan, especially among the leadership and citizens from cities tragically affected by the first atomic bombs at the end of World War II – Hiroshima and Nagasaki, whose representatives have expressed in writing their support. A great moral support was received from leftwing Members of the European Parliament, many of whom actively participated in public meetings in Prague and other cities.

The foreign reporters from TV, radio and printed press were followed by all Czech media, which increased the interest of this area and the people living there.

The DAY arrived when the final decision was taken and officially announced by the former Prime Minister Jan Fischer.

„September 17, 2009: ... Obama has announced that he abandoned the plan to build a radar in the Czech Republic...“

Speech made by Prime Minister Jan Fischer to the position of the United States on missile defense in Central Europe:

„Today, shortly after midnight the President Barack Obama informed me by phone that his administration has abandoned the plan to build a missile defence radar in the Czech Republic. I immediately informed the President of the Republic about his decision...“

After this decision the vast majority of citizens in the Czech Republic and across Europe felt relieved. U.S. withdrawal from the project to build a radar base in the heart of the Czech Republic about 50 km away from its capital was clearly marked by a mass resistance of Czech citizens and the entirety of democratic Europe.

We all wish to build a peaceful Europe and world, not to produce more powerful weapons of mass destruction nor to build other powerful military bases, which are not a safe solution for humankind, but a dangerous threat to all of us.

Борьба против расположения радар в Чешской Республике

(19 января 2007–17 сентября 2009 г.)

Более или менее тайные переговоры о строительстве радиолокационной станции в Чехии с США начали с 2002 года, когда тогдашний министр обороны Чешской Республики Ярослав Тврдик был готов обсуждать об американской противоракетной обороне и предложил сотрудничество Чешской Республики с США с вероятностью расположения радиолокационной станции в населен-

ном пункте Либава, Брды или Болетице. Когда позже просочились первые доклады о подготовке радиолокационной станции, начали также первые публичные протесты. В июле 2006 года была основана инициатива граждан под названием „Никаких станций“ и 21 августа 2006 года состоялась первая демонстрация в Праге, в которой приняло участие около 150 граждан. Оценить огромную активность чешских граждан против радиолокационной станции в 2007–2009 годах, выраженной хотя часто пассивно в общественных опросах, даже после многих лет очень трудно.

Официальный запрос США на строительство противоракетной станции в Чешской Республике был сделан 19 января 2007 года. Субтитры в средствах массовой информации сообщали: „США решили разместить в Чехии радиолокационную станцию противоракетной обороны. В пятницу вечером официально обратились к правительству вступить в переговоры, заявил премьер-министр Мирек Тополанек. Окончательный вердикт приведет месяцев переговоров. По словам премьер-министра не будет референдум, решение будет принимать парламент... Правительство готово запрос США серьезно рассмотреть и об условиях расположения радиолокационной станции последовательно вести переговоры“, сказал премьер-министр Тополанек.

Это предложение очень удачно. „Я рад принять участие в этой деятельности, даже если это всего лишь радары“, сказал он на конференции. Тополанек заявил, что радар на территории Чехии в первую очередь с точки зрения международного престижа. „Престиж это первое слово“, сказал он репортерам на конференции. Только после его следует вопрос безопасности и ожидаемые экономические эффекты. Когда было официально объявлено о том, что правительство Чешской Республики соглашается с требованием США построить в густонаселенном районе горы Брды возле столицы в стране радиолокационную станцию, подняло это у граждан первоначально полную неожиданность, потому что никто не знал, что это было и насколько был радар должен внести свой вклад в защиту территории и населения Чешской Республики.

Постепенно, так как раскрывалась настоящая правда о цели американского радар в самом сердце Чешской Республики, люди начали показывать возрастающий интерес по поводу, нужно ли нам новые иностранные экипажи и радар, или нет. Граждане постепенно поняли, что радар не будет служить интересам Чешской Республики и ее жителей, но был бы вставлен как „кукушкино яйцо“ на территории, которая должна была стать объектом предстоящей глобальной войне, планируемой где то в бункерах силы обороны полномочия. Это должно быть оборонительным оружием „западной цивилизации“ против возможных нападений со стороны „варваров“ – якобы экстремистских и террористических государств, среди которых был упомянут Иран, Северная Корея, Китай, Россия и другие возможные „подозрительные“ государства. Этот прием однако люди вскоре открыли и начали исследовать истинную природу этого „кукушкина яйца“ в центре Чешской Республики. Они обнаружили, что обвинения об угрозе от „террористов“ являются нечетными и необоснованными и что на самом деле это значит расширение американского военного влияния и построение следующей американской военной станции в мире (по данным китайских экспертов их США имеют в более чем 144 странах всего мира). Таким образом, Чешская Республика была должна стать следующей военной станцией США.

Чешское правительство приняло предложение о строительстве этой станции спонтанно, так как присутствие войск США на территории Чехии подтверждало ведущее и нерушимое поставление чешской правой позиции в правительстве и это также предоставляло для ней своего рода моральную поддержку. Граждане и этот аспект вскоре увидели. С другой стороны поняли, особенно полумиллиона жителей агломерации Подбрдско, что строительство американского радара их жизни угрожает безопасностью так как в мирное время, так и в случае глобального военного конфликта. В мирное время никто не доверял обещаний, что радар – этот мощный монстр в центре Брд – будет безвреден и мирный. В случае конфликта, однако бы на первом плане страдала от „врага“ площадь с радаром. Также с сегодняшнего диапазона действия обычного или ядерного оружия было бы возможно затронутых конфликтом на большой площади – даже самой столице бы не было пощады.

И так в дни, недели и месяцы год 2007–2009 кристаллизировались два реальных фронт-фронт защитников радара, который был представлен самыми высокими военнополитическими и экономическими представителями страны и народный фронт, первоначально запущен мэры в некоторых маленьких деревнях района Подбрдско, которым этот план вообще не являлся положительным.

В начале все можно найти в небольшой подбрдской деревне Трокавец с менее ста жителей, представленной в лице мэра Яна Неорала, который случайно имеет техническое образование и признается также в области радиолокации.

Никто не верил, чтобы первоначальные протесты несколько мэров выросли в общенациональное сопротивление против этой бессмысленной станции.

В акции против строительства радар в дополнение к левой стороне, приняли в ближайшее время участие и некоторые общественные движения, которые прикнулись к созданию Лиги мэров городов против радар. Учитывая опасности, вытекающие из этой станции, против нее в конечном итоге положилось большинство наших граждан, независимо от политической принадлежности, что конечно подтверждали также общественные опросы, которые показывали в среднем 70 % голов против строительства радар. На против тому, проценто сторонников радар уменьшивалось на небольшую группу, которая проявляла именно экономический интерес в хозяйственной деятельности американской станции в Чехии, как это оказалось в последние годы в расследовании политических интриг некоторых высокопоставленных деятелей, которые старались сделать исполнение из американской станции в миллионы долларов. Это также еще одно лицо борьбы за американский радар, присутствие которого должно было стать крупным бизнесом для многих и „дойной коровой“, чтобы разбогатеть.

И так на протяжении лет 2007–2009 состоялось в целой Чешской Республике сотни событий – митинги протеста, технические сессии, консультации и публичные выступления граждан, которые доказали, что американская радиолокационная станция в Чехии является для ее жителей абсолютно неприемлемой. Попытки правых партий и сторонников радар обмануть граждан абсолютно не удались. Не вызывает сомнений, что вопрос о состроении американской радиолокационной станции в районе Брды появился в годы 2007–2009 на первых страницах средств массовой информации не только в Чешской Республике, но и во многих других странах, включая США.

В небольшое село района Подбрдско Трокавец приезжали команды журналистов по телевидению, радио и печатных репортеров, которые сделали интервью и репортажи на различных языках мира – с японского даже на английский язык. Неудивительно, что доклад о состроении американской радиолокационной станции не только на чешской политической сцене, но и среди населения проявился как взрыв бомбы, потому что подобное действие никто не ожидал. Первоначальное отвращение граждан заменила пренебрежительная реакция мэра небольшой деревни Трокавец, которая расположена 615 метров над уровнем моря в инкриминируемой области, где радар должен был построен. Это было фактическим сигналом для большинства населения республики сопротивиться против радар. Хотя позже было место расположения радар изменено из деревни Трокавец в соседнюю деревню Мишов (620 метров над уровнем моря), кампанию против радар уже не было возможно остановить, или даже сопротивление против радар со временем становилось более громким.

Борьба чешских граждан имела большой успех во многих странах по всему миру от Японии даже до США. Большую моральную поддержку представляли антивоенные движения и инициативы во многих странах Европейского союза, особенно движение граждан в Италии, Испании, Эладе, Германии, Англии и других стра-

нах. Члены этих инициатив часто лично участвовали в общественных сборах протеста против радара, которые состоялись в Праге и других частях Чешской Республики. Очень благоприятно были получены мэры из района Подбрдско за рубежом, где выражали протест большинства граждан против состроения радара. Триста человек во главе с некоторыми мэры посетили даже самое сердце Европейского союза в Брюсселе, где им было разрешено выступать в органах союза. Очень положительно была воспринята также миссия мэров в Лондоне, положительный был ответ борющихся граждан против радара также в Японии, особенно среди руководства и граждан в городах так трагически страдающих от первой атомной бомбы в конце второй мировой войны – Хиросима и Нагасаки, представители которых в письменной форме выразили участие гражданам Чешской Республики в борьбе против радара.

Большую моральную поддержку получили граждане Чешской Республики от всех левых депутатов, представленных в Европейском парламенте, многие из которых приняли активное участие в публичных выступлениях граждан в Праге и в других местах. К иностранным журналистам по телевидению, радио и печатным репортерам присоединились также чешские правые, средние (якобы независимые) и левые средства массовой информации и интерес к этой области и людям, живущим в ней, постоянно увеличивался. Затем настал день, когда было принято окончательное решение, которое официально заявил тогдашний премьер-министр Чешской Республики Ян Фишер. В своем выступлении к позиции Соединенных Штатов в области противоракетной обороны в центральной Европе 17 сентября 2009 сообщил: „Сегодня, вскоре после полуночи со мной по телефону присоединился президент США Барак Обама, чтобы сказать мне, что его правительство отступает от плана построить на территории Чешской Республики радар противоракетной обороны. Об этом решении я сразу же информировал президента республики.“

После этого решения было освобождено подавляющее большинство граждан Чешской Республики и всей Европы. Отступление США от проекта на состроение радарной станции в самом сердце Чешской Республики, меньше чем в 50 км по прямой линии от столицы, было четко обозначено массовым пренебрежительным отношением граждан Чешской Республики и всей демократической Европы. Желанием всех нас является построить Европу и Мир в мире, а не производить более разрушительное оружие и создавать новые мощные военные станции, которые не являются безопасным решением для человечества, но его опасной угрозой.

Der Kampf gegen den Bau einer amerikanischen Radarstation in der Tschechischen Republik

(19. Januar 2007–17. September 2009)

Schon seit 2002 wurden mit den USA mehr oder weniger geheime Verhandlungen über den Bau einer Radarstation in Tschechien geführt. Der damalige Verteidigungsminister Jaroslav Tvrdík war bereit über die amerikanische Raketenabwehr zu verhandeln und bot die Zusammenarbeit der Tschechischen Republik (T.R.) mit einer wahrscheinlichen Positionierung der Radarbasis in Libová, in den Brdy oder in den Boletice an. Als später die ersten Nachrichten über die Vorbereitung des Stützpunktes durchsickerten, fingen auch die ersten öffentlichen Proteste an: Im Juni 2006 wurde die Initiative „Ne zakládám“ („Nein zu Militärstützpunkten“) gegründet und am 21. August 2006 fand schon die erste Demonstration in Prag mit einer Beteiligung von 150 Personen statt.

Der rege Widerstand der tschechischen Bevölkerung gegen die Radarstation in den Jahren 2007 bis 2009 ist auch ein paar Jahre danach noch schwer einzuschätzen, obwohl er sich passiv bei öffentlichen Meinungsumfragen äußerte.

Zum offiziellen Antrag der USA das Raketenabwehrradar in der T.R. zu bauen kam es am 19. Januar 2007. Die Schlagzeilen in den Medien verkündeten: „Die USA haben sich entschieden in der Tschechischen Republik eine Radarstation als Teil ihres Raketenabwehrsystems zu positionieren. Am Freitagabend baten die USA die T.R. offiziell um die Eröffnung der Verhandlungen, gab der tschechische Premier Mirek Topolánek bekannt. Zum endgültigen Beschluss führen monatelange Verhandlungen. Nach Angaben des Premiers wird allerdings kein Referendum, sondern die Regierung die Entscheidung fällen...“.

„Die Regierung ist bereit die Anfrage der USA gründlich zu prüfen und über die Bedingungen zur Positionierung der Radarstation ernsthaft zu verhandeln.“, verkündete Premiér Topolánek...

Dem Angebot ist er aber sehr zugeneigt. „Es freut mich, dass wir uns an der Aktion beteiligen, auch wenn es nur um Radare geht.“, sagte er auf einer Konferenz... Nach Topolánek ist das Radar auf tschechischem Gebiet eine Frage internationalen Prestiges. „Prestige ist das erste Wort.“, betonte er auf einer Konferenz vor Journalisten. Erst danach folgen die Sicherheit und die erwarteten ökonomischen Vorteile. Die offizielle Bekanntgabe, dass die tschechische Regierung mit den Plänen der USA einverstanden ist eine Radarstation in der dicht besiedelten Region Brdy zu bauen, rief in der Bevölkerung zunächst nur einfaches Staunen hervor. Denn nur Wenige wussten worum es eigentlich geht und inwiefern das Radar zur Verteidigung von tschechischem Gebiet und seiner Einwohner beitragen sollte.

Als sich allerdings nach und nach die tatsächliche Wahrheit über den Zweck des amerikanischen Radars im Herzen von Tschechien enthüllte, entwickelte die Bevölkerung

immer größeres Interesse dafür, ob sie neue und fremde Besatzungen und das Radar braucht oder nicht. Die Bürger sind sich allmählich bewusst geworden, dass die Radarstation überhaupt nicht den Interessen der T.R. und seiner Einwohner dient, sondern dass es nur wie ein „Kuckucksei“ in ein Gebiet gesteckt wäre, das somit zur Zielscheibe irgendeines, in den Generalstabsbunkern der Großmacht vorbereiteten, globalen Krieges werden sollte.

Angeblich sollte es eine Verteidigungswaffe der westlichen Zivilisation gegen potenzielle Angriffe von „Barbaren“ sein, von sogenannten extremistischen und terroristischen Staaten zwischen denen der Iran, Nordkorea, China, Russland und eventuell auch andere „verdächtige“ Staaten geführt werden. Der Trick wurde allerdings schon bald von der tschechischen Bevölkerung durchschaut und sie fingen an den wahren Grund des

Kuckuckseis in Mitte der T.R. zu untersuchen. Dabei fanden sie heraus, dass die Behauptungen über die Gefahr von Seiten der Terroristen nicht belegbar sind und dass es in Wirklichkeit um die Erweiterung des militärischen Einflusses der USA und um den Aufbau einer weiteren amerikanischen Militärbasis (Chinesischen Experten zufolge haben die USA solche in mehr als 144 Ländern.) in der Welt geht.

Tschechien sollte also zu einer weiteren Militärbasis der USA werden.

Die tschechische Regierung hatte das Angebot zum Aufbau der Basis spontan angenommen, da die Gegenwart der amerikanischen Soldaten auf tschechischem Gebiet die führende und unzerstörbare Stütze des konservativen Flügels in der Regierung „einbetonierte“ und ihm eine gewisse moralische Unterstützung zusichert.

Die Bevölkerung hatte auch diesen Aspekt bald durchschaut. Auf der anderen Seite haben sie und besonders die Bewohner der eine halbe Million Menschen umfassenden Agglomeration Podbrdsko begriffen, dass mit dem Bau des amerikanischen Radars ihre Lebenssicherheiten in Zeiten des Friedens ebenso gefährdet sind wie im Falle eines potenziellen, globalen, Militärkonfliktes. In Friedenszeiten glaubte niemand den Versprechen, dass das Radar – dieses mächtige Monstrum mitten in den Brdy – unschädlich und friedliebend sei. Im Falle eines Konfliktes wäre doch als Erstes das Gebiet mit dem Radar vom Frond angegriffen worden und bei der heutigen Reichweite konventioneller und nuklearer Waffen würde ein potenzieller Konflikt das gesamte, weitreichende Gebiet betreffen, wobei auch die Hauptstadt nicht ausgespart bleiben würde.

Und so haben sich im Laufe der Tage, Wochen und Monate zwei Fronten ausgebildet – die Front der Radarbefürworter, repräsentiert durch die höchsten militärpolitischen und ökonomischen Repräsentanten des Landes und die Front der Radargegner aus der Bevölkerung, die zu Beginn die Bürgermeister einiger kleiner Dörfer eröffneten, denen der besagte Plan nicht gut erschien. Den Anfang des Widerstandes kann man jedoch in dem kleinen podbrdischen Dorf Trokavec mit weniger als hundert Einwohnern finden, das durch ihren Bürgermeister Jan Neoral repräsentiert wurde, der auch zufälligerweise eine technische Ausbildung und Kenntnisse im Bereich der Radiolokation hat.

Niemand glaubte, dass die anfängliche Resistenz von ein paar Bürgermeistern zu einem gesamtstaatlichen Widerstand gegen die unsinnige Militärbasis anwachsen würde. An den Aktionen gegen den Bau des Radars beteiligten sich außer den linken Parteien auch einige gemeinnützige Organisationen, die sich auf die Seite des neu gebildeten Verbundes der Bürgermeister gegen das Radar stellten.

Angesichts der von ihm ausgehenden Gefahr stellte sich am Ende die Mehrheit der Bevölkerung unabhängig von der politischen Zugehörigkeit dem Radar entgegen, was sich permanent in öffentlichen Meinungsumfragen herausstellte. Diese zeigten im Durchschnitt 70 % der Stimmen gegen den Bau der Radarstation, während sich die Prozente der Befürworter auf ein kleines Grüppchen derer beschränkte, die ein spezielles, finanzielles Interesse am Betrieb der amerikanischen Radarstation in Tschechien hatten. Wie sich später bei der Untersuchung der Intrigen einiger hoher Politiker herausstellte, hatten diese versucht aus der Durchsetzung der amerikanischen Basis einige Millionen Dollar zu schöpfen. Auch dies ist eine Seite des Kampfes um das Radar, dessen Gegenwart für zahlreiche Großunternehmer zur „milchgebenden Kuh“ ihres Reichtums werden sollte.

Und so kam es im Verlauf der Jahre 2007–2009 in der gesamten T.R. zu Hunderten von Aktionen – Protestversammlungen, Sachlichen Verhandlungen, Konsultationen und zu einem generellen Auftreten von Bürgern, die zeigten, dass die amerikanische Radarstation in Tschechien für seine Bewohner einfach nicht akzeptabel ist. Die Versuche des rechten Flügels und der Befürworter des Radars die Bevölkerung zu täuschen scheiterten kläglich.

Es ist bemerkenswert, dass es die Diskussionen über den Bau des amerikanischen Radars in den Brdy nicht nur in der T.R., sondern auch in anderen Ländern, die USA nicht ausgeschlossen, auf die Titelseiten schaffte.

Schon im Jahr 2006 gründeten einige Bürgerforen zusammen mit Einzelpersonen die gemeinsame Plattform „Ne zakladnám“ („Nein zu Militärstützpunkten“) und fingen an Proteste zu organisieren. Starker Widerstand gegen das Radar zeigte sich auch zwischen den Bewohnern des Dorfes Trokavec, in dessen unmittelbarer Nähe das Radar gebaut werden sollte. Diese Unzufriedenheit der Bevölkerung gipfelte am 17. März 2007 als in Trokavec das erste lokale Referendum in der T.R. darüber gehalten wurde, ob die Bevölkerung dem Bau des Radars zustimmt. Der Initiator war der Bürgermeister Jan Neoral, der auch zufälligerweise eine technische Ausbildung und Kenntnisse im Bereich der Radiolokation hat.

Der Kampf der tschechischen Bevölkerung fand ein großes Echo im Ausland von Japan bis zu den USA. Eine große moralische Unterstützung kam von den antimilitaristischen Bewegungen und Initiativen in einer Reihe von europäischen Ländern, besonders von Bürgerforen in Italien, Spanien, Deutschland, England und anderswo. Die Mitglieder dieser Initiativen beteiligten sich oft persönlich an den öffentlichen Protestversammlun-

gen in Prag und an anderen Stellen in der T.R.. Sehr entgegenkommend wurden auch die Bürgermeister aus dem Podbrdsko im Ausland begrüßt, wo die Mehrheit der heimischen Bevölkerung ihre Unterstützung bekundete und ihre Unzufriedenheit mit dem Bau des Radars ausdrückte. An die dreihundert Einwohner mit einigen Bürgermeistern aus dem Podbrdsko an der Spitze wurden auch im Herzen der EU, in Brüssel, empfangen, wo sie die Möglichkeit hatten ihr Anliegen vor den Organen der EU vorzutragen. In London wurde die Mission der Bürgermeister ebenso freundlich begrüßt wie in Japan, wo die Resonanz auf den Widerstand gegen das Radar besonders groß bei der Leitung und den Einwohnern der Städte Nagasaki und Hiroshima war, die am Ende des zweiten Weltkrieges so tragisch von den ersten Atombomben getroffen wurden. Sie sicherten den Bewohnern der T.R. schriftlich ihre Unterstützung gegen das Radar zu. Eine große moralische Unterstützung erfuhr die tschechische Bevölkerung auch von den Abgeordneten der Linksparteien im Europäischen Parlament, von denen sich einige aktiv an den öffentlichen Auftritten der Bewohner in Prag und anderswo beteiligten.

Zu den ausländischen Reportern vom Fernsehen, Radio und von der Presse gesellten sich auch die konservativen, gemäßigten (angeblich unabhängigen) und linksorientierten, tschechischen Medien und das generelle Interesse, auch in der Bevölkerung vor Ort, wuchs ununterbrochen an. Dann kam der Tag, an dem die offizielle Entscheidung vom damaligen Premier Jan Fischer verkündet wurde.

„17. 9. 2009: ... Obama gab bekannt, dass er von den Plänen zum Bau eines Radars in Tschechien zurücktritt...“

Die Rede von Jan Fischer zur Position der Vereinigten Staaten bezüglich des Raketenabwehrsystems in Mitteleuropa.

„Heute kurz nach Mitternacht hat mich der Präsident der Vereinigten Staaten angerufen, um mir mitzuteilen, dass seine Regierung von den Plänen ein Raketenabwehrradar auf tschechischem Gebiet zu bauen zurücktritt. Über diese Entscheidung habe ich im Gegenzug den Präsidenten der Tschechischen Republik informiert.“

Nach dieser Entscheidung atmete die überwiegende Mehrheit der tschechischen Bevölkerung und ganz Europa auf. Der Rücktritt der USA von dem Projekt eine Radarstation im Herzen der T.R., keine 50 km Luftlinie von der Hauptstadt entfernt, zu bauen, war eindeutig von der massenhaften, ablehnenden Haltung der tschechischen Bevölkerung und des gesamten demokratischen Europas gekennzeichnet.

Unser aller Wunsch ist es ein Europa und eine Welt im Frieden aufzubauen, anstatt weiter immer schädlichere Waffen zu produzieren und weitere mächtige Militärbasen zu gründen, die sicher keine sichere Lösung für die Menschheit sind, sondern ihr eine gefährliche Bedrohung darstellen.

Slovo na závěr

Boj neskončil

Sborník Boj o kótu 718 může svádět k domněnce, že jsme vše a navždy již vyhráli. Obdobný pocit uspokojení mohu též vyvolávat vzpomínky na neúsporné úspěchy. Ne, nebylo toho málo, co jsme dokázali v zápase o to, aby v Česku, na do té doby neznámém kopci v Brdech vztyčili Američané – jako znak vítězství nad zdravým rozumem – svůj radar.

Naopak, je toho nebývale mnoho, na co mohou být organizátoři různých hnutí a účastníci nejrůznějších akcí a aktivit právem hrdi! Samotné hnutí Ne základnám, které vzniklo v červenci 2006 jako projev odporu proti snahám některých politiků a úředníků připravit za zády občanů zapojení České republiky do projektu Národní protiraketové obrany USA, ve své vrcholné fázi sdružovalo téměř 60 organizací; k jeho činnosti se připojila velká řada významných osobností. Výsledkem obětavé práce bezejmenných i slavných aktivistů bylo zorganizování mnohatisícových manifestací v Praze – něco nebývalého v českých dějinách v souvislosti s mezinárodně-politickým tématem! Na Brdsku, do značné míry díky čínorodosti charismatického starosty obce Trokavec Jana Neorala, vznikla Liga starostů proti radaru, ale hlavně se podařilo zapojit do akcí protestů mnoho místních občanů. Připojili se domácí i zahraniční akademičtí odborníci, kteří v řadě studií a na konferencích ukazovali nejen nesmyslnost, ale i škodlivost projektu Národní protiraketové obrany USA obecně a radaru v Brdech zvláště. Na půdě národního i Evropského parlamentu byly zorganizovány konference a slyšení, kde se setkali jak účastníci masových hnutí, tak i specialisté s poslanci nejrůznějších politických stran. Přes embargo oficiálních médií – která cynicky, jednostranně a tedy i nutně kontraproduktivně podporovala vládní „proradarovou“ kampaň – se nepodařilo umlčet bouřlivou publicistickou aktivitu odpůrců radaru. Bylo tomu tak zvláště díky internetovým serverům jako jsou Britské listy či Res Publica. S pomocí europarlamentní skupiny GUE/NGL se podařilo vydat sérii brožurek s tematikou boje o kótu 718 i obecně protiraketové obrany. Spontánní, ze zdola vyrostlé hnutí odpůrců radaru dokázalo, že podle výzkumů veřejného mínění po celou dobu zápasu neklesl podíl protivníků této americké vojenské základny v Brdech pod 60 % dotýkaných.

Kdo a kdy dokázal v této zemi více?!

A stejně toto vítězství neznamená pro všechny jeho účastníky konec boje. Zápas o kótu 718 spojil nejrůznější lidi – od těch, kteří se obávali o životní prostředí, přes abstraktní humanisty až po technické odborníky zpochybňující funkčnost či oficiální zdůvodnění Národní protiraketové obrny USA. Velké zadostiučinění pak v září roku 2009 přineslo oznámení prezidenta USA Baracka Obamy, že Spojené státy ustupují od záměru postavit svůj radar v Brdech. Velký posun nastal na úrovni doktrinního myšlení v Severo-

atlantické alianci. Nová strategie NATO, která byla schválena v listopadu 2010 na summitu v Lisabonu pod názvem Aktivní angažovanost, moderní obrana, je schopnost chránit obyvatelstvo a území před raketovým útokem charakterizována jako „ústřední prvek naší kolektivní obrany“. Zároveň se však uvádí, že NATO bude „aktivně hledat kooperaci v protiraketové obraně s Ruskem a ostatními euroatlantickými partnery“. To je jasné naznačení tolik požadované cesty pryč od nejistoty, když ne konfrontace, směrem ke kýžené spolupráci.

Jenže v téže době, kdy prezident USA rozhodl o zastavení útoku na kótu 718, tentýž Obama podepsal zároveň program rozmístění amerického protiraketového systému v Evropě. Obdobně stále platná Národní bezpečnostní strategie USA, kterou Obama stvrdil svým podpisem v roce 2010, předpokládá „posílení našich regionálních zařízení pro odstrašení – například prostřednictvím fázované, přizpůsobivé protiraketové obranné architektury“. Výsledkem by v roce 2020 měl být systém s přibližně 440 antiraketami SM-3 umístěnými na 43 lodích a dvou pozemních základnách v Evropě. V Evropě jsou do plánů USA zapojeny především Polsko (antirakety, fáze III), Rumunsko (antirakety, fáze II), ale i Turecko (radar) a Španělsko (přístav pro loď Aegis).

Summit NATO letos v květnu v Chicagu oslavil úspěchy při plnění první fáze výstavby regionální protiraketové obrany. Na spolupráci s Ruskem či dokonce s Čínou bylo ale v tichosti zapomenuto. Česká veřejnost je uklidňována, že se jedná o náš vlastní evropský regionální systém. Jenže Evropa v daném případě končí na hranicích NATO. Navíc je tento regionální systém stavěn jako část globálního protiraketového systému USA. Velení tohoto globálního strategického systému je plně v rukou amerických generálů. Stále pokračuje výstavba obrany proti imaginárnímu nepříteli, přičemž tato obrana může vytvořit iluzi beztrestnosti při vlastním útoku proti jakémukoliv státu označenému jako protivník.

V této chvíli se zdá, že Obamovo ustoupení od plánu radaru v Brdech je motivováno technickými změnami v projektu: umístění většiny raket a radarů na lodích, nikoliv na pozemních základnách. Nejde tedy o odstoupením od vize globálního protiraketového deštníku řízeného jen a pouze Spojenými státy – a jim také sloužící. Politické rozdíly mezi neokonzervativci prezidenta George Bushe, kteří stáli v pozadí agresivních zahraničních akcí Spojených států v době přípravy radaru v Brdech, a dnešními liberály ovládajícími dnes ministerstva zahraniční a obrany ve Washingtonu, jsou v otázce Národní protiraketové obrany USA bezvýznamné. Dosavadní výdaje na tento projekt činí v letech 1985 až 2012 přibližně 149,5 miliardy a na příští rok Agentura pro protiraketovou obranu USA požaduje dalších 17,5 miliardy dolarů.

Také u nás doma řada politiků, kteří se zkompromitovali nesmyslnými argumenty na podporu radaru v Brdech, zůstává ve státních úřadech. Zdá se, že předpokladem k výkonu některých ministerských funkcí je projev oddanosti, která se měří nadšením při

prosazování nesmyslných projektů Velkého bratra. Tito politici jsou stále připraveni podpořit propagandisticky i pomocí svěřených pravomocí všechny nesmysly, které mohou přinést nejbližší měsíce a roky: o potřebě „zahustit“ či modernizovat již rozmísťovaný systém protiraketové obrany i za pomoci zapojení České republiky; o nutnost chránit zemi před severokorejskými raketami či nájezdy kozáků. Tito politici jsou zde, mlčí – a čekají na vhodnou příležitost, kdy opět budou moci prokázat svoji nepostradatelnost. Není jich mnoho. O to jsou vzácnější, hýčkanější, chránění před dopady skandálů jako je ProMoPro – jsou v rezervě pro další militaristické projekty.

I když pominul čas velkých manifestací, nesmíme na globální protiraketovou obranu USA a její regionální část zapomínat. Nejen proto, že představuje nezměrné plýtvání prostředky v době, kdy je nedostatek financí hned druhou největší nouzí Západu – hned po nedostatku státníků, kteří by hájili zájmy veřejnosti. Stále platí antihumanistické zaměření celého projektu Národní protikartelové obrany USA, který je spolu se snahou získat jednostrannou vojenskou převahu v kosmickém prostoru, hlavní linií vyvolávání závodů ve zbrojení ve světě a zvyšování nebezpečí velké zničující války. Snaha USA a NATO získat využitelnou vojenskou převahu nad ostatními mocenskými centry, zvláště pak Čínou a Ruskem, je navíc spojena s militantní propagandou. Ta nejen diskredituje potenciální konkurenty, ale šíří mezi lidmi strach a nenávist. A právě strach a nenávist pak vytvářejí ideální podmínky pro manipulaci veřejnosti.

Ne, ještě náš boj neskončil. Je třeba vyhodnotit úspěchy, chyby i nevyužité možnosti. Je třeba stále připomínat zásluhy konkrétních jedinců, abychom se učili u nich odvaze, připomínat význam solidarity a obětavosti při organizování podobných aktivit.

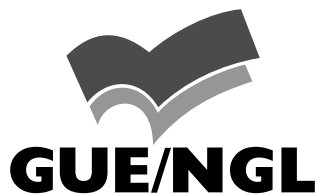
A zůstat ostražití!

Ne, tento zápas ještě neskončil. My nesníme o světě, kde budeme vládnout, mi chceme svět, kde si budeme s ostatními rozumět. My nevěříme v mír prostřednictvím válečné síly, my věříme v mír na základě solidarity a společného osudu. Naším cílem není globální protiraketová obrana, naším cílem je globální spolupráce.

MUDr. Jiří Maštálka

Obsah

Naše Podbrdsko	9
Smutné kapitoly z brdských lesů	11
Počátek causy „americký radar“	15
Odpůrci radaru a jejich kvalifikace	23
Propagátoři radaru a jejich kvalifikace	31
Radar na stránkách médií	37
Trokavec – první místní referendum	49
Dobry den, radare, ja ti tleskam	73
Výsledky obecních referend a anket proti radaru	77
Radar a Evropa	127
Topolánek: Kdo je proti radaru, je i proti naší civilizaci	133
Peaceland	139
Kostky jsou vrženy	157
Parkanová podepsala smlouvu o pobytu amerických vojáků v ČR	167
Starostové v Bruselu protestovali proti radaru	181
Radar v Česku nebude	189
Zpověď protiradarových aktivistů	205
Epilog	223
Chronologický přehled jednání o radové základně v Brdech	227
Cizojazyčná resumé	231
Slovo na závěr	243

Gauche Unitaire Européenne/Gauche Verte Nordique
European United Left/Nordic Green Left
Groupe Parlementaire • Parliamentary Group
PARLEMENT EUROPEEN • EUROPEAN PARLIAMENT

Brdy – boj o kótu 718

Kronika protestu proti výstavbě amerického radaru v Brdech 2007–2009

Autoři: Jiří Maštálka, Jan Neoral, Petros Cironis

Fotografie: Petros Cironis, Jan Neoral, Štěpán Kotrba, Jirka Jiroušek, Lubomír Dufek
a další

Stylistická a gramatická úprava: Mgr. Šárka Kosková, Mgr. Petr Cironis (jun.)

Výtvarná a grafická úprava: Jan Neoral, Petros Cironis

Autor obálky: Martin Bukovan

Vydáno za podpory klubu GUE/NGL v EP

Tisk (print): Typos, tiskařské závody, s.r.o., závod Klatovy

Neprodejný výtisk (not for sale)

Počet výtisků: 3000

Vydáno v roce 2012